ការពារ (PROTECT) ៖ យុទ្ធសាស្ត្រប្រាស្រ័យទាក់ទងដើម្បីបញ្ចប់អំពើហិង្សាលើកុមារ និងការបំបែកកុមារពីគ្រួសារដោយពុំចាំបាច់នៅកម្ពុជា

២០១៩ - ២០២៤

ឯកសារយុទ្ធសាស្ត្រ

ខែមេសា ២០១៧

មាតិកា

អក្សរកាត់.. 3

ជំពូកទី ១៖ សារតារ និងការវិភាគស្ថានភាព 4

សារតារ.. 4
ការវិភាគស្ថានភាព... 8
តួនាទីនៃការប្រាស្រ័យទាក់ទង C4D ដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងការឆ្លើយតបចំពោះអំពើហិង្សា និង ការបំបែកពីគ្រួសារ.. 10

ជំពូក២៖ ក្របខ័ណ្ឌទស្សនាទានសម្រាប់យុទ្ធសាស្ត្រ 13

ដំណើរការអភិវឌ្ឍយុទ្ធសាស្ត្រ.. 13
ដំណើរការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថ និងសង្គម.. 15
ក្របខ័ណ្ឌ CAMBODIA PROTECT 16
យុទ្ធសាស្ត្រទាំងមូល 22

ជំពូក៣ ៖ គោលដៅ និង គោលបំណងនៃការប្រាស្រ័យទាក់ទង.. 27

ការឆ្លើយតបជាតិចំពោះអំពើហិង្សា និងការបំបែកកុមារពីគ្រួសារ 27
គោលដៅនៃយុទ្ធសាស្ត្រប្រាស្រ័យទាក់ទង 34
គោលបំណងនៃប្រាស្រ័យទាក់ទង 35
ក្រុមអ្នកចូលរួម 37
ការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថ និងការផ្លាស់ប្តូរសង្គមដែលរំពឹងទុក.. 41
សារគន្លឹះ.. 43

ជំពូក៤ ៖ អភិក្រម និងសកម្មភាពប្រាស្រ័យទាក់ទង... 58

ការច្របាច់បញ្ចូលគ្នារវាងការកំសាន្ត និង ការអប់រំ 59
ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយចម្រុះ... 60
បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ដែលមានការប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នាទៅវិញទៅមក (ICTs)............ 64
ការចូលរួមរបស់សហគមន៍.. 66
ការស្វែងរកការគាំទ្រ 71

ជំពូក៥ ៖ ការអនុវត្ត និង ជំហានបន្ទាប់ 75

ឧបសម្ព័ន្ធ.. 80
ឧបសម្ព័ន្ធទី ១៖ កត្តាសំខាន់ៗ ដែលនាំឱ្យមានការប្រព្រឹត្តិអំពើហិង្សាលើកុមារ និងការដាក់កុមារឱ្យរស់នៅតាមមណ្ឌលថែទាំ 80
ឧបសម្ព័ន្ធទី ២៖ ការគ្រប់ដណ្តប់នៃប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ និងទិដ្ឋភាពនៃការប្រាស្រ័យទាក់ទង 90
ឧបសម្ព័ន្ធទី ៣៖ បញ្ជីឈ្មោះអ្នកដែលត្រូវបានជួបពិគ្រោះយោបល់ជាមួយក្នុងប្រទេស.... 94
ឧបសម្ព័ន្ធទី ៤៖ សន្និទានកម្មសម្រាប់ការប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រកំសាន្ត-អប់រំ បញ្ចូលគ្នា 97

អក្សរកាត់

CCWC	គណៈកម្មាធិការទទួលបន្ទុកកិច្ចការនារី និងកុមារឃុំសង្កាត់
CDHS	ការអង្កេតប្រជាសាស្ត្រ និងសុខភាពនៅកម្ពុជា
C4D	ទំនាក់ទំនងដើម្បីការអភិវឌ្ឍន៍
CRC	អនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារ
CRPD	អនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិជនពិការ
CVACS	ការអង្កេតស្តីពីអំពើហិង្សាលើកុមារក្នុងប្រទេសកម្ពុជា
E-E	ការកំសាន្ត-ការអប់រំ
ICT	បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ដែលមានការប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នាទៅវិញទៅមក
IVR	ការឆ្លើយតបសារជាសម្លេង
LGBTs	ក្រុមស្រឡាញ់ភេទដូចគ្នា
M&E	ការត្រួតពិនិត្យ និង វាយតម្លៃ
MOCR	ក្រសួងធម្មការ និង សាសនា
MOI	ក្រសួងព័ត៌មាន
MOSVY	ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និង យុវនីតិសម្បទា
MOWA	ក្រសួងកិច្ចការនារី
RGC	រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា
SSC	គណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលារៀន
SDGs	គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយនិរន្តរភាព
SMS	សេវាសារខ្លីៗ
TOC	ទ្រឹស្តីនៃការផ្លាស់ប្តូរ
TWG	ក្រុមការងារបច្ចេកទេស
UNICEF	មូលនិធិសហប្រជាជាតិដើម្បីកុមារ
VAC	អំពើហិង្សាលើកុមារ
VHSG	ក្រុមទ្រទ្រង់សុខភាពភូមិ
WCCC	គណៈកម្មាធិការពិគ្រោះយោបល់កិច្ចការស្ត្រី និងកុមារ

ជំពូកទី ១៖ សាវតារ និងការវិភាគស្ថានភាព

សាវតារ

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បានចុះហត្ថលេខា និងផ្តល់សច្ចាប័នអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមាររបស់សហប្រជាជាតិក្នុងឆ្នាំ១៩៩២។ ដូច្នេះ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានប្តេជ្ញាការពារ និងធានាឱ្យមានការគោរពសិទ្ធិកុមារគ្រប់រូប។ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាក៏បានផ្តល់សច្ចាប័នអនុសញ្ញាអន្តរជាតិសំខាន់ៗជាច្រើនផ្សេងទៀត ក្នុងគោលបំណងការពារសិទ្ធិរបស់កុមារផងដែរ ដូចជា អនុសញ្ញាសហប្រជាជាតិស្តីពីសិទ្ធិជនពិការ និងសេចក្តីប្រកាសសហប្រជាជាតិស្តីពីសិទ្ធិជនជាតិដើមភាគតិចជាដើម។ លើសពីនេះ មាត្រា ៣១ និង ៤៨នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា តម្រូវឱ្យរដ្ឋទទួលស្គាល់ និងគោរពអនុសញ្ញាសិទ្ធិមនុស្ស និងទទួលស្គាល់សិទ្ធិរបស់កុមារដូចដែលមានចែងក្នុងអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារ ជាពិសេស សិទ្ធិរស់រានមានជីវិត សិទ្ធិទទួលបានការអប់រំ សិទ្ធិមានសេរីភាពរួចផុតពីការកេងប្រវ័ញ្ចសេដ្ឋកិច្ច ឬការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទជាដើម។ ដើម្បីទប់ស្កាត់អំពើហិង្សាលើកុមារ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានប្រកាសដាក់ឱ្យអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីអំពើហិង្សា ការរំលោភបំពាន ការកេងប្រវ័ញ្ច ការទុកចោលមិនអើពើ ការអប់រំនិងសុខុមាលភាព ការថែទាំក្នុងគ្រួសារនិងការថែទាំជំនួស និងកុមារដែលពាក់ព័ន្ធនឹងប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌ ក៏ដូចជាគោលនយោបាយសម្រាប់ថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិជាច្រើន ដូចជា ផែនការសកម្មភាពជាតិស្តីពីការអភិវឌ្ឍកុមារ (២០១៦-២០១៨) និងផែនការសកម្មភាពជាតិដើម្បីទប់ស្កាត់ និង ឆ្លើយតបចំពោះអំពើហិង្សាលើកុមារ (២០១៦-២០២០)។[1]

ការឆ្លើយតបចំពោះអំពើហិង្សាលើកុមាររបស់ប្រទេសកម្ពុជា គឺជាផ្នែកមួយនៃចលនាជាសកលដែលកំពុងបន្តអនុវត្តដើម្បីបញ្ចប់អំពើហិង្សាលើកុមារ*តាមរយៈ ការសិក្សាស្តីពីអំពើហិង្សាលើកុមាររបស់អគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ* ។ កាលពីពេលថ្មីៗនេះ ការឆ្លើយតបចំពោះអំពើហិង្សាលើកុមារត្រូវបានដាក់បញ្ចូលក្នុងគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព។ ក្នុងនាមជារបាយការណ៍សកលដំបូងបង្អស់ស្តីពីអំពើហិង្សាលើកុមារ *ការសិក្សាដែលផ្តួចផ្តើមដោយអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ* នេះ បានអំពាវនាវយ៉ាងច្បាស់លាស់ឱ្យមានការដាក់អាទិភាពលើការទប់ស្កាត់ លើកកម្ពស់គុណតម្លៃអហិង្សា បង្កើនការយល់ដឹង និងបញ្ចប់និទណ្ឌភាពពាក់ព័ន្ធនឹងរាល់ទម្រង់ទាំងអស់នៃអំពើហិង្សាលើកុមារ។ [2] គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពគឺជាក្របខ័ណ្ឌ

[1] ផែនការសកម្មភាពស្តីពីការទប់ស្កាត់ និងឆ្លើយតបចំពោះអំពើហិង្សាលើកុមារ ២០១៦-២០២០ រៀបចំដោយក្រសួងកិច្ចការនារី (២០១៦) នៃរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា។ គណៈកម្មាធិការដឹកនាំការទប់ស្កាត់អំពើហិង្សាលើកុមារ។ ចាប់ពីចំណុចនេះតទៅ ហៅថាផែនការសកម្មភាពទប់ស្កាត់អំពើហិង្សា។

[2] ការសិក្សាស្តីពីអំពើហិង្សាលើកុមាររបស់អគ្គលេខាលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ (២០០៦)។ អាចរកបានតាមរយៈគេហទំព័រ www.violencestudy.org

សកល និងបានដាក់ចេញនូវគោលដៅសម្រាប់តម្រង់ទិសដល់ការកំណត់អាទិភាពនៃការអភិវឌ្ឍ សម្រាប់ឆ្នាំ ២០១៦-២០៣០ និងបានបញ្ចូលការផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ថ្មីលើការការពារកុមារ និងការឆ្លើយតបចំពោះអំពើហិង្សាលើកុមារ។

បើតាម*ការអង្កេតអំពើហិង្សាលើកុមារនៅកម្ពុជា* (CVACS) [3] កុមារកម្ពុជាច្រើនជាងពាក់កណ្តាលធ្លាប់ទទួលរងអំពើហិង្សាផ្លូវកាយក្នុងទម្រង់ណាមួយមុនអាយុ១៨ ឆ្នាំ។ កុមារកម្ពុជាប្រមាណ ១ ភាគ ៤ បានរាយការណ៍ថាធ្លាប់ទទួលរងការរំលោភបំពានផ្លូវចិត្តពីឪពុកម្តាយ អ្នកផ្តល់ការថែទាំ ឬសាច់ញាតិជាមនុស្សពេញវ័យដទៃទៀតក្នុងកំឡុងពេលចម្រើនវ័យរបស់ពួកគេ និងមានស្ត្រីនិងបុរសអាយុ១៣-២៤ឆ្នាំប្រមាណ៥%បានរាយការណ៍ថាបានទទួលរងការរំលោភបំពានផ្លូវភេទក្នុងទម្រង់មួយមុនអាយុ១៨ឆ្នាំ។ ក្នុងចំណោមកុមារដែលធ្លាប់ទទួលរងអំពើហិង្សា មានកុមារក្នុងភាគរយមួយខ្ពស់ (៧០-៨០%) បានរាយការណ៍ថាធ្លាប់ទទួលរងអំពើហិង្សាច្រើនដង។ លើសពីនេះទិន្នន័យក្នុងការអង្កេតស្តីពីអំពើហិង្សាលើកុមារនៅកម្ពុជាបង្ហាញថា ជារឿយៗ ទម្រង់ផ្សេងៗនៃអំពើហិង្សាច្រើនកើតមានត្រួតគ្នា ពោលគឺក្នុងចំណោមកុមារ៥នាក់ មានកុមារម្នាក់ដែលទទួលរងអំពើហិង្សាលើសពីមួយទម្រង់នៅវ័យកុមារភាព។ ភស្តុតាងក៏បានបង្ហាញផងដែរថា យេនឌ័រ និងពិការភាព គឺជាកត្តាកំណត់ដ៏សំខាន់ ដែលនាំឱ្យមានអំពើហិង្សាកើតមានឡើង។

បើទោះបីជាមានការសិក្សាកម្រិតអន្តរជាតិកាន់តែច្រើនបង្ហាញថា ការយកកុមារទៅដាក់រស់នៅតាមមណ្ឌលថែទាំបង្កផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានលើការអភិវឌ្ឍសង្គម ផ្លូវកាយ បញ្ញា និងផ្លូវចិត្ត យ៉ាងណាក៏ដោយ កុមារនៅកម្ពុជាកាន់តែច្រើននាក់ ត្រូវបានឪពុកម្តាយ ឬសាច់ញាតិយកទៅដាក់ឱ្យរស់នៅតាមមណ្ឌលថែទាំ។ ចាប់តាំងពីឆ្នាំ២០០៥មក ចំនួនមណ្ឌលថែទាំកុមារនៅកម្ពុជាកើនឡើង ៧៥% ដោយបើតាមរបាយការណ៍ឆ្នាំ ២០១៦ មានកន្លែងថែទាំកុមារចំនួន ៤០៦ ដែលផ្តល់ការស្នាក់នៅដល់កុមារជិត ១៦.៥៧៩ នាក់ (ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា ២០១៦)។[4] ក្នុងចំណោមកុមារដែលរស់នៅតាមមណ្ឌលថែទាំ៤នាក់មាន៣នាក់ដែលពុំមែនជាកុមារកំព្រា ឬនៅមានឪពុក ឬម្តាយដែលនៅរស់យ៉ាងហោចណាស់ម្នាក់។ ការថែទាំតាមមណ្ឌល គឺផ្ទុយគ្នាទៅនឹងទម្លាប់ជាប្រពៃណីរបស់គ្រួសារខ្មែរ ឬការថែទាំជំនួសតាមសហគមន៍ និងធ្វើឱ្យកុមារកាន់តែប្រឈមនឹងហានិភ័យនានា ដូចជាការទុកចោលមិនអើពើ ការរំលោភបំពានផ្លូវចិត្ត ផ្លូវកាយ និងផ្លូវភេទជាដើម (យូនីសេហ្វ កម្ពុជា ២០១១)។[5]

---

[3] លទ្ធផលរកឃើញចេញពីការអង្កេតអំពើហិង្សាលើកុមារនៅកម្ពុជា ដែលធ្វើឡើងដោយក្រសួងកិច្ចការនារី យូនីសេហ្វកម្ពុជា មជ្ឈមណ្ឌលត្រួតពិនិត្យ និងបង្ការជំងឺឆ្លងរបស់សហរដ្ឋអាមេរិក (២០១៤)។

[4] ការកំណត់ទីតាំងមណ្ឌលថែទាំកុមារក្នុងរាជធានីខេត្តទាំង ២៥ ដោយក្រសួងសង្គមកិច្ចអតីតយុទ្ធជន យុវនីតិសម្បទា (២០១៦)។

[5] ការសិក្សាស្តីពីឥរិយាបទចំពោះមណ្ឌលថែទាំកុមារនៅកម្ពុជាជាមួយនឹងបំណងល្អបំផុត ... ដោយយូនីសេហ្វកម្ពុជា (២០១១)។

ដើម្បីសម្រេចគោលដៅនេះ ក្រុមហ៊ុន Rain Barrel Communications បានទទួលភារកិច្ចរៀបចំយុទ្ធសាស្ត្រប្រាស្រ័យទាក់ទងដើម្បីការអភិវឌ្ឍន៍ (C4D) ដោយផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើការផ្លាស់ប្តូរសង្គម និងឥរិយាបថដែលចាំបាច់ ដើម្បីទប់ស្កាត់ និងឆ្លើយតបចំពោះអំពើហិង្សាលើកុមារ និងការបំបែកកុមារពីគ្រួសារដោយមិនចាំបាច់។ កិច្ចការជាក់លាក់សម្រាប់ការងារនេះ រួមមាន៖

- ការពិនិត្យឡើងវិញលើឯកសារពាក់ព័ន្ធ (លទ្ធផលការងារទី ១)
- ក្របខ័ណ្ឌទស្សនទានសម្រាប់យុទ្ធសាស្ត្រនេះ (លទ្ធផលការងារទី ២)
- យុទ្ធសាស្ត្រ C4D (លទ្ធផលការងារទី ៣)
- ក្របខ័ណ្ឌពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ (លទ្ធផលការងារទី ៤)
- ផែនការអនុវត្តដោយមានការប៉ាន់ប្រមាណចំណាយ (លទ្ធផលការងារទី ៥)
- សិក្ខាសាលាពិគ្រោះយោបល់ចុងក្រោយជាមួយអ្នកពាក់ព័ន្ធនៅថ្នាក់ជាតិ (លទ្ធផលការងារទី ៦)
- កញ្ចប់យុទ្ធសាស្ត្រចុងក្រោយ (លទ្ធផលការងារទី ៧)

យុទ្ធសាស្ត្រដែលយើងលើកស្នើនៅទីនេះ ស្របជាមួយនឹងលក្ខខណ្ឌប្រតិបត្តិរបស់គម្រោង និងមានវិសាលភាពគ្របដណ្តប់ទូទាំងប្រទេស ដោយការអនុវត្តដំបូងនឹងធ្វើឡើងក្នុងរាជធានីខេត្តគោលដៅចំនួន ៥ (សូមមើលរូបភាពទី ១)។ រាជធានីខេត្តគោលដៅទាំងនេះ រួមមាន រាជធានីភ្នំពេញ ខេត្តកណ្តាល ព្រះសីហនុ បាត់ដំបង និងសៀមរាប។ គេរំពឹងថា ដៃគូនានាអាចយកយុទ្ធសាស្ត្រនេះទៅអនុវត្តតាមក្រុងស្រុកបន្ថែមទៀតដោយប្រើប្រាស់ឯកសារ សារអប់រំ សកម្មភាព និងសូចនាករដែលត្រូវបានរៀបចំឡើងសម្រាប់ការអនុវត្តសាកល្បងនេះ។ យុទ្ធសាស្ត្រនេះចែងពីចក្ខុវិស័យរួម ជាមួយនឹងក្របខ័ណ្ឌ គោលបំណងដែលអាចវាស់វែងបាន សកម្មភាពដែលត្រូវបានស្នើឡើង សម្រាប់កម្មវិធីរយៈពេល៥ឆ្នាំ២០១៩-២០២៤។ ផែនការអនុវត្ត រៀបរាប់លម្អិតពីសកម្មភាព និងចំណាយនានាសម្រាប់ដំណាក់កាលទី១នៃយុទ្ធសាស្ត្រនេះ (២០១៩-២០២១) ដែលផ្តល់លទ្ធភាពឱ្យគេអាចធ្វើការកែសម្រួល និងកែលម្អពាក់កណ្តាលអាណត្តិសម្រាប់ការរៀបចំដំណាក់កាលទី២ (២០២០-២០២៤)។ យុទ្ធសាស្ត្រនេះ ផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើការផ្តល់ចំណេះដឹង ផ្លាស់ប្តូរអាកប្បកិរិយា និងការប្រព្រឹត្តិ ព្រមទាំងកត្តាសំខាន់ៗ ដែលជំរុញឱ្យមានការប្រព្រឹត្តិអំពើហិង្សា និងការយកកុមារទៅដាក់តាមមណ្ឌលថែទាំ ព្រមទាំងឆ្លើយតបចំពោះទម្លាប់សង្គម និងវប្បធម៌ ដែលចាត់ទុកការប្រព្រឹត្តិអំពើហិង្សាលើកុមារថាជាទង្វើសមស្រប និងជំនឿដែលជឿថាមណ្ឌលថែទាំកុមារផ្តល់នូវប្រយោជន៍ចំពោះកុមារ។ យុទ្ធសាស្ត្រនេះជំរុញលើកកម្ពស់ឱ្យមានការចិញ្ចឹមបីបាច់កូនតាមបែបវិជ្ជមានតាម

តាមរយៈការផ្តល់ការគាំទ្រដល់មាតាបិតា អ្នកផ្តល់ការថែទាំ និងអ្នកដែលមានភារកិច្ចផ្សេងទៀត ដើម្បីឱ្យពួកគេចេះសម្គាល់ដឹងពីទម្រង់ផ្សេងៗនៃអំពើហិង្សាដែលបង្កការគំរាមកំហែងដល់សុខុមាលភាព កូនៗរបស់ពួកគេ ព្រមទាំងគូសបញ្ជាក់ពីសារៈសំខាន់នៃការរស់នៅជួបជុំគ្នារបស់គ្រួសារ និងផ្តល់លទ្ធភាពឱ្យពួកគេអាចអនុវត្តសកម្មភាពការពារដែលមានលក្ខណៈវិជ្ជមាន។

រូបភាពទី ១៖ ផែនទីនៃប្រទេសកម្ពុជា

ការវិភាគស្ថានភាព

នៅកម្ពុជា ដូចគ្នានឹងប្រទេសនានាក្នុងសកលលោកទាំងមូលផងដែរ អំពើហិង្សាលើកុមារមានច្រើនប្រភេទ និងស្តែងចេញក្នុងរូបភាពច្រើនយ៉ាង ជាអាទ៌ អំពើហិង្សាផ្លូវកាយ អំពើហិង្សាផ្លូវចិត្ត ការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ ការទុកចោលមិនអើពើ ការជួញដូរកុមារ ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍កុមារ និងពលកម្មកុមារ។ ខាងក្រោមនេះ គឺជាការបង្ហាញដោយសង្ខេបពីភស្តុតាងដែលមានស្តីពីអំពើហិង្សាលើកុមារ និងការរស់នៅតាមមណ្ឌលថែទាំនៅកម្ពុជា ដែលត្រូវបានចងក្រងយកចេញពីការសិក្សា និងរបាយការណ៍ស្រាវជ្រាវនៅថ្នាក់ជាតិនានា ដែលត្រូវបានបញ្ចូលក្នុងការពិនិត្យឡើងវិញលើឯកសារដែលពាក់ព័ន្ធ។ កត្តាសំខាន់ៗដែលនាំឱ្យមានអំពើហិង្សា និងការយកកុមារទៅដាក់នៅតាមមណ្ឌលថែទាំ នៅកម្ពុជា ត្រូវបានរៀបរាប់លម្អិតក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី ១។ ទិន្នន័យ និងការការវិភាគបន្ថែមត្រូវបានរៀបរាប់ក្នុងផ្នែកស្តីពីការពិនិត្យឡើងវិញលើឯកសារពាក់ព័ន្ធ (លទ្ធផលការងារទី ១)។

- **អំពើហិង្សាផ្លូវកាយ៖** ក្នុងចំណោមកុមារ ២ នាក់ មានប្រហែលជា ១ នាក់ បានរាយការណ៍ថាធ្លាប់ទទួលរងអំពើហិង្សាផ្លូវកាយ ដែលធ្វើឱ្យអំពើហិង្សាប្រភេទនេះជាប្រភេទអំពើហិង្សាដែលកុមារី និងកុមារានៅកម្ពុជាទទួលរងញឹកញាប់ជាងគេ។ នៅតាមសាលារៀន ទម្រង់នៃអំពើហិង្សាផ្លូវកាយដែលកើតមានញឹកញាប់ជាងគេ រួមមាន ការសម្លុតគំរាម ការវ៉ៃតប់គ្នា និងការវាយដំពីសំណាក់សិស្សផ្សេងទៀត និងការដាក់ទណ្ឌកម្មលើរាងកាយពីសំណាក់គ្រូបង្រៀន។
- **អំពើហិង្សាផ្លូវចិត្ត៖** កុមារកម្ពុជាប្រមាណ៣០%ទទួលរងអំពើហិង្សាផ្លូវចិត្តនៅផ្ទះពីឪពុក ឬម្តាយ ឬអ្នកផ្តល់ការថែទាំ។ ការប៉ាន់ប្រមាណនេះ ប្រហែលជាការប៉ាន់ប្រមាណក្នុងកម្រិតមួយទាប ដោយសារតែអំពើហិង្សាផ្លូវចិត្តពុំត្រូវបានប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជាភាគច្រើនចាត់ទុកជាទម្រង់នៃអំពើហិង្សានេះឡើយ។ កុមារលើកឡើងថា ពួកគេធ្លាប់ត្រូវបានឪពុកម្តាយ "បន្ទោស" និង "ជេរ" ដែលនេះជាទង្វើធ្វើឱ្យកុមារមានអារម្មណ៍ "សោកសៅ" "ធ្លាក់ទឹកចិត្ត" និង "លែងចង់សិក្សារៀនសូត្របន្តទៀត"។ កុមារក៏លើកឡើងពីការភាន់ច្រឡំ មិនដឹងថាពួកគេបានធ្វើអ្វីខុសផងដែរ។ កុមារបាននិយាយថា ពួកគេចង់ឱ្យឪពុកម្តាយរបស់ខ្លួនអនុវត្តការចិញ្ចឹមបីបាច់តាមបែបវិជ្ជមានវិញ ដូចជាពន្យល់ពីស្ថានភាព ផ្តល់ដំបូន្មាន និងចូលរួមសកម្មភាពជាមួយពួកគេជាដើម។
- **អំពើហិង្សាផ្លូវភេទ៖** មានទិន្នន័យតិចតួចប៉ុណ្ណោះ ដែលបង្ហាញពីប្រេវ៉ាឡង់នៃអំពើហិង្សាផ្លូវភេទ។ ការរំលោភបំពានផ្លូវភេទបង្កផលប៉ះពាល់ដល់កុមារកម្ពុជាប្រមាណ៥% បើទោះបីជា

តួលេខនេះទំនងជាតួលេខទាបជាងអ្វីដែលកើតមានជាក់ស្តែង ដោយសារអំពើហិង្សាផ្លូវភេទច្រើនតែពុំត្រូវបានគេរាយការណ៍ឱ្យអស់នោះឡើយ មិនថានៅក្នុងប្រទេសណាក្នុងសកលលោកនោះទេ។ ខណៈពេលដែលមានអ្នកឆ្លើយតបតិចតួចប៉ុណ្ណោះ ដែលបានលើកឡើងពីករណីរំលោភបំពានផ្លូវភេទ មានស្ត្រីរហូតដល់ ២៤% និងបុរសរហូតដល់ ៩% ដែលបានរាយការណ៍ថាធ្លាប់រួមភេទកាលនៅជាកុមារ បានរាយការណ៍ថាការរួមភេទដំបូងរបស់ពួកគេ គឺជាការរួមភេទ "ដែលមិនចង់បាន"។ លើសពីនេះ វប្បធម៌មាក់ងាយ និងស្តីបន្ទោសពាក់ព័ន្ធនឹងការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ ក៏អាចបង្ហាញផងដែរថាតួលេខប្រេវ៉ាឡង់ទាំងនេះពុំបានបង្ហាញពីកម្រិតប្រេវ៉ាឡង់ជាក់ស្តែងនៃការរំលោភបំពានផ្លូវភេទដែលកើតឡើងចំពោះកុមារា និងកុមារីនោះឡើយ។ តាមពិតក្នុងចំណោមមនុស្សអាយុ ១៨-២៥ ឆ្នាំ ដែលធ្លាប់ទទួលរងការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ មានស្ត្រីពាក់កណ្តាល និងបុរស ១ ក្នុង ៥នាក់ ដែលធ្លាប់ប្រាប់អ្នកដទៃទៀតពីករណីដែលបានកើតឡើង និងមានស្ត្រីតែ ១ភាគ៣ និងបុរសតិចជាង ៦% តែប៉ុណ្ណោះ ដែលបានស្វែងរកជំនួយ។

- **ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់កុមារ៖** ស្ត្រីអាយុ១៨-៤៩ឆ្នាំប្រមាណ២៣% និងបុរសអាយុ ១៨-៤៩ប្រមាណ៦,៥% បានរាយការណ៍ថារស់នៅជាមួយដៃគូដំបូងរបស់ពួកគេក្នុងចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍មុនអាយុ ១៨ឆ្នាំ។ អត្រានៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់កុមារ គឺមានកម្រិតទាបជាងក្នុងចំណោមបុគ្គលដែលបច្ចុប្បន្នអាយុក្រោម ១៨ ឆ្នាំ ដែលក្នុងនោះមានស្ត្រី ៦,៥% និងបុរស ០,៦% ប៉ុណ្ណោះដែលរាយការណ៍ថាបានរៀបការ។ ស្ត្រីមកពីបញ្ចភាគចំណូលទាបជាងគេទំនងជានឹងរៀបការកាលនៅជាកុមារ ពីរដងកន្លះខ្ពស់ជាងស្ត្រីដែលមានជីវភាពធូរធារជាង។ អាពាហ៍ពិពាហ៍កុមារហាក់បីដូចជាបញ្ហាដែលច្រើនកើតមានក្នុងសហគមន៍ជនជាតិភាគតិចនៅភូមិភាគឦសាននៃប្រទេសកម្ពុជា ជាងនៅក្នុងតំបន់ដទៃទៀតក្នុងប្រទេស។
- **ពលកម្មកុមារ៖** កុមារប្រមាណ១៩%នៅកម្ពុជាកំពុងមានសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ច ហើយក្នុងចំណោមកុមារទាំងនេះប្រមាណ៥៧%គឺជាពលករកុមារ និង៣១%កំពុងប្រឡូកក្នុងការងារប្រកបដោយគ្រោះថ្នាក់។ កុមារដែលមានអាយុកាន់តែច្រើនកាន់តែប្រឈមនឹងការប្រឡូកក្នុងការងារប្រកបដោយគ្រោះថ្នាក់។ ពលករកុមារច្រើនធ្វើការងារនៅក្នុងវិស័យផ្សេងៗ ដូចជា កសិកម្ម ព្រៃឈើ និងនេសាទ កម្មន្តសាល ពាណិជ្ជកម្ម សំណង់ និងអាហារ និងសេវាស្នាក់នៅ។
- **ការទុកចោលមិនអើពើ៖** មានទិន្នន័យតិចតួចណាស់អំពីបញ្ហាទុកកុមារចោលមិនអើពើ។

ការអង្កេតប្រជាសាស្ត្រ និងសុខភាពកម្ពុជា គឺជាការសិក្សាតែមួយគត់ដែលបានវាស់វែងការទុកកុមារចោលមិនអើពើបែបនេះ ហើយពាក្យនេះគឺត្រូវបានកំណត់និយមន័យយ៉ាងចង្អៀតត្រឹមតែជាការថែទាំមិនគ្រប់គ្រាន់ប៉ុណ្ណោះ (ពោលគឺកុមារ ត្រូវបានទុកចោលតែឯងចាប់ពីមួយម៉ោងឡើងទៅ)។ ទិន្នន័យនេះបង្ហាញថា ក្នុងចំណោមកុមារកម្ពុជាអាយុ៥ឆ្នាំ ១០នាក់ មានម្នាក់ដែលទទួលបានការថែទាំពុំគ្រប់គ្រាន់។

- **ការជួញដូរមនុស្ស៖** ភស្តុតាងបង្ហាញពីការជួញដូរមនុស្សពិបាកនឹងរកបាន ដោយសារតែករណីជួញដូរមនុស្សភាគច្រើនកើតឡើងដោយអាថ៌កំបាំង។ ប្រទេសកម្ពុជាត្រូវបានចាត់ទុកថាជា "ប្រទេសបញ្ជូន" "ប្រទេសទទួល" និង "ប្រទេសឆ្លងកាត់" ក្នុងឧស្សាហកម្មជួញដូរមនុស្សនេះ ដែលបង្ហាញពីកត្តាហានិភ័យជាច្រើន ដែលអាចបង្កឱ្យមានការជួញដូរមនុស្សក្នុងប្រទេស និងជួញមនុស្សឆ្លងដែនសម្រាប់គោលបំណងកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ និងពលកម្មកុមារ។
- **ការថែទាំតាមមណ្ឌល៖** នៅក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំចុងក្រោយនេះ ចំនួនកន្លែងថែទាំកុមារមានការកើនឡើងយ៉ាងគំហុកនៅកម្ពុជា។ ចាប់ពីឆ្នាំ ២០០៥-២០១០ កុមារប្រមាណ ៤៤% ត្រូវបានឪពុកម្តាយ ឬគ្រួសាររបស់ពួកគេយកទៅដាក់តាមមណ្ឌលថែទាំ។ និន្នាការគួរឱ្យព្រួយបារម្ភនេះកំពុងបន្តកើតមានឡើង បើទោះបីជាមានការខិតខំប្រឹងប្រែងផ្នែកគតិយុត្តិដើម្បីទប់ស្កាត់ការយកកុមារទៅដាក់នៅតាមមណ្ឌលថែទាំ ដូចជា គោលនយោបាយស្តីពីការថែទាំជំនួសសម្រាប់កុមារ (២០០៦) និងបទដ្ឋានអប្បបរមាស្តីពីការថែទាំជំនួសសម្រាប់កុមារ (២០០៨) និងបើទោះបីជាប្រទេសកម្ពុជាមានប្រពៃណីយកកុមារដែលងាយរងគ្រោះទៅឱ្យសាច់ញាតិមើលថែយ៉ាងណាក៏ដោយ។

តួនាទីនៃការប្រាស្រ័យទាក់ទង C4D ដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍ក្នុង ការឆ្លើយតបចំពោះអំពើហិង្សា និងការបំបែកពីគ្រួសារ

"ការប្រាស្រ័យទាក់ទងដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍ គូសបញ្ជាក់ពីភាពចាំបាច់ក្នុងការគាំទ្រដល់ប្រព័ន្ធប្រាស្រ័យទាក់ទងទ្វេទិស ដែលអនុញ្ញាតឱ្យមានការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយគ្នា និងអនុញ្ញាតឱ្យសហគមន៍អាចនិយាយបង្ហាញពីបំណងប្រាថ្នា និងក្តីបារម្ភរបស់ពួកគេ ក៏ដូចជាចូលរួមក្នុងការសម្រេចចិត្តដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការអភិវឌ្ឍរបស់ពួកគេ"

សេចក្តីសម្រេចរបស់មហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ ឆ្នាំ ១៩៩៦

ក្នុងសកលលោកទាំងមូល និងក្នុងក្របខ័ណ្ឌយូនីសេហ្វ មានភស្តុតាងជាច្រើនដែលបង្ហាញពីតួនាទីប្រកបដោយអានុភាពរបស់ការប្រាស្រ័យទាក់ទងដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍ (C4D) ក្នុងការជំរុញលើកកម្ពស់ការអភិវឌ្ឍមនុស្ស និងការចូលរួមរបស់សហគមន៍ (Inagaki, 2007; Lennie និង Tacchi, 2011; UNICEF, 2009)។[6,7,8] ការប្រាស្រ័យទាក់ទងដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍ត្រូវបានប្រើប្រាស់រាប់ទសវត្សរ៍មកហើយជាមធ្យោបាយសម្រាប់កែលម្អស្ថានភាពកុមារ និងគ្រួសារតាមរយៈការលើកកម្ពស់សុខភាព អាហារូបត្ថម្ភ អនាម័យ អប់រំ និងទិដ្ឋភាពជាច្រើនផ្សេងទៀតនៃសិទ្ធិមនុស្ស។ ការប្រាស្រ័យទាក់ទង មានសារៈសំខាន់សម្រាប់ជំរុញឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរសង្គម និងអាចផ្តល់ជាព័ត៌មាន មានឥទ្ធិពលលើកទឹកចិត្ត ជំរុញឱ្យមានការចូលរួម និងផ្តល់សិទ្ធិអំណាចដល់បុគ្គល និងសហគមន៍ (Servaes, 2008)។[9]

ដើម្បីឆ្លើយតបចំពោះអំពើហិង្សាលើកុមារ ការប្រាស្រ័យទាក់ទងដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍អាចបំពេញតួនាទីសំខាន់ ក្នុងការទប់ស្កាត់អំពើហិង្សាលើកុមារ តាមរយៈការបង្កើនការយល់ដឹងអំពីផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមាននៃអំពើហិង្សា ការបង្កើនចំណេះដឹង និងជំនាញ ដើម្បីឱ្យមានការធ្វើសកម្មភាពជាជម្រើសផ្សេងៗ និងជំរុញឱ្យមានការចិញ្ចឹមបីបាច់កូន តាមបែបផ្តល់ការការពារ។ ការប្រាស្រ័យទាក់ទងដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍អាចធ្វើឡើង ផ្អែកទៅតាមការអនុវត្តល្អដែលមានស្រាប់ កំណត់ពីជនគំរូវិជ្ជមាន និងកសាងទំនុកចិត្ត ដោយរាប់បញ្ចូលទាំងក្រុមដែលបាត់បង់ឱកាសជាងគេផងដែរ។ ការប្រាស្រ័យទាក់ទងដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍ ក៏មានតួនាទីសំខាន់ក្នុងការផ្លាស់ប្តូរអាកប្បកិរិយា គុណតម្លៃ និងទម្លាប់ដែលគាំទ្រឱ្យមានការប្រព្រឹត្តិអំពើហិង្សាផ្លូវកាយ អំពើហិង្សារំលោភបំពានផ្លូវភេទ ការកេងប្រវ័ញ្ច ការបំបែកពីគ្រួសារទាំងមិនចាំបាច់ និងការអនុវត្តជាប្រពៃណីផ្អែកតាមយេនឌ័រ ដែលបង្កឱ្យមានគ្រោះថ្នាក់ ជាដើម។ នៅពេលដែលការរំលោភបំពាន ការកេងប្រវ័ញ្ច ឬទង្វើដែលបង្កឱ្យមានគ្រោះថ្នាក់កើតឡើង ការប្រាស្រ័យទាក់ទងអាចបំបែកភាពស្ងៀមស្ងាត់ និងនិទណ្ឌភាពជុំវិញការប្រព្រឹត្តិបទល្មើសទាំងនេះ និងអាចលើកទឹកចិត្តឱ្យមានការបង្ហាញព័ត៌មាន ការរាយការណ៍ និងការធ្វើសមាហរណកម្ម។ (Sood និង Cronin, 2014; WHO, 2010; UNICEF, n.d.; Usdin, Scheepers, Goldstein, និង

---

[6] Inagaki, N. (2007). ការបង្ហាញពីផលប៉ះពាល់នៃការប្រាស្រ័យទាក់ទងសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍៖និន្នាការថ្មីៗនៃការស្រាវជ្រាវលក្ខណៈវិទ្យាសាស្ត្រ (Communicating the Impact of Communication for Development: Recent Trends in Empirical Research). Working Paper No. 120, World Bank, Washington, DC.

[7] UNICEF (2009). ការប្រាស្រ័យទាក់ទងសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍សម្រេចបានការផ្លាស់ប្តូរជាលក្ខណៈយុទ្ធសាស្ត្រ និងការបង្កើនលទ្ធផលសម្រាប់កុមារ (Communication for Development (C4D) Realizing Strategic Shifts and Accelerating Results for Children). Position Paper. Available at: https://www.unicef.org/cbsc/files/C4D-Position-Paper.doc

[8] Lennie, J. and Tacchi, J. (2011). ការស្រាវជ្រាវ ការពិនិត្យតាមដាន និងការវាយតម្លៃ ការប្រាស្រ័យទាក់ទង សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍:និន្នាការ ឧបសគ្គ និងអភិក្រម (Researching, Monitoring and Evaluating Communication for Development: Trends, Challenges and Approaches.) Report on a Literature Review and Consultations with Expert Reference Group and UN Focal Points on C4D.

[9] Servaes, J. (2008).ការប្រាស្រ័យទាក់ទងសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍ និងការផ្លាស់ប្តូរសង្គម (Communication for Development and Social Change.) Thousand Oaks, CA: Sage.

Japhet, 2005)។[10,11,12,13] ជារួម ការប្រាស្រ័យទាក់ទងដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍អាចផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ទៅលើការទប់ស្កាត់ផង និងការឆ្លើយតបចំពោះការរំលោភបំពានសិទ្ធិកុមារផង តាមរយៈការកសាងចំណេះដឹង និងការរៀបចំឱ្យមានកិច្ចពិគ្រោះយោបល់ ការជំរុញឱ្យមានការប្តេជ្ញាចិត្ត និងការលើកទឹកចិត្តឱ្យគ្រួសារ និងកុមារខ្លួនឯងធ្វើសកម្មភាព ដើម្បីលុបបំបាត់ការប្រព្រឹត្តិទាំងនេះ។

[10] Sood, S. & Cronin, C. (2014). អភិក្រមការប្រាស្រ័យទាក់ទងសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងការ ដោះស្រាយបញ្ហាអំពើហិង្សាលើកុមារៈការពិនិត្យឯកសារជាលក្ខណ:ប្រព័ន្ធ (C4D Approaches to Address Violence against Children: A Systematic Review.)

[11] World Health Organization (2010). ភស្តុតាងសម្រាប់បង្ការអំពើហិង្សា (Violence Prevention the evidence.) Available at: http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/77936/1/9789241500845_eng.pdf?ua=1

[12] UNICEF (n.d.). អភិក្រមយូនីសេហ្វសម្រាប់ការការពារកុមារ)UNICEF's approach to child protection.) Available at: https://www.unicef.org/protection/57929_57990.html

[13] Usdin, S, Scheepers, E, Goldstein, S, and Japhet, G. (2005). ការសម្រេចបាននូវការផ្លាស់ប្តូរសង្គមលើបញ្ហាអំពើហិង្សាដោយសារយេនឌ័រៈ របាយការណ៍ស្តីពីការវាយតម្លៃ ផលប៉ះពាល់នៃសូលស៊ីធី ស៊េរីទី៤ (Achieving social change on gender-based violence: a report on the impact evaluation of Soul City's fourth series. Social Science and Medicine; 61: 2434-2445.

ជំពូក២៖ ក្របខ័ណ្ឌទស្សនាទានសម្រាប់យុទ្ធសាស្ត្រ

ដំណើរការអភិវឌ្ឍយុទ្ធសាស្ត្រ

ដំណើរការដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់ដោយក្រុមការងារRain Barrel ក្នុងការអភិវឌ្ឍយុទ្ធសាស្ត្រគឺផ្អែកលើភស្តុតាងនិងកិច្ចប្រឹក្សា។ជំហានដំបូងគឺការពិនិត្យនូវភស្តុតាងដែលមានស្រាប់ដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹងអំពើហិង្សាលើកុមារ និង ការបំបែកកុមារចេញពីគ្រួសារដោយពុំចាំបាច់ ជាពិសេសការសិក្សាពីអំពើហិង្សាលើកុមារនៅកម្ពុជា និងការសិក្សាពីការពិនិត្យឯកសារមានលក្ខណៈជាប្រព័ន្ធទៅលើអំពើហិង្សាលើកុមារនៅកម្ពុជាដោយខូរ៉ាម។ បន្ទាប់មកទៀត ក្រុមការងារ Rain Barrel បានធ្វើការស្រាវជ្រាវ និងអានឯកសារយ៉ាងទូលំទូលាយ ដែលក្នុងនោះមានរបាយការណ៍ស្រាវជ្រាវចំនួន១៨ និងឯកសាររដ្ឋាភិបាលដែលផ្តល់ដោយយូនីសេហ្វ ព្រមទាំងឯកសារបោះពុម្ពផ្សាយ peer-reviewed and gray literature ចំនួន៣៤ដែលទទួលបានតាមរយៈPubMed និង Google Scholar និងការពិនិត្យដោយមានលក្ខណៈជាសកលនិងជាប្រព័ន្ធទៅលើយុទ្ធសាស្ត្រប្រាស្រ័យទាក់ទងដើម្បីដោះស្រាយអំពើហិង្សាលើកុមារ (លទ្ធផលសម្រេចបានទី១)។ ការសិក្សាឯកសារទាំងនេះផ្តោតទៅលើកត្តាប្រាស្រ័យទាក់ទងនៃអំពើហិង្សាលើកុមារនៅកម្ពុជា និងទាញយកនូវអនុសាសន៍និងចំនុចឈានចូលសម្រាប់ក្របខ័ណ្ឌទស្សនាទាន(លទ្ធផលសម្រេចទី២) និងយុទ្ធសាស្ត្រប្រាស្រ័យទាក់ទងដែលបានបង្ហាញនៅក្នុងឯកសារនេះ (លទ្ធផលសម្រេចទី៣)។

បន្ទាប់មក កិច្ចប្រឹក្សាជាច្រើនត្រូវបានធ្វើឡើងជាមួយអ្នកពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗនៅថ្នាក់ជាតិដើម្បីពិភាក្សាពីចន្លោះប្រហោង និងឱកាសផ្សេងៗក្នុងកិច្ចប្រឹងប្រែងប្រាស្រ័យទាក់ទងដើម្បីដោះស្រាយអំពើហិង្សាលើកុមារ និងការបំបែកកុមារពីគ្រួសារដែលពុំចាំបាច់។ កិច្ចប្រឹក្សានេះរួមមានការជួបប្រជុំជាមួយក្រសួងដៃគូសំខាន់ៗ ដូចជាក្រសួងកិច្ចការនារី ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា (ស.អ.យ) ក្រសួងព័ត៌មាន ក្រសួងធម្មការ និងសាសនា និងអង្គការជាតិ និងអន្តរជាតិដែលធ្វើការពាក់ព័ន្ធនឹងអំពើហិង្សាលើកុមារ (សូមមើលទៅឧបសម្ព័ន្ធទី២សម្រាប់បញ្ជីរាយនាមអ្នកដែលត្រូវបានប្រឹក្សា)។ជាងនេះទៅទៀត ការពិភាក្សាជាក្រុមត្រូវបានធ្វើឡើងជាមួយឪពុកម្តាយ និងអ្នកថែទាំកុមារ កុមារជំទង់ និងកុមារតូចដើម្បីស្វែងយល់ពីឧបសគ្គ និងកត្តាលើកទឹកចិត្តសម្រាប់ការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថសង្គម ព្រមទាំងដៅយកនូវមធ្យោបាយប្រាស្រ័យទាក់ទង និងបណ្តាញសហគមន៍ដែលយុទ្ធសាស្ត្រអាចប្រើប្រាស់។

តាមរយៈការស្វែងយល់ទាំងឡាយដែលទទួលបានមកពីកិច្ចប្រឹក្សានៅក្នុងប្រទេស និងភស្តុតាងដ៏រឹងមាំដែលផ្អែកលើយុទ្ធសាស្ត្រប្រាស្រ័យទាក់ទងស្តីពីអំពើហិង្សាលើកុមារទូទាំងសកលលោក និងក្នុងប្រទេស ក្របខ័ណ្ឌទស្សនាទានដែលជាក់លាក់សម្រាប់កម្ពុជាត្រូវបានបង្កើតឡើង ចែករំលែក និង យល់ស្របដោយយូនីសេហ្វ។ក្របខ័ណ្ឌនេះគូសបង្ហាញពីជ្រុងនៃការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថនិងសង្គម ដែលចាំបាច់ដើម្បីដោះស្រាយអំពើហិង្សាលើកុមារ និងការបំបែកកុមារចេញពីគ្រួសារដោយពុំចាំបាច់ ព្រមទាំងគូសបង្ហាញពីអភិក្រមយុទ្ធសាស្ត្រប្រាស្រ័យទាក់ទងដែលពាក់ព័ន្ធ។ ក្របខ័ណ្ឌ

ទស្សនាទាននេះត្រូវបានចែកចាយក្នុងចំណោមដៃគូជាតិសម្រាប់ការផ្តល់មតិត្រឡប់។ បន្ទាប់ពីក្របខ័ណ្ឌទស្សនាទានត្រូវបានធ្វើចប់រួចរាល់ យុទ្ធសាស្ត្រប្រាស្រ័យទាក់ទងលម្អិតត្រូវបានព្រាងឡើង។ ផ្អែកទៅលើឯកសារព្រាងយុទ្ធសាស្ត្រ ក្រុមការងារRain Barrel បានអភិវឌ្ឍនូវក្របខ័ណ្ឌពិនិត្យតាមដាននិងវាយតម្លៃដែលអមជាមួយ (លទ្ធផលសម្រេចទី៤) និងផែនការអនុវត្តដោយមានកំណត់ការចំណាយ (លទ្ធផលសម្រេចទី៥)។ ដំណើរការដើម្បីបញ្ជាក់ពីសុពលភាពរបស់យុទ្ធសាស្ត្ររួមមានការជួបប្រឹក្សាលើកចុងក្រោយជាមួយដៃគូនៅភ្នំពេញ និងការពិនិត្យដោយលម្អិតទៅលើកញ្ចប់យុទ្ធសាស្ត្រដោយរដ្ឋាភិបាល។ រូបភាពទី២ បង្ហាញពីដំណើរការអភិវឌ្ឍយុទ្ធសាស្ត្រ។កិច្ចប្រជុំប្រឹក្សាត្រូវបានដឹកនាំដោយលោកជំទាវ ច័ន្ទ ហារ៉ានវដ្តី អនុរដ្ឋលេខាធិការនៃក្រសួងស.អ.យ និងមានអ្នកចូលរួមជាង៦០នាក់ដែលមកពីស្ថាប័នរដ្ឋាភិបាល អង្គការអន្តរជាតិ អង្គការជាតិ យូនីសេហ្វ និងភ្នាក់ងារអង្គការសហប្រជាជាតិ ព្រមទាំងដៃគូផ្សេងៗទៀត។

រូបភាពទី២៖ ដំណើរការអភិវឌ្ឍយុទ្ធសាស្ត្រ

ដំណើរការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថ និងសង្គម

ដំណើរការនៃការផ្លាស់ប្តូរដែលបានស្នើឡើងសម្រាប់យុទ្ធសាស្រ្តនេះ ផ្អែកទៅលើទ្រឹស្តីប្រាស្រ័យទាក់ទងសំខាន់ៗនៃការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថ និងសង្គម ដែលត្រូវបានគេប្រើប្រាស់នៅក្នុងវិស័យជាច្រើន ដូចជាវិស័យសុខាភិបាល និង សិទ្ធិមនុស្ស (ឧ.ទ្រឹស្តីរៀនសូត្របែបសង្គម ទ្រឹស្តីនៃឥរិយាបថព្រៀងទុក និងទ្រឹស្តីគាំទ្របែបសង្គម)។ ចំណុចគោលនៃការផ្លាស់ប្តូរសង្គម និង ការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថ គឺផ្អែកលើអំណះអំណាងដែលថា ការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹង និង ការជម្រុញឱ្យមានការវែកញែក និង ការពិភាក្សាក្នុងចំណោមអ្នកពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗគ្នាអំពីការមិនអាចទទួលយកបានចំពោះអំពើហិង្សាគ្រប់ទម្រង់ និង ការបំបែកកុមារពីគ្រួសារដោយមិនចាំបាច់ អាចនាំឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរអាកប្បកិរិយា និង ការប្រព្រឹត្តដែលទទួលយក ឬ បន្តជម្រុញឱ្យមានអំពើហិង្សា។ ការផ្លាស់ប្តូរ អាកប្បកិរិយា និង ការកសាងជំនាញចរចារឱ្យបានស៊ីជម្រៅ ព្រមទាំងការជឿជាក់លើសមត្ថភាពខ្លួនឯង នឹងនាំឱ្យមានលទ្ធភាពក្នុងការចាត់វិធានការ ឬ ធ្វើការជ្រើសរើសដែលកាន់តែមានសុវត្ថិភាព ដែលទាំងអស់នេះ រួមចំណែកផ្លាស់ប្តូរការអនុវត្តន៍ជាទម្លាប់ និង លើកកម្ពស់ឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរសង្គម។ ជាចុងក្រោយ ការវិឌ្ឍន៍ពីការទទួលបានចំណេះដឹង ទៅជាការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថរហូតដល់ការគៀងគរការប្តេជ្ញាចិត្ត នឹងនាំឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរសង្គម និង ការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថជាវិជ្ជមានដែលនាំឱ្យមានការកាត់បន្ថយកម្រិតនៃអំពើហិង្សា និងការបំបែកកុមារចេញពីគ្រួសារដោយពុំចាំបាច់ដូចមានបង្ហាញនៅក្នុងរូបភាពទី៣។

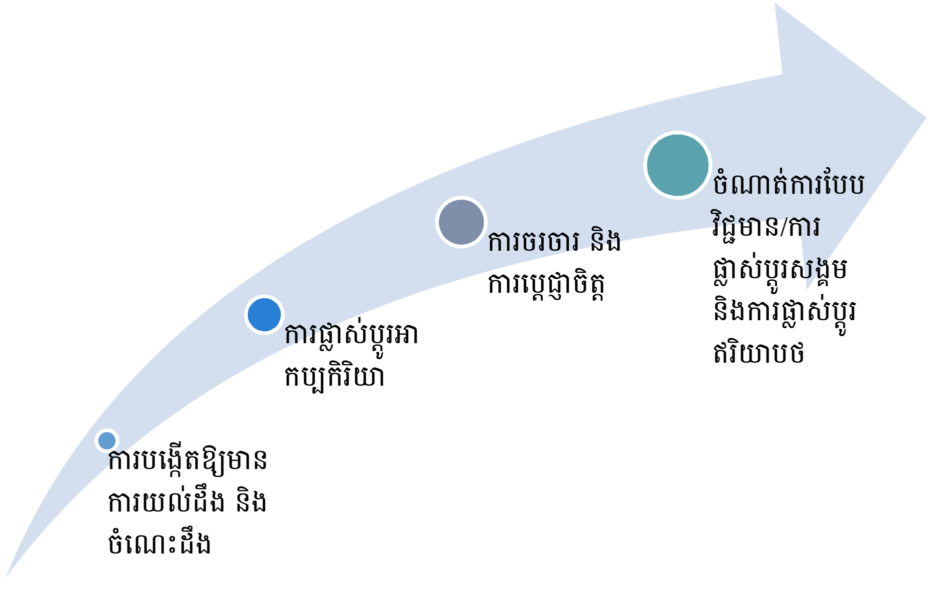

រូបភាពទី៣ ៖ ដំណើរការនៃការផ្លាស់ប្តូរសង្គម និង ការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថ

ដោយផ្អែកទៅលើដំណើរការប្រាស្រ័យទាក់ទងដើម្បីផ្លាស់ប្តូរសង្គម និង ឥរិយាបថ ដូចមានបញ្ជាក់លម្អិតកន្លងមក និង តាមរយៈការអនុវត្តទ្រឹស្តីនៃការផ្លាស់ប្តូរមួយចំនួនដែលមានដំណើរការនៅកម្រិតបុគ្គល អន្តរបុគ្គល និង កម្រិតសហគមន៍ គេបានបង្កើតនូវក្របខ័ណ្ឌពិសេសមួយដែលផ្តោតលើការប្រាស្រ័យទាក់ទង ដើម្បីផ្តល់នូវមគ្គុទ្ទេសក៍ណែនាំសម្រាប់យុទ្ធសាស្រ្តនេះ។ ក្របខ័ណ្ឌ Cambodia PROTECT ដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងជាពិសេសសម្រាប់បញ្ហាអំពើហិង្សាលើកុមារ និង ត្រូវបានអនុវត្តសាកល្បងលើកដំបូងក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ផ្អែកទៅលើភស្តុតាងដ៏រឹងមាំដែលធ្លាប់មានប្រសិទ្ធភាព កន្លងមកនៅទូទាំងសកលលោកនៅក្នុងផ្នែកផ្សេងៗនៃអំពើហិង្សាលើកុមារ ដែលរួមមានជាអាទិ៍ ការបញ្ចប់អាពាហ៍ពិពាហ៍ក្នុងវ័យកុមារ អំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ និង ការសម្លុតគំរាមកំហែង ព្រមទាំងមានភាពសក្តិសមក្នុងការបង្ការ និង ឆ្លើយតបទៅនឹងបញ្ហាអំពើហិង្សា និង ការបំបែកកុមារពីគ្រួសារ (Ellsberg et al., 2014; Sood& Cronin, 2015; Usdin, Scheepers, Goldstein, & Japhet, 2005)[14],[15],[16]។ ជារួម ក្របខ័ណ្ឌនេះលើកកម្ពស់បរិដ្ឋានមួយដែលមិនទទួលយកអំពើហិង្សាលើកុមារ ទោះក្នុងទម្រង់ណាក៏ដោយ ហើយរាល់អ្នកមានភារកិច្ចពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ឬ ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធនានា ត្រូវអនុវត្តចំណាត់ការវិជ្ជមាន ដើម្បីការពារកុមារពីការទុកចោលមិនអើពើ គ្រោះថ្នាក់ការរំលោភបំពាន និង អំពើហិង្សា (សូមមើលរូបភាពទី៤)។ យុទ្ធសាស្រ្តនេះត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយផ្អែកទៅលើ និងជម្រុញកត្តាការពារ និងទិដ្ឋភាពវិជ្ជមាននៃការអនុវត្តន៍ចិញ្ចឹមកូននាពេលបច្ចុប្បន្ននៅក្នុងវប្បធម៌ខ្មែរ។ យុទ្ធសាស្រ្តនេះក៏នឹងផ្តោតផងដែរទៅលើជំហានដែលមានភាពសមស្របទៅតាមលក្ខណៈវប្បធម៌ និង មានភាពជាក់ស្តែងអាចធ្វើបានដែលបុគ្គល គ្រួសារ និង សហគមន៍ អាចអនុវត្តដើម្បីបង្ការ និង ឆ្លើយតបទៅនឹងអំពើហិង្សា និង ការបំបែកកុមារពីគ្រួសារ។សមាសភាគនៃក្របខ័ណ្ឌ Cambodia PROTECTត្រូវបានបរិយាយដូចខាងក្រោម។

---

[14] Ellsberg M, Arango DJ, Morton M, et al. ការបង្ការអំពើហិង្សាលើស្ត្រី និងកុមារ៖ តើភស្តុតាងនិយាយថាម៉េចខ្លះ? (Prevention of violecne against women and girls what does the evidence say?) Lancet 2014; បោះពុម្ពអនឡាញនៅថ្ងៃ២១ វិច្ឆិកា. http://dx.doi.org/10.1016/S0140-6736(14)61703-7.

[15] Sood, S. & Cronin, C. (2014). អភិក្រមយុទ្ធសាស្ត្រប្រាស្រ័យទាក់ទងសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍដើម្បីដោះស្រាយអំពើហិង្សាលើកុមារ៖ ការពិនិត្យជាលក្ខណៈប្រព័ន្ធ (C4D approach to address violence against children: a systematic review.)

[16] Usdin, S, Scheepers, E, Goldstein, S, and Japhet, G. (2005). ការសម្រេចបានការផ្លាស់ប្តូរសង្គមនៃអំពើហិង្សាដោយសារយេនឌ័រ៖ របាយការណ៍ស្តីពីការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់របស់សូលស៊ីធីសេរីទី៤ (Achieving social change on gender-based violence: a report on the impact evaluation of Soul City's fourth series.) Social Science and Medicine; 61: 2434-2445.

រូបភាពទី៤ ៖ ក្របខ័ណ្ឌ Cambodia PROTECT

លើកកម្ពស់វប្បធម៌មិនអធ្យាស្រ័យដាច់ខាត

យុទ្ធសាស្ត្រដែលបានស្នើឡើងនេះនឹងធ្វើការសង្កត់ធ្ងន់ថា រាល់អំពើហិង្សាលើកុមារគ្រប់ទម្រង់ទាំងអស់ និង ការបំបែកកុមារពីគ្រួសារ គឺជាសកម្មភាពដែលមិនអាចទទួលយកបាន ដូចដែលមានចែងនៅក្នុងសន្ធិសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធកុមារ តួបករណ៍អន្តរជាតិផ្សេងៗ និងក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្តិជាតិ។ ភស្តុតាងពីប្រទេសកម្ពុជាបានផ្តល់ការ បញ្ជាក់យ៉ាងរឹងមាំអំពីការទទួលយកយ៉ាងទូលំទូលាយ និង ការចាត់ទុកថា ទម្រង់ជាច្រើននៃអំពើហិង្សាលើកុមារជារឿងធម្មតា។ ការត្រួតពិនិត្យឯកសាររបស់ Rain Barrel បានបញ្ចូលការវិភាគបន្ថែមទៀត ទៅលើទិន្នន័យពី CVACS និង CDHS សម្រាប់រាជធានីខេត្តគោលដៅទាំង៥។ ឧទាហរណ៍ ការវិភាគទាំងនេះបានបង្ហាញឱ្យដឹងថា អ្នកផ្តល់ចម្លើយទាំងបុរស និង ស្ត្រីប្រមាណពីរភាគបីបានឆ្លើយថាទណ្ឌកម្មលើរាងកាយដែលប្រព្រឹត្តដោយឪពុក ឬ ម្តាយគឺជារឿងត្រឹមត្រូវ យ៉ាងហោចណាស់នៅក្នុងស៊ីណារីយ៉ូមួយ ក្នុងចំណោមស៊ីណារីយ៉ូចំនួន៥ ដែលបានសាកសួរ[17]។ ការពិនិត្យកាន់តែស៊ីជម្រៅទៅលើអាកប្បកិរិយា បង្ហាញឱ្យដឹងថាអ្នកផ្តល់ចម្លើយ

17 CDHS ឆ្នាំ២០១៤ បានបញ្ចូលសំនួរចំនួន៥ ដែលសាកសួរថាតើវាជាការត្រឹមត្រូវដែរឬទេ ដែលឪពុកម្តាយវាយដំកូនប្រុសស្រីរបស់ខ្លួន ដោយសារតែមូលហេតុខាងក្រោម ៖ ក) ប្រសិនបើកូនមិនស្តាប់បង្គាប់ ខ) ប្រសិនបើកូនឈ្លើយ គ) ប្រសិនបើកូនធ្វើឱ្យគ្រួសារខ្មាសគេ ឃ) ប្រសិនបើកូនមិនធ្វើការងារផ្ទះ ឬ ដាំស្ល និង ង) ប្រសិនបើកូនមិនមើលប្អូន។ យើងបានបង្កើតសន្ទស្សន៍បន្ថែមមួយ និង រាយការណ៍អំពីសមាមាត្រនៃអ្នកផ្តល់ចម្លើយដែលជឿថា វាជារឿងត្រឹមត្រូវក្នុងការដែលឪពុកម្តាយវាយដំកូនរបស់ខ្លួន យ៉ាងហោចណាស់នៅក្នុង

ចំនួន២០% ជឿថាការដែលឪពុកម្តាយវាយកូនប្រុសនៅក្នុងស្ថានភាពទាំង៥គឺជារឿងត្រឹមត្រូវ និង ២៨%ជឿថាការវាយកូនស្រីនៅក្នុងស្ថានភាពទាំង៥គឺជារឿងត្រឹមត្រូវផងដែរ។ ការគាំទ្រក្នុងកម្រិតដ៏ខ្ពស់បែបនេះ ចំពោះទណ្ឌកម្មលើរាងកាយដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់ជាវិធីសាស្ត្រអនុវត្តវិន័យ - ដែលជារឿងសាមញ្ញនៅប្រទេសនិងវប្បធ៌មជាច្រើនទៀត -បានទទួលការបញ្ជាក់បន្ថែម តាមរយៈទិន្នន័យពី*ការស្រាវជ្រាវបែបគុណភាពដោយមានការចូលរួម ស្តីពីការអនុវត្តន៍របស់អ្នកថែទាំ* ដែលបានរកឃើញថា ការអនុវត្តន៍វិន័យលើរាងកាយកុមារ ត្រូវបានចាត់ទុកថាជាវិធីសាស្ត្រដ៏មានប្រសិទ្ធភាពបំផុតក្នុងការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថមិនសមស្របរបស់កុមារ។ ទិន្នន័យទាំងនេះគូសបញ្ជាក់អំពីសារៈសំខាន់ នៃការទប់ទល់នឹងបញ្ហាទទួលយក និង ការចាត់ទុកថាអំពើហិង្សាលើកុមារជារឿងប្រក្រតី។ យុទ្ធសាស្ត្រនេះនឹងសង្កត់ធ្ងន់លើការអនុវត្តន៍បែបផ្តល់កិច្ចការពារ និង ចំណាត់ការបែបអហិង្សាដើម្បីជម្រុញការបង្ការ។ ក្នុងករណីដែលអំពើហិង្សា ឬ ការបំបែកកុមារពីគ្រួសារ បានកើតឡើងរួចទៅហើយ រាល់អ្នកមានភារកិច្ចទាំងអស់នៅកម្រិតគ្រួសារ (ឪពុកម្តាយ អ្នកថែទាំ និង សាខាញាតិ) កម្រិតសហគមន៍ (គ្រូបង្រៀន មេដឹកនាំ សាសនា អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន និង អ្នកមានឥទ្ធិពលដទៃទៀត) ព្រមទាំងម្ចាស់សិទ្ធិខ្លួនឯងផ្ទាល់ ត្រូវបាន លើកទឹកចិត្ត និង ផ្តល់ភាពអង់អាចឱ្យចាត់វិធានការដើម្បីបញ្ចប់អំពើហិង្សា ព្រមទាំងរក្សាគ្រួសារឱ្យនៅជួបជុំគ្នា។ យុទ្ធសាស្ត្រនេះក៏នឹងសង្កត់ធ្ងន់ទៅលើការហ៊ាននិយាយប្រឆាំងនឹងបញ្ហាអំពើហិង្សា ការចរចារអំពីជម្រើសដែលមាន និង ការរាយការណ៍ ឬ ការទទួលបានសេវាបញ្ជូន សម្រាប់ជាផ្នែកមួយនៃការសះស្បើយឡើងវិញ និងការឆ្លើយតបទៅនឹងពីអំពើហិង្សា និង ការបំបែកកុមារពីគ្រួសារ។

ការទទួលស្គាល់ភាពងាយរងគ្រោះជាក់លាក់

បើទោះបីជាអំពើហិង្សាអាចប៉ះពាល់កុមារគ្រប់រូបក៏ដោយ ប៉ុន្តែក្រុមជាក់លាក់មួយចំនួន រួមមានកុមារ ពិការ និង កុមារដែលរស់នៅក្នុងមណ្ឌល មានការប្រឈមទៅនឹងអំពើហិង្សាកាន់តែខ្ពស់ ដូច្នេះហើយវាមានសារៈសំខាន់ខ្លាំងណាស់ដែលគ្រួសារត្រូវដឹងអំពីភាពងាយរងគ្រោះទាំងនេះ ដើម្បីបង្ការអំពើហិង្សាកុំឱ្យកើតឡើង។ ឧទាហរណ៍ *ការពិនិត្យឡើងវិញក្នុងលក្ខណៈជាប្រព័ន្ធទៅលើអំពើហិង្សាលើកុមារក្នុងប្រទេសកម្ពុជា* គូសបញ្ជាក់ថា កុមារា និងកុមារីវ័យក្មេង មានការប្រឈមកាន់តែខ្ពស់ទៅនឹងអំពើហិង្សាផ្លូវកាយ និង កុមារដែលកំពុងសិក្សារៀនសូត្រថ្នាក់ខ្ពស់មានទំនោរមិនសូវរាយការណ៍ឱ្យដឹងអំពីបញ្ហាអំពើហិង្សា។ ការពិនិត្យជាលក្ខណៈជាប្រព័ន្ធឡើងវិញនេះ ក៏សង្កត់ធ្ងន់ផងដែរថាកុមារាទំនងនឹងទទួលរងការវាយដំផ្លូវកាយ ឬ ចូលរួមនៅក្នុងការវាយតប់គ្នានៅឯសាលារៀនច្រើនជាងកុមារី ហើយកុមារពិការអាចជួបប្រទះអំពើហិង្សាផ្លូវកាយ និងផ្លូវចិត្ត កាន់តែច្រើន និង មានការប្រឈមកាន់តែខ្ពស់ទៅនឹងការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ។ យោងតាម ទិន្នន័យពីប្រទេសកម្ពុជាបានឱ្យដឹងថា អំពើហិង្សារមែងមិនមែនកើតឡើងតែមួយដងឡើយ។ កុមារជួបប្រទះអំពើហិង្សាជាច្រើនដងនៅពេលកំពុងចម្រើនវ័យ ហើយកុមារដែលបានទទួលរងអំពើហិង្សាមួយទម្រង់ ទំនងនឹងទទួលរង

ស៊ីណារីយ៉ូណាមួយក្នុងចំណោមស៊ីណារីយ៉ូទាំង៥នេះ។

អំពើហិង្សាក្នុងទម្រង់ត្រួតគ្នាដទៃទៀត។ ការឆ្លើយតប និង ការបង្ការអំពើហិង្សា និង ការបំបែកកុមារពីគ្រួសារ ត្រូវពិចារណាទៅលើភាពងាយរងគ្រោះទាំងនេះ និង ការពារកុមារពីអំពើហិង្សាបន្ថែមទៀត ឬ អំពើហិង្សាក្នុងទម្រង់ត្រួតគ្នាដទៃទៀត។

ការចង្អុលប្រាប់ដល់អ្នកមានដែលកាតព្វកិច្ច និងមានតួនាទីភារកិច្ច

បុគ្គលតែម្នាក់ឯងមិនអាចបង្ការ និង ឆ្លើយតបទៅនឹងអំពើហិង្សាបានឡើយ ដោយសារអំពើហិង្សាចាក់ស្រេះនៅក្នុងទម្លាប់សង្គមយូរលង់ និងទម្លាប់ប្រព្រឹត្តរបស់សហគមន៍។ វាត្រូវតែជាការទទួលខុសត្រូវរួម។ កុមារ គ្រួសារ គ្រូបង្រៀន អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន អ្នកផ្តល់សេវា មេដឹកនាំសហគមន៍ និង សាធារណជន ត្រូវមានការយល់ដឹងកាន់តែទូលំទូលាយអំពីអំពីហិង្សា រួមទាំងយល់ដឹងថាអំពើហិង្សាលើកុមារអាចកើតឡើងតាមរបៀបជាច្រើនផ្សេងៗគ្នា និងថាការដាក់វិន័យដោយប្រើទណ្ឌកម្ម និងការមិនអើពើអាចនាំឱ្យមានផលវិបាក ភ្លាមៗ និងផលវិបាកក្នុងរយៈពេលវែងទៅលើសុខភាព និងសុខុមាលភាពរបស់កុមារ។ រាល់អ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ត្រូវដឹងអំពីអ្វីដែលពួកគេអាចធ្វើបានដើម្បីការពារ ឬ ឆ្លើយតបទៅនឹងកុមារដែលរងផលប៉ះពាល់ពីអំពើហិង្សា។ ឧទាហរណ៍ តើឪពុកម្តាយគួរធ្វើអ្វីខ្លះ? តើមិត្តភក្តិគួរធ្វើអ្វីខ្លះ? ឬ តើគ្រូបង្រៀនម្នាក់ ឬ មន្ត្រីក្នុងមូលដ្ឋានម្នាក់អាចធ្វើអ្វីបានខ្លះ? បន្ថែមពីនេះទៀត រាល់អ្នកមានភារកិច្ចទាំងអស់ និង ម្ចាស់សិទ្ធិទាំងអស់ ត្រូវទទួលបានការលើកទឹកចិត្ត និង មានទំនុកចិត្តក្នុងការ ប្រែក្លាយចំណេះដឹងដែលខ្លួនមានឱ្យទៅជាសកម្មភាព។ ទ្រឹស្តីមួយចំនួនដូចជាទ្រឹស្តីរៀនសូត្រអំពីសង្គម សង្កត់ធ្ងន់ថាសមត្ថភាពពាក់ព័ន្ធនឹងឥរិយាបថ (ឧ. ចំណេះដឹង និងជំនាញក្នុងការអនុវត្តឥរិយាបថមួយមួយ) និង ការជឿជាក់លើសមត្ថភាពខ្លួនឯង (ឧ. ទំនុកចិត្តក្នុងការអនុវត្តឥរិយាបថមួយ)មានផលប៉ះពាល់ទៅលើទំនោរនៃការផ្លាស់ប្តូរការប្រព្រឹត្ត (Bandura, 2004)[18] ។ ដូច្នេះ សកម្មភាពលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងត្រូវឈានពីការត្រឹមតែផ្តល់សារលើកទឹកចិត្ត ទៅដល់ការពង្រឹងទំនុកចិត្ត និង សមត្ថភាពរបស់អ្នកមានភារកិច្ច និង ម្ចាស់សិទ្ធិក្នុងការធ្វើសកម្មភាពវិជ្ជមាន។អ្នកផ្តល់ការថែទាំ និងសមាជិកសហគមន៍មានការទទួលការត្រូវក្នុងការការពារកុមារពីគ្រោះថ្នាក់ ប៉ុន្តែយុទ្ធសាស្ត្រនេះក៏សង្កត់ធ្ងន់ផងដែរពីតួនាទីរបស់កុមារ និងក្មេងជំទង់ជាភ្នាក់ងារផ្លាស់ប្តូរសម្រាប់ជីវិតរបស់ពួកគេ និងជីវិតរបស់មិត្តភក្តិគេ។

ការផ្លាស់ប្តូរអាកប្បកិរិយា

នៅកម្រិតសកល ការស្រាវជ្រាវបានបង្ហាញឱ្យដឹងថា ការចាត់ទុកថាជារឿងធម្មតា និង ការទទួលយកអំពើហិង្សា ធ្វើឱ្យអំពើហិង្សានៅតែបន្តកើតឡើង ព្រមទាំងរារាំងចំពោះឥរិយាបថស្វែងរកជំនួយផងដែរ។ ស្រដៀងគ្នាទៅនឹងជំនឿ និង អាកប្បកិរិយាទូទៅ ដែលទទួលយកទម្រង់ជាច្រើននៃអំពើ

[18]Bandura, A. (2004).ការលើកកម្ពស់សុខភាពដោយមធ្យោបាយការយល់ដឹងសង្គម។ឥរិយាបថអប់រំ សុខភាព (Health Promotion by Social Cognitive Means. Health Education Behaviour), (31), 2:143-164.

ហិង្សាលើកុមារក្នុងប្រទេសកម្ពុជាដែរ បើយោងតាមរបាយការណ៍ស្តីពី*ដោយចេតនាល្អបំផុត....*[19] ក៏មានជំនឿជាច្រើនលើសលប់ផងដែរថា កន្លែងថែទាំកុមារផ្តល់នូវការអប់រំល្អ ដែលក្នុងនោះមានសមាជិកគ្រួសារប្រមាណ ៩២% បានថ្លែងថា ពួកគេឯកភាព ឬ ឯកភាពទាំងស្រុងថា គ្រួសារក្រីក្រគួរបញ្ជូនកូនទៅមណ្ឌលថែទាំកុមារ [20] ដើម្បីទទួលការ អប់រំ ប្រសិនបើពួកគេគ្មានលទ្ធភាពបង់ថ្លៃអប់រំកូនដោយខ្លួនឯង។ ដូចគ្នានេះដែរ សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ និង មេភូមិដ៏ច្រើនលើសលប់ ជឿថា ការថែទាំតាមមណ្ឌលគឺជាជម្រើសល្អបំផុតសម្រាប់កុមារដែលគ្មានឪពុកម្តាយ។ យើងត្រូវការឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរអាកប្បកិរិយា ទាំងនៅកម្រិតបុគ្គល និង កម្រិតសង្គម ដើម្បីបង្កា អំពើហិង្សាកុំឱ្យកើតមាន ក៏ដូចជាឆ្លើយតបទៅនឹងអំពើហិង្សានៅពេលដែលវាកើតឡើងផងដែរ។ ទ្រឹស្តីនការផ្លាស់ប្តូរ គូសបញ្ជាក់អំពីសារៈសំខាន់នៃអាកប្បកិរិយាថនិងចេតនារបស់បុគ្គលក្នុងការប្រព្រឹត្តឥរិយាបថមួយថា ជាសញ្ញាណព្យាករណ៍ដ៏សំខាន់អំពីឥរិយាបថ (Ajzen, 2011)[21]។ បុគ្គល និង សមាជិកសហគមន៍ ត្រូវយល់ដឹងកាន់តែប្រសើរអំពីផលប៉ះពាល់ផ្លូវកាយ ផ្លូវចិត្ត និង សតិអារម្មណ៍នៃអំពើហិង្សា ដោយគិតទាំងផលប៉ះពាល់រយៈពេលខ្លី និង រយៈពេលវែង ព្រមទាំងត្រូវជឿថាអំពើហិង្សា ឬ ការបំបែកកុមារពីគ្រួសារ គឺជារឿងដែលមិនអាចទទួលយកបានឡើយ ទោះក្នុងទម្រង់ណាក៏ដោយ និង ត្រូវអនុវត្តចំពោះកុមារគ្រប់រូប ដោយមិនប្រកាន់ភេទ សមត្ថភាព ជាតិពន្ធុ ចំណាប់អារម្មណ៍ផ្លូវភេទ ឬ តំបន់ទីតាំងភូមិសាស្ត្រ។

ការពិនិត្យស្វែងរកជម្រើស និង ដំណោះស្រាយផ្សេងៗ

ការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត និង ការចរចារ រវាងជម្រើសដែលអាចទទួលយកបាន និងដែលមានក្នុងមូលដ្ឋាន គឺជាជំហានមួយដ៏សំខាន់ចំពោះការចាត់វិធានការបញ្ចប់អំពើហិង្សាលើកុមារ ឬ ការបំបែកកុមារពីគ្រួសារ។ យុទ្ធសាស្ត្រដែលនឹងអនុវត្តនឹងលើកទឹកចិត្តអ្នកមានភារកិច្ច និង កុមារក្នុងនាមជាម្ចាស់សិទ្ធិ ឱ្យពិចារណាអំពីជម្រើសដែលមាន និង ស្វែងរកដំណោះស្រាយផ្សេងៗ ។ ឧទាហរណ៍ ការអនុវត្តន៍វិន័យបែបហិង្សា អាចជំនួសដោយការអនុវត្តន៍វិន័យបែបវិជ្ជមាន ដែលសង្កត់ធ្ងន់ទៅលើក្តីស្រលាញ់ កិច្ចសន្ទនា និង ការធានាថានឹងមិនមានអំពើហិង្សាទៀត។ ស្រដៀងគ្នានេះដែរ ការឆ្លើយតបទៅនឹងអំពើហិង្សា និង ការចាត់វិធានការ អាចត្រូវពិចារណាទៅលើសន្ធានកម្មក្នុងមូលដ្ឋាន កិច្ចគាំទ្រផ្នែកចិត្តសង្គម ឬ ចំណាត់ការតាមផ្លូវច្បាប់។ កុមារតូចៗអាចរៀនសម្គាល់ថានរណាជាជនមានសុវត្ថិភាព និងត្រូវបានលើកទឹកចិត្តឱ្យប្រាប់ទៅជនទាំងនោះបើសិនជាកុមារត្រូវគេ

[19] UNICEF កម្ពុជា. (2011).ដោយចេតនាល្អបំផុត...ការសិក្សាពីអាកប្បកិរិយាចំពោះមណ្ឌលថែទាំនៅកម្ពុជា (With the best intentions…A study of attitudes towards resident care in Cambodia.)

[20] ក៏ការសិក្សាដោយចេតនាល្អបំផុតបានសួរសំណួរជាក់លាក់ថាតើ“គ្រួសារក្រីក្រខ្លាំងមួយគួរបញ្ជូនកូនទៅកុមារកំព្រាសម្រាប់ការអប់រំបើពួកគេមិនមានលទ្ធភាពបង់ថ្លៃការអប់រំកូនឱ្យរៀនសូត្រនៅក្នុងភូមិ? យ៉ាងណាមិញ ចំលើយដែលទទួលបាលគឺសំដៅទៅលើមណ្ឌលថែទាំជាទូទៅ មិនមែនតែមណ្ឌល កុមារកំព្រាឡើយ។

[21] Ajzen, I. (2011).ទ្រឹស្តីនៃឥរិយាបថដែលបានព្រៀងទុក៖ ប្រតិកម្ម និងការឆ្លុះបញ្ចាំង។ចិត្តសាស្ត្រ និងសុខភាព (The theory of planned behaviour: Reactions and reflections. Psychology and Health), 26(9), 1113-1127

ធ្វើបាប។កុមារធំៗត្រូវបានលើកទឹកចិត្តឱ្យដោះស្រាយជម្លោះតាមរយៈមធ្យោបាយអហិង្សា ដែលរួមមាន ការជ្រើសរើសយកជម្រើសដែលប្រសើរជាង ការបង្កើនទឹកចិត្តអាណិតអាសូរ និង ការពង្រឹងការជឿជាក់លើសមត្ថភាពខ្លួនឯង និង ជំនាញបំណិន ជីវិត។ ក្នុងករណីការបំបែកកុមារពីគ្រួសារដោយមិនចាំបាច់ គ្រួសារ និង សហគមន៍ត្រូវបានលើកទឹកចិត្តឱ្យពិចារណាអំពីជម្រើសដទៃទៀតក្រៅពីការថែទាំតាមមណ្ឌល ដែលផ្អែកទៅលើការថែទាំបែបគុណតម្លៃគ្រួសារខ្មែរ និង ការថែទាំដោយញាតិ។ កត្តានេះក៏ផ្អែកផងដែរទៅលើគំនិតថាកុមារ និង ឪពុកម្តាយ ត្រូវការជំនាញកម្រិតមូលដ្ឋានពាក់ព័ន្ធនឹងការគិតគូរពិចារណាស៊ីជម្រៅ និង ជំនាញក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត -ក៏ដូចជាមធ្យោបាយ និងការគាំទ្រចាំបាច់ដើម្បីអនុវត្ត- ដើម្បីធានាថាកុមារទទួលបានកិច្ចការពារ និង ការថែទាំផ្លូវកាយ សតិបញ្ញា និង សតិអារម្មណ៍។

ការប្តេជ្ញាបញ្ចប់អំពើហិង្សា និង ការបំបែកកុមារពីគ្រួសារ

ភស្តុតាងដែលបញ្ជាក់អំពីការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថ គូសបញ្ជាក់ថា ការយល់ដឹង ឬ ចំណេះដឹងតែម្យ៉ាង មិនគ្រប់គ្រាន់ឡើយដើម្បីផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថ។ ការមើលឃើញអំពីប្រយោជន៍ដែលនឹងទទួលបាន ការលើកទឹកចិត្ត និង ទំនុកចិត្ត គឺជាបច្ច័យក្នុងការប្រកាន់យកគោលជំហរ ឬ ការប្តេជ្ញាចិត្តក្នុងការជ្រើសរើស ឬ បោះបង់ការប្រព្រឹត្តជាក់លាក់ណាមួយ។ ការប្តេជ្ញាចិត្តពីសាធារណជនក្នុងការបញ្ចប់អំពើហិង្សា ក៏ផ្តល់នូវទិស្សមានភាព និង គូសបញ្ជាក់អំពីចេតនាក្នុងការជ្រើសរើសយកការប្រព្រឹត្តវិជ្ជមាន និង ថ្កោលទោស ចំពោះការប្រព្រឹត្តអវិជ្ជមាន។ នៅពេលដែលអ្នកមានឥទ្ធិពលសំខាន់ៗ ឬ សាធារណជនដែលប្រមូលផ្តុំគ្នា នៅក្នុងព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ណាមួយ បង្ហាញអំពីការប្តេជ្ញាចិត្តចំពោះបញ្ហាអ្វីមួយ គេចាត់ទុកថាជាការជម្រុញ ឱ្យអ្នកដទៃអនុវត្តតាម។ ទ្រឹស្តីនៃការផ្លាស់ប្តូរក៏ទទួលស្គាល់ផងដែរថា មនុស្សម្នាក់ៗរៀនតាមរយៈការសង្កេត និងទំនងនឹងធ្វើតាមការប្រព្រឹត្តដែលពួកគេមើលឃើញនៅជុំវិញខ្លួន និងក្នុងសង្គម (Bandura, 2004)[22]។ ក្នុងន័យនេះ យុទ្ធសាស្ត្រដែលបានស្នើឡើងនេះនឹងឆ្លុះបញ្ចាំងអំពីជនគំរូវិជ្ជមាន ព្រមទាំងជើងឯកនានា ក្នុងចំណោមកុមារ ឪពុកម្តាយ គ្រូបង្រៀន មន្ត្រី និងមេដឹកនាំក្នុងមូលដ្ឋាន។

ការចាត់វិធានការវិជ្ជមាន

ប្រសិនបើយើងត្រឡប់ទៅមើលគោលគំនិតនៃការទទួលខុសត្រូវសង្គម និង អំពើហិង្សា ដែលជាបញ្ហាកង្វល់របស់ជនគ្រប់រូបវិញ យុទ្ធសាស្ត្រដែលបានបង្ហាញឡើងនេះខិតខំធ្វើយ៉ាងណាឱ្យអ្នកមានភារកិច្ច និង ម្ចាស់សិទ្ធិនៅគ្រប់កម្រិតទាំងអស់ ចាត់វិធានការវិជ្ជមាន ដើម្បីបង្ការ ឬ ឆ្លើយតបទៅនឹងអំពើហិង្សា។ វាអាចជា ឪពុក ឬ ម្តាយចាត់វិធានការបង្ការ ឬ មិត្តភក្តិផ្តល់ប្រឹក្សា ឬ អ្នកជិតខាងរាយការណ៍អំពីអំពើហិង្សានៅពេលដែលពួកគេឃើញមានអំពើហិង្សាកើតឡើង។ ការចាត់វិធាន ផ្សព្វភ្ជាប់

[22] Bandura, A. (2004).ការលើកកម្ពស់សុខភាពដោយមធ្យោបាយការយល់ដឹងសង្គម។ ឥរិយាបថអប់រំ សុខភាព (Health Promotion by Social Cognitive Means. Health Education Behaviour), (31), 2:143-164.

យ៉ាងជិតស្និទ្ធទៅនឹងគោលគំនិតនៃទ្រឹស្តីគាំទ្រសង្គមដែលអះអាងថាសមាជិកសហគមន៍អាចផ្តល់កិច្ចគាំទ្រជាទម្រង់ផ្សេងៗ។ ឧទាហរណ៍ សមាជិកគ្រួសារម្នាក់អាចផ្តល់កិច្ចគាំទ្រផ្លូវចិត្ត តាមរយៈការបង្ហាញអំពីការយល់ចិត្ត ការស្រលាញ់ ឬ ការយកចិត្តទុកដាក់។ ដូចគ្នានេះដែរ មិត្តភក្តិ ឬ អ្នកផ្តល់សេវាក៏អាចផ្តល់ កិច្ចគាំទ្រសំខាន់ៗផងដែរ ដូចជាផ្តល់ជម្រកសុខសាន្ត ជំនួយ ឬ សេវានានា ឬ កិច្ចគាំទ្រផ្តល់ព័ត៌មាន ដូចជាការផ្តល់ដំបូន្មាន និង ការផ្តល់ប្រឹក្សា (Rimer, Glanz, &Viswanath, 2008)[23]។ អភិក្រម Cambodia PROTECT នេះនឹងសង្កត់ធ្ងន់ ព្រមទាំងបញ្ជាក់លម្អិតអំពីចំណាត់ការដែលអាចធ្វើទៅបាន ដែលស្របទៅនឹងបរិបទ និង មានភាពជាក់លាក់សម្រាប់ប្រទេសកម្ពុជា តាមរយៈសារ និង សកម្មភាពសំខាន់ៗ។ ឧទាហរណ៍ ក្នុងករណីឪពុកម្តាយ និង អ្នកថែទាំដែលអនុវត្តវិន័យបែបហិង្សា ពួកគេត្រូវការចំណេះដឹងកាន់តែទូលំទូលាយ និង ជំនាញអំពីបច្ចេកទេសចិញ្ចឹមកូនបែបវិជ្ជមានដែលផ្តោតលើការភ្ជាប់មនោសញ្ចេតនាពេលកុមារនៅតូច ទំនាក់ទំនងរវាងឪពុកម្តាយទាំងពីរ និង កូន ដែលពោរពេញទៅដោយក្តីស្រលាញ់ និង អំណោយផលដល់ការលូតលាស់របស់កូន។ ស្រដៀងគ្នានេះដែរ ចំពោះការបំបែកកុមារពីគ្រួសារវិញ អ្នកថែទាំ និង សាខាញាតិ ត្រូវដឹងអំពីផលវិបាកគ្រោះថ្នាក់នៃការថែទាំតាមមណ្ឌល ព្រមទាំងត្រូវអាចចាត់វិធានការដើម្បីគាំទ្រដល់ការបង្រួបបង្រួមកុមារជាមួយគ្រួសាររបស់ពួកគេ និង ធ្វើសមាហរណកម្មកុមារទៅក្នុងសហគមន៍របស់ពួកគេវិញ។

យុទ្ធសាស្ត្ររួម

យុទ្ធសាស្ត្រនេះត្រូវបានរចនាឡើងដើម្បីបង្ការ និង ឆ្លើយតបទៅនឹងបញ្ហាអំពើហិង្សាលើកុមារ និង ការបំបែកកុមារពីគ្រួសារដោយមិនចាំបាច់ តាមរយៈការគាំទ្រគ្រួសារឱ្យចិញ្ចឹមកូនឱ្យទទួលបានសុខភាពល្អ មានភាពរីករាយ និង មានទំនុកចិត្តលើខ្លួនឯង ដែលកត្តាទាំងនេះជួយឱ្យដោះស្រាយបាននូវបញ្ហាសុខុមាលភាព ផ្លូវកាយ និង ផ្លូវចិត្ត ព្រមទាំងសមត្ថភាពផ្នែកសង្គម និង បំណិនជីវិតរបស់កុមារ បូករួមទាំងកុមារដែលនៅក្រៅពីសង្គម។ មានភស្តុតាងជាច្រើនដែលគាំទ្រថា ការបីបាច់ថែទាំ និង កិច្ចការពារដែលកុមារទទួលបានពីឪពុកម្តាយ គ្រួសារ និង សហគមន៍ ក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំដំបូងនៃជីវិតរបស់កុមារ អាចដោះស្រាយបាន និងបង្ការនូវបញ្ហាគំរាមកំហែងជាច្រើន និង ផ្តល់នូវប្រយោជន៍រយៈពេលវែង ដែលរួមមានការកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់នៃបទពិសោធន៍អវិជ្ជមានកាលពីកុមារភាព (ឧ. ការមិនអើពើ ការរំលោភបំពាន និង ការរងអំពើហិង្សា) និងការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវការអភិវឌ្ឍន៍សតិបញ្ញា និងសតិអារម្មណ៍-សង្គម សុខភាព និង សុខុមាលភាពផ្លូវកាយ (Britto et al., 2016) [24] ។ ដូច្នេះ យុទ្ធសាស្ត្រនេះធ្វើការសង្កត់ធ្ងន់ទៅលើការផ្តល់ក្តីស្រលាញ់ ការបង្កលក្ខណៈ

---

[23] Rimer, B. K., Glanz, K., Viswanath, K. (2008).ឥរិយាបថសុខភាព និងការអប់រំសុខភាព៖ ទ្រឹស្តី ការស្រាវជ្រាវ និងការប្រព្រឹត្ត (Health Behavior and Health Education: Theory, Research, and Practice (4th ed). San Francisco: Jossey-Bass.

[24] Britto, P.R. et al. (2016).ការថែទាំ៖ការលើកកម្ពស់ការអភិវឌ្ឍកុមារតូចៗការជម្រុញការអភិវឌ្ឍ កុមារតូចពីវិទ្យាសាស្ត្រទៅទៅជំហានទី២ (Nurturing Care: Promoting Early Childhood Development. Advancing Eraly Childhood Development:

អំណោយផលដល់ការលូតលាស់របស់កុមារ ការថែទាំ និង ការផ្តល់កិច្ចការពារតាំងពីរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំដំបូង ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាការមិនអើពើ និង ធានាថាទំនាក់ទំនងដ៏រឹងមាំជាមួយឪពុក និងម្តាយត្រូវបានបង្កើតឡើងតាំងពីពេលដំបូងនៃជីវិតរបស់កុមារ ដែលអាចនាំឱ្យវាក្លាយជាកត្តាការពារនៅក្នុងវ័យកុមារភាព និង វ័យជំទង់។ រូបភាពទី៥ បង្ហាញពីការចូលរួមចំណែករបស់ក្របខ័ណ្ឌដែលបានស្នើឡើងចំពោះសុខុមាលភាររបស់កុមារ តាមរយៈការបង្ការ និង ការឆ្លើយតប និងដោះស្រាយបញ្ហាអំពើហិង្សាលើកុមារ និង ការបំបែកកុមារពី គ្រួសារដោយមិនចាំបាច់។

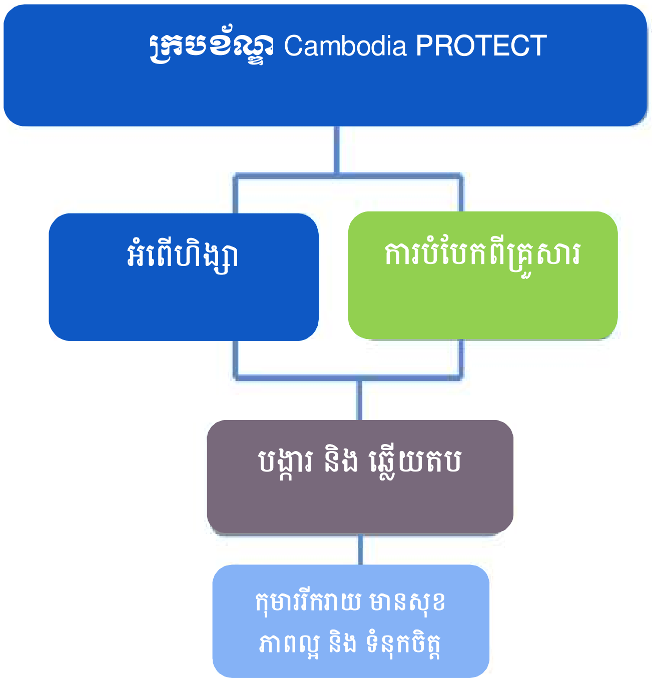

រូបភាពទី៥ ៖ សេចក្តីសង្ខេបអំពីយុទ្ធសាស្រ្ត

យុទ្ធសាស្រ្តនេះនឹងធ្វើការដោះស្រាយអំពើហិង្សាគ្រប់ទម្រង់ ដែល ប៉ះពាល់ដល់កុមារា និង កុមារីក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ដោយផ្តោតជាពិសេសទៅលើកុមារដែលកំពុងមានការប្រឈម ឬ កុមារដែលកាន់តែងាយរងគ្រោះទៅនឹងអំពើហិង្សា។យុទ្ធសាស្រ្តនេះក៏ផ្តល់ភាពអង់អាចដល់បុគ្គល គ្រួសារ និង សមាជិក សហគមន៍ ដើម្បីការពារកុមារពីអំពើហិង្សា និង ការបំបែកកុមារពីគ្រួសារដោយមិនចាំបាច់។ ការប្រាស្រ័យទាក់ទងទ្វេទិស និង ការចូលរួមរបស់កុមារ និង អ្នកមានភារកិច្ចគឺជាផ្នែកមួយដ៏សំខាន់នៃការចូលរួមពីសហគមន៍។ អន្តរាគមន៍ពាក់ព័ន្ធនឹងអំពើហិង្សាដែលប្រកបដោយ

From Science to Scale 2.) Lancet 2016; បោះពុម្ពអនឡាញថ្ងៃ៤ តុលា ២០១៦.http://dx.doi.org/10.1016/ S0140-6736(16)31390-3.

ប្រសិទ្ធភាព គឺជាអន្តរាគមន៍បែបចូលរួម ដោយមានការចូលរួមពីអ្នកពាក់ព័ន្ធ ឬ អ្នកមានភារកិច្ចជាច្រើន និងបានលើកកម្ពស់ជម្រុញការប្រាស្រ័យទាក់ទង និង ការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តរួមគ្នា ក្នុងចំណោមសមាជិកគ្រួសារ (Ellsberg et al.,២០១៤)[25]។

បទពិសោធន៍ក្នុងការរៀបចំបង្កើតអន្តរាគមន៍ ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាអំពើហិង្សាតាមរយៈការប្រាស្រ័យទាក់ទង បានគូសបញ្ជាក់អំពីសេចក្តីត្រូវការឱ្យបញ្ចូលនូវកិច្ចខិតខំដែលមានច្រើនស្រទាប់ និង ដែលអាចនាំឱ្យការផ្លាស់ប្តូរនៅកម្រិតជាច្រើនដែលបំពេញឱ្យគ្នាទៅវិញទៅមកក្នុងបរិយាកាសសង្គម (Usdin, Scheepers, Goldstein, & Japhet, 2005; Michau, Horn, Bank, Dutt,& Zimmerman, 2014)[26] [27]។ សកម្មភាពដែលបានរៀបចំឡើង សម្រាប់យុទ្ធសាស្ត្រនេះ (មានលម្អិតនៅក្នុងជំពូក៤) ផ្អែកទៅលើមេរៀនល្អៗ ពីកិច្ចប្រឹងប្រែងប្រាស្រ័យទាក់ទងពីជុំវិញសកលលោកក្នុងការបញ្ចប់អំពើហិង្សា។ រូបភាពទី៦ បង្ហាញពីគោលការណ៍សម្រាប់កម្មវិធីបង្ការអំពើហិង្សាដែលប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។ ខណៈដែលអ្នកសរសេរអត្ថបទផ្តោតទៅលើអំពើហិង្សាលើស្ត្រី និងកុមារី គោលការណ៍ទាំងនេះ ក៏អាចប្រើប្រាស់សម្រាប់អំពើហិង្សាលើកុមារ និងបំពេញបន្ថែមទៅលើបទអន្តរាគមន៍ដែលបានលើកឡើង នៅក្នុងទ្រឹស្តីនៃការផ្លាស់ប្តូរស្តីពីអំពើហិង្សាលើកុមារសម្រាប់កម្ពុជា។

[25] Ellsberg M, Arango DJ, Morton M, et al. ការបង្ការអំពើហិង្សាលើស្ត្រី និងកុមារ៖ តើភស្តុតាងនិយាយថាម៉េចខ្លះ? (Preventio nof violence against women and girls: what does the evidence say?) Lancet 2014; បោះពុម្ពអនឡាញនៅថ្ងៃ២១ វិច្ឆិកា. http://dx.doi.org/10.1016/S0140-6736(14)61703-7

[26] Michau L, Horn J, Bank A, Dutt M, Zimmerman C. ការបង្ការអំពើហិង្សាលើស្ត្រី និងកុមារី៖មេរៀនដែលទទួល បានពីការអនុវត្តន៍ (Prevention of violence aginst women and girls: lessons from practice.) Lancet 2014; published online Nov 21. http://dx.doi.org/10.1016/S0140- 6736(14)61797-9.

[27] Usdin, S, Scheepers, E, Goldstein, S, and Japhet, G. (2005). ការសម្រេចបានការផ្លាស់ប្តូរសង្គមនៃអំពើហិង្សាដោយសារយេនឌ័រ៖ របាយការណ៍ស្តីពីការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់របស់ទីក្រុងសូល សេរីទី៤ (Achieving social change on gender-based violence: a report on the impact evaluation of Soul City's fourth series.) Social Science and Medicine; 61: 2434-2445.

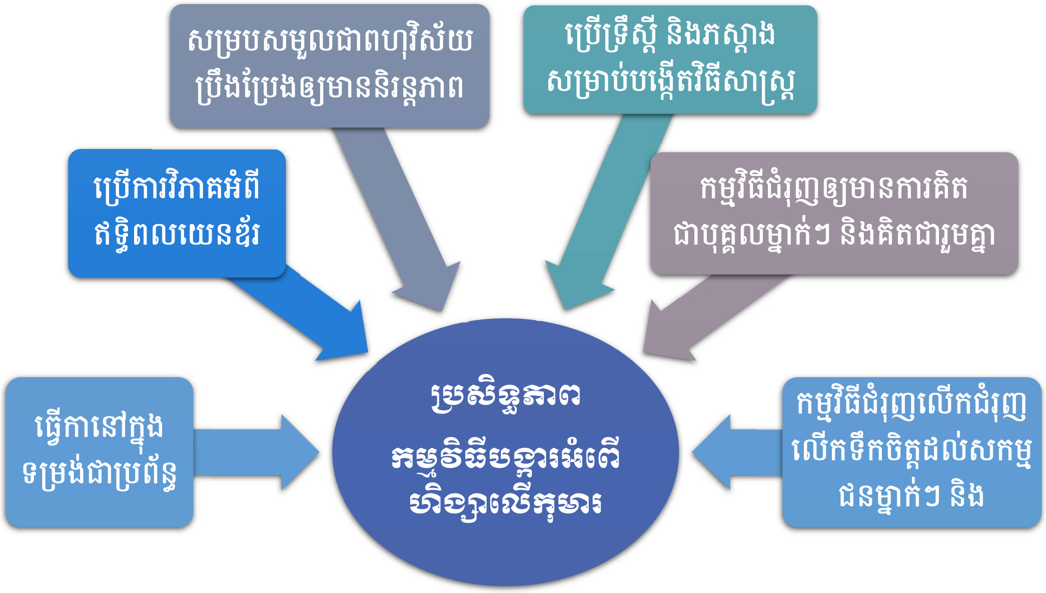

រូបភាពទី៦៖ គោលការណ៍សម្រាប់កម្មវិធីបង្ការអំពើហិង្សាដែលប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព
((Michau et al. 2014)

ដើម្បីដោះស្រាយកត្តាទាក់ទិនជាច្រើនដែលបណ្តាលឱ្យមានអំពើហិង្សា និងការបំបែក កុមារចេញពីគ្រួសារដោយមិនចាំបាច់ សកម្មភាពដែលបានស្នើឡើងក្នុងយុទ្ធសាស្រ្តនេះផ្អែកទៅលើគោលការណ៍សម្រាប់ផ្លាស់ប្តូរទម្លាប់សង្គម។ គោលការណ៍ទាំងនេះផ្តោតទៅលើការចូលរួមពីសហគមន៍ និងការឱ្យការផ្លាស់ប្តូរមានលក្ខណៈជាសាធារណៈ និងមានការទទួលស្គាល់ខ្លាំង (មើលរូបភាពទី៧)។

ប្រើចេតនា មិនបង្គាប់បញ្ជា ឬប្រើកលល្បិច

ប្រើប្រាស់ដំណើរការដែលប្រកបដោយចេតនាដែលគៀរករតម្លៃស្នួលរួមជាជាងយុទ្ធសាស្ត្រពីលើចុះក្រោមដែលប្រើប្រាស់សារអវិជ្ជមានច្រើនពេក។មនុស្សត្រូវការមូលហេតុរួមក្នុងការផ្លាស់ប្តូរ។

ត្រូវមានការចូលរួម

ទាក់ទាញការចូលរួមពីសហគមន៍ទាំងមូលក្នុងដំណើរការចូលរួមដែលកំណត់លក្ខណៈ និងទិសដៅនៃការផ្លាស់ប្តូរ។

ធ្វើឱ្យចំនេះដឹងមានលក្ខណៈជាសាធារណៈ មិនមែនជាឯកជន

គ្រប់គ្នាត្រូវឃើញថាអ្នកផ្សេងទៀតចង់ផ្លាស់ប្តូរ។គ្រប់គ្នាត្រូវឃើញថាគ្រប់គ្នាកំពុងផ្លាស់ប្តូរ។

មានការច្នៃប្រឌិត

ប្រើប្រាស់សិល្បៈ។

Bicchieri, C. and Penn ក្រុមអ្នកប្រឹក្សានិងបណ្តុះបណ្តាលលើទម្លាប់សង្គម។ហេតុអ្វីមនុស្សធ្វើអ្វីដែលគេធ្វើ?៖ សៀវភៅណែនាំស្តីពីទម្លាប់សង្គមសម្រាប់វៀតណាម ឥណ្ឌូនេស៊ី និងហ្វីលីពីន។ Innocenti ឧបករណ៍មគ្គុទេសន៍ពីការិយាល័យស្រាវជ្រាវនៃ UNICEF, ហ្វ្លូរ៉េន, អ៊ីតាលី.២០១៦។

ជំពូក៣ ៖ គោលដៅ និង គោលបំណងការប្រាស្រ័យទាក់ទង

ការឆ្លើយតបជាតិចំពោះអំពើហិង្សា និង ការបំបែកកុមារពីគ្រួសារ

យុទ្ធសាស្ត្រប្រាស្រ័យទាក់ទងសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ (C4D) ដែលស្នើឡើងដោយ Rain Barrel មានមូលដ្ឋានផ្អែកលើការផ្តួចផ្តើមពីអតីតកាល និង បច្ចុប្បន្នមួយចំនួនដែលរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានធ្វើឡើង។ ការផ្តួចផ្តើមទាំងនោះ រួមមានការអភិវឌ្ឍន៍ *ផែនការសកម្មភាពជាតិស្តីពីអំពើហិង្សា* ដែលអំពាវនាវឱ្យមិនអធ្យាស្រ័យដាច់ខាតចំពោះអំពើហិង្សា និង លើកកម្ពស់ទម្លាប់សង្គមដែលថ្កោលទោសចំពោះអំពើហិង្សាគ្រប់ទម្រង់លើកុមារ។ ផែនការសកម្មភាពជាតិនេះបានទទួលការគាំទ្រពី *ទ្រឹស្តីនៃការផ្លាស់ប្តូរស្តីពីអំពើហិង្សា* [28] ក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ព្រមទាំងរួមមានការប៉ាន់ប្រមាណថ្លៃចំណាយ និង ក្របខ័ណ្ឌលទ្ធផលលម្អិតមួយ។ ក្រោមការដឹកនាំរបស់ក្រសួងកិច្ចការនារី (MOWA) និង គណៈកម្មាធិការដឹកនាំពហុវិស័យស្តីពីអំពើហិង្សាលើកុមារ ផែនការជាតិនេះមានគោលបំណងជារួមសំដៅកាត់បន្ថយអំពើហិង្សាលើកុមារគ្រប់រូបក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ជាពិសេសគឺកុមារដែលមានការប្រឈមខ្ពស់តាមរយៈការបង្កើនអន្តរាគមន៍បង្ការ ការកែលម្អចំពោះការឆ្លើយតប ការបង្កើនលទ្ធភាពទទួលបានសេវាប្រកបដោយគុណភាព និង ការសម្របសម្រួល ព្រមទាំងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការពហុវិស័យ។ [29] ផែនការនេះមាន គោលដៅជាក់លាក់សំដៅសម្រេចឱ្យបាននូវការកាត់បន្ថយអំពើហិង្សាលើកុមារធៀបនឹងប្រេវ៉ាឡង់ CVACS ឆ្នាំ២០១៣ និង បង្កើនចំនួនអ្នកដែលមិនគាំទ្ររាល់ទម្រង់ទាំងអស់នៃអំពើហិង្សាដែលកើតឡើងនៅគ្រប់កន្លែងទាំងអស់ (ផ្ទះ សាលារៀន និងសហគមន៍)។

រាជរដ្ឋាភិបាលក៏បានគាំទ្រផងដែរចំពោះ *យុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីការចិញ្ចឹមកូនបែបវិជ្ជមាន* ដែលខិតខំធានាឱ្យមានទំនាក់ទំនងប្រកបដោយសុវត្ថិភាព មានស្ថេរភាព និងអំណោយផលដល់ការលូតលាស់រវាងកុមារ និង ឪពុកម្តាយ ឬ អ្នកថែទាំរបស់ពួកគេ ដែលប្រើប្រាស់ទម្រង់នៃការចិញ្ចឹមកូន និង វិធីសាស្ត្រអនុវត្តវិន័យបែបវិជ្ជមាន និង អហិង្សា ព្រមទាំងលើកកម្ពស់សុវត្ថិភាព និង កិច្ចការពាររបស់កុមារទាំងនៅក្នុង និងក្រៅផ្ទះ។ *ផែនការសកម្មភាពជាតិមួយស្តីពីការកែលម្អការថែទាំកុមារ និង ការបញ្ជូនកុមារនៅក្នុងមណ្ឌលថែទាំឱ្យត្រឡប់ទៅគ្រួសាររបស់ពួកគេវិញដោយសុវត្ថិភាព* ក៏ត្រូវបាន

[28] ទ្រឹស្តីនៃការផ្លាស់ប្តូរស្តីពីអំពើហិង្សាលើកុមារក្នុងប្រទេសកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានផ្អែកលើគំហើញពីការត្រួតពិនិត្យឯកសារក្នុងលក្ខណៈជាប្រព័ន្ធ និង មានគោលបំណងជាមូលដ្ឋានព័ត៌មានសម្រាប់បញ្ចូលទៅក្នុងផែនការសកម្មភាពអន្តរក្រសួងរយៈពេល៥ឆ្នាំ ដើម្បីបង្ការ និងឆ្លើយតបនឹងអំពើហិង្សាលើកុមារ។

[29] គណៈកម្មាធិការដឹកនាំស្តីពីអំពើហិង្សាលើកុមារ រួមមានក្រសួង និង ទីភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាលសំខាន់ៗចំនួន១៣ ដោយមានជនបង្គោល នៅឯក្រុមប្រឹក្សាជាតិកម្ពុជាដើម្បីកុមារ ក្រសួងធម្មការនិងសាសនា ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា ក្រសួងសុខាភិបាល ក្រសួងព័ត៌មាន ក្រសួងមហាផ្ទៃ ក្រសួងយុត្តិធម៌ ក្រសួងការងារ និងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា ក្រសួងទេសចរណ៍ ក្រសួងកិច្ចការនារី អាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ និង វិទ្យាស្ថានជាតិស្ថិតិនៃក្រសួងផែនការ។

បង្កើតឡើងផងដែរ និង មានគោលបំណងពង្រីកកិច្ចការពារកុមារ ការបង្ការ និង អន្តរាគមន៍ឆ្លើយតប ដោយរាប់បញ្ចូលការដកកុមារចេញពីមណ្ឌល និង សេវាសមាហរណកម្ម ព្រមទាំងពង្រឹងសមត្ថភាពរបស់ដៃគូ និង អ្នកផ្ដល់សេវាសង្គម ព្រមទាំងក្រុមប្រឹក្សាឃុំ និង មេដឹកនាំសាសនា ដើម្បីការពារកុមារី និង កុមារាដែលត្រូវបានបំបែកពីគ្រួសាររបស់ពួកគេ ឬ ប្រឈមនឹងការបំបែកពីគ្រួសារ។[30]

ស្ថិតក្រោមកម្មវិធីសហប្រតិបត្តិការបច្ចុប្បន្នរវាងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និង អង្គការយូនីសេហ្វ (២០១៦-២០១៨) កម្មវិធីប្រចាំប្រទេសមានបំណងធានាថាកុមារី និង កុមារាដែលងាយរងគ្រោះ និង ប្រឈមនឹងអំពើហិង្សា ព្រមទាំងកុមារដែលត្រូវបានបំបែកពីគ្រួសាររបស់ពួកគេ ឬ ប្រឈមនឹងការបំបែកពីគ្រួសារ ទទួលបានកិច្ចការពារកាន់តែច្រើនឡើងជាលំដាប់ពីក្របខ័ណ្ឌស្ថាប័ន និង ក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ ការផ្ដល់សេវាប្រកបដោយគុណភាព និង បរិយាកាសសហគមន៍ដែលផ្ដល់កិច្ចគាំទ្រ។ កម្មវិធីនេះមានគោលដៅកាត់បន្ថយឱ្យបាន៣០% ចំពោះករណីអំពើហិង្សា និង កាត់បន្ថយ ឱ្យបាន៣០% ផងដែរ ចំពោះចំនួនកុមារនៅក្នុងមណ្ឌលក្នុងរាជធានីខេត្តគោលដៅទាំង៥ ដូចមានរៀបរាប់ខាងលើ។ដូចដែលបានបញ្ជាក់នៅក្នុងជំពូកណែនាំខាងលើ ដៃគូអាចជ្រើសយកធាតុខ្លះនៃយុទ្ធសាស្ត្រនេះ និងអនុវត្តធាតុទាំងនោះនៅក្នុងខេត្តផ្សេងៗបន្ថែមពីលើខេត្តគោលដៅ ដោយធ្វើការកំណត់នូវគោលដៅនិងចំនុចផ្ដើមដោយខ្លួនឯង។ រូបភាពទី៨ បង្ហាញអំពីការចូលរួមចំណែករបស់យុទ្ធសាស្ត្រដែលបានស្នើឡើងចំពោះគោលនយោបាយជាតិ និង គោលដៅនៃកម្មវិធីសហប្រតិបត្តិការរបស់អង្គការយូនីសេហ្វ។

[30] ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា (២០១៦)។ ផែនការសកម្មភាពជាតិដើម្បីកែលម្អការថែទាំកុមារ ដោយកំណត់គោលដៅបញ្ជូនកុមារពីមណ្ឌលថែទាំកុមារឱ្យវិលត្រឡប់ទៅគ្រួសាររបស់ពួកគេវិញឱ្យបាន ៣០% ប្រកបដោយសុវត្ថិភាព ត្រឹមឆ្នាំ ២០១៨។

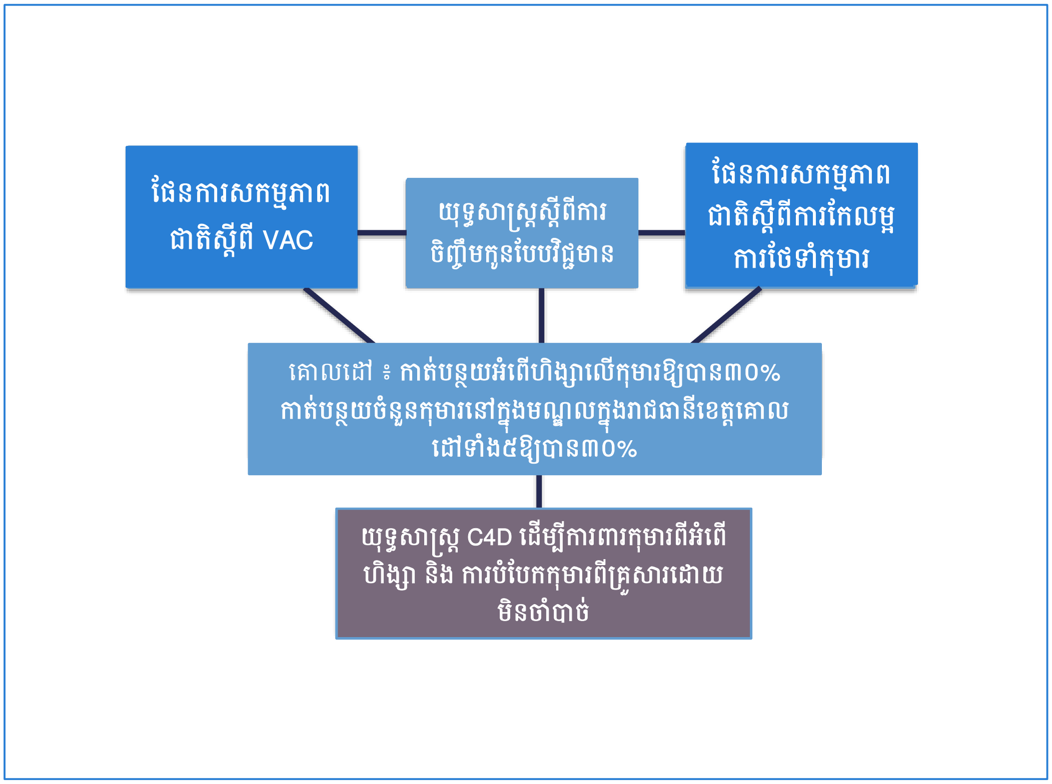

រូបភាពទី៨ ៖ ការឆ្លើយតបជាតិចំពោះអំពើហិង្សាលើកុមារ និង ការបំបែកកុមារពីគ្រួសារដោយពុំចាំបាច់

*ទ្រឹស្តីនៃការផ្លាស់ប្តូរស្តីពីអំពើហិង្សាលើកុមារ*ក្នុងប្រទេសកម្ពុជាបានទាញចំណាប់អារម្មណ៍ទៅលើកត្តាកំណត់ចំនួន៧នៃអំពើហិង្សាលើកុមារ ៖ (១) ភាពក្រីក្រ/វិសមភាពផ្នែកសង្គមសេដ្ឋកិច្ច (២) ការអប់រំ (៣) ទម្លាប់ដែលគាំទ្រដល់ការអនុវត្តន៍វិន័យបែបហិង្សា (៤) ទម្លាប់រើសអើងយេនឌ័រ (៥) និទណ្ឌភាព/ខ្វះការយល់ដឹងអំពីច្បាប់ដែលហាមឃាត់ចំពោះអំពើហិង្សា (៦) បទពិសោធន៍ធ្លាប់ទទួលរងអំពើហិង្សាកន្លងមក និង ជាចុងក្រោយ (៧) ការខ្វះសេវាការពារកុមារ។ យុទ្ធសាស្ត្រដែលត្រូវបានស្នើឡើងនៅក្នុងឯកសារនេះ ផ្តោតលើកត្តាកំណត់សំខាន់ៗទាំងនេះ និង ចំរាញ់យកទិដ្ឋភាពនានាដែលយុទ្ធសាស្ត្រប្រាស្រ័យទាក់ទងC4D អាចធ្វើការដោះស្រាយដោយផ្ទាល់ ដូចជាបញ្ហាចំណេះដឹង ឥរិយាបថ និង ទម្លាប់។ កត្តាបញ្ហាដែលមានលក្ខណៈចាក់ជ្រៅជាតរចនាសម្ព័ន្ធជាងនេះ ដូចជាភាពក្រីក្រ និង តម្រូវការពលកម្មកុមារ មិនអាចដោះស្រាយបានតាមរយៈអន្តរាគមន៍ប្រាស្រ័យទាក់ទងតែឯងបានឡើយ។ ផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃហានិភ័យ និង កត្តាការពារ ដូចមានរៀបរាប់លម្អិតនៅក្នុង *ក្របខ័ណ្ឌគោលគំនិតស្តីពីអំពើហិង្សាលើកុមារ* [31] យុទ្ធសាស្ត្រនេះមានគោលដៅលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងអំពីកត្តាហានិភ័យ និងភាពងាយរងគ្រោះ (ឧ. ការរំលោភបំពានកន្លងមក យេនឌ័រ អាយុ

[31] Coram Children's Legal Centre (2016). ក្របខ័ណ្ឌគោលគំនិតស្តី ពីអំពើហិង្សាលើកុមារក្នុងប្រទេសកម្ពុជា (conceptual framework on violence against children in Cambodia.)

ពិការភាព) ផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថអំពើហិង្សា និង និទណ្ឌភាព ព្រមទាំងបង្កើនកត្តាការពារ (ឧ. កិច្ចគាំទ្រពីមិត្តភក្តិ ការចិញ្ចឹមកូនបែបវិជ្ជមាន ការអនុវត្តច្បាប់ និង ការអប់រំ) ដូចមានបង្ហាញនៅក្នុងរូបភាពទី៩។

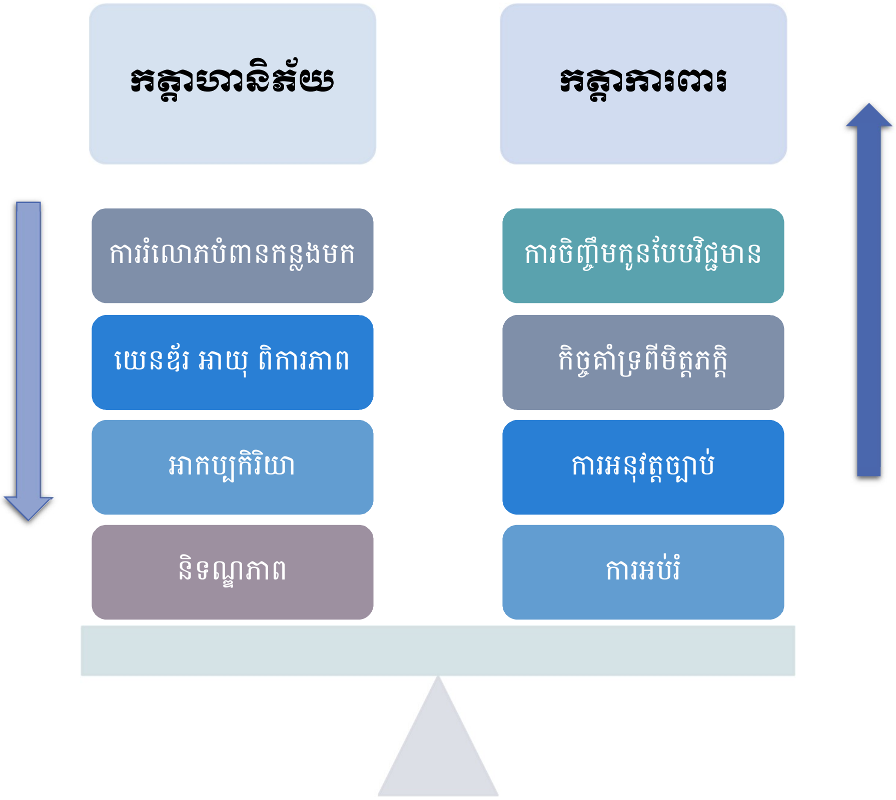

រូបភាពទី៩ ៖ អភិក្រមមួយដែលមានមូលដ្ឋានផ្អែកលើកត្តាកំណត់

យុទ្ធសាស្ត្រ C4D មានសង្គតភាពយ៉ាងជិតស្និទ្ធទៅនឹងលទ្ធផល ទិន្នផល និង ការផ្តួចផ្តើមនានាដែលត្រូវបានកំណត់រកឃើញនៅក្នុង*ទ្រឹស្តីនៃការផ្លាស់ប្តូរ*(សូមមើលតារាងទី១)។ អភិក្រមជារួម និងសកម្មភាពនានាដែលស្ថិតនៅក្រោមយុទ្ធសាស្ត្រនេះ នឹងរួមចំណែកចំពោះវិស័យអន្តរាគមន៍ដែលត្រូវបានកំណត់នៅក្នុងទ្រឹស្តីនៃការផ្លាស់ប្តូរ ឧទាហរណ៍ ការលើកកម្ពស់នូវការមិនអធ្យាស្រ័យដាច់ខាតចំពោះអំពើហិង្សាលើកុមារ ជំនាញចិញ្ចឹមកូនបែបវិជ្ជមានពីដំបូង និង ការអនុវត្តវិន័យបែបវិជ្ជមាន ការបង្កើតឱ្យមាននូវសាលារៀនដែលកាន់តែមានសុវត្ថិភាព ការប្រឆាំងនឹងទម្លាប់រើសអើងយេនឌ័រ និងការជម្រុញឱ្យមានការប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រកបដោយបរិយាប័ន្នជាមួយក្រុម ដែលកាន់តែងាយរងគ្រោះទៅនឹងអំពើហិង្សា។ តារាងទី១ បង្ហាញអំពីបញ្ហា កត្តាកំណត់ ការផ្តួចផ្តើម និងលទ្ធផលពី*ទ្រឹស្តីនៃការផ្លាស់ប្តូរស្តីពីអំពើហិង្សាលើកុមារ* និង គូសបញ្ជាក់នៅក្នុងជួរខាងក្រោម អំពីរបៀបដែលអន្តរាគមន៍ C4D ដែលត្រូវបានស្នើឡើងនៅក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រនេះ អាចរួមចំណែកចំពោះទ្រឹស្តីនៃការផ្លាស់ប្តូរ។ តារាងនេះមិនរាប់បញ្ចូលផលប៉ះពាល់កម្រិតខ្ពស់រយៈពេលវែង និង លទ្ធផលកម្រិតខ្ពស់ដែលមានបង្ហាញនៅក្នុងទ្រឹស្តីនៃការផ្លាស់ប្តូរនេះឡើយ។

តារាងទី១ ៖ វិភាគទានរបស់C4Dចំពោះទ្រឹស្តីនៃការផ្លាស់ប្តូរស្តីពីអំពើហិង្សាលើកុមារក្នុងប្រទេសកម្ពុជា[32]								
បញ្ហា	កុមារី និង កុមារទទួលរងទម្រង់ផ្សេងៗគ្នានៃអំពើហិង្សា និង ការគំរាមប្រព្រឹត្តអំពើហិង្សានៅឯផ្ទះ សាលារៀន និង សហគមន៍ ដែលរំលោភបំពានសិទ្ធិរបស់ពួកគេក្នុងការទទួលបានសុចរិតភាពផ្លូវកាយ និង សិទ្ធិទទួលបានកិច្ចការពារ ព្រមទាំងបង្កឱ្យមានផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានទៅលើសិទ្ធិរបស់ពួកគេដទៃទៀត ដែលរួមមានជាអាទិ៍ សិទ្ធិទទួលបានការអប់រំ និង សិទ្ធិក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍ឱ្យបានពេញលេញទៅតាមសក្តានុពលរបស់ពួកគេ។							
កត្តាកំណត់	ភាពក្រីក្រ និង វិសមភាពផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច	ការអប់រំ	ទម្លាប់ដែលគាំទ្រការអនុវត្តវិន័យបែបហិង្សា	ទម្លាប់រើសអើងយេនឌ័រ	និទណ្ឌភាព/ខ្វះការយល់ដឹងអំពីច្បាប់	បទពិសោធន៍ធ្លាប់រងអំពើហិង្សាកន្លងមក[33]	ការខ្វះសេវា
ការផ្តួចផ្តើម	អនុវត្តកម្មវិធីនានាដែលមានគោលបំណងកាត់បន្ថយ ភាពក្រីក្រ និង វិសមភាព (ឧ. កម្មវិធីគាំពារសង្គម) អន្តរាគមន៍គាំទ្រជីវភាពរស់នៅ ឱកាសការងារ ។ល។)	អនុវត្តការផ្តួចផ្តើមដែលមានគោលបំណងបង្កើនវត្តមាននៅថ្នាក់រៀន កាត់បន្ថយថ្លៃសិក្សា (ក្រៅផ្លូវការ) បង្កើនសុវត្ថិភាពនៅឯសាលារៀន កែលម្អគុណភាពអប់រំ និង លើកកម្ពស់ការយល់ដឹងអំពីអត្ថ	អនុវត្តកម្មវិធីដែលមានគោលបំណងផ្លាស់ប្តូរទម្លាប់សង្គមដើម្បីគាំទ្រដល់ការអនុវត្តវិន័យបែបអហិង្សា និងលើកកម្ពស់ទំនាក់ទំនងល្អ ដែលអំណោយផលដល់ការលូតលាស់របស់កុមារ បន្ថែមពីនេះទៀតក៏ត្រូវមានមូលដ្ឋានផ្អែកលើការប្រព្រឹត្តអហិង្សាដែល	អនុវត្តកម្មវិធីដែលមានគោលបំណងផ្លាស់ប្តូរទម្លាប់រើសអើងយេនឌ័រ (បញ្ចូលការពិភាក្សាអំពីការរើសអើងនិងអំពើហិង្សាដែលមានមូលដ្ឋានផ្អែកលើយេនឌ័រនៅក្នុងកម្មវិធីសិក្សារបស់សាលារៀន កម្មវិធី	អនុវត្តកម្មវិធីដែលមានគោលបំណងលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងអំពីច្បាប់ដែលហាមឃាត់អំពើហិង្សាលើកុមារ និង ការកសាងសមត្ថភាពរបស់មន្ត្រីនគរបាល បុគ្គលិកសង្គមកិច្ច អយ្យការ ប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌ និង គ្រូបង្រៀន ដើម្បីឱ្យចូលរួមក្នុងការអនុវត្តច្បាប់	អនុវត្តកម្មវិធីដែលផ្តល់កិច្ចគាំទ្រផ្នែកច្បាប់ សេវាស្តារនីតិសម្បទា និង ជំនាញបំណិនជីវិតជូនដល់ជនរងគ្រោះនៃអំពើរំលោភបំពាន	បង្កើតប្រព័ន្ធការពារកុមារ ទូទាំងប្រទេសមួយដែលមានភាពពាក់ព័ន្ធទៅនឹងបរិបទកម្ពុជា ព្រមទាំងមានលក្ខខណ្ឌស្របតាមបទដ្ឋានអន្តរជាតិ។ កសាងឆន្ទៈនយោបាយ ព្រមទាំងសមត្ថភាពផ្នែកច្បាប់ និង សមត្ថ

[32] តារាងនេះត្រូវបានដកស្រង់ចេញពីទ្រឹស្តីនៃការផ្លាស់ប្តូរស្តីពីអំពើហិង្សាលើកុមារ (TOC)។ សូមមើល TOC សម្រាប់ការពិភាក្សាលម្អិត និង គំនូសដ្យ៉ាក្រាមដែលតំណាងឱ្យបុព្វហេតុឫសគល់ ដែលចាប់ផ្តើមពីបញ្ហា និង បញ្ចប់ទៅវិញជាមួយនឹងផលប៉ះពាល់កម្រិតខ្ពស់បំផុត។ តារាងនេះមិនបានបញ្ចូលឧបសគ្គ លទ្ធផលកម្រិតខ្ពស់ ផលប៉ះពាល់ និង ផលប៉ះពាល់កម្រិតខ្ពស់ឡើយ។

		ប្រយោជន៍នៃការអប់រំ	រកឃើញនៅក្នុងការបង្រៀនសាសនាផងដែរ	វិជ្ជមាននានា ដូចជា ក្លឹបកុមារីជាដើម)			ភាពស្ថាប័ន ដើម្បីបង្ការ និងឆ្លើយតបទៅនឹងអំពើហិង្សាលើកុមារ
ទិន្នផល	កិច្ចគាំពារសង្គមមានភាពប្រសើរឡើងដូច្នេះកុមារ (និងគ្រួសាររបស់ពួកគេ) មិនសូវងាយរងគ្រោះទៅនឹងការរំលោភបំពាន ការកេងប្រវ័ញ្ច និង ការជួញដូរ	កុមារមានលទ្ធភាពកាន់តែខ្ពស់ក្នុងការទទួលបានការអប់រំប្រកបដោយគុណភាពនៅឯសាលាមត្តេយ្យ សាលាបឋមសិក្សា និងមធ្យមសិក្សាដែលមានសុវត្ថិភាព និងមានលក្ខណៈកុមារមេត្រី ព្រមទាំងមានលទ្ធភាពកាន់តែខ្ពស់ក្នុងការ	កម្មវិធីដែលមានគោលបំណងផ្តោតលើការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងអំពីផលវិបាកអវិជ្ជមាននៃការអនុវត្តវិន័យធ្ងន់ធ្ងរបែបហិង្សា និងការ អនុវត្តវិន័យបែបវិជ្ជមានជំនួសវិញ បានជ្រាបទៅដល់ មន្ត្រីរាជការ គ្រូបង្រៀន ឪពុកម្តាយ និងកុមារកាន់តែច្រើន។	កម្មវិធីដែលមានគោលបំណងផ្តោតលើការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងអំពីសមភាពយេនឌ័រ និង ការមិនរើសអើង បានជ្រាបទៅដល់មន្ត្រីរាជការ គ្រូបង្រៀន ឪពុកម្តាយ និង កុមារកាន់តែច្រើន។	កម្មវិធីដែលមានគោលបំណងផ្តោតលើការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងអំពីច្បាប់ដែលហាមឃាត់ចំពោះអំពើហិង្សាលើកុមារ បានជ្រាបទៅដល់មន្ត្រីរាជការ គ្រូបង្រៀន ឪពុកម្តាយ និងកុមារកាន់តែច្រើន។ ការបណ្តុះបណ្តាលអំពីច្បាប់ និងការអនុវត្ត ច្បាប់ត្រូវបានផ្តល់ជូនដល់តួអង្គពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងវិស័យយុត្តិធម៌កាន់តែ	មានគោលនយោបាយ ថវិកា និងធនធានមនុស្ស របស់រាជរដ្ឋាភិបាលសម្រាប់ផ្តល់សេវាបង្ការ និង ឆ្លើយតប។ បុគ្គលដែលធ្លាប់ទទួលរងអំពើរំលោភបំពាន មានលទ្ធភាពកាន់តែខ្ពស់ក្នុងការទទួលបានសេវាព្យាបាលអាការៈបាក់ស្មារតី និងសេវាប្រឹក្សាយោបល់ និង មានការថយចុះនូវ ការប្រព្រឹត្តបទល្មើស/ការក្លាយជាជនរងគ្រោះជាថ្មីម្តងទៀត។	

[33] ភស្តុតាងដែលមានស្រាប់បានឱ្យដឹងថា ការដែលធ្លាប់ទទួលរងអំពើហិង្សាកន្លងមក ធ្វើឱ្យកុមារមានការប្រឈមកាន់តែខ្ពស់ទៅនឹងការដែលក្លាយជាជនរងគ្រោះជាថ្មីម្តងទៀត ព្រមទាំងទំនងនឹងអាចប្រព្រឹត្តអំពើហិង្សានៅពេលក្រោយមកទៀតនៅក្នុងជីវិតរបស់ពួកគេ (នៅពេលដែលពួកគេក្លាយជាមនុស្សពេញវ័យ)។

		ទទួលបាន ការអប់រំកម្រិតឧត្តមសិក្សា ការបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ និងការបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស។			ច្រើនឡើង។ ប្រព័ន្ធច្បាប់មានការបំពាក់កាន់តែប្រសើរដើម្បីបង្ការ ទទួលស្គាល់ និង ឆ្លើយតបទៅនឹងគ្រប់ទម្រង់ទាំងអស់នៃអំពើហិង្សាលើកុមារ។	
វិភាគទានរបស់ C4D	ដោះស្រាយបញ្ហាគ្រួសារងាយរងគ្រោះ និងលើកកម្ពស់បរិយាប័ន្ន និងការមិនរើសអើង	លើកកម្ពស់ការយល់ដឹងអំពីសារៈសំខាន់នៃការអប់រំបង្កលក្ខណៈឱ្យមានការចូលរួមពីគ្រូបង្រៀន និងលើកកម្ពស់សាលារៀនជាកន្លែងដែលមានសុវត្ថិភាព	លើកកម្ពស់ការអនុវត្តវិន័យបែបអហិង្សា និងលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងអំពីផលវិបាកនៃការអនុវត្តវិន័យបែបហិង្សានៅឯផ្ទះ និងនៅឯសាលារៀន	លើកកម្ពស់បរិយាប័ន្ន និង សមភាពយេនឌ័រ បង្កលក្ខណៈឱ្យឪពុកនិងម្តាយចូលរួមនៅក្នុងការចិញ្ចឹមកូនបែបវិជ្ជមាន និង ការបង្ការអំពើហិង្សា	លើកកម្ពស់ការមិនអធ្យាស្រ័យដាច់ខាតចំពោះអំពើហិង្សានៅឯផ្ទះ សាលារៀន និងសហគមន៍ ព្រមទាំងលើកកម្ពស់ឱ្យមានការរាយការណ៍ និងចំណាត់ការតាមផ្លូវច្បាប់	លើកកម្ពស់ជំនាញបំណិនជីវិតក្នុងចំណោមកុមារ និង ឪពុកម្តាយ ដោយលើកទឹកចិត្តឱ្យមានការចរចារ និងការស្វែងរកដំណោះស្រាយ , ជម្រុញឱ្យមានការបើកចំហរ និងស្វែងរកការគាំទ្រដល់ការមិនអធ្យាស្រ័យដាច់ខាតចំពោះ អំពើហិង្សា

គោលដៅនៃយុទ្ធសាស្ត្រប្រាស្រ័យទាក់ទង

យុទ្ធសាស្ត្រប្រាស្រ័យទាក់ទងនេះ ជួយបំពេញ និង មានមូលដ្ឋានផ្អែកលើការឆ្លើយតបកម្រិតថ្នាក់ជាតិ ចំពោះអំពើហិង្សាលើកុមារ និងការបំបែកកុមារពីគ្រួសារដោយមិនចាំបាច់។

គោលដៅប្រាស្រ័យទាក់ទងជារួមនៃយុទ្ធសាស្ត្រនេះ គឺដើម្បីបង្កលក្ខណៈឱ្យកុមារ ឪពុកម្តាយ និងអ្នកថែទាំ និង សហគមន៍របស់ពួកគេ អាចបង្ការ និង ឆ្លើយតបនឹងអំពើហិង្សាលើកុមារ និង ការបំបែកកុមារពីគ្រួសារដោយមិនចាំបាច់ តាមរយៈការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងអំពីការមិនអាចទទួលយកបានចំពោះរាល់គ្រប់ទម្រង់ទាំងអស់នៃអំពើហិង្សា និង ការបំបែកកុមារពីគ្រួសារដោយមិនចាំបាច់ ការផ្លាស់ប្តូរទម្លាប់ និងឥរិយាបថទូទៅដែលទទួលយកអំពើហិង្សាលើកុមារ និងលើកកម្ពស់ការបំបែកកុមារពីគ្រួសារដោយមិនចាំបាច់ ព្រមទាំងការកសាងជំនាញ និង ការជឿជាក់លើខ្លួនឯងក្នុងការផ្តល់កិច្ចការពារ។

យុទ្ធសាស្ត្រនេះនឹងក្លាយទៅជាកិច្ចខិតខំពហុវិស័យមួយដើម្បីផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថសង្គម ហើយដែលនឹងបានទទួលការគាំទ្រ និង អនុវត្តដោយក្រសួងសំខាន់ៗជាច្រើន ដែលរួមមានដូចជា ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា ក្រសួងកិច្ចការនារី ក្រសួងមហាផ្ទៃ ក្រសួងធម្មការ និងសាសនា ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា ក្រសួងព័ត៌មាន និងក្រសួងស្ថាប័នដទៃទៀត។ យុទ្ធសាស្ត្រទំនាក់ទំនងនេះមានបំណងបង្កើនការយល់ដឹងរបស់ប្រជាពលរដ្ឋអំពីផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមាននៃអំពើហិង្សាលើកុមារ និង អភិវឌ្ឍន៍ ឬ ពង្រឹងសមត្ថភាពរបស់ពួកគេក្នុងការផ្លាស់ប្តូរទម្លាប់សង្គម និងវប្បធម៌ ជំនឿ និងការអនុវត្តនានាដែលនាំឱ្យមានអំពើហិង្សាលើកុមារ។ ***គោលបំណងដែលប្រកបដោយភាពមហិច្ឆិតាប៉ុន្តែពុំមែនមានន័យថាមិនអាចធ្វើទៅរួចសម្រាប់យុទ្ធសាស្ត្រនេះ គឺធ្វើយ៉ាងណាឱ្យក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់ ចំនួន២៥% នៅក្នុងរាជធានីខេត្ត គោលដៅទាំង៥ អនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រនេះនៅត្រឹមខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៨*** (សូមមើលរូបភាពទី១០)។

គោលដៅ

- ដើម្បីបង្កលក្ខណៈឱ្យកុមារ ឪពុកម្តាយរបស់ពួកគេ និង អ្នកថែទាំ ព្រមទាំងសហគមន៍ អាចបង្ការ និង ឆ្លើយតបទៅនឹង បញ្ហាអំពើហិង្សាលើកុមារ និង ការបំបែកកុមារពីគ្រួសារដោយមិនចាំបាច់ តាមរយៈការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងអំពីការមិនអាចទទួលយកបានចំពោះរាល់គ្រប់ទម្រង់ទាំងអស់នៃអំពើហិង្សា និង ការបំបែកកុមារពីគ្រួសារដោយមិនចាំបាច់ ការផ្លាស់ប្តូរទម្លាប់ និងឥរិយាបថទូទៅដែលទទួលយកអំពើហិង្សាលើកុមារ និងលើកកម្ពស់ការបំបែកកុមារពីគ្រួសារដោយមិនចាំបាច់ ព្រមទាំងការកសាងជំនាញ និង ការជឿជាក់លើខ្លួនឯងក្នុងការផ្តល់កិច្ចការពារ។

គោលបំណង

- ក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់ ចំនួន២៥% នៅក្នុងរាជធានីខេត្តគោលដៅទាំង៥ អនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រនេះនៅត្រឹមខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៨។

រូបភាពទី១០ ៖ គោលដៅ និង គោលបំណងនៃយុទ្ធសាស្ត្រ

គោលបំណងប្រាស្រ័យទាក់ទង

គោលបំណងប្រាស្រ័យទាក់ទងរំពឹងថានឹងមានការផ្លាស់ប្តូរក្នុងចំណោមក្រុមអ្នកចូលរួមលើផ្នែកចំណេះដឹង អាកប្បកិរិយា និងការប្រព្រឹត្ត។ គោលបំណងប្រាស្រ័យទាក់ទងង ត្រូវពិចារណាអំពីឧបសគ្គ និង កត្តាលើកទឹកចិត្តនានាដែលអាចរាំងស្ទះ ឬ បង្កលក្ខណៈឱ្យមានការជ្រើសរើសការប្រព្រឹត្តមួយចំនួន។ ឧទាហរណ៍ ក្នុងករណីអំពើហិង្សាលើកុមារ ឧបសគ្គប្រកបដោយសក្តានុពលមួយដែលរាំងស្ទះដល់ការអនុវត្តវិន័យបែបវិជ្ជមាន អាចជាកង្វះការយល់ដឹងអំពីផលប៉ះពាល់ប្រកបដោយគ្រោះថ្នាក់នៃទណ្ឌកម្មបែបហិង្សា ឬ កង្វះចំណេះដឹង និងជំនាញពី ការអនុវត្តវិន័យបែបអហិង្សា។ ក្នុងករណីការបំបែកកុមារពីគ្រួសារដោយមិនចាំបាច់ ការជឿថាការដាក់កុមារ នៅក្នុងមណ្ឌលគឺជាការល្អសម្រាប់កុមារ អាចជាឧបសគ្គមួយដែលរាំងស្ទះដល់ការលើកកម្ពស់ការថែទាំតាមគ្រួសារ ឬ សហគមន៍។ ស្រដៀងគ្នានេះដែរ កត្តាលើកទឹកចិត្តឱ្យបញ្ឈប់អំពើហឹង្សាលើកុមារ និងទុកកុមារនៅជាមួយគ្រួសារ រួមមានការទទួលស្គាល់អំពីប្រយោជន៍នៃការចិញ្ចឹមកូនបែបវិជ្ជមាន និង ការភ្ជាប់មនោសញ្ចេតនាតាំងពីកុមារនៅតូច ឬផលវិជ្ជមាននៃការបន្តការសិក្សារៀនសូត្រនៅឯសាលារៀន និង ការបញ្ចប់ការអប់រំកម្រិតមធ្យមសិក្សា។។

ជាទូទៅ គោលបំណងប្រាស្រ័យទាក់ទងត្រូវបានកំណត់ចំណាត់ថ្នាក់ទៅតាមអ្វីដែលមនុស្ស "ដឹង" (ការផ្លាស់ប្តូរការគិត) អ្វីដែលមនុស្ស "មានអារម្មណ៍" (ការផ្លាស់ប្តូរអារម្មណ៍) និងអ្វីដែលមនុស្ស "ធ្វើ" (ការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថ)។ ក្របខ័ណ្ឌ កម្ពុជាការពារ (Cambodia PROTECT) ដែលបានស្នើឡើងនៅក្នុងឯកសារនេះ ផ្អែកទៅលើដំណើរការផ្លាស់ប្តូរដែលកើតចេញពីការទទួលបានចំណេះដឹងដែលបណ្តាលឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរអាកប្បកិរិយា និង នាំឱ្យផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថ និងការប្រព្រឹត្ត។ ដូច្នេះ គោលបំណងនៃ"ការដឹង" "ការមានអារម្មណ៍" និង "ការធ្វើ" ត្រូវបានបញ្ចូលទៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនេះ។ គោលបំណងទាំងនេះមានមូលដ្ឋានផ្អែកលើទ្រឹស្តី និងគោលគំនិតប្រាស្រ័យទាក់ទង និងការផ្លាស់ប្តូរសង្គមដែលត្រូវបានធ្វើតេស្តសាកល្បងរួចរាល់ ដូចជា ចំណេះដឹង ការយល់ឃើញចំពោះហានិភ័យ ការលើកទឹកចិត្ត ទំនុកចិត្តលើខ្លួនឯង កិច្ចសន្ទនា និង សកម្មភាពសមូហភាព។ គោលបំណងប្រាស្រ័យទាក់ទងជាគ្រឹះសម្រាប់ជម្រើសសកម្មភាព សារសំខាន់ៗ និង មាតិកាបណ្តុះបណ្តាល។ គោលបំណងប្រាស្រ័យទាក់ទង ក៏មានសារៈសំខាន់ផងដែរសម្រាប់ការងារពិនិត្យ និងវាយតម្លៃរបស់យុទ្ធសាស្ត្រនេះ អាស្រ័យដោយវាជាគ្រឹះសម្រាប់បង្កើតសូចនាករដែលអាចវាស់ស្ទង់បាន។ បញ្ជីរាយនាមគោលបំណងនៃយុទ្ធសាស្ត្រប្រាស្រ័យទាក់ទង សម្រាប់បញ្ហាអំពើហិង្សាលើកុមារ និង ការបំបែកកុមារពីគ្រួសារដោយមិនចាំបាច់ ដែលមានមូលដ្ឋានផ្អែកទៅលើ ក្របខ័ណ្ឌគោលគំនិត Cambodia PROTECT មានផ្តល់ជូននៅក្នុងតារាងទី២។

តារាងទី២ ៖ គោលបំណងប្រាស្រ័យទាក់ទង	
ធាតុផ្សំនៃក្របខ័ណ្ឌនេះ	គោលបំណងប្រាស្រ័យទាក់ទង[34] (កុមារ ឳពុកម្តាយ និងអ្នកថែទាំ អ្នកមានឥទ្ធិពលនៅក្នុងសហគមន៍[35])
លើកកម្ពស់វប្បធម៌នៃការមិនអធ្យាស្រ័យដាច់ខាត	• ដឹងអំពីផលប៉ះពាល់អំពើហិង្សា និង ការបំបែកកុមារពីគ្រួសារទៅលើការអភិវឌ្ឍន៍ផ្លូវកាយ ផ្លូវចិត្ត និង សតិអារម្មណ៍របស់កុមារ • ដឹងអំពីសារៈសំខាន់នៃការចិញ្ចឹមកូនបែបវិជ្ជមាន[36] • ដឹងអំពីច្បាប់ និង គោលនយោបាយជាក់លាក់ សម្រាប់ដោះស្រាយបញ្ហាអំពើហិង្សាលើកុមារ និង ការបំបែកកុមារពីគ្រួសារ
ស្គាល់អំពីភាពងាយរងគ្រោះជាក់លាក់	• ដឹងថាក្រុមកុមារជាក់លាក់មួយចំនួន មានការប្រឈមកាន់តែខ្ពស់ (ឧ. កុមារនៅក្នុងមណ្ឌល យេនឌ័រ ពិការភាព ជាតិពន្ធ អាយុ ប្រាក់ចំណូល។ល។) • ដឹងថាកុមារគ្រប់រូបអាចអភិវឌ្ឍន៍ឱ្យបានពេញលេញទៅតាមសក្តានុពលរបស់ពួកគេនៅពេលដែលគ្រួសារអនុវត្តការចិញ្ចឹមកូនបែបវិជ្ជមាន • ដឹងអំពីចំណាត់ការដោះស្រាយបញ្ហាសម្រាប់កុមារដែលបានទទួលរងអំពើហិង្សា ឬ ការបំបែកពីគ្រួសារ (ស្វែងរកកិច្ចគាំទ្របែបមិនផ្លូវការ ស្វែងរកកិច្ចគាំទ្រផ្លូវការ ស្វែងរកសេវាផ្លូវការ ឬ ចំណាត់ការតាមផ្លូវច្បាប់)
ផ្តល់ការតម្រង់ទិសជូនអ្នកមានភារកិច្ច និង ម្ចាស់សិទ្ធិគ្រប់រូប	• មានអារម្មណ៍ថា វាគឺជាការទទួលខុសត្រូវសមូហភាពក្នុងការបង្ការអំពើហិង្សា និង រក្សាគ្រួសារឱ្យនៅជួបជុំ • ទទួលស្គាល់ថាកុមារគ្រប់រូបមានសិទ្ធិដូចគ្នា មិនចំពោះថាពួកគេមានសាវតាដូចម្តេចឡើយ • ទទួលស្គាល់អំពីប្រយោជន៍ក្នុងការដែលកុមារបន្តសិក្សារៀនសូត្រ និង បញ្ចប់ការអប់រំកម្រិតមធ្យមសិក្សា • មានទំនុកចិត្តក្នុងការចាត់វិធានការដោះស្រាយបញ្ហានៅពេលដែលអំពើហិង្សា ឬ ការបំបែកកុមារពីគ្រួសារកើតឡើង (ស្វែងរកកិច្ចគាំទ្របែបមិនផ្លូវការ ស្វែងរកកិច្ចគាំទ្រផ្លូវការ ឬ ចំណាត់ការតាមផ្លូវច្បាប់)

[34] អនុវត្តបានចំពោះទិដ្ឋភាពផ្នែកបង្ការ និងឆ្លើយតបនៃបញ្ហាអំពើហិង្សាលើកុមារ និង ការបំបែកកុមារពីគ្រួសារដោយមិនចាំបាច់។

[35] កុមាររាប់បញ្ចូល កុមារ (0-៩ឆ្នាំ) និង ក្មេងជំទង់ (១០-១៩ឆ្នាំ) ព្រមទាំងនឹងត្រូវបានបំបែកបន្ថែមទៀតជា ទារក និង កុមារតូច (0-៣ឆ្នាំ) កុមារតូច (៤-៩ឆ្នាំ) និង ក្មេងជំទង់ (១០-១៩ឆ្នាំ) សម្រាប់គោលបំណងរៀបចំកម្មវិធី និង រៀបចំសារ។ អ្នកថែទាំសំដៅចំពោះមនុស្ស

ផ្លាស់ប្ដូរអាកប្បកិរិយា	• ជឿថាគ្រប់ទម្រង់ទាំងអស់នៃអំពើហិង្សា និងការបំបែកកុមារពីគ្រួសារ គឺជារឿងដែលមិនអាចទទួលយកបាន និងបង្កឱ្យមានផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានទៅលើកុមារ • ជឿថាជម្រើសដែលល្អបំផុតសម្រាប់កុមារគឺជាការទទួលបាននូវការចិញ្ចឹមកូនបែបវិជ្ជមាន • ជឿថាកុមារគ្រប់រូប មិនចំពោះថាមានសាវតាដូចម្ដេចឡើយ គប្បីទទួលបានការប្រព្រឹត្តដាក់ដែលប្រកបដោយភាពថ្លៃថ្នូ និង ដោយការគោរព
ស្វែងរកជម្រើស និង ដំណោះស្រាយផ្សេងៗ	• ពិភាក្សាអំពីវិធានការសុវត្ថិភាពដើម្បីបង្ការ VAC • ពិនិត្យស្វែងរកវិធីអហិង្សាដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាកំហឹង (ឧ. កិច្ចសន្ទនា ការចរចារ ការដកដង្ហើម សមាធិ) • ពិនិត្យស្វែងរកជម្រើសដើម្បីរក្សាកុមារឱ្យនៅផ្ទះ ឬ នាំពួកគេត្រឡប់ពីកន្លែងថែទាំកុមារវិញ • ចរចារទៅលើជម្រើសដែលមាន ដើម្បីការពារកុមារពីអំពើហិង្សា និងការបំបែកកុមារពីគ្រួសារដោយមិនចាំបាច់
ប្ដេជ្ញាបញ្ចប់អំពើហិង្សា និងការបំបែកកុមារពីគ្រួសារ	• មានចេតនាស្វែងរកចំណាត់ការដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហា (ស្វែងរកសេវាគាំទ្របែបមិនផ្លូវការ សេវាគាំទ្រផ្លូវការ ឬ ចំណាត់ការតាមផ្លូវច្បាប់) • ប្រកាសជាសាធារណៈអំពីចំណាត់ការផ្ទាល់ខ្លួនសម្រាប់ការពារកុមារគ្រប់រូបពីអំពើហិង្សាលើកុមារ និងការបំបែកកុមារពីគ្រួសារ
ចាត់វិធានការវិជ្ជមាន	• ជ្រើសរើសប្រើប្រាស់ឥរិយាបថវិជ្ជមានដែលផ្ដល់កិច្ចការពារ និង អហិង្សា • ធ្វើសកម្មភាពដើម្បីជួយកុមារឱ្យមានភាពធូរស្រាលឡើងវិញ ធ្វើសមាហរណកម្មកុមារ និង ធ្វើឱ្យកុមារសះស្បើយ

ក្រុមអ្នកចូលរួម

ពេញវ័យគ្រប់រូបនៅក្នុងគ្រួសារ ដែលទទួលខុសត្រូវក្នុងការចិញ្ចឹមកូន ក្នុងនោះរួមមាន ជីដូនជីតា សាខាញាតិ និង បងប្អូនបង្កើត។ អ្នកមានឥទ្ធិពលក្នុងសហគមន៍រួមមាន អ្នកមានភារកិច្ចទាំងផ្លូវការ និង មិនផ្លូវការនៅក្នុងសហគមន៍ ដូចជាគ្រូបង្រៀន មេដឹកនាំសាសនា មេភូមិ និង មេឃុំ ព្រមទាំងសមាជិក គកនក។ សូមមើលផ្នែកខាងដើមអំពីក្រុមអ្នកចូលរួម សម្រាប់ការពន្យល់លម្អិតបន្ថែម។

[36] ការចិញ្ចឹមកូនបែបវិជ្ជមាន ត្រូវបានរៀបចំឱ្យមានប្រតិបត្តិការ ដោយរួមមានការអនុវត្តចំនួន៤ប្រភេទ ៖ ការប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយកុមារ ការបង្កើតឱ្យមានរចនាសម្ព័ន្ធ និង វិធាននានា ការផ្ដល់ទិសដៅ និង ការប្រើប្រាស់វិន័យ ព្រមទាំងផលវិបាកនានា។

យុទ្ធសាស្ត្រនេះមានគោលបំណងផ្លាស់ប្តូរចំណេះដឹង និងអាកប្បកិរិយារបស់អ្នកមានភារកិច្ចទាំងឡាយ ព្រមទាំងកុមារខ្លួនឯងផ្ទាល់ក្នុងនាមជាម្ចាស់សិទ្ធិ តាមរយៈការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹង ការបង្កលក្ខណៈឱ្យមានការចូលរួមពីសហគមន៍ កិច្ចសន្ទនា និង ការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត។ ក្រុមអ្នកចូលរួមពាក់ព័ន្ធសម្រាប់គោលបំណងនៃយុទ្ធសាស្ត្រនេះ រួមមានអ្នកមានភារកិច្ចទាំងឡាយ ដែលមានតួនាទីដោយផ្ទាល់ និងប្រយោលក្នុងការងារថែទាំ និង ការពារកុមារ។ បន្ថែមពីនេះទៀត យុទ្ធសាស្ត្រនេះក៏មានគោលបំណងលើកកម្ពស់ការយល់ដឹង និង ជំនាញក្នុងចំណោមកុមារផងដែរ ដើម្បីឱ្យពួកគេអាចបង្ការអំពើហិង្សា ស្វែងរកជម្រកដែលមានសុវត្ថិភាព ព្រមទាំងផ្តល់ជំនួយនៅពេលដែលពួកគេឃើញអំពើហិង្សាកើតឡើងទៅលើមិត្តភក្តិរបស់ពួកគេ។

ការវិភាគទៅលើក្រុមគោលដៅ ដែលត្រូវបានធ្វើឡើងក្នុងលក្ខណៈជាផ្នែកមួយនៃការត្រួតពិនិត្យឯកសារនេះ បានធ្វើការចង្អុលទៅកាន់ក្រុមជាក់លាក់មួយចំនួនដែលយុទ្ធសាស្ត្រនេះត្រូវធ្វើការដោះស្រាយជាអាទិភាព ៖ កុមារ និងគ្រួសារដែលងាយរងគ្រោះបំផុតទៅនឹងអំពើហិង្សា រាប់បញ្ចូលទាំងកុមារពិការ ព្រមទាំងបុគ្គលទូទៅដែលជាអ្នកប្រព្រឹត្តអំពើហិង្សា និង អ្នកដែលមានសក្តានុពលអាចដើរតួនាទីផ្តល់កិច្ចការពារក្នុងការបង្ការ ឬ ឆ្លើយតបនឹងអំពើហិង្សា។ ទិន្នន័យអំពីរបកគំហើញអំពើហិង្សាលើកុមារក្នុងប្រទេសកម្ពុជា គូសបញ្ជាក់ថាមានទម្រង់ជាច្រើននៃអំពើហិង្សាដែលត្រូវបានទទួលយក និង បន្តប្រព្រឹត្តដោយមនុស្សពេញវ័យដែលទទួលខុសត្រូវក្នុងការថែទាំកុមារ ឬ អ្នកដែលកុមារស្គាល់ ដែលក្នុងនោះមានឪពុកម្តាយ និង អ្នកថែទាំ គ្រូបង្រៀន អ្នកជិតខាង មិត្តភក្តិ និង សាខាញាតិ។ ម្តាយ ត្រូវបានរកឃើញជាទូទៅថាអ្នកដែលប្រព្រឹត្តអំពើហិង្សា ផ្លូវកាយលើកដំបូងលើកុមារកាលពីកុមារភាព ។ គ្រូបង្រៀនគឺជាអ្នកដែលប្រព្រឹត្តអំពើហិង្សាផ្លូវកាយទូទៅបំផុតនៅក្រៅផ្ទះ ដោយក្នុងនោះមានការរឃើញថា លោកគ្រូគឺជាអ្នកប្រព្រឹត្តអំពើហិង្សាផ្លូវកាយ ញឹកញាប់ជាងអ្នកគ្រូ។ ម្តាយ និង ម្តាយចុង គឺជាអ្នកដែលកុមារា និង កុមារីបានប្រាប់ញឹកញាប់បំផុតថាជាអ្នកប្រព្រឹត្តហិង្សាផ្លូវចិត្តលើកដំបូង។ អ្នកជិតខាង សមាជិកគ្រួសារ មិត្តភក្តិ និងដៃគូស្នេហា ត្រូវបានរកឃើញថាមានការជាប់ពាក់ព័ន្ធទូទៅជាអ្នកដែលប្រព្រឹត្តអំពើរំលោភបំពានផ្លូវភេទលើកដំបូងលើកុមារកាលពីកុមារភាព។ ឪពុកម្តាយ និងមន្ត្រីអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន គឺជាបុគ្គលដ៏សំខាន់ក្នុងការសម្រេចទុកដាក់កុមារនៅក្នុងមណ្ឌល ឬ រក្សាពួកគេឱ្យរស់នៅជាមួយគ្រួសារ។

ការបំបែកអ្នកចូលរួមជាក្រុមអាចឱ្យគេធ្វើបទអន្តរាគមន៍ស្របតាមប្រភេទក្រុមនីមួយៗ ក្នុងនោះរាប់បញ្ចូលការរៀបចំសកម្មភាពជាក់លាក់សម្រាប់ក្រុមផ្សេងៗគ្នា និង ការអភិវឌ្ឍន៍អតិក្រម និងសារពាក់ព័ន្ធនានា។ អ្នកចូលរួមទី១ រួមមានក្រុមដែលរងផលប៉ះពាល់ដោយផ្ទាល់បំផុតពីបញ្ហា ដែលកិច្ចខិតខំផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថ និងសង្គមផ្តោតលើក្រុមនេះ។ អ្នកចូលរួមទី២ គឺជាក្រុមដែលមានឥទ្ធិពលដោយផ្ទាល់ទៅលើក្រុមទី១។ អ្នកចូលរួមទី៣ រួមមានក្រុម និង តួអង្គទាំងឡាយណាដែលរួមចំណែកផ្តល់បរិយាកាសអំណោយផលមួយចំពោះការផ្លាស់សង្គមដែលយើងចង់បាន។ ក្រុមនេះមានឥទ្ធិពលដោយប្រយោលទៅលើការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថ និង ការផ្លាស់ប្តូរសង្គមដែលយើងចង់បានតាមរយៈការកំណត់ទិសដៅគោលនយោបាយ ធនធាន និង រចនាសម្ព័ន្ធ ដែលបង្កលក្ខណៈឱ្យមានការ

ផ្លាស់ប្តូរ ឬ រារាំងចំពោះការផ្លាស់ប្តូរ។

អ្នកចូលរួមទី១

អ្នកចូលរួមទី១ ដែលត្រូវបានកំណត់រកឃើញសម្រាប់យុទ្ធសាស្ត្រនេះ គឺជាកុមារ និង ឪពុកម្តាយ ឬ អ្នកថែទាំរបស់ពួកគេ។

អ្នកថែទាំរាប់បញ្ចូលមនុស្សពេញវ័យគ្រប់រូបនៅក្នុងគ្រួសារដែលទទួលខុសត្រូវក្នុងការចិញ្ចឹមបីបាច់កុមារ និង រាប់បញ្ចូលជីដូនជីតា សាខាញាតិ និង បងបង្កើត មេដោះ និងអ្នកផ្តល់ការថែទាំដែលមិនមែនជាសមាជិកគ្រួសារ។ កុមារគ្របដណ្តប់ទៅលើ កុមារតូច (០-៩ឆ្នាំ) និងក្មេងជំទង់ (១០-១៩ឆ្នាំ) ដែលនឹងត្រូវបានបំបែកជាក្រុមតូចៗបន្ថែមទៀត សម្រាប់ការធ្វើកម្មវិធី និង ផ្តល់សារ។ បើទោះបីជាអំពើហិង្សាលើកុមារកើតឡើងនៅគ្រប់ស្រទាប់វណ្ណៈ និង គ្រប់កម្រិតនៃប្រាក់ចំណូលក៏ដោយ ប៉ុន្តែការសិក្សា CVAC បានគូសបញ្ជាក់ឱ្យដឹងថា អំពើហិង្សាត្រូវបានធ្វើឱ្យកាន់តែមានភាពធ្ងន់ធ្ងរឡើងដោយសារកត្តាជាច្រើន រាប់បញ្ចូលភាពក្រីក្រនៅជនបទ ទេសន្តរប្រវេសន៍ វិសមភាពយេនឌ័រ និង ពិការភាព (សូមមើលរូបភាពទី១១ និង ទី១២)។

រូបភាពទី១១៖ កុមារដែលមានការប្រឈមកាន់តែខ្ពស់ចំពោះអំពើហិង្សាលើកុមារ

- កុមារពិការ និង ផ្ទុកមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍
- កុមាររស់នៅក្នុងមណ្ឌលថែទាំកុមារ
- កុមារស្រឡាញ់ភេទដូចគ្នា
- កុមាររស់នៅ ឬ ធ្វើការងារតាមចិញ្ចើមថ្នល់
- កុមារនៅក្រៅសាលារៀន
- កុមារទេសន្តរប្រវេសន៍ និង កូនរបស់គ្រួសារទេសន្តរប្រវេសន៍
- កុមាររងគ្រោះនៃអំពើហិង្សាផ្លូវភេទ
- កុមារដែលរស់នៅតំបន់ជនបទ ឬ តំបន់ដាច់ស្រយាល
- កុមារនៃសហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិច ជាតិសាសន៍ ឬ សាសនាភាគតិច
- កុមារទំនាស់នឹងច្បាប់

កូនរបស់ស្ត្រីជាប់ពន្ធនាគារ

អ្នកចូលរួមទី២

អ្នកចូលរួមទី២សម្រាប់យុទ្ធសាស្ត្រនេះ គឺជាសមាជិកសហគមន៍ដែលមានឥទ្ធិពល។ ក្រុមនេះរួមមានអ្នកមានឥទ្ធិពលនៅក្នុងសហគមន៍ ទាំងផ្លូវការ និង មិនផ្លូវការ។ នៅក្នុងបរិបទនៃអំពើហិង្សាលើកុមារ និង ប្រទេសកម្ពុជា អ្នកមានភារកិច្ចសំខាន់ៗនៅកម្រិតសហគមន៍ដែលត្រូវបានកំណត់រកឃើញតាមរយៈការស្រាវជ្រាវ រួមមានគ្រូបង្រៀន មេដឹកនាំសាសនា ដូចជាព្រះសង្ឃ (សម្រាប់ក្រុមប្រជាជនភាគច្រើនដែលកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា) និង អាចារ្យគង្វាល និង អ្នកទូន្មានសាសនាអ៊ីស្លាម (សម្រាប់ក្រុមប្រជាជនដែលកាន់សាសនាគ្រីស្ត និង សាសនាអ៊ីស្លាម) មេភូមិ និង មេឃុំ និង គណៈកម្មាធិការទទួលបន្ទុកកិច្ចការនារី និង កុមារឃុំសង្កាត់ (គកនក)។ មេភូមិ និង អាជ្ញាធរមូលដ្ឋានគឺជាអ្នកធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តដ៏សំខាន់ចំពោះការយកកុមារទៅដាក់នៅក្នុងមណ្ឌល។ អ្នកស្ម័គ្រចិត្តភូមិគឺ

ជាដៃគូក្នុងសហគមន៍ និងជាអ្នកជម្រុញការគាំទ្រយុទ្ធសាស្ត្រដែលមិនអាចខ្វះបាន។ក្រុមទី២នេះ ក៏រាប់បញ្ចូលផងដែរនូវគ្រូបង្រៀនដែលជាក្រុមអ្នកមានឥទ្ធិពលនៅក្នុងសហគមន៍មួយដ៏សំខាន់ ដោយមានការកើតឡើងជាទូទៅនូវអំពើហិង្សានៅតាមសាលារៀន និង សេចក្តីត្រូវការដ៏ចាំបាច់ក្នុងការធ្វើឱ្យសាលារៀនជាកន្លែងដែលមានសុវត្ថិភាពសម្រាប់កុមាររៀនសូត្រ និង រីកចម្រើន។ ការបង្កលក្ខណៈឱ្យមានការចូលរួមពីគ្រូបង្រៀន ក៏ផ្សាភ្ជាប់ជាកត្តាលើកទឹកចិត្តកុមារឱ្យបន្តសិក្សារៀនសូត្រនៅឯសាលារៀន ដើម្បីប្រើប្រាស់វាជាកត្តាការពារប្រឆាំងនឹងទម្រង់ជាច្រើននៃអំពើហិង្សា (ឧ. អាពាហ៍ពិពាហ៍ក្នុងវ័យកុមារ ការជួញដូរ ពលកម្មកុមារ)។ស្រដៀងគ្នានេះដែរ នគរបាលក្នុងតំបន់ និង នគរបាលជាតិក៏ត្រូវបញ្ចូលជាអ្នកចូលរួមដែរដើម្បីលើកកម្ពស់សហគមន៍ឱ្យកាន់តែមានសុវត្ថិភាព។

អ្នកចូលរួមទី៣

អ្នកចូលរួមទី៣ បង្កឱ្យមានឥទ្ធិពលដោយប្រយោលទៅលើការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថ និង ការផ្លាស់ប្តូរសង្គមដែលគេចង់បាន។ បើទោះបីជាយុទ្ធសាស្ត្រនេះមិនផ្តោតធនធានច្រើនទៅលើក្រុមអ្នកចូលរួមនេះក៏ដោយ អ្នកផ្តល់សេវា (សុខភាព អប់រំ ច្បាប់ និង កិច្ចការពារកុមារ) ព្រមទាំងអ្នកបង្កើតច្បាប់ ប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌ និង ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ សុទ្ធសឹងតែត្រូវឱ្យមានការរួមចំណែកដើម្បីធានាបានថា កុមារា និងកុមារីរួចផុតពីអំពើហិង្សា និង ថានៅពេលដែលអំពើហិង្សា ឬ ការបំបែកកុមារពីគ្រួសារកើតឡើង កុមារអាចមានលទ្ធភាពទទួលបានសេវាគាំទ្រប្រកបដោយគុណភាព។ សមត្ថភាពរបស់ស្ថាប័ន (ឧ. សាលារៀន នគរបាល មន្ទីរពេទ្យ) ជំនាញ និង ឥរិយាបថរបស់អ្នកផ្តល់សេវា (ឧ. បុគ្គលិកសុខភាព បុគ្គលិកសង្គមកិច្ច) និង ការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់អ្នកបង្កើតគោលនយោបាយសុទ្ធសឹងតែជាកត្តាសំខាន់ៗក្នុងការបង្កលក្ខណៈឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរ។ ជាក់ស្តែង កិច្ចខិតខំរបស់យុទ្ធសាស្ត្រC4Dសន្មតថានថា លក្ខខណ្ឌអំណោយផល និង កត្តាអ្នកផ្គត់ផ្គង់នឹងមានដើម្បីជម្រុញការងារនេះ។ យុទ្ធសាស្ត្រនេះគ្រោងធ្វើការជ្រើសរើសអ្នកស្វែងរកការគាំទ្រថ្នាក់ជាតិ និង ថ្នាក់មូលដ្ឋាន ដើម្បីឱ្យដឹកនាំក្នុងការបញ្ចប់អំពើហិង្សាលើកុមារ ព្រមទាំងបង្កលក្ខណៈឱ្យមានការចូលរួមពីប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ សំដៅគាំទ្រដល់កិច្ចខិតខំជាតិ។

យុទ្ធសាស្ត្រនេះទទួលស្គាល់អំពីគោលនយោបាយ និង បរិបទស្ថាប័ន ប៉ុន្តែមិនបានធ្វើការបញ្ជាក់ជាក់លាក់អំពីការស្វែងរកការគាំទ្រនៅកម្រិតគោលនយោបាយ និង ការកសាងសមត្ថភាពរបស់អ្នកផ្តល់សេវាពហុវិស័យឡើយ អាស្រ័យដោយវាហួសពីវិសាលភាពនៃយុទ្ធសាស្ត្រ ហើយ ចំនុចនេះនឹងត្រូវបានដោះស្រាយដោយរដ្ឋាភិបាល និង ដៃគូ។ *ផែនការសកម្មភាពស្តីពីអំពើហិង្សាលើកុមារ* បានធ្វើការដោះស្រាយរួចទៅហើយនូវបញ្ហាពង្រឹងសមត្ថភាពរបស់អ្នកផ្តល់សេវា ដើម្បីធានាឱ្យមានការឆ្លើយតបពហុវិស័យចំពោះកិច្ចការពារកុមារ (វិស័យយុទ្ធសាស្ត្រទី៣) និង ការលើកកម្ពស់ក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ និង ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយ ដើម្បីការពារកុមារពីគ្រប់ទម្រង់ទាំងអស់នៃអំពើហិង្សា ការរំលោភបំពាន និងការមិនអើពើ (វិស័យយុទ្ធសាស្ត្រទី៤)។ *ទ្រឹស្តីនៃការផ្លាស់ប្តូរស្តីពី អំពើហិង្សា* ក៏បញ្ជាក់ផងដែរអំពីការកែលម្អកិច្ចគាំពារសង្គម ដើម្បីកាត់បន្ថយភាពងាយរងគ្រោះរបស់ កុមារចំពោះអំពើហិង្សា និង ការធានាឱ្យមានគោលនយោបាយ ថវិកា និង ធនធានមនុស្សរបស់រដ្ឋាភិបាល សំដៅ

ធានាឱ្យមានសេវាបង្ការ និងឆ្លើយតប។

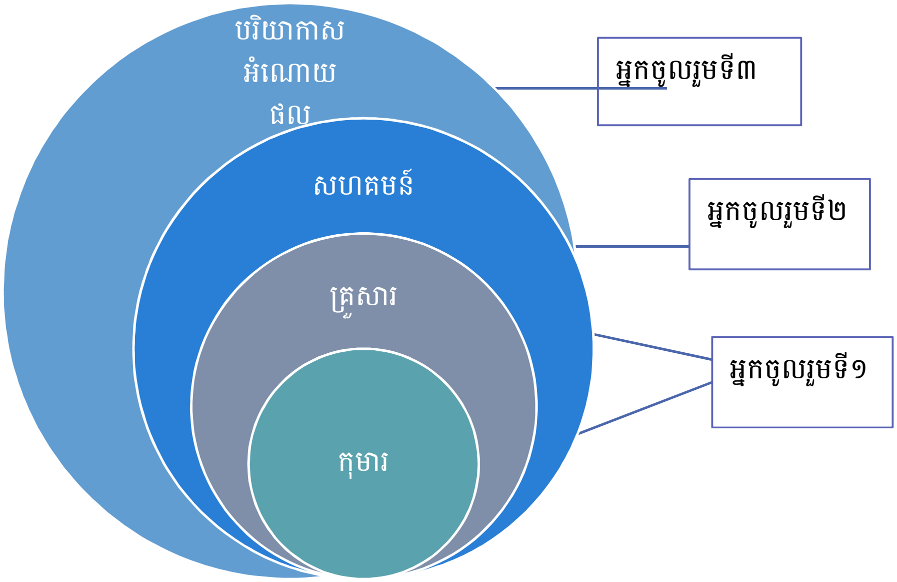

រូបភាពទី១២ ៖ ក្រុមអ្នកចូលរួម

ការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថ និង សន្ទុះដែលរំពឹងទុក

ផ្នែកមុនៗរៀបរាប់លម្អិតអំពីការផ្លាស់ប្តូរនានាដែលរំពឹងថានឹងទទួលបាន ទាក់ទងនឹងចំណេះដឹង អាកប្បកិរិយា និង ការប្រព្រឹត្តក្នុងចំណោមក្រុមអ្នកចូលរួមសំខាន់ៗ។ ការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹង និងការផ្លាស់ប្តូរអាកប្បកិរិយា គឺជាកត្តាដែលត្រូវមានមុនពេលមានការផ្លាស់ប្តូរសង្គម ប៉ុន្តែនៅទីបំផុត គេក៏ត្រូវការឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរផងដែរចំពោះឥរិយាបថ និងការប្រព្រឹត្តជាក់ស្តែង។ នៅក្នុងផ្នែកនេះ យើងកំណត់អំពីការផ្លាស់ប្តូរដែលត្រូវបានរំពឹងថានឹងសម្រេចបានដោយសារតែយុទ្ធសាស្ត្រនេះ និង អ្វីដែលឪពុកម្តាយ និង អ្នកថែទាំ កុមារ និង ក្មេងជំទង់ ព្រមទាំងអ្នកមានឥទ្ធិពលគួរ "ធ្វើ"។ ធាតុផ្សំចុងក្រោយនៃក្របខ័ណ្ឌ Cambodia PROTECT គឺការចាត់វិធានការ ហើយនៅក្នុងគោលបំណងប្រាស្រ័យទាក់ទង យើងបែងចែកប្រភេទវិធានការទាំងនេះជា៖ ១) ការជ្រើសរើសឥរិយាបថវិជ្ជមានដែលអហិង្សា និងអាចផ្តល់កិច្ចការពារនិងបង្ការអំពើហិង្សាលើកុមារ និង ការបំបែកកុមារពីគ្រួសារដោយមិនចាំបាច់ និង ២) ការធ្វើសកម្មភាពដើម្បីជួយកុមារឱ្យមានភាពធូរស្រាលឡើងវិញ ធ្វើសមាហរណកម្ម និង សះស្បើយឡើងវិញ ក្នុងលក្ខណៈជាផ្នែកមួយនៃការឆ្លើយតបទៅនឹងអំពើហិង្សាលើកុមារ និង ការបំបែកកុមារពីគ្រួសារដោយមិនចាំបាច់។ ផ្នែកខាងក្រោមនេះ ធ្វើការបំបែកវិធានការណ៍ទូលំទូលាយទាំងនេះឱ្យទៅជាឥរិយាបថជាក់លាក់ ៖

ឪពុកម្តាយ និង អ្នកថែទាំ ៖

<u>ជ្រើសរើសយកឥរិយាបថវិជ្ជមានដែលផ្តល់កិច្ចការពារ និង អហិង្សា</u>

- ប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយកុមារតូចៗ (ការភ្ជាប់មនោសញ្ចេតនាតាំងពីកុមារនៅតូច ការលេង ការច្រៀង ការចិញ្ចឹមបីបាច់)
- ពិភាក្សាអំពីហានិភ័យទាក់ទងនឹងអំពើហិង្សាលើកុមារ និង កត្តាការពារ ជាមួយកុមារ
- ជ្រើសរើសអនុវត្តវិន័យបែបអហិង្សា (ធ្វើជាគំរូ សរសើរ ពន្យល់ ស្តាប់)
- គ្រប់គ្រង និង ផ្តល់ការណែនាំកុមារ និង ក្មេងជំទង់ (ដឹងថាតើពួកគេនៅឯណា និង តើពួកគេកំពុងធ្វើអ្វី)
- រក្សាកុមារឱ្យនៅជាមួយគ្រួសាររបស់ពួកគេ
- គាំទ្រកុមារឱ្យបន្តសិក្សារៀនសូត្រនៅឯសាលារៀន (ចុះឈ្មោះចូលរៀន និង វត្តមាន)

<u>សកម្មភាពដើម្បីជួយកុមារឱ្យមានភាពធូរស្រាលឡើងវិញ ធ្វើសមាហរណកម្ម និង សះស្បើយ</u>

- ចាត់វិធានការដោះស្រាយបញ្ហា (ការផ្តល់របាយការណ៍ ការបញ្ជូនទៅទទួលសេវាផ្លូវការ ឬ ស្វែងរកកិច្ចគាំទ្រមិនផ្លូវការ)
- នាំកុមារដែលស្ថិតនៅក្នុងមណ្ឌល ត្រឡប់ទៅផ្ទះវិញ

កុមារ និង ក្មេងជំទង់ ៖

<u>ជ្រើសរើសយកឥរិយាបថវិជ្ជមានដែលផ្តល់កិច្ចការពារ និង អហិង្សា</u>

- កំណត់រកមនុស្ស និង កន្លែងដែលមានសុវត្ថិភាព
- ប្រកាន់យកឥរិយាថអហិង្សាជាមួយមិត្តភក្តិរបស់ពួកគេ
- ពិភាក្សាអំពីហានិភ័យនៃអំពើហិង្សាលើកុមារ និង វិធានការសុវត្ថិភាពពាក់ព័ន្ធជាមួយគ្រួសារ គ្រូបង្រៀន និង មិត្តភក្តិរបស់ពួកគេ
- ចរចារអំពីជម្រើសដែលកាន់តែមានសុវត្ថិភាពជាងនេះ ទាំងតាមប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណែត និង ក្រៅប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណែត

<u>ធ្វើសកម្មភាពដើម្បីជួយកុមារឱ្យមានភាពធូរស្រាលឡើងវិញ ធ្វើសមាហរណកម្ម និងសះស្បើយ</u>

- បង្ហាញ ឬ រាយការណ៍អំពីករណីអំពើហិង្សា និង ការសម្លុតគំរាមកំហែង

អ្នកមានឥទ្ធិពលក្នុងសហគមន៍ ៖

<u>ជ្រើសរើសយកការឥរិយាបថវិជ្ជមានដែលផ្តល់កិច្ចការពារ និង អហិង្សា</u>

- ជ្រើសរើសយកការអនុវត្តន៍វិន័យបែបអហិង្សា (ធ្វើជាគំរូ សរសើរ ពន្យល់ ស្តាប់)
- ពិភាក្សា គោរព និង មិនរើសអើងនៅក្នុងសហគមន៍របស់ពួកគេ
- ពិភាក្សាអំពីហានិភ័យនៃអំពើហិង្សាលើកុមារ និង វិធានការសុវត្ថិភាពពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងសហគមន៍របស់ពួកគេ
- ពិភាក្សាអំពីសារៈសំខាន់នៃការថែទាំតាមគ្រួសារ
- គាំទ្រដល់គ្រួសារងាយរងគ្រោះ ដើម្បីការពារកុមារ ឬ ដើម្បីទទួលបានសេវា
- ប្រកាសជាសាធារណៈអំពីចេតនារបស់ពួកគេក្នុងការបញ្ចប់អំពើហិង្សាលើកុមារ

ធ្វើសកម្មភាពដើម្បីជួយកុមារឱ្យមានភាពធូរស្រាលឡើងវិញ ធ្វើសមាហរណកម្ម និងសះស្បើយ

- ចាត់វិធានការដោះស្រាយបញ្ហា (ការផ្តល់របាយការណ៍ ការបញ្ជូនទៅទទួលសេវាផ្លូវការ ឬ ស្វែងរកកិច្ចគាំទ្រមិនផ្លូវការ)

សារគន្លឹះ

ផ្នែកខាងក្រោម (សូមមើលតារាងទី៣) បង្ហាញអំពីសារមួយចំនួនសម្រាប់ក្រុមអ្នកចូលរួមនីមួយៗ។ សារទាំងនេះមានមូលដ្ឋានផ្អែកលើក្របខ័ណ្ឌ Cambodia PROTECT ដែលអនុញ្ញាតឱ្យក្រុមអ្នកចូលរួមស្គាល់អំពីភាពងាយរងគ្រោះជាក់លាក់ចំពោះអំពើហិង្សា និង លើកកម្ពស់ស្មារតីទទួលខុសត្រូវរួមគ្នា ក្នុងការបញ្ចប់អំពើហិង្សាគ្រប់ទម្រង់។ អ្វីដែលគួរឱ្យកត់សម្គាល់នោះគឺសារទាំងនេះ មានលក្ខណៈវិជ្ជមាន ផ្តល់ការជម្រុញលើកទឹកចិត្ត និង ផ្តោតលើសកម្មភាព។ សារទាំងនេះផ្តោតលើអ្វីដែលក្រុមអ្នកចូលរួមអាចធ្វើបាន និង គួរធ្វើ ជាជាងអ្វីដែលពួកគេមិនគួរធ្វើ។ ចាំបាច់ត្រូវកត់សម្គាល់ថា សារទាំងនេះនឹងទាមទារឱ្យមានការពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់ពីរដ្ឋាភិបាល និង ដៃគូនានា។ យុទ្ធសាស្ត្រជាតិមួយចាំបាច់ត្រូវមានកញ្ចប់សារសំខាន់ៗមួយដែលមានការពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់ត្រឹមត្រូវសម្រាប់យកមកប្រើប្រាស់ប្រកបដោយសង្គតភាព នៅក្នុងចំណោមទីភ្នាក់ងារ និង ដៃគូនានា។ បន្ទាប់មក សារដែលត្រូវបានធ្វើការពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់រួចរាល់ នឹងត្រូវបានក្រុមច្នៃប្រឌិត យកមកធ្វើការកែសម្រួលបន្ថែមទៀត។ ប្រព្រឹត្តកម្មប្រកបដោយភាពច្នៃប្រឌិតទៅលើសារទាំងនេះ នឹងត្រូវបានអភិវឌ្ឍន៍ឡើង តាមរយៈសិក្ខាសាលាមួយក្នុងគោលបំណងអភិវឌ្ឍន៍សារ ដែលមានការចូលរួមពីអ្នកពាក់ព័ន្ធនានា រាប់បញ្ចូលក្រុមងាយរងគ្រោះ ដូចជា ជនពិការ ជនជាតិដើមភាគតិច ជនជាតិ និង សាសនាភាគតិច ក្រុមស្រឡាញ់ភេទដូចគ្នា និង យុវជននៅក្រៅសាលារៀន។ បន្ទាប់មកទៀត សារទាំងនោះនឹងត្រូវយកមកធ្វើតេស្តសាកល្បងជាមួយក្រុមអ្នកចូលរួមគោលដៅ។

តារាងទី៣ ៖ សារគន្លឹះសម្រាប់ក្រុមអ្នកចូលរួម[37]		
កុមារ (០-៣ , ៤-៦ , ៧-១២ និង ១៣-១៨ឆ្នាំ)	ឪពុកម្ដាយ និង អ្នកថែទាំ (រាប់បញ្ចូលជីដូនជីតា បងបង្កើត និង សាខាញាតិ)	សមាជិកសហគមន៍ (គ្រូបង្រៀន អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន មេដឹកនាំសាសនា)
សារមូលដ្ឋានសម្រាប់បង្ការអំពើហិង្សាគ្រប់ទម្រង់		
០-៣ឆ្នាំ ៖ គ្រួសាររបស់អ្នកស្រឡាញ់អ្នក និង រមែងតែងតែថែទាំអ្នកជានិច្ច។ ក្នុងនាមជាកុមារម្នាក់ អ្នកគួរតែងមានអារម្មណ៍ថាមានសុវត្ថិភាព និង ទទួលបានក្ដីស្រឡាញ់ជានិច្ច ព្រមទាំងអាចលេង រីករាយ និងសើចបានគ្រប់ពេលវេលា។ ៤-៦ឆ្នាំ ៖ អ្នកមានមនុស្សនៅក្នុងជីវិតរបស់អ្នក ដែលស្រឡាញ់អ្នក និង អាចទុកចិត្តបាន។ មិនគួរមាននរណាបង្កការឈឺចាប់ដល់អ្នកឡើយ។ ប្រសិនបើអ្នកមានអារម្មណ៍ថាមាន	ក្នុងនាមជាឪពុកម្ដាយ និង អ្នកថែទាំ អ្នកមានភារកិច្ចទទួលខុសត្រូវធានាថាកុមារចម្រើនវ័យឡើងនៅក្នុងបរិយាកាសមួយដែលពោរពេញដោយក្ដីស្រឡាញ់ ការយកចិត្តទុកដាក់ និង អំណោយផលដល់ការលូតលាស់របស់ពួកគេ។ អំពើហិង្សាលើកុមារអាចមានទម្រង់ជាហិង្សាផ្លូវកាយ ផ្លូវចិត្ត និង ផ្លូវភេទ។ គ្រប់ទម្រង់ទាំងអស់នៃអំពើហិង្សា បង្កគ្រោះថ្នាក់ដល់កុមារ និង ធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់សុខភាព ការអភិវឌ្ឍន៍ និងសុខុមាលភាពរបស់ពួកគេ។ ពុំមានអំពើហិង្សាក្នុងទម្រង់ណាមួយដែលអាចទទួលយកបានឡើយ មិនចំពោះថាសម្រាប់កុមារណា ឬហេតុផលណាឡើយ។ ការការពារកុមារពីអំពើហិង្សាពេលនេះ នឹងជួយដឱ្យពួកគេក្លាយជាមនុស្សពេញវ័យដែលមានភាពសប្បាយរីករាយ មានទំនុកចិត្តលើខ្លួនឯង និង មានសុខភាពល្អនៅពេលអនាគត។	សមាជិកសហគមន៍គ្រប់រូប មានការទទួលខុសត្រូវធានាថាកុមារគ្រប់រូបមានសុវត្ថិភាព និង មិនរងគ្រោះថ្នាក់ក្នុងទម្រង់ ណាមួយឡើយ។ ការការពារកុមារពីអំពើហិង្សាពេលនេះ នឹងជួយឱ្យពួកគេក្លាយជាមនុស្សពេញវ័យដែលមានភាពសប្បាយរីករាយ មានទំនុកចិត្តលើខ្លួនឯង និង មានសុខភាពល្អនៅពេលអនាគត។ ពុំមានអំពើហិង្សាក្នុងទម្រង់ណាមួយដែលអាចទទួលយកបាន ឡើយ មិនចំពោះថាសម្រាប់កុមារណា ឬហេតុផលណាឡើយ។ អំពើហិង្សាលើកុមារ អាចជាហិង្សាផ្លូវកាយ ផ្លូវចិត្ត ឬ ផ្លូវភេទ។ គ្រប់ទម្រង់ទាំងអស់នៃអំពើហិង្សា បង្កគ្រោះថ្នាក់ដល់

[37] ដើម្បីធ្វើឱ្យសារទាំងនេះកាន់តែមានភាពខ្លាំងក្លាជាងនេះទៀត សារទាំងនេះអាចត្រូវបានបង្វែរទៅប្រើប្រាស់សព្វនាមបុគ្គលទី១វិញ នៅពេលធ្វើការរៀបចំ និង រចនាប្រកបដោយភាពច្នៃប្រឌិត។ ឧទាហរណ៍ សារអាចប្ដូរទៅជាសរសេរថា "ខ្ញុំមានភាពរឹងមាំ និង មានភាពជឿជាក់" ឬ "ជម្រើសដែលខ្ញុំបានជ្រើសរើស មានសារៈសំខាន់សម្រាប់ជីវិតខ្ញុំ" សម្រាប់កុមារ។ សម្រាប់ឪពុកម្ដាយ ឬ អ្នកថែទាំវិញ សារអាចសរសេរថា "វាគឺជាការទទួលខុសត្រូវរបស់ខ្ញុំ

នរណាម្នាក់កំពុងបង្កការឈឺចាប់ដល់អ្នកក្នុងទម្រង់ណាមួយ ចូរប្រាប់មនុស្សដែលអ្នកទុកចិត្ត។ អ្នកគួរមានសន្តានចិត្តល្អចំពោះអ្នកដទៃ ព្រោះអ្នកមានអារម្មណ៍ចូលចិត្ត នៅពេលដែលអ្នកដទៃមានសន្តានចិត្តល្អចំពោះអ្នក។ ៧-១២ឆ្នាំ ៖ គ្មាននរណាម្នាក់មានសិទ្ធបង្កការឈឺចាប់មកលើរូបអ្នក ដោយពាក្យសម្តី ឬ សកម្មភាពឡើយ។ ប្រសិនបើអ្នកមានអារម្មណ៍ថាមាននរណាម្នាក់កំពុងបង្កការឈឺចាប់ ឬ បង្កការអាប់ឱនមកលើរូបអ្នកក្នុងទម្រង់ណាមួយ ឬ ធ្វើឱ្យអ្នកមានអារម្មណ៍ថាគ្មានសុវត្ថិភាព ចូរនិយាយអំពីរឿងនេះប្រាប់មនុស្សដែលអ្នកទុកចិត្ត។	ក្នុងនាមជាឪពុកម្នាក់ វាមានសារៈសំខាន់ដែលអ្នកត្រូវផ្សាភ្ជាប់មនោសញ្ចេតនាជាមួយកូនរបស់អ្នកដែលទើបកើត និង កូនតូចៗរបស់អ្នក។ ចំណាយពេលវេលានៅជាមួយកូនរបស់អ្នក ធ្វើបែបនេះនឹងធ្វើឱ្យពួកគេកាន់តែមានសុខភាពល្អ កាន់តែរីករាយ និង កាន់តែមានទំនុកចិត្ត។ កុមារដែលមានការចូលរួមពីឪពុក ហាក់រៀនសូត្របានកាន់តែប្រសើរនៅឯសាលារៀន និង មិនសូវទំនងនឹងធ្វើសកម្មភាព ឬ ចូលរួមនៅក្នុងការឥរិយាបថដែលមានការប្រឈមឡើយនៅពេលដែលពួកគេក្លាយទៅជាក្មេងជំទង់។ ចូរប្រាប់កុមារថាពួកគេអាចទុកចិត្តអ្នកបានជានិច្ច និង ចែករំលែកភាពសប្បាយរីករាយ ការលំបាក ការសម្ងាត់ និង ទុក្ខសោករបស់ពួកគេ។ ចូររំលឹកពួកគេថា អ្នកនឹងតែងតែគាំទ្រពួកគេជានិច្ច។ ប្រសិនបើអ្នកឃើញកុមារម្នាក់កំពុងទទួលរងអំពើហិង្សា ចូរអ្នកធ្វើអ្វីម្យ៉ាង។ ចូរនិយាយជាមួយឪពុកម្តាយរបស់ពួកគេ ឬ នរណាម្នាក់នៅក្នុងសហគមន៍របស់អ្នក។	កុមារ និង ប៉ះពាល់ដល់សុខភាព ការអភិវឌ្ឍន៍ និង សុខុមាលភាពរបស់ពួកគេ។ កុមារគ្រប់រូប មិនចំពោះថាជាកុមារា ឬ កុមារី មានឬគ្មានពិការភាព មានជាតិសាសន៍ អាយុ ឬ សាវតាដូចម្តេចឡើយ សុទ្ធសឹងតែមានតម្លៃ និង គប្បីទទួលបានការប្រព្រឹត្តដោយក្តីស្រឡាញ់ ការគោរព និង ភាពថ្លៃថ្នូ។ សហគមន៍មួយដែលយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះកុមារ ធ្វើឱ្យពួកគេ មានសុវត្ថិភាព ឃ្លាតឆ្ងាយពីគ្រោះថ្នាក់នានា និង បន្តរៀនសូត្រ នៅឯសាលារៀន។ សហគមន៍ដែលកុមារគ្រប់រូបមានសុវត្ថិភាព ទទួលបានកិច្ចការពារ និង បន្តសិក្សារៀនសូត្រនៅឯសាលារៀន នឹងនាំឱ្យ សហគមន៍នោះទទួលបានការគោរព ព្រមទាំងក្លាយជាសហគមន៍ដែលកាន់តែប្រសើរនៅពេលអនាគត។ ប្រសិនបើអ្នកឃើញកុមារម្នាក់កំពុងទទួលរងអំពើហិង្សា និង មិនដឹងថាត្រូវជួយដូចម្តេច ចូរទូរស័ព្ទទៅលេខ

ក្នុងការធានាថាកូនរបស់ខ្ញុំទទួលបានក្តីស្រឡាញ់ ការថែទាំ និង ការចិញ្ចឹមបីបាច់ថែរក្សា" ឬ "ប្រសិនបើខ្ញុំមើលឃើញកុមារម្នាក់កំពុងទទួលរងអំពើហិង្សា និងមិនដឹងថាត្រូវជួយដូចម្តេច ខ្ញុំនឹងទូរស័ព្ទដោយឥតគិតថ្លៃទៅបណ្តាញទូរស័ព្ទទាន់ហេតុការណ៍២៤ម៉ោង លេខ ១២៨០។"

វាជាការល្អក្នុងការប្រាប់អ្នកដទៃអំពីអារម្មណ៍របស់អ្នក។ អ្នកនឹងមិនមានបញ្ហា អ្វីឡើយ ប្រសិនបើអ្នកចែករំលែកអារម្មណ៍ របស់អ្នកជាមួយអ្នកដទៃ។ អ្នកជាមនុស្សដែលរឹងមាំ មានសមត្ថភាពនិងមានទំនុកចិត្តលើខ្លួនឯង។ អ្នកគួរធ្វើទៅកាន់មនុស្សគ្រប់រូបក្នុងលក្ខណៈដូចគ្នាទៅនឹងការដែលអ្នកចង់ឱ្យគេធ្វើមកលើរូបអ្នកដែរ។ អ្នកត្រូវក្រោកឈរឡើងដើម្បីការពារបុគ្គលដែលរងការឈឺចាប់ រងការសម្លុតគំរាមកំហែង រងការមិនអើពើ ឬ រងការប្រព្រឹត្តមិនល្អ។ ចូរនិយាយអ្វីម្យ៉ាង ឬ ប្រាប់នរណាម្នាក់អំពីរឿងនេះ។ ១៣-១៨ឆ្នាំ ៖	កុមារគ្រប់រូប មិនចំពោះថាជាកុមារា ឬ កុមារី មានឬគ្មានពិការភាព មានជាតិសាសន៍ អាយុ ឬ សាវតាដូចម្តេចឡើយ សុទ្ធសឹងតែមានតម្លៃ និង គប្បីទទួលបានការប្រព្រឹត្តដោយ ក្តីស្រឡាញ់ ការគោរព និង ភាពថ្លៃថ្នូ។ ប្រសិនបើអ្នកឃើញកុមារម្នាក់កំពុងទទួលរងអំពើហិង្សា និងមិនដឹងថាត្រូវជួយដូចម្តេច ចូរទូរស័ព្ទទៅលេខ ១២៨០ ដែលជាបណ្តាញទូរស័ព្ទទាន់ហេតុការណ៍ឥតគិតថ្លៃ ដើម្បីសុំដំបូន្មាន។ កុមារទទួលបានកិច្ចការពារពីច្បាប់របស់កម្ពុជា។ ការអនុវត្តវិន័យធ្ងន់ធ្ងរ ការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ ការមិនផ្តល់អាហារ និងការថែទាំដល់កុមារ អាពាហ៍ពិពាហ៍ក្នុងវ័យកុមារ និង ពលកម្មកុមារនៅក្នុងការងារប្រកបដោយគ្រោះថ្នាក់ សុទ្ធសឹងតែជាទម្រង់នៃអំពើហិង្សាលើកុមារ និង ជាអំពើដែលផ្ទុយពីច្បាប់។	១២៨០ ដែលជាបណ្តាញទូរស័ព្ទទាន់ហេតុការណ៍ឥតគិតថ្លៃ ដើម្បីសុំដំបូន្មាន។ កុមារទទួលបានកិច្ចការពារពីច្បាប់របស់កម្ពុជា។ ការអនុវត្តវិន័យធ្ងន់ធ្ងរ ការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ ការមិនផ្តល់អាហារ និងការថែទាំដល់កុមារ អាពាហ៍ពិពាហ៍ក្នុងវ័យកុមារ និង ពលកម្មកុមារនៅក្នុងការងារប្រកបដោយគ្រោះថ្នាក់ សុទ្ធសឹងតែជាទម្រង់នៃអំពើហិង្សាលើកុមារ និង ជាអំពើដែលផ្ទុយពីច្បាប់។

ពុំមាននរណាម្នាក់គួរបង្កការឈឺចាប់មកលើរូបអ្នកដោយពាក្យសម្ដី ឬ សកម្មភាពឡើយ។ ប្រសិនបើអ្នកមានអារម្មណ៍ថា ឈឺចាប់ អាប់ឱន រងការបៀតបៀន ឬ អសុវត្ថិភាព ចូរនិយាយប្រាប់មនុស្សដែលអ្នកទុកចិត្ត។ ចូរធ្វើទៅកាន់អ្នកដទៃក្នុងលក្ខណៈដូចគ្នាទៅនឹងការដែលអ្នកចង់ឱ្យគេធ្វើមកលើរូបអ្នកដែរ ដោយក្ដីគោរព និងសន្ដានចិត្ត។ អ្នកមានភាពរឹងមាំ មានសមត្ថភាព និង មានទំនុកចិត្ត។ ជម្រើសដែលអ្នកបានជ្រើសរើសនាពេលនេះ មានសារៈសំខាន់សម្រាប់អនាគតរបស់អ្នក។ ការសម្រេចចិត្តរបស់អ្នកមាន តម្លៃ។ អ្នកត្រូវក្រោកឈរឡើងដើម្បីការពារបុគ្គលដែលរងការឈឺចាប់ រងការសម្លុតគំរាមកំហែង ត្រូវបានគេបោះបង់ចោល ឬ រងការ		

ប្រព្រឹត្តមិនល្អ។ ចូរនិយាយអ្វីម្យ៉ាង ឬ ប្រាប់នរណាម្នាក់អំពីរឿងនេះ។ ប្រសិនបើអ្នកត្រូវការនិយាយជាមួយនរណាម្នាក់ និង មិនដឹងថាត្រូវទុកចិត្តនរណា ចូរទូរស័ព្ទទៅលេខ ១២៨០ ដែលជាបណ្តាញទូរស័ព្ទទាន់ហេតុការណ៍ឥតគិតថ្លៃ ដើម្បីសុំជំនួយ។		
ការមិនអើពើ និង ការរក្សាគ្រួសារឱ្យនៅជួបជុំគ្នា		
0-៣ឆ្នាំ និង ៤-៦ឆ្នាំ ៖ គ្រួសាររបស់អ្នកស្រឡាញ់អ្នក ហើយពួកគេនឹងថែទាំអ្នក។ ការដែលអ្នករស់នៅជាមួយគ្រួសាររបស់អ្នកមានសារៈសំខាន់ណាស់ អាស្រ័យដោយវាធ្វើឱ្យអ្នករីករាយ ទទួលបានក្តីស្រឡាញ់ និង មានទំនុកចិត្ត។	ការប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយកុមារក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំដំបូងតាមរយៈការច្រៀងចម្រៀង ការលេង ការអានសៀវភៅ និង ល្បែងកំសាន្តនានា អាចជួយឱ្យពួកគេក្លាយជាមនុស្សពេញវ័យដែលមានភាពរីករាយ និង មានទំនុកចិត្ត។ ការផ្សាភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងពីដំបូងជាមួយឪពុកម្តាយ (ឪពុក និង ម្តាយ ក្នុងលក្ខណៈស្រដៀងគ្នា) អាចដើរតួនាទីមួយដ៏សំខាន់នៅក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំដំបូងរបស់កុមារ។ កុមារត្រូវការឱ្យមានការឃ្លាំមើល និង ការថែទាំពីមនុស្សពេញវ័យ។ ការទុកកុមារតូចៗចោលដោយគ្មានការឃ្លាំមើល ឬការ	គ្រួសារចាំបាច់ត្រូវបង្ហាញក្តីស្រឡាញ់របស់ពួកគេ ចំណាយពេលវេលា និង ផ្តល់ការថែទាំឱ្យបានល្អចំពោះទារក និង កុមារតូច។ កុមារខិតខំចម្រើនវ័យឡើង ដើម្បីឱ្យមានសុខភាពល្អ រីករាយ និងមានទំនុកចិត្ត នៅពេលដែលពួកគេទទួលបានក្តីស្រឡាញ់ និងការថែទាំពីគ្រួសាររបស់ពួកគេ។ គ្មានមណ្ឌលណាអាចជំនួសផ្ទះ និង គ្រួសារបានឡើយ។ ស្វែងរកវិធីដើម្បីរក្សាកុមារឱ្យនៅផ្ទះ ឬ នៅក្នុងសហគមន៍។

នៅពេលដែលអ្នកក្រៀមក្រំ ភ័យខ្លាច ឈឺចាប់ ឬ ខឹង អ្នកគួរនិយាយអំពីអារម្មណ៍របស់អ្នកប្រាប់គ្រួសាររបស់អ្នក។ ៧-១២ ឆ្នាំ និង ១៣-១៨ឆ្នាំ ៖ ចូរនិយាយជាមួយមនុស្សពេញវ័យម្នាក់ដែលអ្នកអាចទុកចិត្តបាន ប្រសិនបើអ្នកកំពុងត្រូវបានគេយកទៅទុកដាក់ឱ្យរស់នៅក្នុងមណ្ឌល ឬ បំបែកពីគ្រួសាររបស់ អ្នក។ អ្នកមានសិទ្ធិរស់នៅជាមួយគ្រួសាររបស់អ្នក និង ចម្រើនវ័យនៅក្នុងផ្ទះ ឬ សហគមន៍របស់អ្នក។ នេះគឺជាអ្វីដែលប្រសើរបំផុតសម្រាប់អ្នក។	ថែទាំ ពីបងបង្កើត ឬ កុមារដទៃទៀត អាចនាំឱ្យគ្មានសុវត្ថិភាព ឬ មានគ្រោះថ្នាក់ចំពោះការអភិវឌ្ឍន៍របស់កុមារ។ កុមារគ្រប់រូបគប្បីទទួលបានការស្រឡាញ់ ការថែទាំ ការចិញ្ចឹមបីបាច់ និង ការប្រព្រឹត្តដោយក្តីគោរព។ កុមារដែលនៅផ្ទះជាមួយគ្រួសាររបស់ពួកគេ អាចទទួលបាន ក្តីស្រឡាញ់ ការចិញ្ចឹមបីបាច់ សុវត្ថិភាព និង កិច្ចគាំទ្រដែល ពួកគេត្រូវការច្រើនខ្លាំងណាស់ បើធៀបទៅនឹងមណ្ឌលថែទាំកុមារ។ គ្មានមណ្ឌលណាមួយអាចជំនួសក្តីស្រឡាញ់ និង ការថែទាំដែលកុមារម្នាក់អាចទទួលបានពីគ្រួសាររបស់ពួកគេនៅឯផ្ទះបានឡើយ។ ការចម្រើនវ័យឡើងនៅឯផ្ទះជាមួយគ្រួសារ គឺជាការប្រសើរបំផុតសម្រាប់កុមារគ្រប់រូប។ ប្រសិនបើអ្នកមិនអាចរក្សា និង ថែទាំកូនរបស់អ្នកនៅឯផ្ទះ បានទេនោះ ចូរពិភាក្សាជាមួយសមាជិកគ្រួសាររបស់អ្នក ឬ អាជ្ញាធរមូលដ្ឋានដើម្បីសុំការគាំទ្រ។	គ្រួសារដែលមានការប្រឈមក្នុងការបញ្ជូនកូនរបស់ពួកគេទៅមណ្ឌលថែទាំកុមារ ឬ គ្រួសារដែលមិនអាចមានលទ្ធភាពថែទាំកូនរបស់ពួកគេបាន ត្រូវការកិច្ចគាំទ្រពីសហគមន៍។ ការចម្រើនវ័យនៅឯផ្ទះជាមួយគ្រួសារគឺជាការប្រសើរបំផុតសម្រាប់កុមារគ្រប់រូប មិនចំពោះថាស្ថានភាពមានលក្ខណៈដូចម្តេចឡើយ លើកលែងតែក្នុងករណីដែលកម្របំផុត? យកកុមារពីមណ្ឌលថែទាំកុមារវិញ ដោយសារតែកន្លែងដែលល្អបំផុតសម្រាប់កុមារគឺជាផ្ទះ និងសហគមន៍របស់ពួកគេ។

	ប្រសិនបើកូនរបស់អ្នកកំពុងរស់នៅក្នុងមណ្ឌល ចូរយកកូនរបស់អ្នកត្រឡប់មកផ្ទះវិញ។ ពួកគេត្រូវការគ្រួសាររបស់ពួកគេ។	
អំពើហិង្សាផ្លូវកាយ និង ផ្លូវចិត្ត		
០-៣ឆ្នាំ ៖ ចូរប្រាប់ឪពុកម្តាយរបស់អ្នក ឬ មនុស្សធំដែលជិតស្និទ្ធជាមួយអ្នក ប្រសិនបើមាននរណាម្នាក់ធ្វើបាបអ្នក។ ៤-៦ឆ្នាំ និង ៧-១២ឆ្នាំ ៖ ប្រសិនបើអ្នកមានអារម្មណ៍ភ័យខ្លាច មិនសប្បាយចិត្ត ឬ កំពុងត្រូវបានគេធ្វើបាបផ្លូវកាយ ឬ ផ្លូវចិត្ត ចូរប្រាប់នរណាម្នាក់ដែលអ្នកទុកចិត្ត។ ចូរនិយាយជាមួយមនុស្សដែលជិតស្និទ្ធជាមួយអ្នក និង មនុស្សដែលអ្នកទុកចិត្ត ប្រសិនបើមនុស្សដែលអ្នកស្គាល់កំពុងរងការឈឺចាប់ ដោយពាក្យសម្តី ឬ ដោយសកម្មភាពណាមួយ។	សកម្មភាព និង ពាក្យសម្តីដែលបង្កការឈឺចាប់ អាចធ្វើឱ្យមានគ្រោះថ្នាក់ដល់កុមារ ទាំងផ្លូវកាយ និង ផ្លូវចិត្ត។ ការពន្យល់អំពីផលវិបាកនៃសកម្មភាព ការស្តាប់ ការកំណត់ព្រំដែន និងការធ្វើជាគំរូនូវការប្រព្រឹត្តដ៏ត្រឹមត្រូវ គឺជាវិធីដែលកាន់តែប្រសើរក្នុងការអនុវត្តវិន័យទៅលើកុមារ ជាជាងការប្រើប្រាស់អំពើហិង្សា។ នៅពេលដែលកុមារធ្វើខុស ត្រូវរំលឹកពួកគេថា នរណាៗក៏ធ្វើខុសដែរ។ ចូរពន្យល់អំពីអ្វីដែលពួកគេបានធ្វើខុស ស្តាប់ពួកគេ ណែនាំពួកគេ និង ធ្វើជាគំរូចំពោះការប្រព្រឹត្តដែលត្រឹមត្រូវ។ កុមារត្រូវការមានព្រំដែន។ ចូរប្រាប់ពួកគេអំពីអ្វីដែលពួកគេអាចធ្វើបាន និង អ្វីដែលពួកគេមិនអាចធ្វើបាន ប៉ុន្តែក៏ត្រូវស្តាប់ពួកគេផងដែរ។	បង្រៀនកុមារអំពីសន្តានចិត្តល្អ និង ការចេះយល់អំពីអារម្មណ៍របស់អ្នកដទៃ។ លើកទឹកចិត្តពួកគេឱ្យមានសន្តានចិត្តល្អចំពោះគ្នាទៅវិញទៅមក រាប់បញ្ចូលកុមារដែលអាច មានលក្ខណៈខុសប្លែកពីពួកគេ ដូចជាពិការភាព ភេទសាវតា ឬ ជាតិពន្ធុ។ សូមឱ្យពួកគេគិតថាតើពួកគេនឹងមានអារម្មណ៍ដូចម្តេច ប្រសិនបើពួកគេក្លាយទៅជាកុមារដទៃទាំងនោះវិញ។ នៅពេលដែលកុមារធ្វើខុស ត្រូវរំលឹកពួកគេថា នរណាៗក៏ធ្វើខុសដែរ ពន្យល់អំពីអ្វីដែលពួកគេបានធ្វើខុស ស្តាប់ពួកគេ ណែនាំពួកគេ និង ធ្វើជាគំរូចំពោះការប្រព្រឹត្តដែលត្រឹមត្រូវ។ ចូរចងចាំថា កុមាររៀនសូត្រអំពីអ្វីដែលពួកគេមើលឃើញ។ គាំទ្រដល់សហគមន៍ឱ្យរៀនសូត្រ និង ប្រតិបត្តិការអនុវត្តន៍វិន័យបែបវិជ្ជមាន។

សាលារៀនគប្បីជាកន្លែងរៀនសូត្រមួយដែលមានសុវត្ថិភាព និង សប្បាយរីករាយសម្រាប់អ្នក។ ចូរនិយាយជាមួយសមាជិកគ្រួសារ គ្រូបង្រៀន ឬ មិត្តភក្តិ ប្រសិនបើមាននរណាម្នាក់កំពុងបង្កការឈឺចាប់ដល់អ្នក សម្លុតគំរាមកំហែងអ្នក ឬ ធ្វើបាបអ្នកនៅឯសាលារៀន។ កុមារគ្រប់រូប មិនចំពោះថាជាកុមារា ឬ កុមារី មានឬគ្មានពិការភាព មានជាតិសាសន៍ អាយុ ឬ សាវតាដូចម្ដេចឡើយ សុទ្ធសឹងតែមានតម្លៃ និង គប្បីទទួលបានការប្រព្រឹត្តដោយក្ដីស្រឡាញ់ ការគោរព និង ភាពថ្លៃថ្នូ។ ១៣-១៨ឆ្នាំ ៖ កុមារគ្រប់រូបមានសិទ្ធិទទួលបាននូវជីវិតរស់នៅមួយដែលគ្មានអំពើហិង្សា។ ចូរនិយាយប្រាប់មនុស្សដែលអ្នកទុកចិត្ត ឬ ស្វែងរកការ	កុមារអាចអភិវឌ្ឍន៍ប្រសើរបំផុតនៅពេល ដែលពួកគេស្គាល់អំពីព្រំដែន និង "ការអនុវត្តវិន័យដោយក្ដីស្រឡាញ់"។ ចូរប្រើប្រាស់ពាក្យសម្ដីវិជ្ជមាន ការសរសើរ និង លើកទឹកចិត្តកុមារ នៅពេលដែលពួកគេធ្វើអ្វីម្យ៉ាងបានល្អ។ ស្វែងរកវិធីល្អៗក្នុងការដោះស្រាយអារម្មណ៍ខឹងសម្បារ និង អារម្មណ៍ពិបាកនានា។ អ្នកអាចសាកល្បងរាប់លេខ ដកដង្ហើមវែងៗ សម្មាធិ ឬ ធ្វើសកម្មភាពលំហាត់ប្រាណមួយចំនួន។ កុមាររៀនសូត្រពីអ្វីដែលពួកគេមើលឃើញ។ កុមារដែលចម្រើនវ័យឡើងមើលឃើញអំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ អាចមានបញ្ហា និង ទំនងនឹងទទួលរង ឬ ប្រព្រឹត្តអំពើហិង្សា នៅពេលដែលពួកគេក្លាយជាមនុស្សពេញវ័យ។ កុមារគ្រប់រូប មិនចំពោះថាជាកុមារា ឬ កុមារី មានឬគ្មានពិការភាព មានជាតិសាសន៍ អាយុ ឬ សាវតាដូចម្ដេចឡើយ សុទ្ធសឹងតែមានតម្លៃ និង គប្បីទទួលបានការប្រព្រឹត្តដោយក្ដីស្រឡាញ់ ការគោរព និង ភាពថ្លៃថ្នូ។	ចូរប្រើពាក្យវិជ្ជមាន និង លើកទឹកចិត្តកុមារនៅពេលដែលពួកគេធ្វើអ្វីម្យ៉ាងបានល្អ។ ស្វែងរកវិធីល្អៗក្នុងការដោះស្រាយអារម្មណ៍ខឹងសម្បារ និង អារម្មណ៍ពិបាកនានា។ អ្នកអាចសាកល្បងរាប់លេខ ដកដង្ហើមវែងៗ ឬ សម្មាធិ។ ចូរព្យាយាមស្វែងរកដំណោះស្រាយចំពោះបញ្ហាដែលបណ្ដាលឱ្យមានអារម្មណ៍ទាំងនោះ។ ស្ដាប់កុមារ និង និយាយជាមួយឪពុកម្ដាយ ឬ អ្នកថែទាំ ប្រសិនបើអ្នកឃើញមានអំពើហិង្សាផ្លូវកាយ ឬ ផ្លូវចិត្តទៅលើកុមារនៅក្នុងសហគមន៍របស់អ្នក និង បញ្ជូនកុមារឱ្យទៅទទួលសេវាសមស្រប។ ក្រោកឈរឡើងដើម្បីជួយដល់កុមារដែលកំពុងរងការឈឺចាប់ ឬ ត្រូវបានគេធ្វើបាបនៅក្នុងសហគមន៍របស់អ្នក។ នៅពេលដែលកុមារមើលឃើញអ្វីម្យ៉ាង កុមារនឹងធ្វើតាម។ របៀបដែលអ្នកធ្វើទៅលើពួកគេ គឺជារបៀបដែលពួកគេនឹងធ្វើទៅលើអ្នកដទៃ។

គាំទ្រពីសហគមន៍ ប្រសិនបើអ្នកកំពុងរងការឈឺចាប់ផ្លូវកាយ ឬ ផ្លូវចិត្ត។ ក្រោកឈរឡើង និងនិយាយអ្វីម្យ៉ាង ប្រសិនបើអ្នកមើលឃើញកុមារណាម្នាក់កំពុងរងការឈឺចាប់ ឬ រងការអាប់ឱន។ នៅពេលដែលអ្នកខឹង ឬ មិនសប្បាយចិត្ត ចូរស្វែងរកវិធីល្អៗដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាអារម្មណ៍របស់អ្នក។ អ្នកអាចសាកល្បងដកដង្ហើមវែងៗ រាប់លេខ មើលសិល្បៈ ឬ ស្តាប់តន្ត្រី ឬ ធ្វើសកម្មភាព លំហាត់ប្រាណ។ ចូរស្វែងរកដំណោះស្រាយចំពោះបញ្ហាដែលអ្នកជួបប្រទះ។ នៅពេលដែលមានជម្លោះកើតឡើងនៅឯសាលារៀន ចូររក្សាភាពស្ងប់ស្ងាត់ ជជែកពន្យល់ និងលើកហេតុផល។	សាលារៀនគប្បីជាកន្លែងរៀនសូត្រមួយដែលមានសុវត្ថិភាព និង សប្បាយរីករាយសម្រាប់កូនរបស់អ្នក។ ចូរនិយាយជាមួយសាលារៀន ឬ អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន ប្រសិនបើកូនរបស់អ្នកកំពុងរងការឈឺចាប់ រងការសម្លុតគំរាមកំហែង រងការមិនអើពើ ឬ ត្រូវគេធ្វើបាបនៅឯសាលារៀន។	

អំពើហិង្សាផ្លូវភេទ		
0-៣ឆ្នាំ ៖	ចូរនិយាយជាមួយកូនរបស់អ្នកអំពីការប៉ះពាល់ដែលមានសុវត្ថិភាព និងគ្មានសុវត្ថិភាព ព្រមទាំងប្រាប់កូនរបស់អ្នកថា ប្រសិនបើមាន	ចូរនិយាយជាមួយកុមារអំពីការប៉ះពាល់ដែលមានសុវត្ថិភាព និងគ្មានសុវត្ថិភាព ព្រមទាំងប្រាប់ពួកគេថា ប្រសិនបើមាន

ចូរប្រាប់ឪពុកម្តាយ ឬ មនុស្សធំណាម្នាក់ ដែលជិតស្និទ្ធជាមួយអ្នក ប្រសិនបើមាននរណាម្នាក់បង្កការឈឺចាប់ដល់អ្នក។ ៤-៦ឆ្នាំ ៖ ប្រសិនបើមាននរណាម្នាក់ប៉ះពាល់រាងកាយអ្នកក្នុងលក្ខណៈមួយដែលបង្កឱ្យមានការឈឺចាប់ ឬ ធ្វើឱ្យអ្នកមានអារម្មណ៍មិនស្រណុកក្នុងខ្លួន ចូរប្រាប់ នរណាម្នាក់ដែលអ្នកទុកចិត្ត។ ៧-១២ ឆ្នាំ និង ១៣-១៨ឆ្នាំ ៖ មិនគួរមាននរណាម្នាក់ប៉ះពាល់រាងកាយ របស់អ្នកដោយគ្មានការអនុញ្ញាតពីអ្នកឡើយ។ ប្រសិនបើមាននរណាម្នាក់ប៉ះពាល់អ្នកក្នុងលក្ខណៈមួយដែលធ្វើឱ្យអ្នកមានអារម្មណ៍ថាមិនស្រណុកក្នុងខ្លួន ចូរប្រាប់នរណាម្នាក់ដែលអ្នកទុកចិត្ត។	មនុស្សពេញវ័យ ឬ កុមារប៉ះពួកគេក្នុងលក្ខណៈមួយដែលធ្វើឱ្យពួកគេមានអារម្មណ៍ថាមិនស្រណុកក្នុងខ្លួន ពួកគេគួរប្រាប់អ្នក។ ចូររំលឹកកូនរបស់អ្នកថា ជួនកាលសូម្បីតែមនុស្សដែលពួកគេស្គាល់ ឬ ទុកចិត្ត ក៏អាចប៉ះពាល់ពួកគេក្នុងលក្ខណៈមួយដែលធ្វើឱ្យពួកគេមានអារម្មណ៍ថាមិនស្រណុកក្នុងខ្លួនដែរ។ ប្រសិនបើមានរឿងបែបនេះកើតឡើង ពួកគេគួរប្រាប់ទៅនរណាម្នាក់ដែលពួកគេទុកចិត្តភ្លាម។ អ្នកត្រូវតែដឹងជានិច្ចថាកូនរបស់អ្នកនៅកន្លែងណា នៅជាមួយនរណា និង កំពុងធ្វើអ្វី។ ចូរនិយាយជាមួយកូនរបស់អ្នកអំពីអ្វីដែលអាចមានដំណើរការខុសប្រក្រតីនៅលើអ៊ីនធឺណែត។ ចូរប្រាប់កូនរបស់អ្នកថា អ្វីក៏ដោយដែលបង្ហោះនៅលើអ៊ីនធឺណែត ធ្វើឱ្យគេអាចមើលឃើញទូទាំងសកលលោក។ ដូច្នេះ ពួកគេមិនត្រូវបង្ហោះរូបថតអាសអាភាស ឬ រូបថតមិនសមរម្យដែលបង្ហាញអំពីផ្នែកនៃរាងកាយរបស់ពួកគេ នៅលើអ៊ីនធឺណែតឡើយ។ ត្រូវដឹងថាកុមារី កុមារពិការ មានជម្ងឺ ឬ កុមារនៅក្រៅសាលារៀន គឺជាប្រភេទកុមារដែលមានការប្រឈមខ្ពស់ទៅនឹងអំពើរំលោភ	មនុស្សពេញវ័យ ឬ កុមារដទៃទៀត ប៉ះពាល់ពួកគេក្នុង លក្ខណៈមួយដែលធ្វើឱ្យពួកគេមានអារម្មណ៍មិនស្រណុកក្នុងខ្លួន ពួកគេគួរនិយាយប្រាប់អ្នក ឬ នរណាម្នាក់ដែលពួកគេទុកចិត្ត។ ចូរបញ្ជូនកុមារដែលជាជនរងគ្រោះនៃអំពើរំលោភបំពានផ្លូវភេទទៅអ្នកផ្តល់សេវា និង អាជ្ញាធរមូលដ្ឋានដើម្បីទទួលបានជំនួយបន្ថែម។ គាំទ្រដល់គ្រួសាររបស់កុមារ ដែលបានរងអំពើរំលោភបំពានផ្លូវភេទ។ ចូររំលឹកសហគមន៍អំពីសារៈសំខាន់ក្នុងការទទួល យកកុមារបែបនេះ និង ជួយឱ្យពួកគេសះស្បើយឡើងវិញ។ ប្រាប់កុមារអំពីកន្លែងដែលមានសុវត្ថិភាព និង មនុស្សនៅក្នុងសហគមន៍ដែលពួកគេអាចទុកចិត្ត និង ស្វែងរកជំនួយបាន ប្រសិនបើពួកគេមានអារម្មណ៍ថារងការឈឺចាប់ មានបញ្ហា ឬ ត្រូវការពិភាក្សា។

ចូរនិយាយជាមួយមិត្តភក្តិដែលមានវ័យច្រើនជាង ឪពុកម្ដាយ និង គ្រូបង្រៀន អំពីអ្វីដែលអ្នកគួរ និង មិនគួរធ្វើនៅលើ អ៊ីនធឺណែត។ ចូរចងចាំថាថាអ៊ីនធឺណែតគឺជាកន្លែងសាធារណៈ។ មិនត្រូវធ្វើការចែករំលែក រូបថតមិនសមរម្យអំពីខ្លួនឯង ឬរាងកាយរបស់អ្នកនៅលើអ៊ីនធឺណែតឡើយ។	បំពាន។ ដូច្នេះ ត្រូវចេះសង្កេតមើលការប្រែប្រួលចំពោះការប្រព្រឹត្ត ឬ ទម្លាប់ ឬ សញ្ញានានានៃរបួសស្នាម។ ប្រសិនបើមានភាពខុសប្រក្រតីត្រង់ចំនុចណាមួយ ចូរនិយាយជាមួយពួកគេ។	
ការជួញដូរ		
0-៣ ឆ្នាំ និង ៤-៦ឆ្នាំ ៖ មិនគួរមាននរណាម្នាក់យកអ្នកចេញពីគ្រួសាររបស់អ្នកឡើយ។ មិនត្រូវទុកចិត្តមនុស្សដែលអ្នកមិនដែលស្គាល់ ឬ និយាយជាមួយពួកគេដោយគ្មានការអនុញ្ញាតពីឪពុកម្ដាយរបស់អ្នកឡើយ។ ៧-១២ ឆ្នាំ និង ១៣-១៨ឆ្នាំ ៖	តាមរយៈការនិយាយជាមួយកូនរបស់អ្នក និង ការផ្ដល់ឱ្យពួកគេនូវសេចក្ដីណែនាំ និង ការឃ្លាំមើល អាចជួយការពារពួកគេពីទម្រង់ជាច្រើននៃការរំលោភបំពាន ការជួញដូរ និង ការកេងប្រវ័ញ្ច។ អ្នកត្រូវតែដឹងជានិច្ចថាកូនរបស់អ្នកនៅកន្លែងណា នៅជាមួយនរណា និង កំពុងធ្វើអ្វី។ មិនត្រូវទុកចិត្តនរណាដែលនិយាយថា ពួកគេនឹងថែទាំកូនរបស់អ្នកផ្ដល់អនាគតកាន់តែល្អដល់កូនរបស់អ្នក ដោយការយកកូនរបស់	ចូរនិយាយជាមួយក្មេងជំទង់ និង គ្រួសាររបស់ពួកគេអំពី ហានិភ័យនៃការជួញដូរ។ ចូររំលឹកពួកគេថា កុមារត្រូវការការឃ្លាំមើល និង ការណែនាំ ហើយពួកគេអាចរងគ្រោះថ្នាក់នៅពេលដែលពួកគេស្ថិតនៅឆ្ងាយពីគ្រួសាររបស់ពួកគេ។

ការដែលអ្នកត្រូវបានបំបែកពីគ្រួសារ អាចមានគ្រោះថ្នាក់ចំពោះអ្នក។ ចូរនិយាយជាមួយឪពុកម្តាយរបស់អ្នក ឬ នរណាម្នាក់ដែលអ្នកទុកចិត្ត ប្រសិនបើ មាននរណាម្នាក់កំពុងព្យាយាមយកអ្នកចេញពីគ្រួសារ ឬ ស្រុកកំណើតរបស់ អ្នក។ មិនត្រូវទុកចិត្តមនុស្សដែលសន្យាផ្តល់ការងារឱ្យអ្នក ប្រាក់កាស ឬ អនាគតល្អ នៅឯទីក្រុងដែលស្ថិតនៅឆ្ងាយ ឬ ប្រទេសជិតខាងឡើយ។ ស្ថានភាពនេះ អាចធ្វើឱ្យអ្នកមានការប្រឈមខ្ពស់ក្នុងការរងអំពើរំលោភបំពាន និង ការកេងប្រវ័ញ្ច។	អ្នកចេញពីអ្នកឡើយ។ កន្លែងដែលមានសុវត្ថិភាពបំផុតសម្រាប់កុមារគឺជាផ្ទះ និង គ្រួសាររបស់ពួកគេ។	
អាពាហ៍ពិពាហ៍ក្នុងវ័យកុមារ និង ពលកម្មកុមារ ៖		
0-៣ ឆ្នាំ និង ៤-៦ឆ្នាំ ៖ ពេលវេលាដែលល្អបំផុតក្នុងការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍គឺក្រោយអាយុ១៨ឆ្នាំ។ ផ្លូវកាយ និង ផ្លូវចិត្តរបស់អ្នក	កុមារគ្រប់រូប រាប់បញ្ចូលកុមារពិការធ្ងន់ធ្ងរផងដែរ មានសិទ្ធិទទួលបានការអប់រំ។ ការអប់រំអាចផ្តល់ប្រយោជន៍ដល់ពួកគេ និង គ្រួសាររបស់ពួកគេនៅពេលអនាគត។	គាំទ្រកុមារនៃគ្រួសារងាយរងគ្រោះឱ្យបន្តសិក្សានៅឯសាលារៀន និង បញ្ចប់ការអប់រំរបស់ពួកគេ។

ត្រូវការលូតលាស់ និង រឹងមាំ មុនពេលដែលអ្នកអាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ឬចាប់ផ្ដើមធ្វើការងារបាន។ ៧-១២ ឆ្នាំ និង ១៣-១៨ឆ្នាំ ៖ កុមារគ្រប់រូបគួរមានឱកាសបញ្ចប់ការអប់រំរបស់ពួកគេ។ ការឆាប់រៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ឬ ពលកម្មកុមារ ធ្វើឱ្យអ្នកមិនអាចមានឱកាសក្នុងការទទួលបានអនាគតមួយដែលកាន់តែប្រសើរ។ សកម្មភាពទាំងនេះ សុទ្ធសឹងតែផ្ទុយនឹងច្បាប់។ ប្រសិនបើអ្នកកំពុងត្រូវបានបង្ខំឱ្យឈប់រៀន ដើម្បីធ្វើការងារ ឬ រៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ចូរស្វែងរកជំនួយ និង សុំដំបូន្មានពីនរណាម្នាក់ដែលអ្នកទុកចិត្ត។	ការធ្វើការងារក្រោមដី នេសាទនៅតាមសមុទ្រជ្រៅ និង កណ្ដាលសមុទ្រ ការធ្វើការងារក្បែរឡផលិតកញ្ចក់សេរ៉ាមិក និង ឡូតដូ ការប៉ះពាល់ និង បាញ់ថ្នាំសម្លាប់សត្វល្អិត និង ថ្នាំសម្លាប់ស្មៅ អាចមានគ្រោះថ្នាក់យ៉ាងខ្លាំង ឬ បង្កការស្លាប់ចំពោះកូនរបស់អ្នក។ ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍កូនស្រីមុនពេលដែលពួកគេអាយុ១៨ឆ្នាំ អាចមានគ្រោះថ្នាក់ចំពោះសុខភាព ការអប់រំ និង សុខុមាលភាពរបស់ពួកគេនៅពេលអនាគត។	និយាយទៅកាន់សហគមន៍របស់អ្នក អំពីប្រយោជន៍នៃការអប់រំ ការលេង និង ការកម្សាន្តសម្រាប់កុមារគ្រប់រូប។ កំណត់រកគ្រួសារប្រឈមនឹងពលកម្មកុមារ ឬ អាពាហ៍ ពិពាហ៍ក្នុងវ័យកុមារ និង បញ្ជូនពួកគេឱ្យទៅទទួលសេវា និង កិច្ចគាំទ្រសមស្រប។ បញ្ជាក់ឡើងអំពីការប្ដេជ្ញាចិត្តរបស់អ្នកក្នុងការធ្វើយ៉ាងណាឱ្យកុមារមានសុវត្ថិភាព និង គាំទ្រដល់ការអប់រំ និង ការអភិវឌ្ឍន៍របស់ពួកគេ។ ហ៊ាននិយាយប្រឆាំងនឹងពលកម្មកុមារ ឬ អាពាហ៍ពិពាហ៍ក្នុងវ័យកុមារនៅក្នុងសហគមន៍របស់អ្នក។ ចូរនិយាយទៅកាន់ឪពុកម្ដាយនៅក្នុងសហគមន៍របស់អ្នកអំពីអត្ថប្រយោជន៍នៃការពន្យារពេលរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ដើម្បីឱ្យកុមារអាចរៀនសូត្របានកាន់តែច្រើន ទទួលបានការងារកាន់តែល្អ រស់នៅកាន់តែសប្បាយរីករាយ និង មានកូនដែលមានសុខភាពកាន់តែល្អ។ ចូរនិយាយជាមួយសិស្សរបស់អ្នកអំពីការរង់ចាំរហូតដល់ពេលដែលពួកគេមានវ័យច្រើនល្មមដើម្បីរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ដើម្បី

		ឱ្យពួកគេអាចទទួលបានការងារកាន់តែល្អ រស់នៅកាន់តែសប្បាយរីករាយ និង មានកូនដែលមានសុខភាពកាន់តែល្អ។

ជំពូក៤ ៖ វិធីសាស្ត្រ និងសកម្មភាពប្រាស្រ័យទាក់ទង

ការធ្វើប្រាស្រ័យទាក់ទងដើម្បីការអភិវឌ្ឍន៍C4D ប្រើប្រាស់ការច្របាច់បញ្ចូលគ្នានូវអភិក្រមបំពេញបន្ថែម និង ពង្រឹងឱ្យគ្នាទៅវិញទៅមក ដើម្បីលើកកម្ពស់ការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថ និង ការផ្លាស់ប្តូរសង្គមក្នុងចំណោមក្រុមអ្នកចូលរួមគោលដៅ។[38] ដើម្បីធ្វើឱ្យក្របខ័ណ្ឌ Cambodia PROTECT មានដំណើរការ និងជម្រុញឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរក្នុងចំណោមបុគ្គល គ្រួសារ និង សហគមន៍ អភិក្រម C4D ខាងក្រោមត្រូវបានស្នើឡើង ៖ ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយចម្រុះ បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ដែលមានការប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នាទៅវិញទៅមក (ICTs) ការចូលរួម របស់សហគមន៍ និង ការស្វែងរកការគាំទ្រ។ តាមរយៈការប្រើប្រាស់វេទិកា និង ទម្រង់ជាច្រើនផ្សេងៗគ្នា ដោយប្រើប្រាស់សារដែលប្រកបដោយសង្គតភាព និង គ្រោងឆ្អឹងនៃសាច់រឿងជារួម គេរំពឹងថាកិច្ចសន្ទនាថ្នាក់ជាតិអំពីការបញ្ចប់អំពើហិង្សា និង ការរក្សាគ្រួសារឱ្យនៅជួបជុំគ្នា តាមរយៈការចិញ្ចឹមបីបាច់ ការថែទាំ និង កិច្ចការពារកុមារនឹងអាចកើតមានឡើង។ សកម្មភាពដែលបានស្នើឡើងមានភាពស្របគ្នានឹងកិច្ចការពារកុមារដែលរាជរដ្ឋាភិបាលនិងអង្គសហប្រជាជាតិដើម្បីកុមារបានកំពុងអនុវត្ត ដូចជាការចិញ្ចឹមបីបាច់កូនបែបវិជ្ជមាន កម្មវិធីតាមវត្តអារាម ការដាក់វិន័យបែបវិជ្ជមាននៅតាមសាលារៀន និងកិច្ចការជាមួយនគរបាលជាតិ។សម្ភារៈនិងធនធានដែលបានផលិតសម្រាប់យុទ្ធសាស្ត្រនេះក៏អាចប្រើបាស់សម្រាប់កិច្ចការពារកុមារផ្សេងៗទៀតផងដែរ។

យុទ្ធសាស្ត្រដែលបានស្នើឡើង ពឹងផ្អែកយ៉ាងខ្លាំងលើការប្រើប្រាស់ បណ្តាញទំនាក់ទំនងផ្សេងៗ ដែលរួមមានប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយចម្រុះ ការប្រាស្រ័យទាក់ទងអន្តរបុគ្គល និង បណ្តាញសង្គមដែលមានស្រាប់ ដូចជាក្រុមប្រឹក្សាឃុំ និងមេដឹកនាំសាសនា ដើម្បីផ្តល់ និង ពង្រឹងសារប្រកបដោយសង្គតភាព តាមរយៈបណ្តាញជាច្រើនផ្សេងៗគ្នា។ យោងតាមការពិនិត្យទៅលើវិសាលភាពនៃការប្រាស្រ័យទាក់ទង និង បណ្តាញទំនាក់ទំនងដែលគេចូលចិត្តប្រើប្រាស់ជាទូទៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ទូរទស្សន៍ និង វិទ្យុត្រូវបានចាត់ទុកថាជាវេទិកាដ៏សំខាន់សម្រាប់កិច្ចខិតខំនៅកម្រិតថ្នាក់ជាតិ (សូមមើលឧបសម្ព័ន្ធ ២)[39]។ ការនិយាយតពីមាត់មួយទៅមាត់មួយ និង កិច្ចខិតខំតាមសហគមន៍ នឹងចាំបាច់ត្រូវមានដើម្បីបំពេញបន្ថែមទៅលើសារដែលត្រូវបានលើកឡើង។ ការទទួលបានប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ និងការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយដែលមានទម្រង់ផ្សេងៗគ្នានៅក្នុងប្រទេស និង រាជធានីខេត្តគោលដៅទាំង៥ គូសបញ្ជាក់អំពីសេចក្តីត្រូវការឱ្យប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ និង បណ្តាញទំនាក់ទំនងចម្រុះ ក្នុងលក្ខណៈមួយដែលបំពេញបន្ថែមឱ្យគ្នាទៅវិញទៅមក។ នៅកន្លែងដែលមិនអាចទទួលបាននូវប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ យើងត្រូវមានសកម្មភាពផ្សព្វផ្សាយផ្ទាល់នៅកម្រិតសហគមន៍ឱ្យបានខ្លាំងក្លា ដូចជាការចាក់បញ្ចាំងទស្សនីយភាព ការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយក្នុងសហគមន៍ និង ការរៀបចំ

---

[38] ក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រទំនាក់ទំនងដើម្បីការអភិវឌ្ឍន៍ (C4D) និងផែនការសកម្មភាពឆ្នាំ២០០៨-២០១១របស់អង្គការយូនីសេហ្វ៖ *ការប្រើប្រាស់អំណាចនៃការប្រាស្រ័យទាក់ទងដើម្បីសម្រេចបានលទ្ធផលសម្រាប់កុមារ* (Harnessing the Power of Communication to Deliver Results for Children (2008).) C4D Section, UNICEF New York.

[39] លទ្ធភាពទទួលបានប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយចម្រុះមានកម្រិតខ្ពស់បង្គួរក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ដោយស្ត្រីជាងពីរភាគបី (៦៩%) និង បុរសចំនួន បីភាគបួន (៧៥%) អាយុចន្លោះពី១៤-៤៩ឆ្នាំ ទទួលបានប្រភពប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយចម្រុះមួយចំនួនរៀងរាល់សប្តាហ៍។ គ្រួសារកម្ពុជាដ៏ច្រើនលើលលប់ (៨៧%) មានទូរស័ព្ទចល័ត និង ពីរភាគបី (៦៦%) មានទូរទស្សន៍មួយគ្រឿង។ មានគ្រួសារក្នុងចំនួនតិចតួចជាងនេះ (៤0%) មានវិទ្យុមួយគ្រឿង។ ការមានជាកម្មសិទ្ធិនូវឧបករណ៍ទាំងនេះ មានកម្រិតកាន់តែខ្ពស់នៅតំបន់ទីក្រុង បើធៀបនឹងតំបន់ជនបទ (CDHS, 2014) ។

ក្រុមពិភាក្សា ឬព្រឹត្តិការណ៍សហគមន៍។ បច្ចេកវិទ្យាទំនាក់ទំនងដែលមានការប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នាទៅវិញទៅមក ដូចជាអ៊ីនធឺណែត ទូរស័ព្ទចល័ត និង ប្រព័ន្ធទំនាក់ទំនងសង្គម កំពុងមានការរីកចម្រើនយ៉ាងឆាប់រហ័សក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ជាពិសេសនៅតំបន់ទីក្រុង ហើយវាអាចលើកស្ទួយការអនុវត្តសកម្មភាពយុទ្ធសាស្ត្រដោយបំពេញបន្ថែមទៅលើប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយដែលមានស្រាប់ និង បណ្ដាញទំនាក់ទំនងអន្តរបុគ្គលបន្ថែមទៀត។ សារដែលត្រូវបានលើកឡើងនឹងត្រូវបានពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពតាមរយៈកិច្ចសន្ទនានៅតាមសហគមន៍ និង ការស្វែងរកការគាំទ្រតាមសហគមន៍នៅក្នុងរាជធានីខេត្តគោលដៅទាំង៥។

ការច្របាច់បញ្ចូលគ្នារវាងការកំសាន្ត និង ការអប់រំ

ការច្របាច់បញ្ចូលគ្នារវាងការកំសាន្ត និង ការអប់រំ (E-E) ត្រូវបានផ្តួចផ្តើម និងស្នើឡើង ដើម្បីសម្រេចឱ្យបាននូវការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថ និង ទម្លាប់នានាដែលយុទ្ធសាស្ត្រនេះបានរំពឹងទុក។ កិច្ចខិតខំបែបនេះ អាចចងភ្ជាប់នូវបញ្ហាអំពើហិង្សាផ្សេងៗដែលកើតឡើងលើកុមារភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងរវាងក្រុមអ្នកចូលរួមផ្សេងៗគ្នា និង ប្រើប្រាស់ទម្រង់ចម្រុះដែលផ្អែកលើគ្រោងឆ្អឹងសាច់រឿង និង តួអង្គរួម។ ការផ្សព្វផ្សាយតាមទូរទស្សន៍ និង វិទ្យុ និង ការមើលវីដេអូ នឹងទទួលបានការបំពេញបន្ថែមតាមរយៈការចុះផ្សព្វផ្សាយផ្ទាល់តាមមូលដ្ឋាន ការកៀងគរសហគមន៍ និង សកម្មភាពសមូហភាពដោយបង្កលក្ខណៈឱ្យមានការចូលរួមពីក្រុមអ្នកចូលរួមផ្សេងៗគ្នា (ឧ. កុមារ និង ក្មេងជំទង់ ឪពុកម្តាយ គ្រូបង្រៀន និង មេដឹកនាំសាសនា)។[40]

E-E មានភាពសក្តិសមសម្រាប់ដោះស្រាយបញ្ហាដែលមានលក្ខណៈស្មុគស្មាញ និង មានពាក់ព័ន្ធទិដ្ឋភាពជាច្រើនផ្សេងៗគ្នា ដូចជាបញ្ហាអំពើហិង្សា អាស្រ័យដោយវាអនុញ្ញាតឱ្យគេអាចធ្វើការដោះស្រាយទៅលើប្រធានបទជាច្រើនដែលស្មុគស្មាញ និង ចាក់ស្រេះច្រើនស្រទាប់ តាមរយៈ គ្រោងឆ្អឹងនៃសាច់រឿងដែលត្របាញ់បញ្ចូលគ្នា និង ចាក់ផ្សាយជាបន្តបន្ទាប់។ មានឧទាហរណ៍រួចស្រាប់ទៅហើយសម្រាប់ការប្រើប្រាស់ ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយចម្រុះ E-Eប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពក្នុងប្រទេសកម្ពុជា សម្រាប់ផ្សព្វផ្សាយបញ្ហាសុខភាពដែលក្នុងនោះមានទាំងបញ្ហារសើបដូចជា មេរោគ អេដស៍ និងការមាក់ងាយផងដែរ។[41] សមាសធាតុដែលគ្រោងទុក រួមមានខ្សែភាពយន្តភាគទូរទស្សន៍ ការកែសម្រួលយកតែសម្លេងពីភាពយន្តនេះសម្រាប់ចាក់ផ្សាយតាមវិទ្យុ សៀវភៅរឿង និងសៀវភៅជីវចលកុមារមេត្រី ភាពយន្ត (សម្រាប់ការផ្តោតឈោងចាប់ក្រុមអ្នកចូលរួមជាក់លាក់មួយចំនួន) និង ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយថ្មីៗ។ សមាសធាតុសម្រាប់ការចូលរួមរបស់សហគមន៍ រួមមានក្លឹបកុមារ វគ្គគាំទ្រការចិញ្ចឹមកូន ការសម្តែងល្ខោនដោយមានការចូលរួម និង ការគូររូបលើជញ្ជាំង។ សកម្មភាពស្វែងរកការគាំទ្រ រួមមានការបង្កលក្ខណៈឱ្យមានការចូលរួមពីបុគ្គលឆ្នើម និង អ្នកមានឥទ្ធិពលក្នុងសហគមន៍សម្រាប់ព្រឹត្តិការណ៍សាធារណៈកម្រិតខ្ពស់។ គេត្រូវការឱ្យមានការផ្សព្វផ្សាយយុទ្ធសាស្ត្រនេះនៅកម្រិត

---

40 Singhal, A., Sharma, D., Papa, M. J., & Witte, K. (2004). ការគ្របដណ្ដប់ពីលើអាកាស និងការគៀរគរនៅលើដីៈ ច្របាច់បញ្ចូលការចាក់បញ្ចាំងដែលមានលក្ខណៈកំសាន្ត និងអប់រំជាមួយការស្តាប់ និងការផ្តល់សេវាកម្មតាមសហគមន៍នៅប្រទេសឥណ្ឌា (Air cover and ground mobilization: Integrating entertainment-education broadcasts with community listening and service delivery in India.) In A. Singhal, M. Cody, E. M. Rogers, &M. Sabido (Eds.), ការកំសាន្តដែលមានលក្ខណៈអប់រំ និងការផ្លាស់ប្តូរសង្គមៈប្រវត្តិសាស្ត្រ ការស្រាវជ្រាវ និងការអនុវត្ត (Entertainment-Education and social change: History, research, and practice) (pp. 351-376). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.)

41 រឿងរសជាតិជីវិត ៖ ការវាយតម្លៃបញ្ចប់គម្រោង ធ្វើឡើងដោយអង្គការ BBC World Service Trust (២០០៦)។

ថ្នាក់ជាតិ និង ថ្នាក់ក្រោមជាតិផងដែរ ដោយមានសកម្មភាពមួយចំនួនដែលត្រូវបានរៀបចំនៅកម្រិតផ្សេងៗគ្នា ដើម្បីធ្វើការគូសបញ្ជាក់អំពីយុទ្ធសាស្ត្រនេះ។ រាល់សកម្មភាពប្រាស្រ័យទាក់ទងទាំងនេះនឹងត្រូវផ្សាភ្ជាប់គ្នា តាមរយៈសារ តួអង្គ ស៊ីណារីយ៉ូ និង សាច់រឿងរួមមួយ ក្រោមឆ័ត្រនៃការផ្តួចផ្តើមច្របាច់បញ្ចូលគ្នារវាងការកំសាន្ត និង ការអប់រំ ដោយមានឈ្មោះមួយដ៏ពិសេសដែលមិនអាចបំភ្លេចបាន និង មានការផ្សព្វផ្សាយដ៏គួរឱ្យទាក់ទាញ (សូមមើលរូបភាពទី១៣)។ ដើម្បីឱ្យស្របទៅនឹងគោលការណ៍ណែនាំរបស់អង្គការយូនីសេហ្វ ស្តីពីលទ្ធភាពទទួលបាន និង អនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិជនពិការ (CRPD) សម្ភារៈ និង សកម្មភាពប្រាស្រ័យទាក់ទងនានា ត្រូវធ្វើការកែសម្រួល ដើម្បីបញ្ចូលកុមារ និង មនុស្សពេញវ័យដែលមានពិការភាពច្រើនប្រភេទ និង បង្កលក្ខណៈឱ្យពួកគេអាចមានលទ្ធភាពទទួលបានសម្ភារៈ និង ចូលរួមក្នុងសកម្មភាពទាំងនោះផងដែរ។

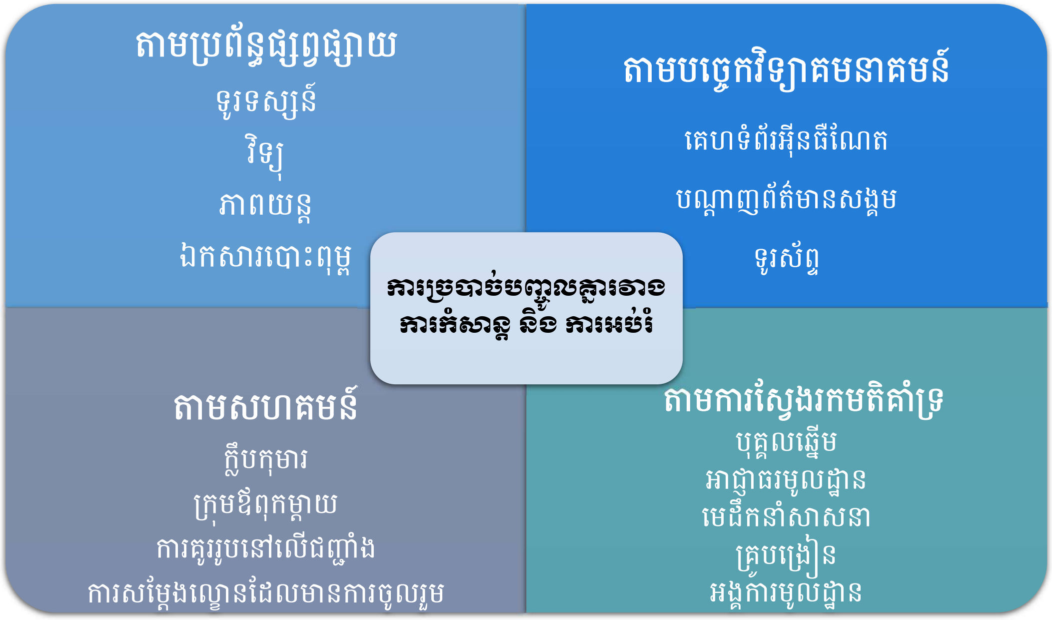

រូបភាពទី១៣ ៖ ការច្របាច់បញ្ចូលគ្នារវាងការកំសាន្ត និងការអប់រំ

តាមប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ

ភាពយន្តភាគតាមទូរទស្សន៍

អាស្រ័យដោយទូរទស្សន៍មានប្រជាប្រិយភាពជាបណ្តាញទំនាក់ទំនងដែលមានការពេញនិយម ច្រើន ដូច្នេះគេបានស្នើឱ្យមានភាពយន្តភាគមួយដែលផ្តល់ការកំសាន្ត និងការអប់រំតាមទូរទស្សន៍ សម្រាប់ប្រើប្រាស់ជាធាតុផ្សំមួយដ៏សំខាន់នៃយុទ្ធសាស្ត្រនេះ។[42] គេអាចរៀបចំផែនការជា២រដូវកាល ដែលមាន៥២ភាគ ដោយក្នុងមួយភាគមានរយៈ

[42] ផ្អែកតាមការអង្កេតប្រជាសាស្ត្រកម្ពុជា(២០១៩) មួយភាគបីនៃគ្រួសារប្រជាជនកម្ពុជា (៦៦%) មានទូរទស្សន៍ប្រើ។គ្រួសារប្រមាណ(៩០%) មានវិទ្យុប្រើ។កម្មសិទ្ធទៅលើសម្ភារៈទាំងនេះនៅតំបន់ទីប្រជុំជនខ្ពស់ជាងតំបន់ជនបទ។ការទស្សនាទូរទស្សន៍គឺជាមធ្យោបាយទូទៅក្នុងការទទួលបានព័តមាន៖ ៦១ភាគរយនៃស្ត្រី និង៦២ភាគរយនៃបុរសដែលបានចូលរួមឆ្លើយក្នុងការអង្កេតទស្សនាទូរទស្សន៍យ៉ាងហោចណាស់ម្តងក្នុងមួយសប្តា

ពេលប្រមាណពី ៣០-៤០នាទី សម្រាប់ចាក់បញ្ចាំង រយៈពេល២ឆ្នាំ។ រដូវកាលទី១ អាចគ្របដណ្តប់លើបញ្ហាអំពើហិង្សាលើកុមារជារួម និង ផ្តោតលើការចិញ្ចឹមកូនបែបវិជ្ជមាន ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាការមិនអើពើ អំពើហិង្សាផ្លូវចិត្ត និង ផ្លូវកាយ និង ការបំបែកកុមារពីគ្រួសារដោយមិនចាំបាច់។ ក្នុងរយៈពេលបន្តបន្ទាប់មកទៀត ខណៈពេលដែលការចូលរួមរបស់ទស្សនិកជនមានការកើនឡើង រដូវកាលទី២អាចបញ្ចូល សាច់រឿងដែលបង្កប់នូវបញ្ហាដែលកាន់តែមានលក្ខណៈរសើបជាងនេះ ដូចជាអំពើហិង្សាផ្លូវភេទ ការជួញដូរ និង ពលកម្មកុមារ។ សាច់រឿងគប្បីមានភាពវិជ្ជមាន និង ផ្តល់ការជម្រុញលើកទឹកចិត្ត ដោយធ្វើការដកស្រង់អំពីជនគំរូ និង ការដោះស្រាយបញ្ហា។ សាច់រឿង ក៏ត្រូវបង្ហាញពីទិដ្ឋភាពវប្បធម៌ និង តថភាព ហើយស្របពេលជាមួយគ្នានោះជម្រុញឱ្យមានការចូលរួមពិភាក្សា និង ការវែកញែកពីទស្សនិកជន។ សាច់រឿងគួរមានលក្ខណៈអាចឱ្យទស្សនិកជនចូលតួជាមួយតួអង្គ និងយកគម្រូតាមចរិកលក្ខណៈវិជ្ជមានរបស់តួអង្គ។ អាស្រ័យដោយមានភាពរីកចម្រើននៅក្នុងផលិតកម្មប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ និង ជម្រើសកាន់តែសម្បូរបែបក្នុងការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ រឿងភាពយន្តភាគE-Eដែលនឹងត្រូវផលិតនេះត្រូវមានគុណភាពខ្ពស់ ប្រហាក់ប្រហែលគ្នាទៅនឹងរឿងភាពយន្តភាគដែលគេផលិតក្នុងគោលបំណងធ្វើអាជីវកម្ម និង គួរចាក់ផ្សាយនៅម៉ោងដែលមានទស្សនិកជនមើលច្រើននៅតាមបណ្តាប៉ុស្តិ៍ជាច្រើនផ្សេងៗគ្នា។

ការផ្តួចផ្តើម E-E ដែលមានប្រសិទ្ធភាព គឺត្រូវមានមូលដ្ឋានផ្អែកលើការស្រាវជ្រាវ។ សាច់រឿងរួម ការរៀបចំសារ និង តួអង្គ គួរផ្អែកលើការស្រាវជ្រាវមួយដ៏រឹងមាំ និងឆ្លងកាត់ការធ្វើតេស្តមុនពេលចាប់ផ្តើម។ ប្រទេសកម្ពុជាមានស្រាប់នូវការស្រាវជ្រាវពីអត្រាប្រេវ៉ាឡង់នៃអំពើហិង្សាប្រភេទផ្សេងៗ ពីក្រុមកុមារ និង ក្មេងជំទង់ដែលមានការប្រឈមខ្ពស់នឹងអំពើហិង្សា ព្រមទាំងអំពីកត្តាកំណត់នៃអំពើហិង្សា ដូចជាទម្លាប់ អាកប្បកិរិយា និង ការប្រព្រឹត្តដែលកើតឡើងជញឹកញយ។ ការផលិតភាពយន្តភាគ និង ការធ្វើតេស្តសាកល្បង គប្បីធានាការដាក់បញ្ចូលនូវទស្សនៈរបស់ក្រុមងាយរងគ្រោះសំខាន់ៗ ដូចជាកុមារ និង គ្រួសារប្រឈម។ ជាធម្មតា ការស្រាវជ្រាវមុនពេលអនុវត្តកម្មវិធី គឺជាជំហានមួយដែលត្រូវចំណាយពេលវេលា និង ធនធានច្រើននៅក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍ E-E។ ប៉ុន្តែ បើទោះជាដូច្នេះក្តី ដោយសារតែមានការស្រាវជ្រាវដែលមានស្រាប់ជាច្រើនអំពីអំពើហិង្សាលើកុមារក្នុងប្រទេសកម្ពុជារួចទៅហើយ គេមិនចាំបាច់ត្រូវធ្វើការស្រាវជ្រាវមុនពេលអនុវត្តកម្មវិធីឱ្យបានខ្លាំងក្លាពេកនោះទេ។ ភាគយន្តភាគអាចផ្អែកលើភស្តុតាងដែលមាន និង ឆ្លងកាត់ការធ្វើតេស្តជាមុនឱ្យបានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ដោយធានាថាទស្សនៈរបស់ក្រុមអ្នកចូលរួមផ្សេងៗគ្នាដែលមានសាវតាខុសៗគ្នា (ភេទ ពិការភាព ជាតិពន្ធុ អាយុ ប្រាក់ចំណូល។ល។) ត្រូវបានដាក់បញ្ចូល។

រឿងភាគតាមវិទ្យុ

វិទ្យុ និង ទូរទស្សន៍ អាចត្រូវបានប្រើប្រាស់រួមគ្នា ដើម្បីឈោងចាប់ទស្សនិកជនឱ្យបានកាន់តែច្រើន និង ពង្រឹងសារឱ្យបានកាន់តែខ្លាំង។ ការកែសម្រួល ភាពយន្តទូរទស្សន៍ឱ្យទៅជារឿងភាគវិទ្យុសម្រាប់ចាក់ផ្សាយតាមវិទ្យុ គឺសម្រាប់តំបន់ដែលចាប់ប៉ុស្តិ៍ទូរទស្សន៍បានតិចតួច ឬ ចាប់ប៉ុស្តិ៍ទូរទស្សន៍មិនបាន។ រឿងភាគវិទ្យុនេះក៏អាចយកមកធ្វើការបញ្ចូលសម្លេងជាភាសារបស់ជនជាតិភាគតិចផ្សេងៗ ដើម្បីចាក់ផ្សាយនៅក្នុងតំបន់ជាក់លាក់មួយចំនួនបានផងដែរ។ ការប៉ាន់ប្រមាណទៅលើកម្មវិធី E-E ដែលផ្តោតលើបញ្ហាសិទ្ធិស្ត្រី និង ការចុះឈ្មោះចូលរៀននៅឯសាលានៅឯ

ហ៏។សូមមើលទៅឧបសម្ព័ន្ធលេខ២សម្រាប់ព័តមានបន្ថែម ពីទិដ្ឋភាពនិងការគ្របដណ្តប់នៃវិស័យព័តមាន។

មណ្ឌលព័ត៌មានស្ត្រីកម្ពុជាប៉ុស្តិ៍ FM ១០២ បង្ហាញឱ្យដឹងថា វិទ្យុគឺជាមធ្យោបាយមួយប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពក្នុងការបញ្ជូនព័ត៌មាន នៅក្នុងតំបន់ដែលមិនសូវទទួលបានការយកចិត្តទុកដាក់សម្រាប់គ្រួសារក្រីក្រ និង គ្រួសារជនបទ ដែលប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ និង បច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានគ្របដណ្តប់មិនស្មើគ្នា (Cheung, 2012)។ កម្មវិធីវិទ្យុ ក៏អនុញ្ញាតឱ្យមានការចូលរួមតាមរយៈការសំណេះសំណាលតាមទូរស័ព្ទផងដែរ និង មានប្រសិទ្ធភាពចំណាយប្រសើរជាង ទូរទស្សន៍។

ឃ្លាតខ្លីៗតាមទូរទស្សន៍ និង វិទ្យុ

ការមានវត្តមាន និងការផ្សព្វផ្សាយតាមប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយក្នុងរយៈពេលវែងមួយនឹងជួយធ្វើឱ្យប្រជាពលរដ្ឋជ្រាបយល់អំពីបញ្ហាសំខាន់ៗទាក់ទងនឹងអំពើហិង្សា ព្រមទាំងជួយពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពសារ។ ការផ្សព្វផ្សាយក្នុងរយៈពេលវែងមួយក៏អាចជួយក្នុងការគូសបញ្ជាក់អំពីបញ្ហានានាពីអំពើហិង្សានៅកម្រិតថ្នាក់ជាតិផងដែរ និងចូលរួមចំណែកធ្វើឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថ ការស្វែងរកការគាំទ្រ និង ការបំផុសចលនាសង្គម។ ស្ប៉តខ្លីៗ ក៏អាចត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បីគូសបញ្ជាក់អំពីយុទ្ធនាការប្រឆាំងនឹងអំពើហិង្សា និងធ្វើឱ្យគេស្គាល់ពីអត្តសញ្ញាណរបស់យុទ្ធនាការនេះផងដែរ។ ស្ប៉ត គប្បីបង្ហាញអំពីបុគ្គលដែលមានប្រជាប្រិយភាពជាឯកអគ្គរាជទូតរបស់យុទ្ធនាការ និងការប្តេជ្ញាចិត្ត និង កិច្ចគាំទ្ររបស់អ្នកតាក់តែងគោលនយោបាយ ព្រមទាំងថ្នាក់ដឹកនាំជាតិចំពោះ យុទ្ធនាការ និងពីតម្រូវការការពារកុមារពីអំពើហិង្សាគ្រប់ទម្រង់។

គេក៏ត្រូវការឱ្យមានស្ប៉តតាមទូរទស្សន៍ផងដែរ សម្រាប់ការផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈមុនពេល ចាប់ផ្តើមកម្មវិធី។ គេបានផ្តល់អនុសាសន៍ឱ្យស្ប៉តមួយចំនួនប្រើប្រាស់តួអង្គ និង ទម្រង់ដដែលនៃ ខ្សែភាពយន្តភាគ E-E។ ការធ្វើបែបនេះបង្កើតឱ្យមានទំនាក់ទំនងជាមួយខ្សែភាពយន្តភាគទូរទស្សន៍។ ជាងនេះទៅទៀត ស្ប៉តភាគដែលមានលក្ខណៈជាគំនូរជីវចលគួរត្រូវបានផលិតដើម្បីបង្ហាញពីចំណុចគោលៗនៃអំពើហិង្សា។ តុក្កតា និងគំនូរជីវចលបែបជប៉ុនទទួលបានការពេញនិយមណាស់នៅអាស៊ី និងសក្តិសមសម្រាប់កុមារតូចៗ និង សម្រាប់ក្រុមជនជាតិដើមភាគតិច ដែលប្រហែលជាមិនអាចស្គាល់ពីតួអង្គនៅក្នុងខ្សែភាពយន្តភាគទូរទស្សន៍។ គំនូរជីវចលក៏អាចភ្ជាប់ជាមួយតួអង្គក្នុងសៀវភៅកំប្លែងដើម្បីពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពនៃសារ និងធ្វើឱ្យប្រធានបទពិបាក និងរសើបមានភាពទាក់ទាញតាមរយៈសំណើច និងការច្នៃប្រឌិត។ ស្ប៉តដែលបង្ហាញអំពីតារាល្បីៗ វីរបុរសក្នុងមូលដ្ឋានដែលបានយកឈ្នះទៅលើឧបសគ្គនានា ឬ ទម្លាយភាពស្ងៀមស្ងាត់ពីអំពីអំពើហិង្សាលើកុមារ នឹងជួយលើកកម្ពស់រូបភាពរបស់យុទ្ធសាស្ត្រនេះ។ ស្ប៉តវិទ្យុ អាចជួយដល់ការផ្សព្វផ្សាយអំពីកម្មវិធីជាសាធារណៈ ព្រមទាំងរំលឹកដល់ប្រជាពលរដ្ឋគ្រប់រូបអំពីសេវាដែលមានផងដែរ ដូចជាបណ្តាញទូរស័ព្ទជួយកុមារ។ ស្ប៉តទាំងនេះគួរប្រើប្រាស់សម្រាប់ពិធីសម្ពោធដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់យុទ្ធសាស្ត្រ និងកម្មវិធី និងថ្ងៃពិសេសនានា (ឧ. ទិវាកុមារ វី សប្តាហ៍បញ្ចប់អំពើហិង្សា)។

ខ្សែភាពយន្ត

ខ្សែភាពយន្តត្រូវបានប្រើប្រាស់សម្រាប់គោលបំណងលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងនៅកម្រិតផ្សេងៗគ្នា ដូចជាកម្រិតគ្រួសារ សហគមន៍ អ្នកពាក់ព័ន្ធនៅកម្រិតថ្នាក់ជាតិ និង អ្នកតាក់តែងគោលនយោបាយ។ ខ្សែភាពយន្តធ្វើឱ្យមានការចូលរួមកាន់តែខ្លាំងពីទស្សនិកជន និង ធ្វើឱ្យមានការយល់ដឹងអំពីបញ្ហាកាន់តែស៊ីជម្រៅជាងស្ប៉ត។ ខ្សែភាពយន្តក៏មានភាពសក្តិសមផងដែរក្នុងការផ្តោតលើបញ្ហា ឬ ក្រុមទស្សនិកជនជាក់លាក់មួយចំនួន។ អាស្រ័យដោយប្រេវ៉ាឡង់ខ្ពស់នៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ក្នុងវ័យកុមារក្នុងចំណោមក្រុមជនជាតិដើមភាគតិចនៅតំបន់ភាគឦសានប្រទេស បញ្ហា

អាពាហ៍ពិពាហ៍ក្នុងវ័យកុមារអាចជាប្រធានបទមួយដ៏ល្អសម្រាប់ការផលិតខ្សែភាពយន្ត។ ដូច្នេះ គេបានផ្តល់អនុសាសន៍ឱ្យផលិត និង ចាក់ផ្សាយខ្សែភាពយន្តមួយអំពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ក្នុងវ័យកុមារដែលផ្តោត និង បង្ហាញអំពីក្រុមជនជាតិដើមភាគតិច ជាភាសាជនជាតិដើមភាគតិចនៅតាមបណ្តាខេត្តពាក់ព័ន្ធ។ បទពិសោធន៍ក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍កម្មវិធីប្រាស្រ័យទាក់ទងដែលផ្តោតលើសមធម៌សម្រាប់ក្រុមជនជាតិដើមភាគតិច គូសបញ្ជាក់អំពីសេចក្តីត្រូវការឱ្យមានការផ្តល់អន្តរាគមន៍ដែលស្របទៅតាមសេចក្តីត្រូវការ ជាមួយនឹងសម្ភារៈដែលត្រូវបានរចនាឡើងជាពិសេសសម្រាប់ក្រុមទាំងនេះ។ [43] អភិក្រមទូទៅមួយសម្រាប់ទស្សនិកជនគ្រប់ប្រភេទ នឹងមិនមានប្រសិទ្ធភាពសម្រាប់ក្រុមជនជាតិដើមភាគតិចឡើយ អាស្រ័យដោយពួកគេមានការអនុវត្តវប្បធម៌ ភាសា និង សាវតាខុសប្លែកគ្នាយ៉ាងខ្លាំងពីទស្សនិកជនទូទៅ។ ខ្សែភាពយន្តទី២ អាចត្រូវបានផលិតឡើងសម្រាប់កុមារតូចក្នុងលក្ខណៈកុមារមេត្រីដោយប្រើប្រាស់គំនូរជីវចល។ គំនូរជីវចល គឺជាទម្រង់មួយដែលជម្រុញឱ្យកុមារ និងក្មេងជំទង់មានការចូលរួម និង អាចយកមកប្រើប្រាស់ដើម្បីធ្វើឱ្យមានភាពសាមញ្ញងាយយល់ និង ពន្យល់អំពីបញ្ហាស្មុគស្មាញនានាជុំវិញអំពើហិង្សា (ឧ. កន្លែង និង មនុស្សដែលមានសុវត្ថិភាព ការប៉ះពាល់ដែលល្អនិងការប៉ះពាល់ដែលមិនល្អ)។ សារដែលទាក់ទងនឹងអំពើហិង្សាសម្រាប់កុមារតូចត្រូវរចនាឡើងឱ្យស្របទៅតាមអាយុ ដូច្នេះទាមទារឱ្យមានការផលិតដាច់ដោយឡែកមួយសម្រាប់ទស្សនិកជនវ័យក្មេង។ ខ្សែភាពយន្តនេះអាចចាក់បញ្ចាំងតាមសាលារៀន និង ប្រើប្រាស់ជាឧបករណ៍សម្រាប់ពិភាក្សា។ ខ្សែភាពយន្តក៏អាចត្រូវបានយកមកប្រើប្រាស់ជាឧបករណ៍ផងដែរ ដើម្បីប្រមូលផ្តុំសហគមន៍ឱ្យជួបជុំគ្នាក្នុងគោលបំណងជម្រុញឱ្យមានការពិភាក្សា។ ការបញ្ចាំងខ្សែភាពយន្ត និង រោងភាពយន្តចល័ត អាចគ្របដណ្តប់ទស្សនិកជនដែលពុំមានលទ្ធភាពទទួលបានប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយអេឡិកត្រូនិក។ ការចាក់បញ្ចាំងខ្សែភាពយន្តចល័ត (ឬ ឌីវីឌីនៃភាពយន្តភាគទូរទស្សន៍) ក៏នឹងមានប្រយោជន៍ផងដែរក្នុងការទាក់ទាញអ្នកថែទាំកុមារជាបុរស។

សៀវភៅរឿង និង សៀវភៅគំនូរជីវចលកំប្លែង

សម្ភារៈអំណានចំនួនពីរប្រភេទត្រូវបានស្នើឡើង។ ជាដំបូង សៀវភៅរឿងដែលផ្តល់ការពន្យល់ ដែលអ្នកអានដូចជាឪពុកម្តាយអាចអានឱ្យកូនស្តាប់ ឬ កុមារអាចអានឱ្យកុមារដទៃទៀតស្តាប់។ សៀវភៅបែបនេះមានគោលបំណងចំនួនពីរ ៖ ប្រាប់អំពីដំណើររឿងអប់រំមួយទៅកាន់កុមារ ហើយស្របពេលជាមួយគ្នានោះក៏បង្កលក្ខណៈឱ្យពួកគេចូលរួមតាមរយៈរូបភាពពន្យល់ ឬ រូបថតរបស់កុមារដូចជាពួកគេផងដែរ។ ទីពីរ សៀវភៅទាំងនេះបង្ហាញពីគំរូ និង មតិយោបល់ជាក់ស្តែងបែបវិជ្ជមាន អំពីរបៀបផ្តល់ក្តីស្រឡាញ់ សុវត្ថិភាព សន្តិសុខ និង ការចិញ្ចឹមកូន ព្រមទាំងការអនុវត្តវិន័យបែបវិជ្ជមាន។ សៀវភៅទាំងនេះកំណត់គោលដៅបឋមទៅលើទារក កុមារតូចដែលទើបចេះវារ និងដើរតិចៗ ព្រមទាំងសិស្សបឋមសិក្សាថ្នាក់តូចៗ។ បន្ថែមពីនេះទៀត សៀវភៅគំនូរជីវចលកំប្លែងអាចត្រូវបានអភិវឌ្ឍន៍ឡើងសម្រាប់កុមារដែលមានវ័យច្រើនកំពុងសិក្សានៅឯសាលារៀនផងដែរ ដោយផ្តោតលើប្រធានបទ ទាក់ទងនឹងអំពើហិង្សា ដូចជាបញ្ហាការសម្លុតគំរាមកំហែង ការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ ការគ្រប់គ្រងបញ្ហាក្មេងជំទង់ និង ជម្រើសដែលកាន់តែមានសុវត្ថិភាព ព្រមទាំងបរិយាបន្ន និង ការមិនរើសអើងចំពោះកុមារដែលមានលក្ខណៈខុសប្លែកពីគេ។ សម្ភារៈទាំងនេះ

---

[43] Sengupta, A. (2007). ការបង្កើតជម្រើសទស្សនវិស័យនៃការប្រាស្រ័យទាក់ទងសម្រាប់ការផ្លាស់ប្តូរសង្គមនៅភ្នំព្រៃអាម៉ាហ្សូន ("Enacting an Alternative Vision of Communication for Social Change in the Peruvian Amazon.") Doctoral Dissertation. Ohio University.

អាចមានមូលដ្ឋានផ្អែកលើ សាច់រឿង និង តួអង្គដដែលនៃខ្សែភាពយន្តភាគតាមទូរទស្សន៍ និងក្លាយជា ទម្រង់សៀវភៅបោះពុម្ព នៃខ្សែភាពយន្តដែលបានចាក់បញ្ចាំង។ សម្ភារៈទាំងនេះក៏អាចបញ្ចូលសំនួរពិភាក្សាមួយចំនួនផងដែរ និង បញ្ចប់ជាមួយ នឹង ការគិតពិចារណា ដែលអនុញ្ញាតឱ្យមានកិច្ចសន្ទនា និង ការពិភាក្សាបន្ថែមទៀតក្នុងចំណោមអ្នកអាន។ កុមារអាចយកសៀវភៅគំនូរជីវចលទាំងនេះទៅសាលារៀន ឬ អានជាមួយមិត្តភក្តិ ឬ សមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ។ Soul Buddyz ដែលជាកម្រងខ្សែភាពយន្តភាគតាមទូរទស្សន៍របស់អាហ្វ្រិកខាងត្បូងមួយដ៏មានប្រជាប្រិយភាព និង មានឥទ្ធិពលខ្លាំងក្លា បានប្រើប្រាស់ទម្រង់ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយចម្រុះ ដែលកម្មវិធីទូរទស្សន៍បានទទួលការបំពេញបន្ថែមពីសម្ភារៈបោះពុម្ព និង បានបញ្ចូលកម្រងទស្សនាវដ្តីជំនាញបំណិនជីវិតមួយចំនួន ដែលរួមមានគំនូរជីវចល ជាមួយនឹងសាច់រឿងមួយ ព្រមជាមួយនឹងតថភាពជាក់ស្តែង ចំនុចពិភាក្សា និង សកម្មភាពនានា។[44] សៀវភៅទាំងនេះ ក៏អាចត្រូវបានយកមកធ្វើការអភិវឌ្ឍន៍ជាបន្តបន្ទាប់ផងដែរ ដោយអនុញ្ញាតឱ្យមានប្រធានបទ ឬ ការកែសម្រួលថ្មីៗ សម្រាប់យកមកដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងដំណាក់កាលក្រោយៗមកទៀតនៃកម្មវិធី។

តាមបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ (ICTs)

បច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលថ្មីៗ និង ប្រព័ន្ធទំនាក់ទំនងសង្គម កំពុងរីកចម្រើនយ៉ាងឆាប់រហ័ស និងក្លាយជាបណ្តាញទំនាក់ទំនងមួយដ៏មានប្រជាប្រិយភាពនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា និង អាចត្រូវបានយកមកប្រើប្រាស់ដើម្បីបំពេញបន្ថែមទៅលើប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយលក្ខណៈប្រពៃណី ជាពិសេសនៅក្នុងចំណោម ក្រុមយុវជនវ័យក្មេងនៅតំបន់ទីក្រុងដែលមានការអប់រំខ្ពស់។ បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ដែលមានការប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នាទៅវិញទៅមក ផ្តល់នូវលទ្ធភាពថ្មីៗមួយចំនួនសម្រាប់គំនិតផ្តួចផ្តើមC4D ព្រមទាំងE-E ដោយវាផ្តល់នូវវេទិកាបន្ថែមមួយដែលជួយឱ្យគេអាចដោះស្រាយបញ្ហាដែនកំណត់ និង អនុញ្ញាតឱ្យអាចធ្វើការប្រាស្រ័យទាក់ទងបានឆាប់រហ័ស និង ចំណាយតិចប៉ុន្តែមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់។ លទ្ធភាពក្នុងការប្រើប្រាស់ទូរស័ព្ទចល័តស្ទើរតែគ្រប់គ្នា និង កំណើនយ៉ាងឆាប់រហ័សក្នុងការទទួលបានអ៊ីនធឺណែតដែលធ្វើឱ្យវាក្លាយជាបណ្តាញដែលគេប្រើប្រាស់ច្រើនជាងគេបន្ទាប់ពីទូរទស្សន៍ ជាសក្ខីភាពថាICTsគឺជាវេទិកាមួយដែលអាចយកមកប្រើប្រាស់បានជោគជ័យក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។[45]

គេហទំព័រអ៊ីនធឺណែត

គេហទំព័រអ៊ីនធឺណែត អាចផ្តល់នូវមូលដ្ឋានអនឡាញសម្រាប់យុទ្ធសាស្ត្រនេះ។ គេហទំព័រនេះអាចជាកន្លែងប្រមូលផ្តុំស្តីពីបញ្ហាអំពើហិង្សាលើកុមារក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ដោយផ្តល់នូវព័ត៌មាន ការតភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងទៅនឹងសេវាកម្មនានា ព្រមទាំងការទទួលបានសម្ភារៈប្រាស្រ័យទាក់ទងនានា ដោយរាប់បញ្ចូលទាំងភាគនីមួយៗនៃកម្រងខ្សែភាពយន្តតាមទូរទស្សន៍ផងដែរ។ ការមើលតាមប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណែត ជួយកាត់បន្ថយថ្លៃចាក់បញ្ចាំងតាមរលកធាតុអាកាសគួរឱ្យកត់សម្គាល់ ហើយទស្សនិកជនអាចមើលភាគណាមួយតាមប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណែតបាន ក្នុងករណីដែលពួកគេខកខានមើលនៅពេលណាមួយ ឬ មើលឡើងវិញចំពោះភាគណាមួយដែលពួកគេចូលចិត្ត។ ប្រសិនបើ បញ្ហាមានលក្ខណៈរសើប ទ

---

[44] ដើម្បីពិនិត្យឡើងវិញទៅលើបញ្ហាមួយនៅក្នុងទស្សនាវដ្តី Soul Buddyz អំពីការដោះស្រាយបញ្ហាបាក់ស្មារតី សូមមើល ៖ https://www.unicef.org/cwc/files/Nozipho_Story(2).pdf

[45] Phong, K., & Sola, J. (2015). របាយការណ៍ស្រាវជ្រាវ ៖ ទូរស័ព្ទចល័ត និង អ៊ីនធឺណែតក្នុងប្រទេសកម្ពុជា (Research report: Mobile Phones and Internet in Cambodia.) USAID, Development Innovations, Asia Foundation and the Open Institute. ។

ទស្សនិកជនអាចមើលម្តងទៀតនៅកន្លែងដែលមានលក្ខណៈឯកជន ឬ ជាមួយក្រុមមិត្តភក្តិរបស់ពួកគេ។ ឧទាហរណ៍មួយនៃអភិក្រមបែបនេះគឺជាកម្មវិធីរបស់សហរដ្ឋ អាមេរិកមួយដែលទទួលបានជោគជ័យយ៉ាងខ្លាំង (East Los High[46]) ដែលផ្តល់នូវនវានុវត្តន៍ត្រួសត្រាយផ្លូវក្នុងការប្រើប្រាស់អ៊ីនធឺណែត និង បច្ចេកវិទ្យាថ្មីសម្រាប់E-E។ តាមរយៈការផ្តោតលើបញ្ហាដែលទាក់ទងនឹងយុវជនឡាទីនក្នុងសហរដ្ឋអាមេរិក ខ្សែភាពយន្តនេះត្រូវបានចាក់បញ្ចាំងតាមប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណែត តាមរយៈវីដេអូទៅតាមតម្រូវការ និង ត្រូវបានយកមកធ្វើការច្របាច់បញ្ចូលគ្នា ជាមួយប្រព័ន្ធទំនាក់ទំនងសង្គម ដូចជា ធ្វីតធឺ អ៊ីនស្តាក្រាម និង ហ្វេសប៊ុក។ គេហទំព័រនេះបង្ហាញអំពីផ្នែកមួយដែលនិយាយអំពីការជួយខ្លួនឯង ជាមួយនឹងប្លុកវីដេអូតាមប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណែត ការតភ្ជាប់ទៅនឹងសំនួរ និង ចម្លើយពីអ្នកគាំទ្រ ព្រមទាំងការផ្តល់ប្រឹក្សាយោបល់តាមអ៊ីនធឺណែតជាមួយសមាជិកក្រុម។ ក្នុងនោះក៏មានផ្នែកមួយសម្រាប់ជួយដល់ប្រជាពលរដ្ឋក្នុងការចាត់វិធានការ និង តភ្ជាប់ទៅនឹងការផ្តួចផ្តើមដែលកំពុងដំណើរការ ឬ ដៃគូដែលធ្វើការងារលើបញ្ហាពាក់ព័ន្ធនានា (ឧ. ការធ្វើបាបនិងសម្លុតគំរាមកំហែង ការផ្ញើរូបភាព ឬ សារអាសអាភាសតាមទូរស័ព្ទ ការរៀបចំផែនការអនាគតរបស់អ្នក)។ វេទិកាតាមប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណែតបែបនេះ អាចយក ជាគំរូបាន ព្រមទាំងនឹងគាំទ្រដល់យុទ្ធសាស្ត្រនេះ និង បង្កើនការគ្របដណ្តប់ និងបង្កលក្ខណៈឱ្យមានការផ្តល់មតិយោបល់ត្រឡប់ និង ការប្រាស្រ័យទាក់ទងទ្វេទិសក្នុងចំណោមទស្សនិកជន ដែលទាំងនេះនឹងនាំឱ្យមានការកកើតជាសហគមន៍តាមប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណែតមួយជុំវិញបញ្ហារួមមួយ។

បណ្តាញព័ត៌មានសង្គម

ការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធទំនាក់ទំនងសង្គម ដូចជា ហ្វេសប៊ុក និង យូធូប កំពុងមានការកើនឡើង ជាពិសេសក្នុងចំណោមយុវជនដែលរស់នៅទីក្រុង និងតំបន់ជុំវិញ ទីក្រុង។ ការតភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងគ្នាទៅវិញទៅមក និង សមត្ថភាពក្នុងការ ឆ្លើយតបឆាប់រហ័សធ្វើឱ្យប្រព័ន្ធទំនាក់ទំនងសង្គមក្លាយជាបណ្តាញមួយដ៏មានសារៈប្រយោជន៍។ បន្ថែមពីនេះទៀត ប្រព័ន្ធទំនាក់ទំនងសង្គមអនុញ្ញាតឱ្យគេអាចធ្វើការកសាងសហគមន៍តាមប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណែត ជុំវិញបុព្វហេតុរួមមួយ។ វេទិកាទាំងនេះ អាចត្រូវបានយកមកប្រើប្រាស់ដើម្បីលើកកម្ពស់ និង ផ្សព្វផ្សាយសារជាច្រើនដែលបានស្នើឡើងនៅក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រនេះ។ គេក៏អាចប្រមូលការផ្តល់មតិយោបល់ពីទស្សនិកជនទៅលើកម្រងខ្សែភាពយន្តភាគទូរទស្សន៍បានផងដែរតាមរយៈប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយថ្មីនេះ។ កម្រងខ្សែភាពយន្តបែបអប់រំកំសាន្តអាចបង្កើតវត្តមាននៅលើប្រព័ន្ធទំនាក់ទំនងសង្គមមួយ ហើយក្រុមអ្នកគាំទ្រតាមប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណែតអាចត្រូវបានបង្កើតឡើង ដើម្បីចែករំលែកព័ត៌មាន និង ជម្រុញឱ្យមានកិច្ចសន្ទនាអំពីបញ្ហាពាក់ព័ន្ធនឹងអំពើហិង្សាលើកុមារ។

ទូរស័ព្ទ

ការប្រើប្រាស់ទូរស័ព្ទចល័ត និង បច្ចេកវិទ្យាចល័តសម្រាប់បញ្ហាសុខភាព និង សិទ្ធិមនុស្សកំពុង មានការកើនឡើងក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ ទាំងសារជាអក្សរ និង ការឆ្លើយតបសារជាសម្លេង (IVR) អាចត្រូវបានយកមកប្រើប្រាស់ ដើម្បីពង្រឹងបន្ថែមទៅលើសារសំខាន់ៗរបស់យុទ្ធសាស្ត្រដែលបានស្នើឡើងនេះ ឬរំលឹកប្រជាពលរដ្ឋអំពីព្រឹត្តិការណ៍នៅក្នុងសហគមន៍ ព្រមទាំងផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានអំពីការបញ្ជូន និងរាយការណ៍ ព័ត៌មានដូចជា បណ្តាញទូរស័ព្ទទាន់ហេតុការណ៍ និង សេវាឆ្លើយតបនានា។ ទូរស័ព្ទចល័តក៏អាចត្រូវបានយកមកប្រើប្រាស់ផងដែរសម្រាប់ទទួលមតិយោបល់ត្រឡប់សម្រាប់កម្មវិធីដែលបានធ្វើឡើង និងជាមធ្យោបាយមួយសម្រាប់ផ្សព្វផ្សាយរឿងរ៉ាវ និង ដំណោះស្រាយក្នុង

[46] សម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែម សូមមើល ៖ http://eastloshigh.com

មូលដ្ឋាន ព្រមទាំង អំពីសកម្មភាពនៅកម្រិតសហគមន៍។ ក្រុមប្រជាពលរដ្ឋវ័យក្មេងនៅតំបន់ទីក្រុង រាប់បញ្ចូលទាំងក្រុមប្រជាពលរដ្ឋដែលនៅតំបន់មិនសូវមានភ្លើងអគ្គិសនីជាប់លាប់សម្រាប់មើលទូរទស្សន៍ និង ឪពុកម្តាយព្រមទាំងមេដឹកនាំសហគមន៍ភាគច្រើនផងដែរ អាចត្រូវបានឈោងចាប់ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពតាមរយៈទូរស័ព្ទចល័ត។ បច្ចុប្បន្ន កំពុងមាន ភស្តុតាងបង្ហាញឱ្យដឹងថា ទូរស័ព្ទចល័ត និង សារ អាចជាវិធីមួយដែលអាចឈោងចាប់ក្រុមប្រជាពលរដ្ឋនៅតំបន់ទីក្រុងដែលមានការប្រឈមខ្ពស់ ដូចជា ស្ត្រីបម្រើសេវាកំសាន្តសប្បាយនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ [47] ទូរស័ព្ទចល័តនឹងក្លាយជាឧបករណ៍មួយដ៏មានសារៈប្រយោជន៍ចំពោះក្រុមជាក់លាក់មួយចំនួនដែលមានការប្រឈមនឹងអំពើហិង្សា ដូចជា គ្រួសារចំណាកស្រុក យុវជននៅក្រៅសាលារៀន កុមាររស់នៅតាមចិញ្ចើមថ្នល់ និង នៅតំបន់ដាច់ស្រយាល។ ទូរស័ព្ទចល័ត និង បច្ចេកវិទ្យាថ្មីៗដទៃទៀត ក៏កំពុងត្រូវបានប្រើប្រាស់កាន់តែច្រើនឡើងផងដែរ ដើម្បីគ្របដណ្តប់ទៅលើជនពិការ។ មានកម្មវិធី និង បច្ចេកវិទ្យាសាមញ្ញៗមួយចំនួន ដែលធានាឱ្យមានលទ្ធភាពទទួលបាន ដូចជា សារនៅក្នុងលេខកូដឆ្លើយតបរហ័ស (QR Code) ដែលអនុញ្ញាតឱ្យគេអាចចូលមើលមាតិកាឌីជីថលក្នុងទម្រង់ជាច្រើនផ្សេងៗគ្នា រាប់បញ្ចូលទាំងវីដេអូជាភាសាសញ្ញាផងដែរ។

ការផ្សព្វផ្សាយតាមសហគមន៍

សកម្មភាពជម្រុញឱ្យមានការចូលរួមពីសហគមន៍ដែលបានស្នើឡើង នឹងជម្រុញឱ្យមានការចូលរួម បង្កើតឱ្យមាននូវកិច្ចសន្ទនា និង កសាងជំនាញ ព្រមទាំងទំនុកចិត្ត ក្នុងការធ្វើឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរ ប្រកបដោយអត្ថន័យ។ កុមារនឹងត្រូវបានបង្កលក្ខណៈឱ្យចូលរួមជាភ្នាក់ងារនៃការផ្លាស់ប្តូរ និង អ្នកស្វែងរកដំណោះស្រាយ ដោយផ្តោតលើការជម្រុញឱ្យមានបរិយាប័ន្ន ការគិតគូរពិចារណាស៊ីជម្រៅ និងការកសាងទំនុកចិត្ត។ សម្ភារៈ និង សកម្មភាពសមស្របទៅតាមអាយុរបស់កុមារដែលជួយ កសាងទំនុកចិត្តលើខ្លួនឯង ការរៀនសូត្រអំពីសង្គម និង ការរៀនសូត្រផ្នែកសតិអារម្មណ៍ ព្រមទាំង បំណិនជីវិត ត្រូវបានគេពិចារណាឃើញថានឹងផ្តល់ការបំពាក់ដល់កុមារ និង ក្មេងជំទង់ឱ្យអាចគ្រប់ គ្រងជម្លោះ ដោះស្រាយបញ្ហាសតិអារម្មណ៍អវិជ្ជមាន បង្ការការត្រូវបានធ្វើបាបសម្លុតគំរាមកំហែង គ្រប់គ្រងទំនាក់ទំនង និង ធ្វើការជ្រើសរើសក្រោមមូលដ្ឋាននៃព័ត៌មានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយបានកាន់តែប្រសើរ។ ដូចគ្នានេះ ដែរ ឪពុកម្តាយ និង អ្នកថែទាំ រាប់បញ្ចូលទាំងឪពុក និង ជីដូនជីតា នឹងបង្កើនចំណេះដឹង និង ការយល់ដឹងរបស់ពួកគេអំពីការអនុវត្តន៍ចិញ្ចឹមកូនបែបវិជ្ជមាន ព្រមទាំងទទួលបានការបំពាក់កាន់តែប្រសើរ ដើម្បីចាត់វិធានការការពារ ឬ ស្វែងរកដំណោះស្រាយតាមសហគមន៍ ដើម្បីការពារកុមារ។ បន្ថែមពីនេះទៀត ដោយពិចារណាឃើញថាអំពើហិង្សាក្នុងទម្រង់ផ្សេងៗគ្នា មានទំនាក់ទំនងយ៉ាងជិតស្និទ្ធរវាងគ្នាទៅវិញទៅមក ហើយអ្នកដែលធ្លាប់បានទទួលរងអំពើហិង្សាក្នុងទម្រង់ណាមួយក៏ទំនងនឹងទទួលរងអំពើហិង្សាច្រើនប្រភេទ និង ហេតុការណ៍នៃអំពើហិង្សាច្រើនលើកច្រើនសារផងដែរ ដូច្នេះគេបានធ្វើការសង្កត់ធ្ងន់ទៅលើការផ្សាភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងរវាងទម្រង់ផ្សេងៗគ្នានៃអំពើហិង្សា និង ការបំបែកកុមារពីគ្រួសារ តាមរ

[47] Brody, C., Dhaliwal, S., Tuot, S., Johnson, M., Pal, K., & Yi, S. (2016). តើសារទូរសព្ទគឺជាមធ្យោបាយដែលអាចទៅរួច និងសមស្របដែរឬទេ សម្រាប់បញ្ជូនសារសុខភាពដល់ស្ត្រីផ្តល់សេវាកំសាន្តនៅកម្ពុជា? (Are Text Messages a Feasible and Acceptable Way to Reach Female Entertainment Workers in Cambodia with Health Messages?) A Cross-Sectional Phone Survey. *JMIR mHealth and uHealth*, *4*(2), e52. http://doi.org/10.2196/mhealth.5297

យៈសកម្មភាពជម្រុញឱ្យមានការចូលរួមពីសហគមន៍។ មាតិកាសម្រាប់ក្រុមឪពុកម្តាយ និង ក្លឹបកុមារ នឹងផ្តោតលើកម្រងព័ត៌មានសំខាន់ៗមួយចំនួនដែលត្រូវចងចាំ ព្រមទាំងជំនាញដែលអាចយកមកអនុវត្តបាននៅក្នុងទម្រង់ជាច្រើននៃអំពើហិង្សា។ ឧទាហរណ៍ ការគិតគូរពិចារណាស៊ីជម្រៅ ការពិភាក្សា និង ការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត ឬ ការរាយការណ៍ ឬ ការស្វែងរកសេវាគាំទ្រ សុទ្ធសឹងតែមានភាពពាក់ព័ន្ធសម្រាប់អំពើហិង្សាជាច្រើនទម្រង់។

ក្លឹបកុមារ

ជាទូទៅ អន្តរាគមន៍ E-E រមែងតែងប្រើប្រាស់ការស្តាប់ ឬ ការមើលជាក្រុម និង ក្រោយមកធ្វើការពិភាក្សា។ ឧទាហរណ៍ កម្មវិធី Soul Buddyz នៅអាហ្វ្រិកខាងត្បូង មានក្លឹប Soul Buddyz ជាង ៨៦៤២កន្លែង និង មានកុមារជាង ១៤០.០០០នាក់ ចូលរួមនៅក្នុងសកម្មភាពរបស់ក្លឹប។ បច្ចុប្បន្ននេះគឺជាទិវាចលនាជាតិមួយសម្រាប់កុមារ ដែលមានអាយុចន្លោះពី ៨-១៤ឆ្នាំ និង ផ្តល់នូវទីកន្លែងដែលកុមារអាចជួបជុំគ្នាដើម្បីរៀនសូត្រ លេង អភិវឌ្ឍន៍ជំនាញ អាន និង ធ្វើសកម្មភាពក្នុងនាមជាភ្នាក់ងារដែលជម្រុញឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរនៅក្នុងសាលារៀន និង សហគមន៍របស់ពួកគេ។[48] គំរូនៃក្លឹបកុមារបែបនេះអនុញ្ញាតឱ្យមានការចូលរួមតាមសហគមន៍ ដែលមានផ្សារភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងដោយផ្ទាល់ទៅនឹងសារប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ។ បន្ថែមពីនេះទៀត ទស្សនិកជនបានផ្សារភ្ជាប់អារម្មណ៍ជាមួយតួអង្គជាជនគំរូដែលមានភាពចូលរួម និង ទាក់ទាញ។ ឧបករណ៍ឌីវីឌី អាចត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយមានភាគផ្សេងៗគ្នានៃកម្រងខ្សែភាពយន្ត ហើយឧបករណ៍ទាំងនេះអាចអមមកជាមួយនូវកម្រងសំនួរពិភាក្សាមួយ ឬ សកម្មភាពតាមដានបន្តដែលសមាជិកក្លឹបអាចចូលរួម។ ការពិភាក្សាក្នុងចំណោមទស្សនិកជនអាចនាំឱ្យមានកិច្ចសន្ទនា និង ការបើកចំហរមួយចំនួន។ នៅពេលក្រោយមកទៀត សមាជិកក្លឹបអាចក្លាយទៅជាអ្នកដែលបង្កឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរដែលចាត់វិធានការវិជ្ជមានដើម្បីបង្ការ និង ឆ្លើយតបទៅនឹងអំពើហិង្សានៅពេលដែលវាកើតឡើង។ សមាជិកក្លឹប ក៏អាចទទួលបានការបណ្តុះបណ្តាលដើម្បីផលិតវីដេអូ OneMinuteJr ខ្លីៗផងដែរ ដែលជួយឱ្យពួកគេអាចធ្វើការចែករំលែកអំពីទស្សនៈ គំនិត ក្តីស្រមៃ ការព្រួយបារម្ភ និង ដំណោះស្រាយរបស់ពួកគេ។ វីដេអូដែលដឹកនាំផលិតដោយយុវជន ដូចជា OneMinuteJr. បានក្លាយជាមធ្យោបាយមួយដ៏ខ្លាំងក្លាសម្រាប់កុមារ ដោយរាប់បញ្ចូលទាំងកុមារដែលមិនសូវទទួលបានការយកចិត្តទុកដាក់ផងដែរ ដើម្បីឱ្យពួកគេអាចបញ្ចេញមតិយោបល់ និង សម្លេងរបស់ពួកគេឱ្យអ្នកដទៃស្តាប់។[49]

គេត្រូវធ្វើការអភិវឌ្ឍន៍កម្មវិធីសិក្សា និង សម្ភារៈប្រាស្រ័យទាក់ទងសម្រាប់ក្លឹបទាំងនេះដោយភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយកម្រងខ្សែភាពយន្តភាគទូរទស្សន៍ និង ផ្តោតលើបំណិនជីវិត។ ការលើកកម្ពស់ជំនាញទំនាក់ទំនង និង ជំនាញបំណិនជីវិតក្នុងចំណោមកុមារ និង ក្មេងជំទង់ នឹងជួយកសាងសមត្ថភាព និង ទំនុកចិត្ត (ភាពសក្តិសិទ្ធិ) របស់ពួកគេក្នុងការពិភាក្សាអំពីបញ្ហាទាក់ទងនឹង អំពើហិង្សាជាមួយក្រុមមិត្តភក្តិ និង គ្រួសាររបស់ពួកគេ។ ការជឿជាក់លើសមត្ថភាពខ្លួនឯង ក៏មានសារៈសំខាន់ផងដែរដើម្បីឱ្យមានការបើកចំហរ និង ចាត់វិធានការដើម្បីការពារខ្លួនរបស់ពួកគេ និង មិត្តភក្តិរបស់ពួកគេ។ ក្លឹបទាំងនេះអាចផ្តល់នូវកន្លែងមួយប្រកបដោយសុវត្ថិភាពសម្រាប់កុមារដែលកុមារគ្រប់រូបត្រូវបានស្វាគមន៍ ហើយពួកគេអាចធ្វើការពិភាក្សាដោយសេរីអំពីការភ័យខ្លាច និង បរាជ័យ ព្រមទាំងភាពរីករាយ

---

[48] វិទ្យាស្ថានសូលស៊ីធីសម្រាប់យុត្តិធម៌សង្គម (Soul City Institute for Social Justice at: http://www.soulcity.org.za/projects/soul-buddyz/soul-buddyz-club)

[49] www.theoneminutesjr.org

និង ជោគជ័យរបស់ពួកគេផងដែរ។ សមាជិកក្លឹបកុមារក៏អាចផ្តល់នូវកិច្ចគាំទ្រចំពោះមិត្តភក្តិ និង ធ្វើជាជនគំរូវិជ្ជមានផងដែរ ដោយសមាជិកដែលមានវ័យច្រើនជាងដើរតួនាទីជាអ្នកផ្តល់ការបង្ហាត់បង្ហាញ។ ការបង្ហាត់បង្ហាញផ្តល់នូវទំនាក់ទំនងមួយប្រកបដោយកិច្ចគាំទ្រ និង ការធ្វើជាជនគំរូវិជ្ជមាន ព្រមទាំងត្រូវបានប្រើប្រាស់ប្រកបដោយជោគជ័យនៅក្នុងកិច្ចខិតខំបង្ការអំពើហិង្សា និង ការសម្លុតគំរាមកំហែង ក្នុងបណ្តាប្រទេសមួយចំនួនរួចទៅហើយ។ ឧទាហរណ៍ បងប្រុសធំ បងស្រីធំរបស់សហរដ្ឋអាមេរិក (Big Brothers Big Sisters of America)គឺជាកម្មវិធីជាតិមួយដែលមានអាយុមួយសតវត្សរ៍ទៅហើយ ដោយកម្មវិធីនេះបានបង្ហាញឱ្យឃើញអំពីផលវិជ្ជមានយូរអង្វែងទៅលើបុគ្គលដែលបានទទួលការបង្ហាត់បង្ហាញ ដោយបុគ្គលនោះទំនងនឹងមិនងប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀន គេចសាលា និង ប្រើប្រាស់គ្រឿងស្រវឹង ដោយសារតែពួកគេបានចូលរួមនៅក្នុងក្លឹប។

ក្លឹបនេះនឹងបង្កលក្ខណៈឱ្យកុមារ និង យុវជន ចែករំលែកអំពីកង្វល់របស់ពួកគេ ស្វែងរកការគាំទ្រដើម្បីជម្រុញឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរ លើកកម្ពស់ការយល់ដឹង និង កិច្ចសន្ទនាជុំវិញ ដំណោះស្រាយនានា។ ក្លឹបទាំងនេះគប្បីបញ្ចូលកុមារងាយរងគ្រោះ រាប់បញ្ចូលកុមារពិការ និង កុមារនៃក្រុមសាសនា ឬ ជនជាតិភាគតិចផងដែរ។ ក្មេងជំទង់នៃក្រុមងាយរងគ្រោះដែលនៅក្រៅសាលារៀន ដោយរាប់បញ្ចូលទាំងក្មេងជំទង់ពិការក៏អាចដើរតួនាទីសកម្មក្នុងការដឹកនាំក្លឹបមួយចំនួន និង គាំទ្រកុមារដល់ដទៃទៀតនៅកន្លែងដែលមានសុវត្ថិភាពផងដែរ។ គេអាចផ្តល់រង្វាន់ ការទទួលស្គាល់ ឬ គ្រឿងលើកទឹកចិត្តមួយចំនួនសម្រាប់ក្លឹបផ្អែកលើ ការប្រកួតប្រជែង សម្រាប់ការដឹកនាំឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរ ឬ សម្រាប់ការផលិតសម្ភារៈប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ ឬ សម្រាប់ការ រកឃើញនូវបច្ចេកវិទ្យាប្រកបដោយភាពច្នៃប្រឌិតថ្មី។ មានភស្តុតាងអំពីផលប៉ះពាល់វិជ្ជមាននៃក្លឹបកុមារក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ដែលបង្ហាញឱ្យឃើញថាការចូលរួមនៅក្នុងក្លឹបកុមារ បាននាំឱ្យមានការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តកាន់តែច្រើនជាងមុននៅក្នុងចំណោមយុវជន។ [50] អនុសាសន៍ដែលបានផ្តល់ជូនគឺសមាសធាតុនៃយុទ្ធសាស្រ្តនេះ មានមូលដ្ឋានផ្អែកលើក្លឹបកុមារដែលមានស្រាប់ (ទាំងនៅតាមសាលារៀន និង សហគមន៍) នៅក្នុងរាជធានីខេត្តគោលដៅទាំង៥។ ឧទាហរណ៍ អង្គការទស្សនៈពិភពលោក មានក្លឹបកុមារដែលសមាជិកនៃក្លឹបនេះបានទទួលការបណ្តុះបណ្តាលអំពីទិដ្ឋភាព ផ្សេងៗគ្នានៃបញ្ហាអំពើហិង្សាលើកុមារ ព្រមទាំងការប្រាស្រ័យទាក់ទង ដោយរាប់បញ្ចូលទាំងការ សម្តែងតួអង្គផងដែរ។ អង្គការសង្គ្រោះកុមារ ក៏មានក្លឹបកុមារ និង ក្លឹបយុវជនផងដែរ។ ក្នុងពេលពិគ្រោះយោបល់ក្នុងប្រទេស ដៃគូរដ្ឋាភិបាលបានផ្តល់មតិយោបល់ឱ្យមានការបណ្តុះបណ្តាលរំលឹកមេរៀនឡើងវិញ និង ការកសាងសមត្ថភាពរបស់ក្លឹបកុមារ និង ក្លឹបយុវជនដែលមានស្រាប់។

ក្រុមគាំទ្រការចិញ្ចឹមកូន

ដើម្បីកែលម្អលទ្ធផលអភិវឌ្ឍន៍សម្រាប់កុមារ និង ក្មេងជំទង់ ជាពិសេសទាក់ទងនឹងការអភិវឌ្ឍន៍ និង កិច្ចការពារកុមារតូច គេត្រូវការការចូលរួមពីឪពុកម្តាយរបស់កុមារ និង អ្នកថែទាំដទៃទៀត ដែលពួកគាត់ជាអ្នកទទួលខុសត្រូវចម្បងចំពោះការធំធាត់ និង ការអភិវឌ្ឍន៍របស់កុមារ។ [51] ក្រុមគាំទ្រចំពោះការចិញ្ចឹមកូនដែលត្រូវបានស្នើឡើងនេះ

[50] Jordanwood, M. (2016). ការពារកុមារកម្ពុជា?(Protecting Cambodia's Children?) Phnom Penh: World Vision Cambodia.

[51] Britto, P.R., & Engle, P. (2013, unpublished). ការអប់រំ និងការគាំទ្រដល់ការចិញ្ចឹមបីបាច់កូន៖ការប្រើឱ្យអស់លទ្ធភាពនូវ បរិយាកាសអំណោយទាន (Parenting education and support: Maximizing the most critical enabling environment.) New York: UNICEF.

មានគោលបំណ បង្កើតឱ្យមានកិច្ចសន្ទនាដើម្បីបង្កលក្ខណៈឱ្យមានដំណោះស្រាយតាមសហគមន៍ចំពោះបញ្ហាទាក់ទងនឹងអំពើហិង្សាលើកុមារ និង ការបំបែកកុមារពីគ្រួសារ។ អភិក្រមនេះមានគោលបំណងបង្កលក្ខណៈឱ្យឪពុកម្តាយយល់អំពីតួនាទីដ៏សំខាន់របស់ពួកគេនៅក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍របស់កូនពួកគេ និងពង្រឹងបន្ថែមទៅលើសកម្មភាពវិជ្ជមានដែលពួកគេកំពុងធ្វើនាពេលបច្ចុប្បន្ន។ ពួកគេក៏អាចរៀនសូត្រនូវជំនាញថ្មីៗ ឬ ស្វែងរកដំណោះស្រាយក្នុងមូលដ្ឋានចំពោះវិស័យការងារចិញ្ចឹមកូនដែលពួកគេយល់ឃើញថាមានការលំបាក។ បច្ចុប្បន្ន ប្រទេសកម្ពុជាមានការផ្តួចផ្តើមអប់រំអំពីការចិញ្ចឹមកូនជាច្រើនដែលកំពុងមានដំណើរការ ប៉ុន្តែបើទោះជាដូច្នេះក្តី ការផ្តួចផ្តើមទាំងនោះកំពុងមានភាពបែកខ្ញែក ហើយការផ្តោតយកចិត្តទុកដាក់លើបញ្ហាអំពើហិង្សាលើកុមាររមែងមានភាពមិនច្បាស់លាស់ឡើយ និង មានតែកម្មវិធីមួយចំនួនតូចប៉ុណ្ណោះដែលមានមូលដ្ឋានផ្អែកលើទ្រឹស្តីនៃការផ្លាស់ប្តូរមួយដែលមានភាពច្បាស់លាស់ ឬ ត្រូវបានវាយតម្លៃយ៉ាងហ្មត់ចត់ដើម្បីប៉ាន់ប្រមាណទៅលើប្រសិទ្ធភាព។[52]

ស្រដៀងគ្នាទៅនឹងក្លឹបកុមារដែរ ក្រុមឪពុកម្តាយ ឬ អ្នកថែទាំ (រាប់បញ្ចូលជីដូនជីតា និង សមាជិកសាខាញាតិដែលទទួលខុសត្រូវក្នុងការចិញ្ចឹមកុមារ) អាចមើលកម្រងខ្សែភាពយន្តទូរទស្សន៍ និង ក្រោយពីមើលរួច ពួកគេអាចពិភាក្សាដើម្បីស្វែងរកដំណោះស្រាយចំពោះបញ្ហារួម មួយចំនួន។ មេរៀនអំពីការចិញ្ចឹមកូនបែបវិជ្ជមាន និង មគ្គុទ្ទេសក៍ណែនាំសម្រាប់ការចិញ្ចឹមកូនអាច ត្រូវបានអភិវឌ្ឍន៍ឡើងសម្រាប់ឪពុកម្តាយ និង អ្នកថែទាំ ដោយមានមូលដ្ឋានផ្អែកលើប្រធានបទ និង សាច់រឿងពីកម្រងខ្សែភាពយន្តទូរទស្សន៍។ សមាសធាតុនេះអាចមានទំនាក់ទំនងទៅនឹងអន្តរាគមន៍គាំទ្រដល់ការចិញ្ចឹមកូនក្រោមយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីការចិញ្ចឹមកូនបែបវិជ្ជមាន ដោយ កំណត់គោលដៅទៅលើឪពុកម្តាយគ្រប់រូប (កម្រិត១) ព្រមទាំងអ្នកដែលមានការប្រឈម (កម្រិត២)។[53] មេដឹកនាំសាសនា ព្រមទាំងគ្រូបង្រៀន អាចប្រើប្រាស់មាតិកា ឬមេរៀនបណ្តុះបណ្តាលដូចគ្នាសម្រាប់ឪពុកម្តាយ។ វគ្គទាំងនេះគួរជម្រុញឱ្យមានការចូលរួមពីគ្រួសារងាយរងគ្រោះ ដោយ រាប់បញ្ចូលគ្រួសារជនពិការ និង ក្រុមសាសនា និងជនជាតិភាគតិច។ ការចូលរួមពីឪពុកក្នុងការអភិវឌ្ឍន៏កុមារតូចមានសារៈប្រយោជន៏គួរឱ្យកត់សម្គាល់។ ជាងនេះទៅទៀត ភស្តុតាងបានបង្ហាញពីភាពចាំបាច់ក្នុងការចូលរួមពីបុរស និងកុមារាក្នុងការដោះស្រាយកត្តាយេនឌ័រ និងឥរិយាបថមិនប្រក្រតីដែលចាក់ជ្រៅក្នុងទម្រង់ផ្សេងៗនៃអំពើហិង្សា និងក្នុងការលើកកម្ពស់ទម្លាប់អហិង្សា (Barker, Ricardo, Nascimento, Olukoy & Santos, 2010; Jewkes, Flood & Lang, 2014).[54,55]. ។ជារឿយៗ អំពើហិង្សាលើកុមារមានការផ្សារភ្ជាប់ទៅនឹង

[52] ក្រសួងកិច្ចការនារី (២០១៥)។ យុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីការចិញ្ចឹមកូនបែបវិជ្ជមានសម្រាប់ប្រទេសកម្ពុជា។ ការលើកកម្ពស់ការចិញ្ចឹមកូនបែបវិជ្ជមាន ៖ ការបង្ការអំពើហិង្សាលើកុមារ និង ការរក្សារគ្រួសារឱ្យរស់នៅជួបជុំគ្នា។

[53] យុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីការចិញ្ចឹមកូនបែបវិជ្ជមានសម្រាប់ប្រទេសកម្ពុជា ស្នើឱ្យមានអន្តរាគមន៍ចំនួន៣កម្រិត។ កម្រិតទី១ ផ្តល់កិច្ចគាំទ្រចំពោះការចិញ្ចឹមកូនជាសកល ដើម្បីលើកកម្ពស់ចំណេះដឹង និង ការយល់ដឹងអំពីការចិញ្ចឹមកូនបែបវិជ្ជមាន ក្នុងចំណោមឪពុកម្តាយ និង អ្នកថែទាំគ្រប់រូប។ កម្រិតទី២ ផ្តល់កិច្ចគាំទ្រចំពោះការចិញ្ចឹមកូនតាមក្រុម ដើម្បីផ្លាស់ប្តូរការប្រព្រឹត្តចំពោះការចិញ្ចឹមកូននៅក្នុងចំណោម ឪពុកម្តាយ និងអ្នកថែទាំ ដែលប្រឈមនឹងបញ្ហាអំពើហិង្សា ឬ ការបំបែកកុមារពីគ្រួសារដោយមិនចាំបាច់។ កម្រិតទី៣ ផ្តល់កិច្ចគាំទ្រ ឯកទេសអំពីការចិញ្ចឹមកូន ដើម្បីឆ្លើយតបនឹងបញ្ហាអំពើហិង្សា និង ការបំបែកកុមារពីគ្រួសារដោយមិនចាំបាច់។

[54] Barker, G., Ricardo, C., Nascimento, M., Olukoya, A., & Santos, C. (2010). ការសាកសួរពីទម្លាប់យេនឌ័រជាមួយបុរសដើម្បីធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវលទ្ធផលសុខភាព៖ ភស្តុតាងពីលទ្ធផលវិជ្ជមាននៃសុខភាពសាធារណៈពិភពលោក (Questioning gender norms with men to improve health outcomes: Evidence of impact. Global Public Health) , 5(5), 539-553.

[55] Jewkes R, Flood M, Lang J. (2014). ពីការធ្វើការជាមួយបុរស និងកុមារាទៅការផ្លាស់ប្តូរទម្លាប់សង្គម និងកាត់បន្ថយភាពមិនស្មើភាពក្នុងសម្ព័ន្ធភាពយេនឌ័រ៖ បម្រែបម្រួលទស្សនាទានក្នុងការការពារអំពើហិង្សាលើស្ត្រី និងកុមារី (From work with men and boys to changes of social norms

អំពើហិង្សាក្នុងផ្ទះ។ កុមារដែលធំឡើងក្នុងផ្ទះដែលពោរពេញដោយអំពើហិង្សាអាចនឹងអាចក្លាយទៅជាជនរងគ្រោះ ឬ អ្នកប្រព្រឹត្តអំពើហិង្សា និងបន្តនូវវដ្តនៃអំពើហិង្សាពីមួយជំនាន់ទៅមួយជំនាន់។ ដូច្នេះ ត្រូវមានកិច្ចខិតខំពិសេសដើម្បីបង្កលក្ខណៈឱ្យមានការចូលរួមពីបុរស។ ការផ្តល់វគ្គបណ្តុះបណ្តាលនៅពេលល្ងាចក៏ជាជម្រើសមួយផងដែរដើម្បីឱ្យបុរសអាចចូលរួមបានក្រោយពេលការងារ។ អាជ្ញាធរមូលដ្ឋានដែលភាគច្រើនជាបុរស អាចរៀបចំឱ្យមានវគ្គពិសេសសម្រាប់តែឪពុកចូលរួម។ បុរសដែលជាជនគំរូវិជ្ជមាននៅក្នុងសហគមន៍ អាចត្រូវបានអញ្ជើញឱ្យចូលរួម និង ផ្តល់ការទទួលស្គាល់ ដើម្បីជាការលើកទឹកចិត្តដល់បុរសដទៃទៀត។សកម្មភាពជាមួយសហគមន៍គួរដើរដំណាលគ្នានឹងសារដែលបង្ហាញពីឪពុកដែលគាំទ្រដល់សិទ្ធិស្ត្រី និងកុមារ និងលើកកម្ពស់ការដាក់វិន័យតាមបែបអហិង្សានៅក្នុងផ្ទះ។

ការសម្តែងល្ខោនដោយមានការចូលរួម

ការសម្តែងល្ខោនដោយមានការចូលរួម អាចត្រូវបានប្រើប្រាស់ជាឧបករណ៍មួយដ៏មានឥទ្ធិពល ដើម្បីបន្តបង្កលក្ខណៈឱ្យមានការចូលរួមនៅកម្រិតសហគមន៍ និង ជម្រុញឱ្យមានកិច្ចសន្ទនា។ តាមរយៈការរៀនសូត្រពីវិធីសាស្ត្ររបស់ Augusto Boal វេទិកាសម្តែងល្ខោនលើកទឹកចិត្តឱ្យទស្សនិកជនចូលរួមនៅក្នុងការឆ្លុះបញ្ចាំងឱ្យបានស៊ីជម្រៅ និង ការដោះស្រាយបញ្ហា។ សាច់រឿងត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយសមាជិកសហគមន៍អំពីបញ្ហា និង ប្រធានបទពាក់ព័ន្ធមួយចំនួន និង នៅទីបញ្ចប់រមែងតែងទុកចំហរចោលដើម្បីជម្រុញឱ្យទស្សនិកជនពិភាក្សាអំពីទីបញ្ចប់នៃសាច់រឿង។ ជំនួសឱ្យការធ្វើជាទស្សនិកជនដែលអសកម្មចំពោះការផ្តល់សារឯកទិស ទស្សនិកជនត្រូវបានផ្លាស់ប្តូរទៅជា*អ្នកមើលដែលមានភាពសកម្ម*វិញ។ ឧបករណ៍មួយចំនួនដូចជាការសម្តែងល្ខោនដោយមានការចូលរួម មានភាពសក្តិសមទៅនឹងក្របខ័ណ្ឌ Cambodia PROTECT អាស្រ័យដោយវាអនុញ្ញាតឱ្យទស្សនិកជនអាចចូលរួមនៅក្នុងឆាកសម្តែងព្រមទាំងធ្វើការឆ្លុះបញ្ចាំង និង បង្ហាញអំពីដំណោះស្រាយផ្សេងៗដែលមានមូលដ្ឋានផ្អែកលើតថភាពជាក់ស្តែងនៅក្នុងមូលដ្ឋាន និង ការរំពឹងទុកនៅក្នុងសង្គម។ ចំនុចនេះមានភាពស្របគ្នាយ៉ាងខ្លាំងទៅនឹងការទទួលស្គាល់អំពីបញ្ហា ការស្វែងរកដំណោះស្រាយប្រកបដោយសក្តានុពល និង ការចរចារអំពីជម្រើសផ្សេងៗដូចមានបញ្ជាក់នៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌ Cambodia PROTECT។ ការសម្តែងល្ខោនដោយមានការចូលរួមមានសក្តានុពលក្នុងការប្រមូលផ្តុំសមាជិកសហគមន៍ជាច្រើនឱ្យជួបជុំគ្នា ឧទាហរណ៍ នៅពេលដែលរៀបចំធ្វើឡើងនៅថ្ងៃចុងសប្តាហ៍ ឬ ថ្ងៃឈប់សម្រាក។ បន្ថែមពីនេះទៀត នៅពេលប្រើប្រាស់សម្រាប់បញ្ហាមួយចំនួន ដូចជាអំពើហិង្សាលើកុមារ ការសម្តែងល្ខោនដោយមានការចូលរួមអាចទម្លាយភាពស្ងៀមស្ងាត់ ជុំវិញបញ្ហាអំពើហិង្សា និង នាំយកបញ្ហាឯកជន ឬ បញ្ហាដែលគេហាមមិនឱ្យនិយាយទៅក្នុងវេទិកាសាធារណៈមួយ ដែលកុមារ គ្រួសារ និង សមាជិកសហគមន៍អាចពិភាក្សាអំពីបញ្ហាព្រមទាំងដំណោះស្រាយដែលអាចធ្វើទៅបាន។ ការសម្តែងល្ខោនដោយមានការចូលរួម អាចត្រូវបានថតជាភាពយន្ត ព្រមទាំងប្រើប្រាស់សម្រាប់ចាក់បញ្ចាំង និង យកមកពិភាក្សានៅតំបន់ដទៃទៀត។ ទង្វើបែបនេះនឹងជួយកាត់បន្ថយថ្លៃបណ្តុះបណ្តាល និងរៀបចំការសម្តែងល្ខោន ប៉ុន្តែគេនៅតែអាចប្រើប្រាស់ទម្រង់ដូចគ្នាដើម្បីជម្រុញឱ្យមានការពិភាក្សាបាន។ ការរៀបចំព្រឹត្តិការណ៍សារធារណៈបែបនេះមានសារៈសំខាន់ខ្លាំងណាស់ក្នុងការផ្លាស់ប្តូរទម្លាប់ និង ធ្វើឱ្យគេអាចមើលឃើញ និង

---

and reduction of inequities in gender relations: a conceptual shift in prevention of violence against women and girls.) Lancet 2014; បោះពុម្ពនៅថ្ងៃ21 វិច្ឆិកា. http://dx.doi.org/10.1016/ S0140-6736(14)61683-4.

យល់អំពីសារៈសំខាន់នៃទម្លាប់ថ្មីៗ ហើយស្របពេលជាមួយគ្នានោះក៏ធ្វើការដេញដោលអំពីទម្លាប់ និង ការរំពឹងទុកដែលកំពុងកើតមានជាទូទៅផងដែរ។ គេបានផ្តល់អនុសាសន៍ថាការសម្តែងល្ខោនដោយមានការចូលរួម គប្បីក្លាយជាផ្នែកមួយនៃសកម្មភាពក្លឹបកុមារ។

ការគូររូបនៅលើជញ្ជាំង

វិធីសាស្ត្រទំនាក់ទំនងបែបទស្សនីយភាព ដូចជា គំនូរនៅលើជញ្ជាំង សំណេរនៅលើជញ្ជាំង និងផ្ទាំងរូបភាពនៅលើជញ្ជាំង ត្រូវបានប្រើប្រាស់ជាទូទៅជាមធ្យោបាយដើម្បីលើកកម្ពស់ការយល់ដឹង ព្រមទាំងបង្ហាញអំពីការប្រឆាំង។ ក្នុងលក្ខណៈជាផ្នែកមួយនៃក្លឹបកុមារ ឬ សកម្មភាពតាមសាលារៀន កុមារអាចបង្កើតផ្ទាំងរូបភាពនៅលើជញ្ជាំងតាមកន្លែងសំខាន់ៗមួយចំនួនក្នុងភូមិ ដូចជាសាលារៀន មណ្ឌលសុខភាព សាលាឃុំ ឬ កន្លែងសាធារណៈដទៃទៀត។ សកម្មភាពនេះបានក្លាយជាវិធីមួយ ដើម្បីពង្រឹងទៅលើសារដែលបានស្នើឡើង និង អនុញ្ញាតឱ្យកុមារ និង យុវជនធ្វើការបង្ហាញនូវការយល់ឃើញរបស់ពួកគេ និងពីគំនិតនិងក្តីស្រមៃរបស់ពួកគេចំពោះពិភពមួយដែលគ្មានអំពើហិង្សា ព្រមទាំអធ្វើការតភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងយ៉ាងជិតស្និទ្ធទៅនឹងគោលគំនិតនៃការលើកកម្ពស់ការមិនអធ្យាស្រ័យដាច់ខាតចំពោះអំពើហិង្សា។ ការគូរផ្ទាំងរូបភាពនៅលើជញ្ជាំងសាលារៀន វាគឺជារំលឹកដល់សាធារណជនថា សាលារៀនគួរតែជាកន្លែងដែលមានសុវត្ថិភាពសម្រាប់កុមាររៀនសូត្រ និង ចម្រើនលូតលាស់។ ក្នុងលក្ខណៈជាលំហាត់មួយដែលមានការចូលរួមពីកុមារ គំនូរគប្បីជារូបភាពក្នុងមូលដ្ឋាន និងតំណាងឱ្យសារមួយពីសហគមន៍ជាជាងសារមួយសម្រាប់សហគមន៍។ ការគូររូបភាពនៅលើជញ្ជាំង គឺជាមធ្យោបាយមួយដែលមិនសូវចំណាយខ្ពស់ ហើយកុមារអាចគូររូបឡើងវិញនៅលើជញ្ជាំងជាញឹកញាប់ ដើម្បីបង្ហាញអំពីប្រធានបទ ឬ បញ្ហាថ្មីៗជុំវិញអំពើហិង្សាលើកុមារ។

ការស្វែងរកការគាំទ្រ

ធាតុផ្សំមួយដ៏សំខាន់នៃការស្វែងរកការគាំទ្រដើម្បីឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរគឺការពឹងផ្អែកលើបណ្តាញដែលមានស្រាប់ និង ការប្រើប្រាស់តួនាទីរបស់អ្នកមានឥទ្ធិពលនៅក្នុងសហគមន៍ ដើម្បីលើកកម្ពស់ការចិញ្ចឹមកូនបែបវិជ្ជមាន ការអនុវត្តវិន័យដោយក្តីស្រឡាញ់ ព្រមទាំង ការបង្ការអំពើហិង្សា និង ការបំបែកកុមារពីគ្រួសារ។ អ្នកមានឥទ្ធិពលនៅក្នុងសហគមន៍ អាចជូនដំណឹងដល់អ្នកថែទាំអំពីប្រយោជន៍នៃកិច្ចការពារកុមារ ស្តាប់ការយល់ឃើញរបស់ពួកគេ និង លើកទឹកចិត្តឱ្យមានកិច្ចសន្ទនា ឬស្វែងរកដំណោះស្រាយ។ នៅពេលដែលកុមារ ឬ ក្មេងជំទង់ ត្រូវការកិច្ចគាំទ្រ ឬ ការណែនាំក្រៅរង្វង់គ្រួសារ ពួកគេអាចងាកទៅរកអ្នកមានឥទ្ធិពលក្នុងសហគមន៍ ដូចជាគ្រូបង្រៀន មេដឹកនាំសាសនានិង អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន។ នៅពេលដែលអ្នកមានឥទ្ធិពលក្នុងសហគមន៍ប្រកាសបដិសេធជាសាធារណៈចំពោះការអនុវត្តណាមួយ ឬ គាំទ្រដល់ទម្លាប់ថ្មីមួយ សមាជិកសហគមន៍ទំនងនឹងអនុវត្តតាម។ បុគ្គលឆ្នើម ព្រមទាំងអ្នកមានឥទ្ធិពលសំខាន់ៗ គឺជាសសរស្តម្ភនៃយុទ្ធសាស្ត្រដែលបានស្នើឡើង និង ជាចលនាសំដៅឆ្ពោះទៅបញ្ចប់អំពើហិង្សាលើកុមារ និង ការរក្សាគ្រួសារឱ្យនៅជួបជុំគ្នា។

ការបង្កលក្ខណៈឱ្យមានការចូលរួមពីបុគ្គលឆ្នើម

យុទ្ធសាស្ត្រនេះនឹងត្រូវការឱ្យមានបុគ្គលឆ្នើមគាំទ្រដល់កិច្ចខិតខំ ព្រមទាំងលើកកម្ពស់កេរ្តិ៍ឈ្មោះ និងភាពគួរឱ្យ

ជឿជាក់បាន។ មេដឹកនាំថ្នាក់ជាតិ និង ឥស្សរជនសំខាន់ៗ ព្រមទាំងថ្នាក់ដឹកនាំថ្នាក់ខេត្ត និង ថ្នាក់មូលដ្ឋាន អាចក្លាយជាចំណែកមួយនៃកិច្ចខិតខំស្វែងរកការគាំទ្រ។ ព្រឹត្តិការណ៍ សាធារណៈដែលបង្ហាញអំពីបុគ្គលឆ្នើមទាំងនេះ នឹងបង្កឱ្យមានការជជែកពិភាក្សា និង ភាពរំភើប រីករាយ។ នៅកម្រិតថ្នាក់ជាតិ នៅពេលដែលបុគ្គលសំខាន់ៗគាំទ្រដល់បុព្វហេតុមួយ វាផ្តល់នូវភាពគួរឱ្យជឿជាក់បាន និង ឆ្លុះបញ្ចាំងអំពីការប្តេជ្ញាចិត្ត និង ការទទួលយក។ ក្នុងនាមជាយុទ្ធសាស្ត្រជាតិមួយដើម្បីការពារកុមារ វាមានសារៈសំខាន់ក្នុងការកំណត់រក និង ចាប់ដៃគូជាមួយបុគ្គលដែលមានការទទួលស្គាល់ និង ទទួលបានការគោរពពីគ្រប់មជ្ឈដ្ឋានទាំងអស់។ ការផ្តល់មតិយោបល់មួយចំនួនដែលទទួលបាននៅក្នុងការពិគ្រោះយោបល់របស់យើងគឺព្រះមហាក្សត្រនរោត្តម មុនីនាថ សីហនុ នាយករដ្ឋមន្ត្រី ឬ ភរិយានាយករដ្ឋមន្ត្រី ព្រមទាំងអ្នកចម្រៀងដែលមានប្រជាប្រិយភាព ដូចជា មាស សុខសោភា និង កីឡាការិនីល្បីឈ្មោះ ដូចជា សន សៀវម៉ី។ ការចាប់ដៃគូជាមួយបុគ្គលជាបុរសដែលមានប្រជាប្រិយភាព អាចជួយផ្លាស់ប្តូរទិដ្ឋភាពតួនាទីយេនឌ័រ និង លើកកម្ពស់ឱ្យមានការចូលរួមពីឪពុក។ ដូចគ្នានេះដែរ បុគ្គលជាស្ត្រី ដូចជាកីឡាការិនី និង អ្នកវិជ្ជាជីវៈដែលទទួលបានជោគជ័យ អាច គូសបញ្ជាក់អំពីការផ្លាស់ប្តូរទម្លាប់ និង ការវាយតម្លៃចរិតលក្ខណៈទូទៅនៃយេនឌ័រផងដែរ។ ជនពិការអាចជួយដោះស្រាយបញ្ហាការមាក់ងាយ និង លើកកម្ពស់ឱ្យមានបរិយាប័ន្ន។ ព្រឹត្តិការណ៍ដូចជាការប្រគុំតន្ត្រី ឬ កីឡាក៏អាចត្រូវបានរៀបចំឡើង ដើម្បីលើកកម្ពស់ការយល់ដឹង និង ស្វែងរកការគាំទ្រឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរផងដែរ។ ក្នុងកម្រិតវិសាលភាពដែលអាចធ្វើទៅបាន ព្រឹត្តិការណ៍ទាំងនេះត្រូវបង្កលក្ខណៈងាយស្រួល និង ស្វាគមន៍ឱ្យកុមារ និង មនុស្សពេញវ័យដែលជាជនពិការបានចូលរួមផងដែរ។

ការបង្កលក្ខណៈឱ្យមានការចូលរួមពីមេដឹកនាំសាសនា

មេដឹកនាំសាសនា និង សមាជិកសហគមន៍ដែលមានឥទ្ធិពល ព្រមទាំងតួនាទីរបស់ពួកគេ អាចត្រូវបានយកមកប្រើប្រាស់បន្ថែមទៀត នៅក្នុងកិច្ចការពារកុមារ និង ការលើកកម្ពស់សារអំពីការចិញ្ចឹមកូនបែបវិជ្ជមាន ការអនុវត្តវិន័យដោយក្តីស្រឡាញ់ ព្រមទាំងការណែនាំ និង ការឃ្លាំមើលទៅលើក្មេងជំទង់។ ក្រសួងធម្មការ និង សាសនា ស្ថិតនៅក្នុងចំណោមក្រសួងពាក់ព័ន្ធមួយចំនួន ដែលសម្របសម្រួលផែនការសកម្មភាពជាតិស្តីពីអំពើហិង្សាលើកុមារ។ អង្គការយូនីសេហ្វ និងដៃគូ កំពុងធ្វើការងារជាមួយថ្នាក់ដឹកនាំរបស់ព្រះពុទ្ធសាសនា ដើម្បីបញ្ចូលសារអំពីកិច្ចការពារកុមារទៅក្នុងកម្មវិធីសិក្សាសម្រាប់ព្រះសង្ឃ។ គេត្រូវធ្វើការចង្អុលទិសបន្ថែមទៀតអំពីការបង្ការ និង ការឆ្លើយតបចំពោះបញ្ហាអំពើហិង្សា និង ការរក្សាគ្រួសារឱ្យនៅជួបជុំគ្នា ដើម្បីធានាឱ្យមាតិកាមានសង្គតភាព។ ព្រះសង្ឃមានលទ្ធភាពទំនាក់ទំនងដោយផ្ទាល់ជាមួយសហគមន៍ និង គ្រួសារ នៅក្នុងព្រឹត្តិការណ៍ជីវិតសំខាន់ៗ ដូចជា ពេលចាប់កំណើត ពិធីបង្កក់កូន និង ពិធីអាពាហ៍ពិពាហ៍ ព្រមទាំង អាចបញ្ចូលសារពាក់ព័ន្ធមួយចំនួននៅក្នុងពេលសម្តែងធម៌ទេសនាទៀតផង។ បន្ថែមពីនេះទៀត វគ្គសហគមន៍ អាចត្រូវបានរៀបចំ និង ដឹកនាំដោយព្រះសង្ឃ ដើម្បីពិភាក្សាអំពីបញ្ហាអំពើហិង្សា និង របៀបដែលសហគមន៍អាចស្វែងរកជម្រើសនានាដើម្បីការពារកុមារ បង្ការអំពើហិង្សា និង រក្សាកុមារ ឱ្យរស់នៅជួបជុំជាមួយគ្រួសារ។ សកម្មភាពនេះមានមូលដ្ឋានផ្អែកលើគោលគំនិតនៃការស្វែងរក ដំណោះស្រាយក្នុងមូលដ្ឋាន និង ការប្តេជ្ញាចិត្តជាសាធារណៈក្នុងការចាត់វិធានការវិជ្ជមានដែលបាន កំណត់នៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌ Cambodia PROTECT ។ ដោយឡែក សម្រាប់សហគមន៍អ៊ីស្លាម និង ក្រុមភាគតិចវិញ គេក៏ត្រូវបញ្ចូលមេដឹកនាំសាសនា និង មេដឹកនាំជនជាតិភាគតិចផងដែរ។

ការបង្កលក្ខណៈឱ្យមានការចូលរួមពីគ្រូបង្រៀន

គ្រូបង្រៀនគឺជាក្រុមមួយដ៏សំខាន់ដែលត្រូវបង្កលក្ខណៈឱ្យមានការចូលរួមនៅក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រនេះ ដើម្បីបញ្ចប់ការអនុវត្តវិន័យបែបហិង្សា លើកកម្ពស់ការអនុវត្តវិន័យបែបវិជ្ជមាន និង ធានាថា សាលារៀនគឺជាកន្លែងមួយប្រកបដោយសុវត្ថិភាពសម្រាប់កុមារ។ គ្រូបង្រៀនអាចរៀបចំការផ្តួចផ្តើមនានាតាមសាលារៀន ដូចជាក្លឹបកុមារ ការសម្តែងល្ខោនដោយមានការចូលរួម និង ការគូររូបភាពនៅលើជញ្ជាំង។ គ្រូបង្រៀនក៏អាចធ្វើការងារយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយគណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលារៀន (SSC) ផងដែរ និង ចូលរួមធ្វើការងារជាមួយឪពុកម្តាយ ព្រមទាំងពង្រឹងទៅលើសារសំខាន់ៗអំពីការចិញ្ចឹមកូនបែបវិជ្ជមាន។ គេក៏អាចរៀបចំព្រឹត្តិការណ៍ពិសេសៗផងដែរនៅក្នុងសាលារៀន ដោយអញ្ជើញគ្រួសារ និង អ្នកមានឥទ្ធិពលនៅក្នុងសហគមន៍ឱ្យមកទស្សនាការប្រគុំតន្ត្រីដោយកុមារ ការសម្តែងល្ខោនដោយមានការចូលរួម ឬ ព្រឹត្តិការណ៍ដទៃទៀតដែលប្រារព្ធឡើងសម្រាប់កុមារ។ សកម្មភាពទាំងនេះនឹងត្រូវមានភាពស្របគ្នាទៅនឹងកិច្ចខិតខំកំពុងមានស្រាប់ដែលមានការចូលរួមពីគ្រូបង្រៀន និង លើកកម្ពស់ការអនុវត្តវិន័យបែបវិជ្ជមាន។

ការបង្កលក្ខណៈឱ្យមានការចូលរួមពីអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន

មេភូមិ និង មេឃុំ គឺជាអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានដ៏សំខាន់ ដែលនឹងត្រូវផ្តល់ការតម្រង់ទិស ព្រមទាំងអាច រៀបចំឱ្យមានការចូលរួមនៅកម្រិតសហគមន៍។ អាជ្ញាធរមូលដ្ឋានអាចរៀបចំព្រឹត្តិការណ៍សហគមន៍ និងវេទិកាពិភាក្សាបាន។ កិច្ចពិភាក្សា និង សេចក្តីប្រកាសជាសាធារណៈ គឺជាផ្នែកមួយដ៏សំខាន់នៃ យុទ្ធសាស្ត្រនេះ និង មានទំនាក់ទំនងយ៉ាងជិតស្និទ្ធទៅនឹងក្របខ័ណ្ឌ Cambodia PROTECT។ ព្រឹត្តិការណ៍ជាទៀងទាត់ គប្បីត្រូវបានរៀបចំឡើងដើម្បីឱ្យប្រជាពលរដ្ឋអាចជួបជុំគ្នា និង អនុវត្តចំណាត់ការរួម ដើម្បីបង្ការអំពើហិង្សា និង ស្វែងរកដំណោះស្រាយ។ ព្រឹត្តិការណ៍ពិសេសៗត្រូវបានស្នើឱ្យមានជាទៀងទាត់។ ព្រឹត្តិការណ៍ទាំងនេះគប្បីធ្វើឡើងពេញមួយថ្ងៃ ដោយចាប់ផ្តើមជាមួយនឹងការកៀងគរនៅកម្រិតថ្នាក់ភូមិ និងធ្វើបញ្ចប់នៅឯសាលាឃុំ។ មេដឹកនាំ និង អ្នកស្វែងរកការគាំទ្រក្នុងមូលដ្ឋាន អាចថ្លែងសន្ទរកថាផ្តល់ការលើកទឹកចិត្ត អបអរសាទរ និងផ្តល់ការទទួលស្គាល់ចំពោះបុគ្គលគំរូនៅក្នុងមូលដ្ឋាន ហើយរាល់អ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់អាចចូលរួមនៅក្នុងដំណើរដង្ហែរជាក្បួន ដើម្បីបង្ហាញអំពីការប្តេជ្ញាចិត្ត និង សាមគ្គីភាពរបស់ពួកគេចំពោះការបញ្ចប់អំពើហិង្សាលើកុមារ។ បន្ថែមពីលើមេឃុំ និងមេភូមិ មន្ត្រីអនុវត្តច្បាប់ក្នុងសហគមន៍ និងនគរបាលជាតិក៏ជាក្រុមសំខាន់មួយដែលត្រូវចូលរួម។យុទ្ធសាស្ត្រនេះមានដាក់បញ្ចូលនូវសិក្ខាសាលាតម្រង់ទិសសម្រាប់បញ្ញាក់ស្មារតីមន្ត្រីនគរបាល និងពង្រឹងសមត្ថភាពរបស់ពួកគេក្នុងការឆ្លើយតបទៅនឹងអំពើហិង្សា និងបង្កើនជំនាញទំនាក់ទំនងបុគ្គល និងជំនាញទំនាក់ទំនងកុមារមេត្រី។

ការបង្កលក្ខណៈឱ្យមានការចូលរួមពីអង្គការក្នុងមូលដ្ឋាន

គណៈកម្មាធិការទទួលបន្ទុកកិច្ចការនារី និង កុមារឃុំសង្កាត់ (គកនក) គឺជាយន្តការការពារកុមារតាមសហគមន៍ក្រៅផ្លូវការមួយ ដែលនឹងដើរតួនាទីដ៏សំខាន់នៅក្នុងកិច្ចខិតខំតាមមូលដ្ឋានដើម្បីបញ្ចប់អំពើហិង្សាលើកុមារ និង ការយកកុមារទៅដាក់ក្នុងមណ្ឌល។ គកនក ចូលរួមនៅក្នុងសកម្មភាពជាច្រើន ដែលរួមមានជាអាទិ៍ ការរៀបចំផែនការ ការគាំទ្រ ការស្វែងរកការគាំទ្រ ការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹង និង ការត្រួតពិនិត្យទៅលើបញ្ហាការពារកុមារ។ នៅក្នុងតំបន់មួយចំនួន ពួកគេក៏ដើរតួនាទីជាយន្តការបញ្ជូនករណីរំលោភបំពាន ទៅកាន់សេវាការពារកុមាររបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋា

ភិបាលផងដែរ ហើយ គកនក មួយចំនួនថែមទាំងបានបោះជំហានហួសពីអាណត្តិការងារផ្នែកគោលនយោបាយរបស់ពួកគេ ដើម្បីផ្តល់សេវាការពារកុមាររបស់ពួកគេដោយផ្ទាល់ថែមទៀតផង។ បើទោះបីជា គកនក គឺជាតួអង្គមួយដ៏សំខាន់សម្រាប់កិច្ចការពារកុមារ និង ជាអង្គភាពសម្របសម្រួលដែលមានភាពសមស្របបំផុតនៅកម្រិតថ្នាក់ឃុំក៏ដោយ ប៉ុន្តែចាំបាច់ត្រូវកត់សម្គាល់ថា ពួកគេកំពុងទទួលរងបន្ទុកការងារច្រើនហួសប្រមាណ ជាមួយនឹងសំណើពីគ្រួសារ និងការដែលត្រូវសម្របសម្រួលជាមួយអង្គការដៃគូជាច្រើន។ បន្ថែមពីនេះទៀត ការប៉ាន់ប្រមាណទៅលើតួនាទីរបស់គកនកក៏បានគូសបញ្ជាក់អំពីកង្វះសមត្ថភាពបច្ចេកទេសរបស់ពួកគេផងដែរ។ យុទ្ធសាស្ត្រនេះមិនអាចពឹងផ្អែកទៅលើអង្គភាពនេះតែម្យ៉ាងដើម្បីអនុវត្តឡើយ។ ក្រុមទ្រទ្រង់សុខភាពភូមិ (VHSG) ក៏ជាក្រុមមួយទៀតដែលយុទ្ធសាស្ត្រនេះអាចប្រើប្រាស់បានផងដែរ អាស្រ័យដោយក្រុមនេះមានវត្តមាននៅគ្រប់ភូមិទាំងអស់។ គណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលារៀន គឺជាក្រុមក្នុងមូលដ្ឋានមួយទៀតដែលផ្តល់នូវ ការតភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងដ៏សំខាន់រវាងសាលារៀន និង សហគមន៍ ព្រមទាំងអាចក្លាយជាក្រុមមួយដ៏ សំខាន់ក្នុងការធ្វើការងារជាមួយ។ គេក៏អាចធ្វើការកៀងគរអ្នកស្ម័គ្រចិត្តភូមិ ដូចជាអ្នកធ្វើការងារជាមួយកាកបាទក្រហមបានផងដែរ។ពួកគេគឺជាដៃគូដ៏សំខាន់ក្នុងការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រនៅតាមសហគមន៍។

ជំពូក៥ ៖ ការអនុវត្ត និង ជំហានបន្ទាប់

ជំពូកខាងដើមបានកំណត់អំពីសកម្មភាពផ្សេងៗគ្នាតាមសហគមន៍ដែលបានស្នើឡើងដើម្បីអនុវត្តក្នុងគោលបំណងសម្រេចឱ្យបាននូវការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាថ និងសង្គមដែលគេចង់បាន។ យុទ្ធសាស្ត្រជារួម និង សកម្មភាពទំនាក់ទំនងជាក់លាក់ទាមទារឱ្យមានជំហានជាច្រើនសម្រាប់ការរៀបចំផែនការ និង ការអនុវត្ត ដើម្បីអនុវត្តនៅកម្រិតថ្នាក់ជាតិ និង នៅរាជធានីខេត្តគោលដៅទាំង៥ ក្នុងរយៈពេលនៃយុទ្ធសាស្ត្រនេះ។ ដើម្បីបញ្ចប់នូវដំណើរការអភិវឌ្ឍន៍យុទ្ធសាស្ត្រនេះ ជំហានបន្ទាប់ដែលត្រូវធ្វើឡើងភ្លាមៗគឺការពិនិត្យ និងការព្រមព្រៀងទៅលើយុទ្ធសាស្ត្រនេះដោយរដ្ឋាភិបាល។ក្រោយទទួលបានការព្រមព្រៀងភ្លាម យុទ្ធសាស្ត្រនេះនឹងត្រូវបានរំពឹងថានឹងត្រូវបានគ្រោងអនុវត្តដោយរដ្ឋាភិបាលជាមួយ ដៃគូថ្នាក់ជាតិ និង អន្តរជាតិ។ ផែនការអនុវត្តលម្អិតមួយដែលមានការប៉ាន់ប្រមាណថ្លៃចំណាយ និង ពេលវេលាដែលបានស្នើឡើង ត្រូវបានអភិវឌ្ឍន៍សម្រាប់រយៈពេល៣ឆ្នាំដំបូង (២០១៧-២០១៩) នៃយុទ្ធសាស្ត្រនេះ។ សកម្មភាពនៃផែនការអនុវត្តលម្អិតនេះរួមមានដំណាក់កាលរៀបចំផែនការ និង ការអភិវឌ្ឍន៍សម្ភារៈ ព្រមទាំងការដាក់ឱ្យមានដំណើរការពេញលេញ និង ការរៀបចំផែនការឡើងវិញសម្រាប់ដំណាក់កាលទី២ (២០២០-២០២២)។ ផែនការការងារថ្នាក់ខេត្ត ក៏នឹងត្រូវបង្កើតឡើងផងដែរ ក្រោយពេលដែលតំបន់គោលដៅត្រូវបានជ្រើសរើស និង យន្តការសម្របសម្រួលត្រូវបានឯកភាព។

ផ្នែកនេះនៃយុទ្ធសាស្ត្រ កំណត់អំពីជំហាននានាដែលចាំបាច់សម្រាប់ធ្វើការរៀបចំផែនការ ប្រកាសផ្សព្វផ្សាយ និងអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រ។

បង្កើតយន្តការគ្រប់គ្រង និង យន្តការសម្របសម្រួល

ក្នុងលក្ខណៈជាយុទ្ធសាស្ត្រជាតិមួយ ការផ្តួចផ្តើមត្រូវតែជារបស់រដ្ឋាភិបាល និង ដឹកនាំដោយ រដ្ឋាភិបាល។ គណៈកម្មាធិការដឹកនាំអន្តរក្រសួង និង អន្តរទីភ្នាក់ងារមួយ ត្រូវផ្តល់ការសម្របសម្រួល គ្រប់គ្រង និង ឃ្លាំមើលទៅលើការដាក់ឱ្យអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រនេះ។ អង្គភាពសម្របសម្រួលនឹងត្រូវ កំណត់តួនាទី និង ការទទួលខុសត្រូវជាក់លាក់សម្រាប់ការរៀបចំផែនការ ការអនុវត្ត និង ការពិនិត្យយុទ្ធសាស្ត្រ ព្រមទាំងត្រូវបង្កើតកាលវិភាគមួយសម្រាប់ការរៀបចំកិច្ចប្រជុំ និង របាយការណ៍ វឌ្ឍនភាពឱ្យបានទៀងទាត់។ មានគណៈកម្មាធិការដឹកនាំអន្តរក្រសួងមួយរួចទៅហើយដែលធ្លាប់ត្រូវបានបង្កើតសម្រាប់សម្របសម្រួលការឆ្លើយតបថ្នាក់ជាតិទៅលើបញ្ហាអំពើហឹង្សាលើកុមារ និងការបំបែកកុមារចេញពីគ្រួសារដោយមិនចាំបាច់។សម្រាប់បញ្ហាអំពើហិង្សាលើកុមារ គណៈកម្មាធិការដឹកនាំដែលត្រូវបានដឹកនាំដោយក្រសួងកិច្ចការនារី ដោយមានសមាជិកភាពពីក្រសួង និង ទីភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាលសំខាន់ៗចំនួន១៣ ព្រមទាំងក្រុមការងារបច្ចេកទេស (TWG) ចំនួន៤ ដែលមានសមាជិកចូលរួមពីរដ្ឋាភិបាល ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ អង្គការសង្គមស៊ីវិល ទីភ្នាក់ងារអង្គការសហប្រជាជាតិ និង យុវជន បានដឹកនាំការធ្វើពង្រាង និងបញ្ចប់នូវផែនការសកម្មភាពថ្នាក់ជាតិស្តីពីអំពើហិង្សាលើកុមារ។ ស្រដៀងគ្នានេះដែរ សម្រាប់ការបំបែកកុមារពីគ្រួសារដោយមិនចាំបាច់ កម្មវិធីភាពជាដៃគូមួយសម្រាប់កិច្ចការពារកុមារ (3PC) ជាមួយក្រសួង សអយ អង្គការយូនីសេហ្វ អង្គការ Friends International និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលចំនួន៩ ព្រមទាំងអង្គការសង្គមស៊ីវិលចំនួន៤០ ត្រូវបានបង្កើតឡើង និង បច្ចុប្បន្នកំពុងមានប្រតិបត្តិការនៅក្នុងខេត្តចំនួន៧។

នៅកម្រិតថ្នាក់ជាតិ យុទ្ធសាស្ត្រនេះគួរត្រូវបានដឹកនាំដោយក្រសួងគន្លឹះមួយ ដែលនឹងដឹកនាំគណៈកម្មាធិការដឹកនាំ និងជាអ្នកដឹកនាំការងារអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រ និង ការសម្របសម្រួល ដោយនៅក្នុងពេលជាមួយគ្នានោះជួបប្រជុំ និងសម្របសម្រួលជាមួយក្រសួងពាក់ព័ន្ធ។ នៅកម្រិតថ្នាក់ក្រោមជាតិ គេត្រូវប្រើប្រាស់ និង ពង្រឹងរចនាសម្ព័ន្ធរបស់រដ្ឋាភិបាលដែលមានស្រាប់។ ក្នុងអំឡុងពេលពិគ្រោះយោបល់ជាមួយដៃគូរដ្ឋាភិបាល គេបានផ្តល់អនុសាសន៍ឱ្យកសាងសមត្ថភាពរចនាសម្ព័ន្ធជាតិដែលមានស្រាប់។ នៅកម្រិតថ្នាក់ខេត្ត និង ថ្នាក់ស្រុក គណៈកម្មាធិការពិគ្រោះយោបល់កិច្ចការស្ត្រី និង កុមារ (គកសក) គឺជាយន្តការមួយដ៏សំខាន់ដែលទទួលខុសត្រូវចំពោះបញ្ហាស្ត្រី និង កុមាររាប់បញ្ចូលទាំងបញ្ហាកិច្ចការពារកុមារផងដែរ។ បើទោះជាដូច្នេះក្តី តថភាពជាក់ស្តែងគឺពួកគេកំពុងរងបន្ទុកការងារច្រើនហួសប្រមាណរួចទៅហើយ និង មិនបានចូលរួមឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ ឬ សម្របសម្រួលការងារជាមួយ គកនក ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនៅឡើយទេ។ ដូចគ្នានេះដែរ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ និង គកនក នឹងត្រូវធ្វើជារចនាសម្ព័ន្ធផ្លូវការនៅកម្រិតថ្នាក់ឃុំ ដែលទទួលខុសត្រូវចំពោះការគ្រប់គ្រង និង ការរាយការណ៍អំពីការដាក់ឱ្យអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រ។ ដូចបានបញ្ជាក់ពីខាងដើម គកនក មានការទទួលខុសត្រូវច្រើនរួចទៅហើយ និង មានសមត្ថភាពមានកម្រិត (ឧ. ជំនាញដឹកនាំរាប់បញ្ចូលជំនាញទំនាក់ទំនង និងសម្របសម្រួល ព្រមទាំងជំនាញជាក់លាក់ទៅតាមប្រធានបទ ដូចជាចំណេះដឹងអំពីបញ្ហាការពារកុមារ)។ យន្តការផ្តល់សេវាសង្គមនៅកម្រិតថ្នាក់ឃុំ និង ភូមិនៅមានកម្រិត ដែលធ្វើឱ្យគកនកជាច្រើនត្រូវធ្វើការងារហួសពីអាណត្តិការងាររបស់ពួកគេ ដោយត្រូវផ្តល់សេវាការពារកុមារ (ដោយគ្មានការបណ្តុះបណ្តាលដែលចាំបាច់) អាស្រ័យដោយពួកគេមិនអាចធ្វើការបញ្ជូនគ្រួសារឱ្យទៅទទួលសេវាផ្លូវការបាន។[56] តួនាទីរបស់អ្នកស្ម័គ្រចិត្តតាមសហគមន៍ ក៏នឹងមានសារៈសំខាន់ផងដែរ ដោយពួកគេនឹងផ្តល់កិច្ចគាំទ្រចំពោះរចនាសម្ព័ន្ធផ្លូវការ។ ការធានាឱ្យមានការប្តេជ្ញាចិត្តពីគកនក អ្នកស្ម័គ្រចិត្តភូមិ និង អង្គការក្នុងមូលដ្ឋាន នឹងទាមទារឱ្យមានការវិនិយោគ ដូចជាការកសាងសមត្ថភាព និង គ្រឿងលើកទឹកចិត្តក្នុងទម្រង់មួយចំនួន។ គេនៅតែត្រូវការឱ្យមានការពិគ្រោះយោបល់បន្ថែមទៀត ដើម្បីសម្រេចទៅលើគំរូនៃការអនុវត្ត និង របៀបដែលយុទ្ធសាស្ត្រនេះនឹងត្រូវបានធ្វើការដឹកនាំ សម្របសម្រួល និង គ្រប់គ្រងនៅកម្រិតថ្នាក់ជាតិ និង ថ្នាក់ក្រោមជាតិ ព្រមទាំងរបៀបដែលយុទ្ធសាស្ត្រនេះនឹងត្រូវបានដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងការពិភាក្សាក្នុងអំឡុងពេលនៃដំណើរការពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់។

ជ្រើសរើសតំបន់សម្រាប់ធ្វើបទអន្តរាគមន៍

អន្តរាគមន៍ពាក់ព័ន្ធនឹងប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយចម្រុះនឹងត្រូវធ្វើឡើងនៅកម្រិតថ្នាក់ជាតិ ដោយឡែក អន្តរាគមន៍តាមសហគមន៍នឹងត្រូវអនុវត្តនៅតាមតំបន់ជាក់លាក់មួយចំនួនក្នុងរាជធានីខេត្តគោលដៅទាំង៥ ដើម្បីសម្រេចឱ្យបាននូវគោលបំណងនៃការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រនៅក្នុងក្រុមប្រឹក្សាឃុំចំនួន ២៥% ត្រឹមឆ្នាំ២០១៨។ អង្គការយូនីសេហ្វ និង ដៃគូ នឹងត្រូវកំណត់រកស្រុក និង ឃុំដើម្បីផ្តល់ អន្តរាគមន៍ដោយពិគ្រោះយោបល់ជាមួយរាជរដ្ឋាភិបាល។ ផែនការអនុវត្តផ្តល់នូវការគណនាថ្លៃចំណាយសម្រាប់ឃុំចំនួន២៥% ក្នុងរាជធានីខេត្តទាំង៥ (ឃុំចំនួន ១១៦ និង មានភូមិប្រមាណ ៩២៧)។ អនុសាសន៍គឺត្រូវជ្រើសរើសកន្លែងដែលមានវត្តមានដ៏រឹងមាំរបស់អង្គការយូនីសេហ្វ ឬ ដៃគូរបស់អង្គការយូនីសេហ្វ ដើម្បីផ្តល់នូវមូលដ្ឋានដែលមានស្រាប់ដើម្បីផ្តល់ជាគ្រឹះដល់ការអនុវត្តសមាសធាតុការចូលរួមពីសហគមន៍។ ដៃគូផ្សេងទៀត រួមទាំងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល នឹងប្រាកដជាកំណត់យកទីកន្លែងអន្តរាគមន៍បន្ថែម។

[56] Jordanwood, M. (2016). ការពារកុមារកម្ពុជា? (Protecting Cambodia's Children?) Phnom Penh: World Vision Cambodia.

រៀបចំធនធាន

ការរៀបចំធនធានហិរញ្ញវត្ថុ និង ធនធានមនុស្សដើម្បីអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រ។ យុទ្ធសាស្ត្រប្រាស្រ័យទាក់ទងមួយដែលពោរពេញទៅដោយប្រសិទ្ធភាព និងមានការទទួលស្គាល់ត្រូវមានផលិតសម្ភារៈផ្សព្វផ្សាយប្រកបដោយគុណភាពខ្ពស់ និង ការវិនិយោគគួរឱ្យកត់សម្គាល់ ដើម្បីពង្រឹងទៅលើសារ និង ជម្រុញឱ្យមានការចូលរួមពីសហគមន៍ និងបុគ្គលឆ្នើមនានានៅកម្រិតមូលដ្ឋាន និង កម្រិតថ្នាក់ជាតិ។ ផែនការអនុវត្តកំណត់អំពីការប៉ាន់ប្រមាណថ្លៃចំណាយសម្រាប់សកម្មភាព នីមួយៗ។ អាស្រ័យទៅលើថវិកាដែលមាន សកម្មភាពដែលបានស្នើឡើងអាចត្រូវបានបែងចែកធ្វើជាដំណាក់កាល ឬ កែសម្រួល។ គេត្រូវការឱ្យមានធនធានមនុស្សដែលសម្រាប់តែទទួលបន្ទុកតែលើការងារសម្របសម្រួលការអនុវត្ត ការគ្រប់គ្រង និង ការត្រួតពិនិត្យយុទ្ធសាស្ត្រ។ គេត្រូវការឱ្យមានការសម្របសម្រួលក្នុងកម្រិតមួយគួរឱ្យកត់សម្គាល់ ក្នុងចំណោមដៃគូជាតិសម្រាប់ការអនុវត្តនេះ។ ការរៀបចំផែនការ និង ការផ្តល់របាយការណ៍អំពីកិច្ចប្រជុំឱ្យបានទៀងទាត់ មានសារៈសំខាន់សម្រាប់គណនេយ្យភាព។ គេក៏ត្រូវការឱ្យមានការសម្របសម្រួលជិតស្និទ្ធផងដែរសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍សម្ភារៈផ្សព្វផ្សាយ និង ការកៀងគរសហគមន៍។ យុទ្ធសាស្ត្រនេះសូមផ្តល់អនុសាសន៍ឱ្យមានបុគ្គលិក ឬ អ្នកប្រឹក្សាពីររូប ដែលម្នាក់មានស្នាក់ការនៅយូនីសេហ្វដើម្បីធ្វើការគ្រប់គ្រង និងការពិនិត្យតាមដាន និងម្នាក់ទៀតមានស្នាក់ការនៅក្រសួងដើម្បីចាត់ចែងគណៈកម្មាធិការដឹកនាំ និងសម្របសម្រួលយ៉ាងជិតដិតជាមួយដៃគូជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ។

ការរចនា និង អត្តសញ្ញាណយុទ្ធនាការ

យុទ្ធសាស្ត្រនេះនឹងត្រូវរៀបចំធ្វើការកំណត់អត្តសញ្ញាណដោយដាក់ឈ្មោះគួរឱ្យទាក់ទាញ និង មានភាពសមស្របទៅនឹងវប្បធម៌ មានពាក្យស្លោក និង រូបឡូហ្គោ។ គេត្រូវរចនា និង ផលិតសម្ភារៈ សម្រាប់ការផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈ។ រូបឡូហ្គោ និង ពាក្យស្លោក នឹងក្លាយជាអត្តសញ្ញាណរបស់ យុទ្ធនាការសម្រាប់យុទ្ធសាស្ត្រទាំងមូល ហើយវានឹងក្លាយជាកម្លាំងមួយដ៏រឹងមាំដែលអាចរួបរួម សមាសធាតុផ្សេងៗគ្នា និង គួរបង្ហាញនៅលើរាល់សម្ភារៈ និងផលិតផលប្រាស្រ័យទាក់ទងទាំងអស់។ លើសពីនេះទៀត ឯកអគ្គរាជទូតដែលមានឋានៈខ្ពង់ខ្ពស់អាចធ្វើឱ្យសាធារណជនមានការជឿជាក់បន្ថែមទៀតចំពោះអត្តសញ្ញាណរបស់យុទ្ធសាស្ត្រនេះផងដែរ។ការរបង្កើតអត្តសញ្ញាណសម្រាប់យុទ្ធនាការត្រូវឆ្លងកាត់ការធ្វើតេស្តសាកល្បង និងបញ្ចប់មុនពេលការប្រារព្ធកម្មវិធីបើកយុទ្ធនាការ។

ការបង្កើតសម្ភារៈ

គេត្រូវធ្វើការអភិវឌ្ឍន៍សម្ភារៈ និង ឧបករណ៍ប្រាស្រ័យទាក់ទងដែលបានស្នើឡើង (ឧបករណ៍សម្រាប់ផ្តល់ការបង្ហាញដោយសង្ខេប គោលការណ៍ណែនាំ មេរៀនអំពីការតម្រង់ទិស)។ សារគន្លឹះដែលត្រូវបានស្នើឡើង ត្រូវបានបញ្ចូលនៅក្នុងឯកសារនេះ។ នៅពេលដែលដៃគូជាតិឯកភាព និង គាំទ្រចំពោះសារទាំងនោះ គេគប្បីរៀបចំសិក្ខាសាលាមួយដើម្បីធ្វើការអភិវឌ្ឍន៍សារ។ នេះគឺជាជំហានមួយដ៏សំខាន់សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍សម្ភារៈ ដែលក្រោយមកសម្ភារៈទាំងនោះនឹងត្រូវបានរចនា ធ្វើតេស្តសាកល្បង និង ពិនិត្យសម្រេច។ គេបានផ្តល់អនុសាសន៍ឱ្យធ្វើការអភិវឌ្ឍន៍ឯកសាររួមមួយអំពីការរចនា ឬ សេចក្តីណែនាំសង្ខេបសម្រាប់ភាពច្នៃប្រឌិត(Creative Brief) ស្របតាមអភិក្រមដែលផ្តោតលើកុមារ មានលក្ខណៈប្រកបដោយបរិយាប័ន្ន និង ចំណាត់ការប្រកបដោយភាពវិជ្ជមាន នៃយុទ្ធសាស្ត្រនេះ សម្រាប់យុទ្ធនាការទាំងមូល ដោយគ្របដណ្តប់ទៅលើរាល់គ្រប់សម្ភារៈទាំងអស់។ ទង្វើបែបនេះនឹងធានាបាន

នូវសង្គតភាពនៃសារ និង អនុញ្ញាតឱ្យផលិតផលប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយផ្សេងៗគ្នាអាចពង្រឹងទៅលើប្រធានបទ និងសាររួម។ គេក៏អាចឯកភាពទៅលើអភិក្រម និង គោលការណ៍រួមមួយផងដែរដើម្បីគ្របដណ្តប់ទៅលើរាល់សម្ភារៈដែលបានផលិតសម្រាប់យុទ្ធនាការនេះ។ ឧទាហរណ៍ វាមានសារៈសំខាន់ក្នុងការលើកកម្ពស់ទិដ្ឋភាពវិជ្ជមាននៃវប្បធម៌ខ្មែរជាជាងការទាញចំណាប់អារម្មណ៍ចំពោះទិដ្ឋភាពអវិជ្ជមាននៃការអនុវត្តចិញ្ចឹមកូនបច្ចុប្បន្ន ឬ ទិដ្ឋភាពអវិជ្ជមាននៃសង្គមកម្ពុជា។ បន្ទាប់មកទៀត គេត្រូវអភិវឌ្ឍន៍សេចក្តីណែនាំសង្ខេបលម្អិតសម្រាប់ភាពច្នៃប្រឌិត សម្រាប់សម្ភារៈនីមួយៗ។ ឧទាហរណ៍ ភាពច្នៃប្រឌិតចំពោះសៀវភៅរឿងសម្រាប់កុមារតូច ព្រមទាំងភាពយន្តខ្លីៗ នឹងមានភាពខុសប្លែកគ្នាយ៉ាងខ្លាំងពីកម្រងខ្សែភាពយន្តទូរទស្សន៍ ដែលមានគោលដៅផ្តោតលើទស្សនិកជនទូទៅ។ផលិតផលនីមួយៗ នឹងត្រូវមានសេចក្តីសង្ខេបជាក់លាក់លម្អិតមួយ ដែលនឹងត្រូវអភិវឌ្ឍន៍ដោយក្រុមអ្នកឯកទេសផ្នែកប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយដែលធ្វើការងារជាក់លាក់លើផលិតផលនោះ។

ដោយពិចារណាអំពីទំនាក់ទំនងរវាងពិការភាព និង អំពើហិង្សា វាមានសារៈសំខាន់ក្នុងការធ្វើឱ្យ ជនពិការគ្រប់ប្រភេទមានលទ្ធភាពទទួលបានសម្ភារៈប្រាស្រ័យទាក់ទងទាំងនេះផងដែរ។ សហគមន៍ពិការ លើកកម្ពស់អភិក្រមសកលមួយ ដែលមិនត្រឹមតែបង្កលក្ខណៈឱ្យជនពិការអាចទទួលបានសម្ភារៈ ដូចគ្នានេះប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែគេបានបង្កលក្ខណៈឱ្យជនគ្រប់រូបអាចមានលទ្ធភាពទទួលបានក្នុងកម្រិតអតិបរមាផងដែរ។ ដំបូន្មានដ៏មានសារៈប្រយោជន៍មួយចំនួនដែលត្រូវពិចារណា រួមមានការប្រើប្រាស់អក្សររត់នៅពីក្រោមរូបភាពខ្សែភាពយន្តសម្រាប់អ្នកដែលស្តាប់មិនសូវលឺ ឬ អ្នកដែលមិនសូវ ពូកែស្តាប់ភាសាខ្មែរ និងទម្រង់អេឡិកត្រូនិក ឬ អក្សរស្ទាប សម្រាប់អ្នកដែលមើលមិនសូវឃើញ ព្រមទាំងទម្រង់ងាយអានដែលមានទំហំអក្សរធំៗ និង ពណ៌រូបភាពផ្ទុយគ្នាសម្រាប់ជំនួយដល់ជនពិការសតិបញ្ញា ឬ អ្នកដែលមើលឃើញតែមួយផ្នែក ព្រមទាំងកុមារ និង បុគ្គលទាំងឡាយណាដែលមានកម្រិតអក្ខរភាពទាប ឬ មានឧបស័គ្គផ្នែកភាសា។

វិនិយោគលើការស្រាវជ្រាវ

កន្លងមកមានការស្រាវជ្រាវដ៏រឹងមាំរួចទៅហើយអំពីអំពើហិង្សាលើកុមារ និង ការបំបែកកុមារពីគ្រួសារក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ដូច្នេះគេមិនត្រូវការឱ្យធ្វើការស្រាវជ្រាវបន្ថែមទៀត ដើម្បីជាមូលដ្ឋានព័ត៌មានសម្រាប់យុទ្ធសាស្ត្រនេះឡើយ។ ដោយឡែក គេអាចយកសម្ភារៈទៅធ្វើតេស្តបុរេសាកល្បង ជាមួយអ្នកចូលរួមជាច្រើន ដោយត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ជាពិសេសលើបញ្ហាយេនឌ័រ ទីតាំងភូមិសាស្ត្រ ពិការភាព ជាតិពន្ធុ និង អាយុ។ បន្ថែមពីនេះទៀត ដើម្បីធានាថា ការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថ និង ការផ្លាស់ប្តូរសង្គមដែលជាលទ្ធផលនៃយុទ្ធសាស្ត្រនេះ ត្រូវបានតាមដាន និង វាស់ស្ទង់ គេបានផ្តល់ អនុសាសន៍ឱ្យធ្វើការសិក្សាទិន្នន័យបឋមមួយ។ ព័តមានលម្អិតបន្ថែមសម្រាប់ការធ្វើការស្រាវជ្រាវរួមទាំងសូចនាករ និងឧបករណ៍មានផ្តល់ជូននៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ។

ការផ្តោតលើអ្នកដែលមានឥទ្ធិពលនៅក្នុងសហគមន៍

ការបង្កើតភាពជាដៃគូ និង ការផ្តល់ការចង្អុលទិសជូនដល់អ្នកមានឥទ្ធិពលនៅក្នុងសហគមន៍ អំពីគោលបំណងនៃយុទ្ធសាស្ត្រនេះ និង សារគន្លឹះគឺជាជំហានដ៏សំខាន់សម្រាប់ការរៀបចំ។ ការបណ្តុះបណ្តាលគ្រូបង្គោលមួយនឹងត្រូវធ្វើឡើងនៅកម្រិតថ្នាក់ជាតិ ដើម្បីកសាងសមត្ថភាពរបស់គ្រូបណ្តុះបណ្តាល និង អ្នកស្វែងរកការគាំទ្រនៅពេលអនាគត។

បន្ទាប់មក សិក្ខាកាមនឹងត្រូវរៀបចំសិក្ខាសាលាផ្តល់ការតម្រង់ទិស និង កសាងសមត្ថភាព សម្រាប់អ្នកមានឥទ្ធិពលនៅក្នុងសហគមន៍នៅកម្រិតថ្នាក់ខេត្ត។ បន្ថែមពីលើព័ត៌មានអំពីអំពើហិង្សាលើកុមារ និង ការបំបែកកុមារពីគ្រួសារ មាតិកានៃការបណ្តុះបណ្តាល គប្បីរាប់បញ្ចូលមេរៀនអំពីទំនាក់ទំនងអន្តរបុគ្គល និង របៀបផ្តល់ព័ត៌មាន ផ្តល់ការណែនាំ ផ្តល់ប្រឹក្សា និង គាំទ្រដល់សមាជិកសហគមន៍។ សកម្មភាពតម្រង់ទិសមួយចំនួនអាចនឹងចាំបាច់ត្រូវធ្វើឡើងដើម្បីគ្របដណ្តប់អ្នកពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗគ្នា។ដើម្បីធានាបាននូវគុណភាព និងសង្គតភាពនៃវគ្គបណ្តុះបណ្តាល។ ឧបករណ៍បណ្តុះបណ្តាលដែលមានលក្ខណៈច្នៃប្រឌិតថ្មី មានដូចជាឧបករណ៍មានរូបភាព និងសម្លេង និងការរៀនបែបមានការចូលរួមគួរត្រូវបានពិចារណា។

សរុបសេចក្តីមក យុទ្ធសាស្ត្រនេះផ្តល់មគ្គុទ្ទេសក៍ណែនាំអំពីការផ្តល់ការឆ្លើយតបC4Dមួយដែលមានលក្ខណៈគ្រប់ជ្រុងជ្រោយចំពោះកិច្ចការពារកុមារពីអំពើហិង្សា និង ការបំបែកកុមារពីគ្រួសារក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ គេបានបង្ហាញឱ្យឃើញអំពីទស្សនវិស័យយុទ្ធសាស្ត្ររយៈពេលវែងមួយដែលមានគោលបំណងផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថ និង ការប្រព្រឹត្តនៅទូទាំងកម្រិតសង្គម-បរិស្ថានផ្សេងៗគ្នា។ យុទ្ធសាស្ត្រនេះខិតខំជម្រុញឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរការឥរិយាបថ និង ការផ្លាស់ប្តូរសង្គម ដោយផ្តល់ព័ត៌មានជូនកុមារ និង គ្រួសាររបស់ពួកគេ ហើយស្របពេលជាមួយគ្នានោះក៏បង្កលក្ខណៈឱ្យពួកគេបានចូលរួម និង ផ្តល់ភាពអង់អាចដល់ពួកគេក្នុងជ្រើសរើសបានកាន់តែប្រសើរដោយផ្អែកលើ មូលដ្ឋានព័ត៌មានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ព្រមទាំងជ្រើសរើសយកការអនុវត្តនានាដែលបង្កឱ្យមានផលប៉ះពាល់ជាវិជ្ជមានដល់ជ្រុងជាច្រើននៃការអភិវឌ្ឍន៍ និង សុខុមាលភាពរបស់កុមារ ដែលទាំងអស់នេះរួមចំណែកធ្វើឱ្យកុមារ គ្រួសារ និង មនុស្សជំនាន់ក្រោយមានសុខភាពកាន់តែល្អ កាន់តែរីករាយ និងកាន់តែមានភាពជឿជាក់។

ឧបសម្ព័ន្ធ

ឧបសម្ព័ន្ធទី ១៖ កត្តាសំខាន់ៗដែលនាំឱ្យមានការប្រព្រឹត្តិអំពើហិង្សាលើកុមារ និងការដាក់កុមារឱ្យរស់នៅតាមមណ្ឌលថែទាំ[57]

អំពើហិង្សាលើកុមារ៖ ខណៈពេលដែលអំពើហិង្សាលើកុមារមានច្រើនប្រភេទ និងស្តែងចេញច្រើនសណ្ឋាន កត្តាកំណត់ដែលបំពេញតួនាទីសំខាន់ក្នុងការធ្វើឱ្យកុមារប្រឈមនឹងអំពើហិង្សា ឬកត្តាដែលការពារពួកគេពីអំពើហិង្សាក៏មានច្រើនផងដែរ។ លទ្ធផលរកឃើញពីការពិនិត្យឡើងវិញលើឯកសារពាក់ព័ន្ធជាលក្ខណៈប្រព័ន្ធ និងសំណុំទិន្នន័យដែលមានស្រាប់ស្តីពីអំពើហិង្សាលើកុមារនៅកម្ពុជា (ចាប់ពីចំណុចនេះតទៅ ហៅថា ការពិនិត្យឡើងវិញជាលក្ខណៈប្រព័ន្ធលើអំពើហិង្សាលើកុមារនៅកម្ពុជា) បង្ហាញរូបភាពគ្រប់ជ្រុងជ្រោយពីកត្តាទាំងនេះ ពាក់ព័ន្ធនឹងអំពើហិង្សាចំនួន ៩ ប្រភេទ៖ អំពើហិង្សាផ្លូវកាយ (ក្នុងផ្ទះ និងតាមសាលារៀន) អំពើហិង្សាផ្លូវចិត្ត (ក្នុងផ្ទះ និងតាមសាលារៀន) អំពើហិង្សាផ្លូវភេទ ការទុកចោលមិនអើពើ និងការធ្វេសប្រហែស អាពាហ៍ពិពាហ៍កុមារ ពលកម្មកុមារ និងការជួញដូរកុមារ។

កត្តាមួយចំនួនកើតមានជាទូទៅ ចំពោះទម្រង់ជាច្រើននៃអំពើហិង្សាលើកុមារ ខណៈពេលកត្តាផ្សេងទៀតកើតឡើងតែចំពោះប្រភេទអំពើហិង្សាលើកុមារជាក់លាក់មួយចំនួនតែប៉ុណ្ណោះ។ តារាងទី ១ បង្ហាញពីទំនាក់ទំនងទាំងនេះតាមរយៈការពិនិត្យលើទិន្នន័យស្តីពីអំពើហិង្សាលើកុមារចេញពីជ្រុងកត្តាកំណត់។ តារាងនេះត្រូវបានកែសម្រួល ដើម្បីបញ្ចូលត្រឹមតែកត្តាទាំងឡាយ ដែលការប្រាស្រ័យទាក់ទងដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍អាចឆ្លើយតបបាន និងរៀបរាប់ពីកត្តាកំណត់ទាំងនេះ ដោយបែងចែកទៅតាមកម្រិតនៃម៉ូដែលអេកូឡូហ្ស៊ីសង្គម (បុគ្គល គ្រួសារ ស្ថាប័ន សហគមន៍ និងគោលនយោបាយ/ច្បាប់)។

ការវិភាគបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់ថា ភាពក្រីក្ររបស់គ្រួសារ និងភាពអាចទទួលយកបាន/ការចាត់ទុកអំពើហិង្សាដែលធ្វើឡើងដោយជនប្រព្រឹត្តិជារឿងធម្មតា គឺជាកត្តាកំណត់អន្តរវិស័យ ដែលលេចឡើងញឹកញាប់ជាងគេ។ បទដ្ឋានយេនឌ័រដែលមានចរិតរើសអើង ហាក់បីដូចជាបំពេញតួនាទីសំខាន់ផងដែរ ដោយមានឥទ្ធិពលលើអំពើហិង្សាលើកុមារចំនួន ៤ ប្រភេទ ដូចជា អំពើហិង្សាផ្លូវកាយនៅក្នុងផ្ទះ អំពើហិង្សាផ្លូវភេទ ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍កុមារ និងការជួញដូរកុមារ ដែលអំពើហិង្សាទាំងអស់នេះសុទ្ធតែពាក់ព័ន្ធនឹងយេនឌ័រ។ កត្តាកំណត់គួរឱ្យកត់សម្គាល់ដទៃទៀត ដែលត្រូវបានកំណត់សម្រាប់អំពើហិង្សាលើកុមារ៣ប្រភេទក្នុងចំណោមអំពើហិង្សាលើកុមារចំនួន៩ប្រភេទរួមមាន៖ ពិការភាព និងមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍[58] ការអប់រំ និង ការអភិវឌ្ឍនិងការពង្រីកទីក្រុង។

[57] យកចេញពីការពិនិត្យឡើងវិញលើឯកសារពាក់ព័ន្ធដែលធ្វើឡើងដោយ Rain Barrel Desk Review (លទ្ធផលការងារទី១)។

[58] ការពិនិត្យឡើងវិញលើអំពើហិង្សាលើកុមារនៅកម្ពុជាជាលក្ខណៈប្រព័ន្ធ បញ្ចូលពិការភាព និងមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍រួមគ្នា។ យើងចាត់ទុកកត្តាទាំងពីរនេះថាជាកត្តាដោយឡែកដាច់ពីគ្នា ដោយមានឥទ្ធិពលពិសេសៗរៀងៗខ្លួន និងមានបរិបទពិសេសដែលត្រូវធ្វើការពិចារណា។ដោយសារតែយើងកំពុងសង្ខេបការងាររបស់អ្នកដទៃ យើងបានទុកកត្តាទាំងពីរនេះឱ្យនៅបញ្ចូលគ្នាដដែល។

ដោយសារយុទ្ធនាការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថត្រូវឆ្លើយតបចំពោះបញ្ហាអំពើហិង្សាលើកុមារជាច្រើនប្រភេទ ការផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើកត្តាកំណត់អន្តរវិស័យជាក់លាក់ ដែលនាំឱ្យមានអំពើហិង្សាលើកុមារកើតមានឡើង គឺជាវិធីមួយដើម្បីជួយឱ្យយុទ្ធនាការបែបនេះអាចសម្រេចការផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់របស់ខ្លួនបាន។ ប្រសិនបើគេចង់ឱ្យអន្តរាគមន៍ផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថទទួលបានជោគជ័យ គួរមានការភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងកត្តាកំណត់សំខាន់ៗទាំងនេះជាមួយគ្នា។ និយាយម្យ៉ាងទៀត ការងារដើម្បីឆ្លើយតបចំពោះឥរិយាបថដែលចាត់ទុកអំពើហិង្សាជារឿងធម្មតា គួរបំពេញបន្ថែម និងគាំទ្រដល់កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងកំណត់បទដ្ឋានយេនឌ័រសាជាថ្មី។ ការធ្វើសុខដុមនីយកម្មរវាងកត្តាកំណត់មួយ និងកត្តាកំណត់មួយទៀត និងតែក្នុងកត្តាកំណត់ដែលការប្រាស្រ័យទាក់ទងដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍អាចឆ្លើយតបបាន នឹងធ្វើឱ្យយុទ្ធសាស្ត្របែបនេះអាចទទួលបានជោគជ័យក្នុងរយៈពេលវែង។ យុទ្ធសាស្ត្រប្រាស្រ័យទាក់ទងដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍ គួរប្រើប្រាស់អភិក្រមដែលមានលក្ខណៈគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ដើម្បីឆ្លើយតបចំពោះករណីអំពើហិង្សាលើកុមារ និងត្រូវឆ្លើយតបចំពោះកត្តាកំណត់នៅកម្រិតនីមួយៗនៃម៉ូដែលអេកូឡូហ្ស៊ីសង្គម (socio-ecological model)។

តារាងទី ១៖ កត្តាដែលនាំឱ្យមានអំពើហិង្សាលើកុមារ ជាមួយនឹងអំពើហិង្សាលើកុមារទាំង៩ប្រភេទ										
កម្រិតនៃម៉ូដែលអេកូឡូហ្ស៊ីសង្គម	កត្តាកំណត់	អំពើហិង្សាផ្លូវកាយ (ក្នុងផ្ទះ)	អំពើហិង្សាផ្លូវកាយ (សាលារៀន)	អំពើហិង្សាផ្លូវចិត្ត (ក្នុងផ្ទះ)	អំពើហិង្សាផ្លូវចិត្ត (ក្នុងសាលារៀន)	អំពើហិង្សា ផ្លូវភេទ	ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍កុមារ	ពលកម្មកុមារ	ការទុកកុមារចោល	ការជួញដូរកុមារ
បុគ្គល	អាយុកុមារ	✓	✓							
	យេនឌ័ររបស់កុមារ		✓							
	ទម្ងន់កុមារ		✓							
	អាយុម្តាយ								✓	
	ការអប់រំរបស់ម្តាយ								✓	
	ការប្រើគ្រឿងស្រវឹង (កុមារ)				✓					
	ការប្រើគ្រឿងស្រវឹង (ឪពុក)		✓	✓						
	រូបភាពអាសអាភាស					✓				
	ការទទួលរងរបួសផ្លូវចិត្តនៅវ័យកុមារ		✓							✓

	ពិការភាព និងមេរោគអេដស៍/ ជំងឺអេដស៍	✓		✓		✓				
	ការអប់រំ		✓				✓	✓		
អន្តរបុគ្គល	ទំហំគ្រួសារ								✓	
	ភាពក្រីក្ររបស់គ្រួសារ	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓
	ទំនាក់ទំនងរវាងឪពុកម្តាយ និងកូន	✓		✓						
	ការគាំទ្រពីមិត្តភក្តិ	✓			✓					
	គ្រួសារបែកបាក់/លែងរស់នៅជុំគ្នា					✓				✓
កម្រិតស្ថាប័ន	វត្តមាននៃសន្តិសុខសាលារៀន		✓							
	បង្គន់នៅតាមសាលារៀនបែងចែកតាមយេនឌ័រ		✓							
សហគមន៍	ភាពអាចទទួលយកបាន/អ្នកប្រព្រឹត្តិអំពើហិង្សាចាត់ទុកអំពើហិង្សាថាជារឿងធម្មតា	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓
	បទដ្ឋានយេនឌ័រ ដែលមានចរិតរើសអើង	✓				✓	✓			✓

	ភាពជាបុរស ដែលនាំឱ្យមានអំពើហិង្សាកើតឡើង					✓				
សង្គម	ការអភិវឌ្ឍ និងការពង្រីកទីក្រុង	✓		✓			✓			
	តម្រូវការទីផ្សារ សម្រាប់កុមារ							✓		
	ទេសចរណ៍ផ្លូវភេទ									✓
	វិសមភាពសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច (នៅកម្រិតសកល កម្រិតជាតិ និងកម្រិតគ្រួសារ)									✓
ច្បាប់/គោលនយោបាយ	ការត្រួតពិនិត្យព្រំដែន និងការពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់									✓
	និទណ្ឌភាព					✓				

ដោយប្រើទិន្នន័យដែលអាចរកបានក្នុងការអង្កេតប្រជាសាស្ត្រសុខភាពកម្ពុជាឆ្នាំ២០១៤ យើងបានពិនិត្យលើអាកប្បកិរិយាចំពោះការវាយដំកូនប្រុស/កូនស្រីក្នុងខេត្តគោលដៅទាំងប្រាំ[59] ។ ការទទួលយកបានអំពើហិង្សាផ្លូវកាយ ដែលកើតមានលើកូនប្រុស និងកូនស្រីមានកម្រិតខ្ពស់ក្នុងរាជធានីខេត្តទាំងប្រាំនេះ។ អ្នកឆ្លើយតបជាស្ត្រី និងបុរសប្រមាណ២ភាគ៣ បានលើកឡើងថាការដាក់ទណ្ឌកម្មលើរាងកាយពីសំណាក់ឪពុកម្តាយគឺជាទង្វើសមហេតុសមផលបើសិនជាមានសេនារីយូមួយក្នុងចំណោមសេនារីយូប្រាំដែលត្រូវបានសាកសួរកើតឡើង [60] (សូមមើលតារាងទី ២)។ មានភាពខុសប្លែកគ្នាគួរឱ្យកត់សម្គាល់មួយចំនួន រវាងខេត្តមួយ និងខេត្តមួយទៀត ដោយអ្នកឆ្លើយតបពីខេត្តបាត់ដំបង និងខេត្តព្រះសីហនុ បង្ហាញពីអាកប្បកិរិយាអវិជ្ជមានច្រើនជាង បើធៀបនឹងអ្នកឆ្លើយតបមកពីរាជធានីខេត្តគោលដៅបីផ្សេងទៀត។ ការពិនិត្យស៊ីជម្រៅលើសេនារីយ៉ូទាំងនេះបង្ហាញថា អ្នកឆ្លើយតប២០%ជឿថាឪពុកម្តាយមានហេតុផលសមស្របក្នុងការវាយដំកូនប្រុសក្នុងស្ថានភាពទាំងប្រាំ ហើយ២៨%ជឿថា ការវាយដំកូនស្រីនៅក្នុងស្ថានភាពទាំងនេះ គឺជាទង្វើដែលអាចធ្វើបានដោយសមហេតុសមផល។ ការគាំទ្រកម្រិតខ្ពស់ឱ្យមានការដាក់ទណ្ឌកម្មលើរាងកាយជាវិធីសាស្ត្រសម្រាប់ដាក់ពិន័យបែបនេះ ត្រូវបានបញ្ជាក់ផ្ទៀងផ្ទាត់បន្ថែមទៀត ដោយទិន្នន័យដែលបានពីការស្រាវជ្រាវ *បែបគុណវិស័យដោយមានការចូលរួមអំពីការអនុវត្តរបស់អ្នកផ្តល់ការថែទាំ* ដែលបានរកឃើញថាការដាក់ពិន័យលើរាងកាយរបស់កុមារ ត្រូវបានចាត់ទុកថាជាវិធីសាស្ត្រដ៏មានប្រសិទ្ធភាពបំផុត ដើម្បីធ្វើការផ្លាស់ប្តូរការប្រព្រឹត្តិពុំសមស្របរបស់កុមារ។ ទិន្នន័យនេះ គូសបញ្ជាក់ពីសារៈសំខាន់នៃការឆ្លើយតបចំពោះការទទួលយកអំពើហិង្សាលើកុមារ និងការចាត់ទុកអំពើហិង្សាលើកុមារជារឿងធម្មតា។

---

[59] ទិន្នន័យដែលបានពីការរអង្កេតប្រជាសាស្ត្រសុខភាពកម្ពុជាឆ្នាំ ២០១៤ ពុំបានប្រមូលទិន្នន័យពីខេត្តនីមួយៗដោយឡែកៗពីគ្នាឡើយ ប៉ុន្តែបានបញ្ចូលខេត្តមួយចំនួនរួមគ្នា។ ឧទាហរណ៍ ខេត្តបាត់ដំបង និងប៉ៃលិនត្រូវបានបញ្ចូលគ្នា ដូចគ្នានឹងខេត្តព្រះសីហនុ និងខេត្តកោះកុងដែរ។

60 ការអង្កេតប្រជាសាស្ត្រសុខភាពកម្ពុជា ២០១៤ បញ្ចូលសំណួរចំនួនប្រាំ ដែលសួរថាតើ ឪពុកម្តាយមានហេតុផលគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ការវាយដំកូនប្រុស ឬកូនស្រី ដោយសារមូលហេតុដូចតទៅ៖ ក) ប្រសិនបើកូនពុំស្តាប់បង្គាប់ ខ) ប្រសិនបើកូនពុំសុភាពរាបសា គ) ប្រសិនបើកូនធ្វើឱ្យគ្រួសារខ្មាស់គេ ឃ) ប្រសិនបើកូនពុំធ្វើការងារផ្ទះ ឬដាំស្ល និង ង) ប្រសិនបើកូនមិនថែទាំប្អូនៗ។ យើងបានបង្កើតនូវសន្ទស្សន៍បន្ថែមចំនួនមួយ និងរាយការណ៍ពីភាគរយនៃអ្នកឆ្លើយតបដែលជឿថាឪពុកម្តាយមានហេតុផលសមស្របក្នុងការវាយដំកូនរបស់ខ្លួននៅក្នុងសេនារីយូយ៉ាងហោចណាស់ចំនួនមួយក្នុងចំណោមសេនារីយូទាំងប្រាំ។

តារាងទី ២៖ អាកប្បកិរិយាដែលចាត់ទុកការវាយដំជាទង្វើសមហេតុសមផល បែងចែកទៅតាមរាជធានីខេត្តគោលដៅ						
	កណ្តាល	ភ្នំពេញ	សៀមរាប	បាត់ដំបង	ព្រះសីហនុ	សរុប
អាកប្បកិរិយាដែលចាត់ទុកការវាយដំកូនប្រុសថាជាទង្វើសមហេតុសមផល	៦០,៣៤	៦២,២៩	៦៣,៩៤	៨២,៥៨	៧២,៥៧	៦៧,៧៥
អាកប្បកិរិយាដែលចាត់ទុកការវាយដំកូនស្រីថាជាទង្វើសមហេតុសមផល	៥៧,៣៧	៥៣,២១	៥៤,៦១	៧៩,៤៧	៦៩,៦០	៦១,៩០

ខណៈពេលដែលការឆ្លើយតបចំពោះកត្តាអវិជ្ជមានដែលនាំឱ្យមានអំពើហិង្សាលើកុមារកើតមានឡើង គួរជាសមាសភាគដ៏សំខាន់នៃយុទ្ធនាការប្រាស្រ័យទាក់ទង គេក៏គួរពិចារណាអំពីរបៀបជំរុញលើកកម្ពស់កត្តាដែលផ្តល់ការការពារផងដែរ។ ការពិនិត្យឡើងវិញជាលក្ខណៈប្រព័ន្ធលើអំពើហិង្សាលើកុមារនៅកម្ពុជា និងទ្រឹស្តីស្តីពីការផ្លាស់ប្តូរ ដែលប្រើប្រាស់សម្រាប់ការពិនិត្យឡើងវិញនេះ បានកំណត់រកឃើញនូវកត្តាការពារជាច្រើន ដូចជា ការអប់រំ ទម្ងន់របស់កុមារ ទំនាក់ទំនងរវាងឪពុកម្តាយ និងកុមារ ការគាំទ្ររបស់មិត្តភក្តិ បង្គន់បែងចែកតាមយេនឌ័រ ការអភិវឌ្ឍនិងពង្រីកទីក្រុង និងការពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ ដែលយុទ្ធសាស្ត្រប្រាស្រ័យទាក់ទងអាចប្រើប្រាស់ដើម្បីសម្រេចបានលទ្ធផលជាវិជ្ជមានបន្ថែមទៀត។

- **ការអប់រំ៖** គឺជាកត្តាការពារដ៏សំខាន់មួយក្នុងការកាត់បន្ថយហានិភ័យនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់ក្មេងស្រី។ ការអប់រំកាត់បន្ថយលទ្ធភាព ដែលនាំឱ្យកុមារចូលប្រលូកក្នុងពលកម្មកុមារ។ គេបានរកឃើញថា សម្រាប់ម្តាយ ការអប់រំក៏ជាកត្តាដ៏សំខាន់មួយ ដែលការពារមិនឱ្យមានការទុកកុមារចោលមិនអើពើផងដែរ។ នៅពេលដែលការអប់រំរបស់ម្តាយកុមារកើនឡើងបន្ថែមមួយឆ្នាំ លទ្ធភាពដែលម្តាយផ្តល់ការថែទាំកុមារមិនគ្រប់គ្រាន់ដល់កូនថយចុះ៩%។
- **ទម្ងន់របស់កុមារ៖** ទម្ងន់គឺជាកត្តាការពារប្រឆាំងនឹងអំពើហិង្សាផ្លូវកាយតាមសាលារៀន។ លទ្ធភាពដែលអ្នកឆ្លើយតបរាយការណ៍ថា បានទទួលរងអំពើហិង្សាផ្លូវកាយមានការថយចុះ ២% សម្រាប់រៀងរាល់ទម្ងន់បន្ថែមមួយគីឡូក្រាម។
- **ទំនាក់ទំនងរវាងឪពុកម្តាយ និងកូន៖** ការមានទំនាក់ទំនងយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយនឹងឪពុករបស់ខ្លួនអាចជាកត្តាការពារដ៏សំខាន់ទប់ទល់នឹងអំពើហិង្សាផ្លូវកាយ និងអំពើហិង្សាផ្លូវចិត្តធ្ងន់ធ្ងរ។

- **ការគាំទ្ររបស់មិត្តភក្តិ៖** ការគាំទ្ររបស់មិត្តភក្តិអាចជាកត្តាការពារដ៏សំខាន់មួយទប់ទល់នឹងអំពើហិង្សាផ្លូវកាយ ប៉ុន្តែទិសដៅនៃហេតុ និងផល (causality) នៅមិនទាន់មានភាពច្បាស់លាស់នៅឡើយ។ លើសពីនេះ មានភស្តុតាងមួយចំនួនបង្ហាញថា ការគាំទ្រពីមិត្តភក្តិគឺជាកត្តាការពារប្រឆាំងទប់ទល់នឹងការសំឡុតគំរាមកំហែងពីអ្នកដទៃទៀត។

- **បង្គន់បែងចែកតាមយេនឌ័រ៖** ការមានបង្គន់បែងចែកតាមយេនឌ័រនៅសាលារៀនកាត់បន្ថយការប្រឈមមុខរបស់កុមារទៅនឹងអំពើហិង្សា និងការបៀតបៀនផ្លូវភេទដែលបង្កឡើងដោយមិត្តភក្តិ។

- **ការអភិវឌ្ឍ និងពង្រីកទីក្រុង៖** កន្លែងរស់នៅគឺជាកត្តាការពារដ៏សំខាន់ពីអំពើហិង្សាផ្លូវកាយ និងផ្លូវចិត្តក្នុងទម្រង់មួយចំនួន។ កន្លែងរស់នៅមានទំនាក់ទំនងជាមួយនឹងការថមថយនូវការប្រឈមរបស់កុមារ ចំពោះអំពើហិង្សាផ្លូវកាយ និងអំពើហិង្សាផ្លូវចិត្តក្នុងផ្ទះ ក៏ដូចជាអំពើហិង្សាផ្លូវកាយដែលកើតមាននៅខាងក្រៅផ្ទះ។ លើសពីនេះការអភិវឌ្ឍ និងពង្រីកទីក្រុងក៏ជាកត្តាការពារដ៏សំខាន់មួយ ចំពោះការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍កុមារផងដែរ ដោយករណីរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់កុមារកើតមានតិចតួចប៉ុណ្ណោះនៅតាមតំបន់ប្រជុំជន។

- **ការពង្រឹងអនុវត្តច្បាប់៖** ការពង្រឹងអនុវត្តច្បាប់ត្រូវបានរកឃើញថាជាកត្តាការពារមួយសម្រាប់អំពើហិង្សាគ្រប់ប្រភេទទាំងអស់។ ការពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់បង្ការនិទណ្ឌភាព ឆ្លើយតបចំពោះជនល្មើសដែលប្រព្រឹត្តិបំពានច្បាប់ និងពង្រឹងប្រព័ន្ធការពារកុមារ។ លើសពីនេះវត្តមានរបស់មន្ត្រីអនុវត្តច្បាប់ និងការពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ការពារកុមារ អាចជួយធ្វើឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរអាកប្បកិរិយាចំពោះអំពើហិង្សាតាមរយៈការបង្ហាញឱ្យឃើញច្បាប់ថាអំពើហិង្សាលើកុមារគឺជាបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ។ នៅកម្រិតខ្ពស់ ការអនុវត្តច្បាប់នេះក៏អាចជួយឱ្យប្រទេសកម្ពុជាពុំមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះជាប្រទេសគោលដៅទេសចរណ៍ផ្លូវភេទកុមារផងដែរ។

- **ការថែទាំតាមមណ្ឌល៖** លទ្ធផលរកឃើញពីការសិក្សា ដែលមានចំណងជើងថា ជាមួយគោលបំណងល្អបំផុត... (With the Best Intentions...) និងការស្រាវជ្រាវបែបគុណវិស័យតាមបែបចូលរួមអំពីការអនុវត្តរបស់អ្នកផ្តល់ការថែទាំបានធ្វើការពិភាក្សាពីអាកប្បកិរិយារបស់អ្នកផ្តល់ជំនួយក្រៅប្រទេស មន្ត្រីរដ្ឋាភិបាល គ្រួសារ កុមាររស់នៅតាមកន្លែងថែទាំកុមារ និងអ្នកគ្រប់គ្រងកន្លែងថែទាំកុមារ ចំពោះការថែទាំកុមារតាមមណ្ឌល។ អាកប្បកិរិយារបស់រដ្ឋាភិបាល និងរបស់ឪពុកម្តាយ គឺជាកត្តាពាក់ព័ន្ធបំផុត ដែលត្រូវយកមកធ្វើការពិចារណាសម្រាប់រៀបចំយុទ្ធនាការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថ ដោយសារតែថ្នាក់ដឹកនាំអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន និងឪពុកម្តាយ គឺជាបុគ្គលដែលធ្វើការសម្រេចចិត្តថាតើត្រូវទុកកុមារឱ្យរស់នៅក្នុង

គ្រួសារ ឬបញ្ជូនកុមារទៅរស់នៅតាមកន្លែងថែទាំ។[61]

ខណៈពេលដែលមានការផ្តល់ការគាំទ្រយ៉ាងសកម្មដល់ជម្រើសថែទាំតាមគ្រួសារ និងជម្រើសថែទាំតាមសហគមន៍ពីសំណាក់រដ្ឋាភិបាលនៅថ្នាក់ជាតិ ថ្នាក់ដឹកនាំ អាជ្ញាធរមូលដ្ឋានច្រើនលម្អៀងទៅរកការដាក់កុមារនៅតាមមណ្ឌលថែទាំ។ សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ និងមេភូមិ ៧១% ជឿថាការថែទាំកុមារតាមមណ្ឌល គឺជាជម្រើសល្អបំផុតសម្រាប់កុមារ ដែលពុំមានឪពុកម្តាយ។ ការទទួលបានការអប់រំ គឺជាកត្តារួមចំណែកធំជាងគេតែមួយគត់ ដែលធ្វើឱ្យគេសម្រេចចិត្តយកកុមារទៅដាក់តាមមណ្ឌលថែទាំ។ ការមានអាហារហូបចុក ត្រូវបានចាត់ទុកថាជាអត្ថប្រយោជន៍ដ៏សំខាន់មួយទៀតនៃការយកកុមារទៅដាក់តាមមណ្ឌលថែទាំ។ ខណៈពេលដែលមេភូមិភាគច្រើនគាំទ្រដល់ការដាក់កុមារឱ្យរស់នៅក្នុងមណ្ឌលថែទាំ នេះអាចដោយសារតែពួកគេពុំបានដឹងពីជម្រើសថែទាំកុមារតាមសហគមន៍ ដូចជា កម្មវិធីទ្រទ្រង់ជីវភាពរស់នៅ ដែលជួយឱ្យកុមារបន្តមានទំនាក់ទំនងជាមួយគ្រួសាររបស់ពួកគេ ដោយក្នុងពេលជាមួយគ្នា ផ្តល់ការយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះកត្តាសង្គមសេដ្ឋកិច្ចនានាដែលជំរុញឱ្យមានការយកកុមារទៅដាក់តាមមណ្ឌលថែទាំ។

នៅកម្រិតគ្រួសារវិញ មានការបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់ថា សេចក្តីស្រឡាញ់ និងការទទួលខុសត្រូវរបស់គ្រួសារ គឺជាតក្តាដែលជំរុញឱ្យមានការសម្រេចចិត្តរស់នៅជុំគ្នាក្នុងគ្រួសារ និងការសម្រេចចិត្តបញ្ជូនកុមារទៅរស់នៅតាមមណ្ឌលថែទាំ។

- **អាកប្បកិរិយារបស់គ្រួសារ ដែលជំរុញឱ្យមានការយកុមារទៅដាក់តាមមណ្ឌលថែទាំ៖** ភាពក្រីក្រគឺជាកត្តាដែលជំរុញឱ្យមានការយកកុមារទៅដាក់តាមមណ្ឌលថែទាំ ជាពិសេសប្រសិនបើគ្រួសារពុំអាចមានលទ្ធភាពរ៉ាប់រងថ្លៃសាលារៀន ឬថ្លៃម្ហូបអាហារបាន។ មានការជឿលើសលុបថាមណ្ឌលថែទាំកុមារផ្តល់ការអប់រំបានយ៉ាងល្អ ដោយសមាជិកគ្រួសារប្រមាណ៩២% បានលើកឡើងថា ពួកគេឯកភាព ឬឯកភាពទាំងស្រុងថាគ្រួសារក្រីក្រគួរបញ្ជូនកូនទៅមណ្ឌលកុមារកំព្រា ដើម្បីទទួលបានការអប់រំ ប្រសិនបើពួកគេពុំអាចមានលទ្ធភាពបង់ថ្លៃសេវាអប់រំឱ្យកុមារដោយខ្លួនឯងបាន។ ឪពុកម្តាយមួយចំនួនរៀបរាប់ថា មណ្ឌលថែទាំកុមារគឺជាជម្រើសសម្រាប់កុមារដែលពុំស្តាប់បង្គាប់ និងជាច្រកដើម្បីឱ្យកុមារទទួលបានជីវិតបែបទំនើប/ក្នុងទីក្រុង និងជាកន្លែងជ្រកកោនពីបញ្ហារើសអើងនៅក្នុងសហគមន៍។ គ្រួសារភាគច្រើនដែលត្រូវបានសម្ភាស៍បាននិយាយថា ពួកគេចង់បានជម្រើសថែទាំតាមសហគមន៍ ដោយសារមូលហេតុសាមញ្ញមួយ នោះគឺកូនៗរបស់ពួកគេអាចបន្តរស់នៅក្នុងផ្ទះ ប៉ុន្តែក៏បានលើកឡើងផងដែរថា ជារឿយៗជម្រើសទាំងនេះពុំអាចរកបានឡើយ។

[61] ជាធម្មតាត្រូវមានការចុះហត្ថលេខាពីមេភូមិ ទើបអាចយកកុមារទៅដាក់តាមមណ្ឌលថែទាំបាន។

- **អាកប្បកិរិយារបស់គ្រួសារដែលជំរុញឱ្យមានការថែទាំកុមារក្នុងសហគមន៍៖** មូលហេតុដែលឪពុកម្តាយ និងមនុស្សចាស់លើកឡើងញឹកញាប់ជាងគេ ក្នុងការមិនយកកុមារទៅដាក់នៅតាមមណ្ឌលថែទាំ គឺសេចក្តីស្រឡាញ់ចំពោះកុមារ។ អ្នកផ្តល់ការថែទាំជឿថា កុមារគួរធំដឹងក្តីក្នុងបរិយាកាសគ្រួសារ និងបរិយាកាសសហគមន៍ ដែលមនោសញ្ចេតនានេះចាក់ឫសយ៉ាងជ្រៅក្នុងស្មារតីកតាបព្វកិច្ចគ្រួសារកម្រិតខ្ពស់ ដែលមាននៅក្នុងវប្បធម៌របស់ប្រទេសកម្ពុជា។ គ្រួសារដែលធ្វើចំណាកស្រុករកការងារធ្វើ ជារឿយៗទុកកូនឱ្យរស់នៅជាមួយសាច់ញាតិដែលមានវ័យចំណាស់ ប៉ុន្តែក៏មានការខ្វាយខ្វល់អំពីសុខភាពរបស់កុមារផងដែរ ដោយសារតែអាយុរបស់សាច់ញាតិ និងការពុំអាចមានលទ្ធភាពឧបត្ថម្ភដល់ពួកគេបាន។ ប៉ុន្តែ ចាស់ៗបង្ហាញពីបំណងប្រាថ្នាក្នុងកម្រិតមួយខ្ពស់ ចង់រស់នៅជាមួយចៅៗ និងផ្តល់ការថែទាំដល់ពួកគេ។ ជីដូនជីតាមួយចំនួនក៏បានលើកឡើងផងដែរថា ពួកគេមើលថែចៅដើម្បីសន្សំបុណ្យ តាមជំនឿក្នុងពុទ្ធសាសនា។ ចំណុចគួរឱ្យចាប់អារម្មណ៍គឺនៅក្នុងរបាយការណ៍ *ជាមួយនឹងគោលបំណងល្អបំផុត* (With the Best Intentions...) មានឪពុកម្តាយតែមួយចំនួនប៉ុណ្ណោះ ដែលបានលើកឡើងពីការមិនជឿទុកចិត្តមណ្ឌលថែទាំកុមារ ខណៈពេលដែលទិន្នន័យដែលបានពីការស្រាវជ្រាវគុណវិស័យបែបចូលរួមអំពីការប្រព្រឹត្តិរបស់អ្នកផ្តល់ថែទាំបានរកឃើញថា អ្នកផ្តល់ការថែទាំភាគច្រើនពុំជឿទុកចិត្តថាអ្នកដទៃនឹងអាចផ្តល់ការថែទាំក្នុងកម្រិតដូចគ្នានឹងពួកគេឡើយ។

ឧបសម្ព័ន្ធទី ២៖ ការគ្របដណ្តប់នៃប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ និងទិដ្ឋភាពនៃការប្រាស្រ័យទាក់ទង

បើតាមការអង្កេតសង្គមប្រជាសាស្ត្រកម្ពុជា (២០១៤) គ្រួសារកម្ពុជាភាគច្រើនលើសលុប (៨៧%) មានទូរសព្ទដៃប្រើប្រាស់ ខណៈពេលដែល មួយភាគបី (៦៦%) មានទូរទស្សន៍ប្រើប្រាស់។ គ្រួសារតិចតួច (៤០%) ប៉ុណ្ណោះដែលមានវិទ្យុប្រើប្រាស់។ ការមានឧបករណ៍ទាំងនេះជាកម្មសិទ្ធិសម្រាប់ប្រើប្រាស់ មានកម្រិតខ្ពស់នៅតាមតំបន់ប្រជុំជន បើធៀបនឹងតំបន់ជនបទ។ ការមានលទ្ធភាពទទួលបានព័ត៌មានពីប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយទូទៅ មានកម្រិតខ្ពស់នៅកម្ពុជា ដោយស្ត្រីអាយុ ១៤-៤៩ ឆ្នាំ ពីរភាគបី (៦៩%) និងបុរសអាយុ ១៤-៤៩ ឆ្នាំ បីភាគបួន (៧៥%) ទទួលបានព័ត៌មានពីប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយមួយចំនួនជារៀងរាល់សប្តាហ៍។ បុរសអាចទទួលបានព័ត៌មានពីប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយទាំងបីជារៀងរាល់សប្តាហ៍ក្នុងកម្រិតខ្ពស់ជាង (៩% សម្រាប់បុរស និង ៥% សម្រាប់ស្ត្រី)។ ការមើលទូរទស្សន៍ គឺជាវិធីសាស្ត្រដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់ញឹកញាប់ជាងគេ ដើម្បីទទួលបានព័ត៌មានពីប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ៖ ស្ត្រី ៦១% និងបុរស ៦២% ដែលត្រូវបានសាកសួរសម្រាប់ការអង្កេតនេះ លើកឡើងថាបានមើលទូរទស្សន៍យ៉ាងហោចណាស់ម្តងក្នុងមួយសប្តាហ៍។ ការស្តាប់វិទ្យុមិនសូវជាមានញឹកញាប់ឡើយ (ស្ត្រី ៣២% និងបុរស ៤៥% ស្តាប់វិទ្យុយ៉ាងហោចណាស់ម្តងក្នុងមួយសប្តាហ៍) ខណៈពេលដែលកាសែត គឺជាទម្រង់ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ ដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់តិចតួចជាងគេ (ស្ត្រី ៨% និងបុរស ១៥% អានកាសែតយ៉ាងហោចណាស់ម្តងក្នុងមួយសប្តាហ៍)។ ប្រជាពលរដ្ឋដែលរស់នៅតាមទីប្រជុំជនអានកាសែត មើលទូរទស្សន៍ និងស្តាប់វិទ្យុយ៉ាងហោចណាស់ម្តងក្នុងមួយសប្តាហ៍ច្រើនជាងប្រជាពលរដ្ឋរស់នៅតាមតំបន់ជនបទ។ ស្ត្រីរស់នៅក្នុងរាជធានីភ្នំពេញទទួលបានព័ត៌មានពីសារព័ត៌មានទាំងបីប្រភេទច្រើនជាងគេ (១៧%)។ ក្នុងចំណោមបុរសវិញ បុរសដែលរស់នៅក្នុងខេត្តព្រះសីហនុទទួលបានព័ត៌មានពីប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយទាំងបីបានច្រើនជាងគេ (៣៥%)។ ស្ត្រី និងបុរសដែលរស់នៅក្នុងខេត្តក្រចេះមានលទ្ធភាពតិចជាងគេក្នុងការទទួលបានព័ត៌មានពីប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ ដោយស្ត្រី៦៥% និងបុរស៥៩%ពុំបានទទួលព័ត៌មានពីប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយជារៀងរាល់សប្តាហ៍នោះឡើយ។

យើងបានធ្វើការវិភាគលើព័ត៌មានដែលមានស្រាប់ ដើម្បីដឹងពីទម្លាប់ប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយរបស់ស្ត្រីអាយុ ១៥-៤៩ ឆ្នាំក្នុងរាជធានីខេត្តទាំងប្រាំ ដោយប្រើប្រាស់ទិន្នន័យពីការអង្កេតប្រជាសាស្ត្រ និងសុខភាពកម្ពុជាឆ្នាំ ២០១៤។ ជារួមទិន្នន័យកម្រិតរាជធានីខេត្តបង្ហាញថា ទូរទស្សន៍គឺជាមធ្យោបាយដែលគេប្រើប្រាស់ញឹកញាប់ជាងគេដើម្បីទទួលបានព័ត៌មាន (៧៦%) បន្ទាប់មកគឺវិទ្យុ (៣៨%) អ៊ីនធឺណែត (២០%) និងកាសែត/ទស្សនាវដ្តី (១៤%)។ ការបែងចែកទិន្នន័យតាមអាយុ (ស្ត្រីអាយុក្រោម ១៩ឆ្នាំ និងតាមកន្លែងរស់នៅ (ជនបទធៀបនឹងទីក្រុង) បង្ហាញឱ្យឃើញពីភាពខុសប្លែកគ្នាស្រឡះ។ ស្ត្រីវ័យក្មេងរស់នៅក្នុងទីក្រុងទំនងជាអានកាសែត និងទស្សនាវដ្តីខ្ពស់

ជាងស្ត្រីដែលរស់នៅជនបទ និងស្ត្រីដែលមានវ័យចំណាស់។ ខណៈពេលដែលលទ្ធភាពទទួលបានព័ត៌មានបែបនេះ មានការប្រែប្រួលខុសៗគ្នាពីខេត្តមួយទៅខេត្តមួយទៀត កម្រិតខ្ពស់បំផុតគឺនៅរាជធានីភ្នំពេញ និងបន្ទាប់មកទាបជាងឆ្ងាយក្នុងខេត្តព្រះសីហនុ សៀមរាប និងកណ្តាល ដែលនិន្នាការជារួមគឺស្រដៀងគ្នាទៅតួលេខថ្នាក់ជាតិផងដែរ ពោលគឺអ្នកដែលទទួលបានព័ត៌មានពីទូរទស្សន៍ និងវិទ្យុមានច្រើនជាងអ្នកដែលទទួលបានព័ត៌មានពីសារព័ត៌មានបោះពុម្ព និងអ៊ីនធឺណែត។ ទិន្នន័យអំពីការទទួលបានព័ត៌មានពីប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយគាំទ្រដល់ការប្រើប្រាស់ទូរទស្សន៍ជាមធ្យោបាយចម្បងសម្រាប់ផ្សព្វផ្សាយពីសកម្មភាពនានា និងប្រើប្រាស់វិទ្យុសម្រាប់តំបន់ទាំងឡាយណា ដែលប្រជាពលរដ្ឋមានលទ្ធភាពតិចតួច ឬពុំមានលទ្ធភាពទទួលបានព័ត៌មានតាមទូរទស្សន៍។

ទិន្នន័យពីការសិក្សាស្វែងយល់ពី*សន្ទស្សន៍ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ* បង្ហាញពីភាពខុសប្លែកគ្នាស្រដៀងគ្នានេះដែរជុំវិញការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយរវាងប្រជាពលរដ្ឋរស់នៅតំបន់ទីក្រុង និងជនបទ។ ប្រជាពលរដ្ឋនៅក្នុងទីក្រុងប្រើប្រាស់អ៊ីនធឺណែតខ្ពស់ជាងប្រជាពលរដ្ឋនៅជនបទ៨ដង និងប្រើប្រាស់ទូរសព្ទស្មាតហ្វូនខ្ពស់ជាងប្រជាពលរដ្ឋនៅតំបន់ជនបទប្រមាណជា៤ដង។ ប្រជាពលរដ្ឋរស់នៅក្នុងទីក្រុងដែលមើលទូរទស្សន៍ចាប់ពីពីរម៉ោងឡើងទៅក្នុងមួយថ្ងៃ មានចំនួនប្រមាណជាពីរដងច្រើនជាងប្រជាពលរដ្ឋនៅតំបន់ជនបទ ដែលមើលទូរទស្សន៍ក្នុងចំនួនម៉ោងបែបនេះ ហើយប្រជាពលរដ្ឋរស់នៅក្នុងទីក្រុងដែលស្តាប់វិទ្យុប្រចាំថ្ងៃ មានច្រើនជាងអ្នកនៅជនបទជិតពីរដងដែរ។ វិទ្យុអាចមានអត្រាបញ្ជ្រាបខ្ពស់ជាងគេនៅកម្ពុជា ប៉ុន្តែនៅរាយប៉ាយពេញផ្ទៃប្រទេស។ ខណៈពេលដែលប្រជាពលរដ្ឋដែលរស់នៅក្នុងទីក្រុងស្ទើរតែទាំងអស់ជាអ្នកមើលទូរទស្សន៍ (៩៤%) នៅតំបន់ជនបទវិញភាគរយនេះមានត្រឹមតែ (៥៥%) ប៉ុណ្ណោះ។ ពាក់ព័ន្ធនឹងការរៀបចំយុទ្ធសាស្ត្រវិញ ភាពខុសប្លែកគ្នានៃការទទួលបានព័ត៌មានពីប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយរវាងប្រជាពលរដ្ឋរស់នៅក្នុងទីក្រុង និងជនបទតម្រូវឱ្យមានការប្រើប្រាស់ប្រាស្រ័យទាក់ទងអន្តរបុគ្គល និងការប្រាស្រ័យទាក់ទងតាមសហគមន៍ក្នុងតំបន់ជនបទ បន្ថែមពីលើការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ។

ចំណុចគួរឱ្យចាប់អារម្មណ៍នោះ គឺថាសូម្បីតែអ្នកដែលពុំមានទូរទស្សន៍ក៏លើកឡើងថាខ្លួនបានមើលទូរទស្សន៍ដែរ។ ផ្ទះគឺជាកន្លែងដែលគេមើលទូរទស្សន៍ញឹកញាប់ជាងគេ ខណៈពេលដែលផ្ទះរបស់សាច់ញាតិ មិត្តភក្តិ អ្នកជិតខាង និងកាហ្វេ/ភោជនីយដ្ឋាន គឺជាកន្លែងទី ២ ឬកន្លែងមើលទូរទស្សន៍ម្តងម្កាល។ អ្នកមើលទូរទស្សន៍ភាគច្រើនមើលរឿងភាគ (រឿងភាគខ្មែរ កូរ៉េ ចិន។ល។)។ សារព័ត៌មានបោះពុម្ពមានវិសាលភាពទាប ពោលគឺមានប្រជាពលរដ្ឋត្រឹមតែ ២៧% តែប៉ុណ្ណោះដែលអានកាសែត និង ៤៥% អានទស្សនាវដ្តីម្តងម្កាល។ ជាធម្មតាអ្នកអានសារព័ត៌មានបោះពុម្ពទាំងនេះគឺជាអ្នកដែលរស់នៅក្នុងទីក្រុងមានកម្រិតវប្បធម៌ និងចំណូលខ្ពស់។

បើតាមការសិក្សាស្ដីពីទូរសព្ទដៃ និងអ៊ីនធឺណែត ដែលត្រូវបានធ្វើឡើងកាលពីពេលថ្មីៗនេះនៅកម្ពុជា[62] ទូរសព្ទដៃមានវិសាលភាពស្ទើតែទូទាំងប្រទេសកម្ពុជា ដែលក្នុងនោះមានប្រជាពលរដ្ឋ ៩៤% មានទូរសព្ទដៃប្រើប្រាស់ និងមានប្រជាពលរដ្ឋ ៩៩% អាចទំនាក់ទំនងបានតាមរយៈទូរសព្ទ។ កម្មសិទ្ធិទូរសព្ទដៃក្នុងចំណោមបុរស (៩៧%) មានកម្រិតខ្ពស់ជាងស្ត្រីបន្តិចបន្តួច (៩៣%) ដូចគ្នានឹងតំបន់ទីក្រុង (៩៦%) ធៀបនឹងតំបន់ជនបទ (៩៤%) ផងដែរ។ ការសិក្សានេះ បង្ហាញពីការកើនឡើងនូវភាគរយអ្នកប្រើប្រាស់ទូរសព្ទដៃ ដែលមានទូរសព្ទអាចផ្ញើ និងទទួលសារជាភាសាខ្មែរ (៦៣% បើតាមការរាយការណ៍ក្នុងឆ្នាំ ២០១៥ ធៀបនឹង ២៣% បើតាមការរាយការណ៍ក្នុងឆ្នាំ ២០១៣)។ ក្នុងចំណោមប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ ១០ នាក់ មានប្រមាណ ៤ នាក់ដែលមានទូរសព្ទស្មាតហ្វូនប្រើប្រាស់ និងជិត ១ ភាគ ៣ អាចប្រើអ៊ីនធឺណែត និងហ្វេសប៊ុកបាន។ ការប្រើប្រាស់អ៊ីនធឺណែតមានការកើនឡើងក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំចុងក្រោយនេះ ដែលធ្វើឱ្យអ៊ីនធឺណែតក្លាយជាច្រកទទួលបានព័ត៌មាន ដែលគេប្រើប្រាស់ញឹកញាប់ជាងគេកម្រិតទី២បន្ទាប់ពីទូរទស្សន៍។ អ្នកដែលមានអ៊ីនធឺណែតប្រើប្រាស់ភាគច្រើន សុទ្ធតែមានគណនីហ្វេសប៊ុក។ ទូរសព្ទស្មាតហ្វូន គឺជាមធ្យោបាយញឹកញាប់ជាងគេដែលគេប្រើប្រាស់សម្រាប់ចូលមើលហ្វេសប៊ុក។ មានអ្នកប្រើប្រាស់តែ៣%ប៉ុណ្ណោះ ដែលចូលមើលបណ្ដាញផ្សព្វផ្សាយសង្គមតែតាមកុំព្យូទ័រ ខណៈពេលដែល៨០%ប្រើប្រាស់បណ្ដាញសង្គមតែតាមរយៈទូរសព្ទដៃប៉ុណ្ណោះ។ បច្ចេកវិទ្យាថ្មីៗ និងបណ្ដាញសង្គមកាន់តែលេចរូបរាងកាន់តែឆាប់រហ័សក្នុងនាមជាច្រកប្រាស្រ័យទាក់ទងដ៏ពេញនិយម ដែលគេអាចប្រើប្រាស់សម្រាប់បំពេញបន្ថែមពីលើប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយដោយប្រពៃណី ជាពិសេសក្នុងចំណោមក្រុមនៅទីក្រុង ក្រុមយុវជន និងក្រុមដែលមានការអប់រំខ្ពស់។

ច្រក និងប្រភពប្រាស្រ័យទាក់ទងដែលជាអាទិភាព

បើតាមការស្រាវជ្រាវគុណវិស័យបែបចូលរួមអំពីការប្រព្រឹត្តិរបស់អ្នកផ្ដល់ការថែទាំ និងការសិក្សាសទ្ទស្សន៍ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ ច្រកប្រាស្រ័យទាក់ទងសំខាន់ជាងគេនៅកម្ពុជាគឺ៖ ១) ការនិយាយតគ្នា (ជាពិសេសនៅតំបន់ជនបទ) ២) ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយតាមបែបប្រពៃណី (ដូចជា កាសែត ទស្សនាវដ្ដី ទូរទស្សន៍ និងវិទ្យុ) ៣) វិធីសាស្ត្រតាមសហគមន៍ និង ៤) បច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន និងទូរគមនាគមន៍ (ICT) ដូចជាទូរសព្ទដៃ អ៊ីនធឺណែត និងបណ្ដាញសង្គមជាដើម។ តួនាទីនៃការប្រាស្រ័យទាក់ទងអន្តរបុគ្គលមានភាពពាក់ព័ន្ធយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការរៀបចំយុទ្ធសាស្ត្រនេះ។ ភស្តុតាង

[62] Phong, K., & Sola, J. (2015). របាយការណ៍ស្រាវជ្រាវ៖ទូរសព្ទដៃ និងអ៊ីនធឺណែតនៅកម្ពុជា (Research Report: Mobile Phones and Internet in Cambodia.) USAID, Development Innovations, Asia Foundation and the Open Institute.

នានាវំលេចឱ្យឃើញពីតួនាទីនៃការប្រាស្រ័យទាក់ទងនិយាយតគ្នាថាជាប្រភពព័ត៌មានដ៏សំខាន់ ដូចគ្នានឹងការផ្សព្វផ្សាយដំណឹង និងព័ត៌មាននានា ជាពិសេស នៅតាមតំបន់ជនបទ។ ដូច្នេះ អ្នកដឹកនាំផ្នែកគំនិត ឬប្រភពព័ត៌មានដែលអាចជឿទុកចិត្តបាន បំពេញតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន។ គ្រូបង្រៀន និងអ្នកធ្វើការងារនៅតាមសាលារៀន ត្រូវបានចាត់ទុកថាជាប្រភពដ៏សំខាន់ពាក់ព័ន្ធនឹងការអប់រំ ដូចជា គុណភាពនៃការអប់រំ ការអភិវឌ្ឍកុមារ ឥរិយាបថរបស់កុមារ និងអនាគតរបស់កុមារ ជាដើម។ មេភូមិ និងអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានត្រូវបានគេចាត់ទុកថាជាអ្នកជួយការពារដែលមានតួនាទីសំខាន់ ពោលគឺជាអ្នកដែលរក្សាទុកព័ត៌មានដែលអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និងក្រុមហ៊ុននានាផ្តល់មកឱ្យភូមិរបស់ខ្លួន។ បន្ថែមពីលើការគ្រប់គ្រងលំហូរព័ត៌មាននៅក្នុងភូមិ មេភូមិ និងអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានត្រូវបានគេចាត់ទុកថាជាប្រភពព័ត៌មាន ដែលអាចជឿទុកចិត្តបាន និងមានឥទ្ធិពល។

នៅក្នុងការសិក្សាស៊ីជម្រៅ*សន្ទស្សន៍ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ* (Media Index Insights) អ្នកចូលរួមដែលត្រូវបានសម្ភាសជាលក្ខណៈបុគ្គល ត្រូវបានស្នើឱ្យដាក់ពិន្ទុបញ្ហាខាងក្រោមទៅតាមសារៈសំខាន់របស់វា៖ សុខភាព អំពើហិង្សា ការប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀន និងព័ត៌មាន – សន្តិសុខ និងជីវភាពរស់នៅ។ អំពើហិង្សាត្រូវបានលើកឡើងថាជាបញ្ហាសំខាន់ជាងគេទី ២ បន្ទាប់ពីសុខភាព។ ប្រភពព័ត៌មានសំខាន់ៗអំពីអំពើហិង្សា បើតាមការសិក្សា Media Index Insights នេះ រួមមាន៖ ១)បទពិសោធន៍ផ្ទាល់ខ្លួន ឬបទពិសោធន៍របស់អ្នកដទៃទៀត ជាមួយនឹងអំពើហិង្សាដែលត្រូវបានលើកមកពិភាក្សា ស្តាប់ឮ ឬសង្កេតឃើញ ២) អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ដែលធ្វើការងារពាក់ព័ន្ធនឹងអំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ ឬអំពើហិង្សាជាទូទៅ និងដែលរៀបចំកិច្ចសន្ទនា ឬការបង្ហាញនានា ៣) ទូរទស្សន៍ និងវិទ្យុដែលបង្ហាញពីអំពើហិង្សាក្នុងកម្មវិធីរបស់ខ្លួន។ ក្នុងចំណោមប្រភពទាំងនេះ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលត្រូវបានចាត់ទុកថាជាប្រភពព័ត៌មានដែលអាចជឿទុកចិត្តបានជាងគេ។

ការសិក្សាអំពីការជំរុញឱ្យមានការចូលរួមពីក្មេងជំទង់ បង្ហាញថា ទូរទស្សន៍ គឺជាវិធីសាស្ត្រដ៏ល្អបំផុតដើម្បីផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានដល់ក្មេងជំទង់ដែលមានជីវភាពក្រីក្រ ជនរងគ្រោះដោយសារការជួញដូរមនុស្ស ក្មេងជំទង់ដែលប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀន ក្មេងជំទង់ដែលផ្ទុកមេរោគអេដស៍ ក្មេងជំទង់ដែលមានកម្រិតវប្បធម៌ទាប ប៉ុន្តែក្មេងជំទង់ដែលប្រឈមនឹងការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ឬការជួញដូរតម្រូវឱ្យមានការចុះផ្សព្វផ្សាយដល់សហគមន៍ផ្ទាល់ (សូមមើលរូបភាព ១១)។ ពាក់ព័ន្ធនឹងការចែករំលែកព័ត៌មានវិញ បើតាមការសិក្សាស្តីពី*សន្ទស្សន៍សារព័ត៌មាន* នេះកុមារដែលរស់នៅតាមមណ្ឌលកុមារកំព្រា ទំនងជាចែករំលែកព័ត៌មានជាមួយអ្នកដទៃទៀតច្រើនជាង បើធៀបនឹងកុមាររស់នៅតាមចិញ្ចើមផ្លូវដែលច្រើនតែរស់នៅដោយខ្លួនឯង។

ឧបសម្ព័ន្ធទី ៣៖ បញ្ជីឈ្មោះអ្នកដែលត្រូវបានជួបពិគ្រោះយោបល់ជាមួយនៅក្នុងប្រទេស

តារាងទី ៣៖ កិច្ចប្រជុំជាមួយរដ្ឋាភិបាល និងដៃគូ			
កាលបរិច្ឆេទ	ឈ្មោះ	មុខតំណែង	ស្ថាប័ន
ថ្ងៃទី ៦ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៦	លោកជំទាវ ស៊ី ដេហ្វីន	រដ្ឋលេខាធិការ	ក្រសួងកិច្ចការនារី
ថ្ងៃទី ៦ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៦	លោកជំទាវ ញៀន សុចិត្រា	អគ្គនាយក អគ្គនាយកដ្ឋានអភិវឌ្ឍន៍សង្គម	ក្រសួងកិច្ចការនារី
ថ្ងៃទី ៦ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៦	លោកស្រី តែ ដាលីន	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានស្ត្រី និងការអប់រំ	ក្រសួងកិច្ចការនារី
ថ្ងៃទី ៦ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៦	លោកស្រី ប៉ែន គន្ធា	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានព័ត៌មាន	ក្រសួងកិច្ចការនារី
ថ្ងៃទី ៧ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៦	លោកជំទាវ ចាន់ ហារ៉ាន់ វដ្ដី	អនុរដ្ឋលេខាធិការ	ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីសតិប្បទា
ថ្ងៃទី ៧ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៦	លោក រស់ សុខា	ប្រធាននាយកដ្ឋានសុខុមាលភាពកុមារ	ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសប្បទា
ថ្ងៃទី ៧ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៦	លោកស្រី វ៉ាន់ កញ្ញា	ប្រធានការិយាល័យអធិការកិច្ចនាយកដ្ឋានសុខុមាលភាពកុមារ	ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីសតិប្បទា
ថ្ងៃទី ៧ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៦	លោកជំទាវ ចាន់ ធី	រដ្ឋលេខាធិការ	ក្រសួងព័ត៌មាន
ថ្ងៃទី ៧ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៦	លោកស្រី Aimyleen V. Gabriel	អ្នកគ្រប់គ្រងបច្ចេកទេសផ្នែកការពារកុមារ	អង្គការទស្សនៈពិភពលោកអន្តរជាតិ
ថ្ងៃទី ៧ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៦	លោក ស ចន្ទី	មន្ត្រីបច្ចេកទេសជាន់ខ្ពស់ផ្នែកការពារកុមារ	អង្គការទស្សនៈពិភពលោកអន្តរជាតិ

ថ្ងៃទី ៧ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៦	លោក កុច សាវ៉ាត	មន្ត្រីបច្ចេកទេសជាន់ខ្ពស់ផ្នែកការពារកុមារ	អង្គការទស្សនៈពិភពលោកអន្តរជាតិ
ថ្ងៃទី ៧ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៦	លោក ផុន វត្ថា	មន្ត្រីកម្មវិធីថ្នាក់ជាតិនៃកម្មវិធីលុបបំបាត់អំពើហិង្សាលើស្ត្រី	UN Women
ថ្ងៃទី ៨ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៦	កញ្ញា ម៉ាប់ សុម៉ាយ៉ា	ប្រធានកម្មវិធី	មិត្តសម្លាញ់
ថ្ងៃទី ៨ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៦	Sebastien Marot	នាយកប្រតិបត្តិ	Friends International
ថ្ងៃទី ៨ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៦	លោក James Sutherland	អ្នកសម្របសម្រួលការប្រាស្រ័យទាក់ទងអន្តរជាតិ	Friends International
ថ្ងៃទី ៨ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៦	លោក ស៊ុត ចាន់វណ្ណៈ	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានសុខុមាលភាពកុមារ	ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា
ថ្ងៃទី ៨ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៦	លោកស្រី ស្រី ចាន់ឌីណា	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានសុខុមាលភាពកុមារ	ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា
ថ្ងៃទី ៨ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៦	លោកស្រី ចូ ពៅ	ប្រធានមជ្ឈមណ្ឌលជាតិគាំពារទារក និងកុមារ	ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា
ថ្ងៃទី ៨ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៦	លោក ជឿម ចាន់ដារ៉ា	មន្ត្រីការិយាល័យអធិការកិច្ចមណ្ឌលថែទាំកុមារ	ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា
ថ្ងៃទី ៨ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៦	លោក សៀង សុខមាន	អ្នកគ្រប់គ្រងប្រតិបត្តិការនៃផ្នែកសង្គម	Pour un Sourire d'Enfant (PSE)
ថ្ងៃទី ៨ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៦	កញ្ញា Emily Kenney	អ្នកសម្របសម្រួលក្នុងប្រទេស	Results for Development Institute, Rapid Feedback MERL, Family Care First

ថ្ងៃទី ៨ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៦	កញ្ញា Bianca Collier	ប្រធានគម្រោង	FAST, អង្គការសង្គ្រោះកុមារ
ថ្ងៃទី ៨ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៦	កញ្ញា Tara Winkler (តាមរយៈទូរសព្ទ)	នាយកគ្រប់គ្រងទូទៅ	Cambodian Children's Trust
ថ្ងៃទី ៩ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៦	លោក សារ៉ាត	អ្នកគ្រប់គ្រងកម្មវិធី	មូលនិធិកុមារពិការ
ថ្ងៃទី ៩ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៦	ព្រះតេជគុណបណ្ឌិត សុខ ប៊ុនធឿន	ប្រធាននាយកដ្ឋានអប់រំថ្នាក់ឧត្តមសិក្សា និងក្រោយឧត្តមសិក្សាសម្រាប់ពុទ្ធិកសិក្សា នៃអគ្គាធិការដ្ឋានពុទ្ធិកសិក្សាជាតិ	ក្រសួងធម្មការ និងសាសនា
ថ្ងៃទី ៩ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៦	លោក អ៊ុច សម្បត្តិ	ជំទប់ទី ១ សង្កាត់ឃ្មួញ	សង្កាត់ឃ្មួញ សាលារាជធានីភ្នំពេញ
ការពិភាក្សាក្រុមគោលដៅ ដែលរៀបចំជាមួយបុគ្គលិកថ្នាក់ជាតិរបស់ យូនីសេហ្វ និងអ្នកពាក់ព័ន្ធនានា			
ថ្ងៃទី ៥ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៦	មន្ត្រីថ្នាក់ជាតិរបស់យូនីសេហ្វ		យូនីសេហ្វ
ថ្ងៃទី ៦ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៦	ឪពុកម្តាយ និងអ្នកផ្តល់ការថែទាំ		ICS - ការចិញ្ចឹមបីបាច់កូនប្រកបដោយភាពប៉ិនប្រសព្វ
ថ្ងៃទី ៧ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៦	ក្មេងជំទង់		NGO CRC
ថ្ងៃទី ៨ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៦	កុមារ		មិត្តសម្លាញ់

ឧបសម្ព័ន្ធទី ៤៖ ហេតុផលសម្រាប់ការប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រកំសាន្ត-អប់រំបញ្ចូលគ្នា

នៅក្នុងរយៈពេលពីរទសវត្សរ៍ចុងក្រោយនេះ ការកំសាន្ត-អប់រំ (E-E) បានវិវត្តន៍ខ្លួន ដើម្បីអាចប្រើប្រាស់មធ្យោបាយ វិធីសាស្ត្រ និងបញ្ហាថ្មីៗ និងបន្តជាមធ្យោបាយទំនើបដើម្បីធ្វើឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរក្នុងសង្គម។ កន្លងមក ការកំសាន្ត-អប់រំ ត្រូវបានឱ្យនិយមន័យថាជាដំណើរការរៀបចំ និងអនុវត្តបញ្ជូនសារដោយមានកំណត់គោលបំណងច្បាស់លាស់ ដើម្បីផ្តល់ការកំសាន្តផង និងការអប់រំផង ក្នុងគោលបំណងធ្វើឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរចំណេះដឹង អាកប្បកិរិយា ទម្លាប់ និងឥរិយាបថ។ បច្ចុប្បន្ននេះ ការកំសាន្ត-អប់រំត្រូវបានចាត់ទុកថាជាវិធីសាស្ត្រដែលមានលក្ខណៈគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ក្នុងគោលបំណងព្យាយាមសម្របសម្រួលឱ្យមានការឆ្លើយតបទៅតាមស្ថានភាពជាក់ស្តែងនៅមូលដ្ឋាន (Singhal, Cody, Rogers, & Sabido, 2004)។[63] កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងកំសាន្ត-អប់រំប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រតាមបែបចូលរួម និងជំរុញឱ្យមានការចូលរួមពីសហគមន៍កាន់តែច្រើនឡើង ដើម្បីលើកកម្ពស់ឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរក្នុងសង្គម។ វិធីសាស្ត្របែបនេះអាចយកទៅកែសម្រួលបាន ទៅតាមប្រធានបទចំនួនបី ដូចជាការផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើការបង្កើនសមធម៌ ការបញ្ជាក់ពីអំណាចនៃការរៀបរាប់អត្ថាធិប្បាយ និងការពង្រីកឱកាសដើម្បីឱ្យមានកិច្ចពិគ្រោះយោបល់ និងការចូលរួម។ ការកំសាន្ត-អប់រំ អាចឆ្លើយតបចំពោះតម្រូវការរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ បង្ហាញអំពីឥរិយាបថគំរូដែលនាំមកនូវសុខភាពល្អ បង្កើតនូវតម្រូវការ បង្កើនលទ្ធភាពទទួលបានសេវា និងគាំទ្រឱ្យមានការចូលរួមពីសហគមន៍ (Storey និង Sood, 2013)។[64]

ការសម្តែងសិល្បៈ និងល្ខោននិយាយតាមទូរទស្សន៍ ឬវិទ្យុ ដែលផ្តោតលើខ្លឹមសារសង្គម ឬខ្លឹមសារអប់រំ ត្រូវបានប្រើប្រាស់ជាផ្នែកដ៏សំខាន់នៃកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងជំរុញឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរក្នុងសង្គម និងការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថជាវិជ្ជមានក្នុងប្រទេសជាច្រើននៅអាហ្វ្រិច អាស៊ី និងអាមេរិកឡាទីន។ កម្មវិធីកំសាន្ត-អប់រំគ្របដណ្តប់លើបញ្ហាអភិវឌ្ឍន៍ជាច្រើនចាប់ពីសុខភាពបន្តពូជ និងការធ្វើផែនការគ្រួសារ រហូតដល់មេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ យេនឌ័រ អំពើហិង្សា ការអប់រំ អក្ខរកម្មមនុស្សពេញវ័យ សុខភាពកុមារ និងបញ្ហាក្មេងជំទង់ រាប់បញ្ចូលទាំងបញ្ហាផ្លូវភេទផងដែរ។ ការប្រើប្រាស់ការសម្តែងសិល្បៈ ដែលមានខ្លឹមសារកំសាន្ត-អប់រំ មានគុណសម្បត្តិជាច្រើនជាងការប្រើប្រាស់កម្រងឯកសារ ឬសម្ភារៈសោតទស្សន៍ក្នុងទម្រង់ផ្សេងទៀត។ សំខាន់ជាងគេភាពទាក់ទាញនៃការកំសាន្ត-

[63] Singhal, A., Cody, M., Rogers, E. M., & Sabido, M. (Eds.). (2004). ការអប់រំបែបកំសាន្ត និងការផ្លាស់ប្តូរសង្គម៖ ប្រវត្តិ ការស្រាវជ្រាវ និងការអនុវត្តន៍ (Entertainment-Education and Social Change: History, research, and practice.) Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

[64] Storey, D., and Sood, S. (2013). បង្កើនសមធម៌ បញ្ជាក់ពីអំណាចនៃការរៀបរ៉ាប់អធិប្បាយ និងការពង្រីកកិច្ចសន្ទនា៖វិវត្តភាពនៃការអប់រំបែបកំសាន្តក្នុងរយៈពេលជាងពីរទស្សវត្ស៍ (Increasing equity, affirming the power of narrative and expanding dialogue: the evolution of entertainment education over two decades.) Critical Arts, 27,(1), 9-35.

អប់រំផ្តល់លទ្ធភាពឱ្យក្រុមគោលដៅអាចភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងជាមួយតួអង្គនៅក្នុងសាច់រឿង និងបង្កើតនូវទំនាក់ទំនងផ្នែកអារម្មណ៍ជាមួយពួកគេបន្តិចម្តងៗ។ ការកំសាន្ត-អប់រំភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងជាមួយខួរក្បាលផង និងបេះដូងផង ហើយទស្សនិកជនជារឿយៗចាប់ផ្តើមមានអារម្មណ៍ដូចតួសម្តែង ឬមានអារម្មណ៍ថាស្ថានភាពនៅក្នុងរឿងគឺមានលក្ខណៈស្រដៀងគ្នា ដូចគ្នាបេះបិទ ឬក៏អាចជារឿងរ៉ាវរបស់ពួកគេផ្ទាល់ ឬរឿងរ៉ាវរបស់អ្នកជិតខាង។ គោលបំណង គឺដើម្បីឱ្យទស្សនិកជននិយាយ ឬមានអារម្មណ៍ថា "ខ្ញុំស្គាល់តួអង្គនោះ គាត់គឺជាអ្នកជិតខាងរបស់ខ្ញុំ" (Ryerson and Teffera, 2004)។[65] លើសពីនេះ ទំនាក់ទំនងដូចក្នុងជីវិតពិត ដែលទស្សនិកជនបង្កើតជាមួយនឹងតួអង្គ ជំរុញឱ្យពួកគេធ្វើការឆ្លុះបញ្ចាំងពីឥរិយាបថគំរូរបស់តួអង្គទាំងនោះ។ ទស្សនិកជនចាប់ផ្តើមសម្គាល់ខ្លួនឯងជាមួយតួអង្គ និងសកម្មភាពរបស់តួអង្គ ហើយបន្តិចម្តងៗពួកគេគិតថា ពួកគេក៏អាចធ្វើបានដែរ។ ការបង្ហាញពីគំរូភាពបែបនេះគឺជាគន្លឹះដើម្បីជំរុញឱ្យមានឥរិយាបទដែលគេចង់បានក្នុងសង្គម។ ទី២ ការកំសាន្ត-អប់រំអាចបង្ហាញទស្សនិកជនពីទិដ្ឋភាពផ្សេងៗគ្នានៃប្រធានបទមួយជាច្រើនលើកច្រើនសា និងអាចឱ្យពួកគេចូលរួមជាបន្តបន្ទាប់ក្នុងរយៈពេលវែង។ ឧទាហរណ៍ ប្លង់សម្តែងអាចសម្តែងពីរបៀបដែលតួអង្គពីរនាក់ឆ្លើយតបផ្សេងៗគ្នា ចំពោះស្ថានភាពតែមួយ ឬបង្ហាញពីការវិវត្តន៍របស់តួអង្គក្នុងរយៈពេលមួយ។ ទី ៣ ការកំសាន្ត-អប់រំអាចប្រមូលផ្តុំរឿងរ៉ាវដែលឧស្សាហ៍កើតមាននៅតាមប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយដែលផ្តល់លទ្ធភាពឱ្យគេអាចពង្រឹងសារអប់រំឱ្យរឹងតែខ្លាំងក្លាបន្ថែមទៀតបាន។

កន្លងមក មានការប្រើប្រាស់ការកំសាន្ត-អប់រំតាមប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយចម្រុះយ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាពរួចទៅហើយនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាសម្រាប់វិស័យសុខាភិបាល។ ការវាយតម្លៃលើលទ្ធផលនៃរឿងភាគ *រសជាតិជីវិត* ដែលផ្តោតលើបញ្ហាមេរោគអេដស៍ និងបញ្ហាសុខភាពមាតា និងកុមារ បង្ហាញនូវភស្តុតាងយ៉ាងជាក់ច្បាស់ថា អន្តរាគមន៍តាមប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយចម្រុះអាចនាំឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរចំណេះដឹង និងឥរិយាបថពាក់ព័ន្ធនឹងសុខភាព និងធ្វើការផ្លាស់ប្តូរអាកប្បកិរិយាជុំវិញបញ្ហាដែលមានលក្ខណៈរសើប ដូចជាមេរោគអេដស៍ជាដើម។[66] នៅក្នុងករណីមេរោគអេដស៍ទិន្នន័យបង្ហាញពីការកើនឡើងនូវការពិភាក្សាគ្នាអំពីបញ្ហាសុខភាពផ្លូវភេទ ក៏ដូចជាការទទួលយកស្រោមអនាម័យ និងការកាត់បន្ថយការមាក់ងាយ។

[65] Ryerson, W.N., & Teffera, N. (2004). ការរៀបចំផែនការជាតិដ៏ទូលំទូលាយសម្រាប់ការ អប់រំបែបកំសាន្តនៅអេត្យូពៀ (Organizing a Comprehensive National Plan for Entertainment-Education in Ethiopia.) In A. Singhal, M. Cody, E. M. Rogers, & M. Sabido (Eds.),ការអប់រំបែបកំសាន្ត និងការផ្លាស់ប្តូរសង្គម៖ ប្រវត្តិ ការស្រាវជ្រាវ និងការអនុវត្តន៍ (Entertainment-Education and social change: History, research, and practice) (pp. 177-189) Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

[66] Endline Assessments conducted by BBC World Service Trust.

កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងកំសាន្ត-អប់រំបញ្ចូលគ្នា ដែលមានគោលបំណងផ្សព្វផ្សាយដល់សង្គមទាំងមូល ដើម្បីឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរនៅច្រើនកម្រិត បញ្ជូនសារដែលពង្រឹងបន្ថែមឱ្យគ្នាទៅវិញទៅមកតាមរយៈប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយក្នុងទម្រង់ជាច្រើន។ ផ្អែកតាមបទពិសោធន៍ក្នុងការអនុវត្តកម្មវិធីជាតិដែលមានលក្ខណៈគ្រប់ជ្រុងជ្រោយនៅតាមបណ្តាប្រទេសជាច្រើន ជំហានសំខាន់ៗដែលត្រូវបាន

ប្រភេទនៃការផ្លាស់ប្តូរដែលជំរុញដោយការកំសាន្ត-អប់រំ៖ ឧទាហរណ៍ពីប្រទេសកម្ពុជា

បង្កើន**ចំណេះដឹង** ដែលថាការឆ្លងមេរោគអេដស៍អាចបង្ការបាន

បង្កើន**ការពិភាក្សា**អំពីសុខភាពផ្លូវភេទ និងការធ្វើតេស្តរកមេរោគអេដស៍

បង្កើន**ការប្រើប្រាស់**ស្រោមអនាម័យ

បង្កើនការទទួលយកស្ត្រីដែលទិញ ឬស្នើសុំឱ្យមានការប្រើប្រាស់ស្រោមអនាម័យ

កាត់បន្ថយ**ការមាក់ងាយ**ចំពោះសមាជិកគ្រួសារដែលផ្ទុកមេរោគអេដស៍

បង្កើន**ការលាងសម្អាត**ដៃ

បង្កើន**ចំណេះដឹង**អំពីការឆាប់បំបៅកូនដោយទឹកដោះម្តាយតែមួយមុខគត់

បង្កើន**ការទទួលយក**ថ្នាំគ្រាប់ជាតិដែកក្នុងចំណោមស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ

—Based on Endline Assessments conducted by BBC World Service Trust

កំណត់ រួមមាន៖ ១) ការបែងចែកការស្រាវជ្រាវជាផ្នែកៗដើម្បីកំណត់រកក្រុមគោលដៅ និងទម្រង់ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ ដែលក្រុមគោលដៅនីមួយៗប្រើប្រាស់ ២)ការស្រាវជ្រាវដើម្បីកំណត់ទម្រង់ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ ដែលអាចទាញប្រយោជន៍ពីប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយដទៃទៀត ដើម្បីជំរុញឱ្យមានការពង្រឹងគ្នាទៅវិញទៅមក ៣) ទម្រង់ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយចម្រុះ ដើម្បីឆ្លើយតបចំពោះក្រុមគោលដៅសំខាន់ៗ ៤) ការបន្តធ្វើការស្រាវជ្រាវដើម្បីកែសម្រួលសកម្មភាពនានា និង ៥) ការសហការជាមួយសកម្មភាពនានាដែលអនុវត្តដោយរដ្ឋាភិបាល និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលតាមរយៈភាពជាដៃគូ។